ੴ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ

PARAM PRATAPI PRATIMAVLI

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ

PARAM PRATAPI PRATIMAVLI

A PHOTOGRAPHIC PORTRAIT *of*
SATGURU PARTAP SINGH JI
(1890 - 1959)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ

PARAM PRATAPI PRATIMAVLI

A PHOTOGRAPHIC PORTRAIT *of* SATGURU PARTAP SINGH JI

(1890 - 1959)

KASHI HOUSE

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Published by Kashi House in association with Vishav Namdhari Sangat

Copyright © Harjinder Singh Kanwal
All rights reserved. First published [illegible]. British Library Cataloguing in Publication Data. A catalogue record for this book is available from the British Library.

ISBN: 978-0-956[illegible]168-[illegible]-3

KASHI HOUSE is a non-profit publisher that aims to produce illuminating publications on the historic, artistic & linguistic heritage of Punjab & the Sikhs.
Kashi House, 27 Old Gloucester Street, London WC1N 3AX, UK
+44 [illegible] www.kashihouse.com info@kashihouse.com

Vishav Namdhari Sangat
Gurdwara Sri Bhaini Sahib, Ludhiana 141126 Punjab, INDIA
+91 [illegible] www.sribhainisahib.com www.beantparshah.info

Harjinder Singh Kanwal
www.sikh-heritage.co.uk harjinder@kanwal[illegible].freeserve.co.uk

Design, illustration & typography: J Singh (jugasingh.com)
Printed and bound by Thomsons Ltd, India

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, resold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior written consent in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser and without limiting the rights under copyright reserved above, no part of this publication may be reproduced, stored in or introduced into a retrieval system, or transmitted, in any shape or form or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise) without the prior written permission of both the copyright owner and KASHI HOUSE.

CONTENTS

FOREWORD	i
PREFACE	vii
ACKNOWLEDGMENTS	ix
	IMAGES
INDIA	1 - 187
THAILAND	188 - 244
EAST AFRICA	
1ST TRIP	245 - 264
2ND TRIP	265 - 284
3RD TRIP	285 - 396
4TH TRIP	397 - 432
BRAHMLEENTA & SUCCESSION	433 - 446

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਉਹ ਸਾਗਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਅਥਵਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਆਕਾਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਤੇ ਵਿਆਪਕਤਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ।
ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਜਾਂ ਆਕਾਸ਼ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸੀਮਾਂ
ਅਥਵਾ ਅਰਬਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਤਾਰਿਆਂ
ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਪਰ ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੇ ਗੁਣਾਂ, ਕਰਤਵਾਂ, ਪਰਉਪਕਾਰਾਂ, ਜਾਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ
ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ।

Sri Satguru Partap Singh Ji
was like that fathomless ocean that cannot be envisaged –
in fact Sri Satguru Ji's personality and genius were beyond
the concept of the human mind.
Scientists can survey the depths of the oceans
or can enumerate the myriad of stars in the sky but
Satguru Ji's devotion to duty and humanity,
His virtues and benevolence, remain
beyond evaluation.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੂਮਿਕਾ

'ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ'

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ: ੧੬ ਜੁਲਾਈ ੧੯੨੫

ਇਸ ਅਨੁਪਮ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਚਾਰ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਐਲਬਮ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ।

ਇਸ ਨਿਰਾਲੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ (੯ ਮਾਰਚ ੧੮੯੦-੨੨ ਅਗਸਤ ੧੯੫੯) ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ ਝਲਕੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੱਖ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ੧੮੯੦ ਈ: ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ । ੧੮੭੨ ਈ: ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਰਮਾ ਵਿਖੇ ਜਿਲਾਵਤਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪਰੀਵਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਵੇਖਦੀ ਸੀ ਜਿਹਨੇ ਅਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਨ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੧੮੫੭ ਈ: ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਜੋ ਪਰਚਮ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਟਾਕਰਾ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਪੈ ਗਿਆ । ਇਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਰੰਗੂਨ ਜਿਲਾਵਤਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਂਕੀ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ੫੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹੀ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ੧੭ ਮਈ ੧੯੦੬ ਤਕ ਨਿਭਾਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ੧੬ ਸਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਆਪਣੇ ਮੁਬਾਰਕ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਸੰਭਾਲੀ । ਆਪ ੨੩ ਮਈ ੧੯੨੩ ਤੱਕ ਬਰਤਾਨਵੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਚ ਰਹੇ ਜਿਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਇਹ ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਖੁੱਲੇ ਦਰਸ਼ਨ

FOREWORD

"One picture is worth ten thousand words"

Washington Post, 16 July 1925

Having glanced through this remarkable album of over four hundred rare and evocative photographs, I paused to reflect on the well-known (but often misquoted) statement above. I could not help but feel that each image actually conveys more than that many words could bring to bear.

This unique tome brings together, for the first time, a visual story of the life of the Namdhari Sikhs' revered spiritual leader, Sri Satguru Partap Singh Ji (9 March 1890 – 22 August 1959). As a pictorial commemoration of his life and achievements, it serves to highlight his dedication to improving the lot of the people whose lives he touched. He cared not only for their spiritual well-being, but also their religious, economic and colonial emancipation, providing inspiration on how to live an ethically- and environmentally-tuned existence. Half a century after his passing, he continues to be a great source of inspiration to many communities in India and abroad.

Sri Satguru Partap Singh Ji was born in the village of Sri Bhaini Sahib situated in District Ludhiana, Punjab, at a time when the Namdhari Sikhs were under police surveillance. His parents, Sri Satguru Hari Singh Ji and Mata Jivan Kaur Ji, and other members of the family, were made virtual prisoners in their home soon after the arrest in 1872 of Sri Satguru Ram Singh Ji, the spiritual leader of the Namdhari Sikhs and elder brother of Sri Satguru Hari Singh Ji. Their jailers, the British rulers of the period, had become increasingly suspicious of the teachings of this non-violent and non-co-operative spiritual community. Its founder, Sri Satguru Ram Singh Ji, had kick-started the movement for India's freedom in 1857, a struggle that would lead his Namdhari Sikh devotees onto a collision course with the Raj. The authorities deemed the movement to be a serious threat to the stability of the British Empire. In order to curb another potentially disastrous uprising among the masses, the leader of the movement had to be summarily dealt with. Thus, Sri Satguru Ram Singh Ji was whisked away from Punjab and sent across the 'Black Waters' to Rangoon in 1872. In his wake, the village of Sri Bhaini Sahib was placed under a siege that would remain in place for the next fifty-one years.

In the absence of Sri Satguru Ram Singh Ji, his younger brother, Sri Satguru Hari Singh Ji, led the community. Following his demise on 17 May 1906, his sixteen-year-old son, Sri Satguru Partap Singh Ji, took on the leadership of the Namdhari Sikh community. He lived under the gaze of the authorities until 23 May 1923, when the restrictions on his movements and that of the community

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ, ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਗੇ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਉਹ ਦਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਲੱਖਣ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਨ । ਮੈਂ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਮੁਸਕ੍ਰਾਉਂਦਾ ਚਿਹਰਾ, ਕਮਲ ਨੈਨ, ਦੁੱਧ ਚਿੱਟਾ ਸੂਤੀ ਲਿਬਾਸ ਅਤੇ ਮਾਖਿਓਂ ਮਿੱਠੇ ਬਚਨ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਂਗੀ । ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਮਜ਼੍ਹਬ ਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਗਿਆ । 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

> *'ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅਤਿ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ । ਮੈਂ ਅਨੇਕਾਂ ਧਾਰਮਕ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ । ਕੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ... ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੰਥ ਦਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ । ਇਹ ਪੰਥ ਮੈਨੂੰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਪੰਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਏਸ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਹਾਂ । ਆਮ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਵਿਆਹ, ਕੁੜਮਾਈਆਂ, ਮਰਨਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰਸਮਾਂ ਉਤੇ ਵਿਖਾਲਾ ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਖਾਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਹੈ ਨਹੀਂ... ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਪੰਥ ਬਣਾਦੀਆਂ ਹਨ, ਤੇ ਮੇਰੀ ਸਾਇੰਸੀ ਸੋਚਣੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ।'*

ਇਹ ਬੜਾ ਦੁਖਦਾਈ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਦੇ (ਜੋ ੧੮੪੦ ਈ: ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਆਇਆ) ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਨ, ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ । ਇਸ ਦਾ ਘਾਟਾ ੧੯੨੩ ਈ: ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਦੇ ਉਠਣ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ।

ਮੱਧ ੧੯੨੦ ਈ: ਵਿਚ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਭ ਅੰਜਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ।

—

ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤਿੰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ: ਭਾਰਤ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ । ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਘੋੜਿਆਂ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਾਂ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ । ੧੯੩੩ ਈ: ਵਿਚ ਥਾਈਲੈਂਡ

were finally lifted.

This must have been an incredible time for the Namdhari Sikhs—one can only imagine just how amazing it must have been for these devotees to be able to welcome their Guru in their own homes, businesses, workshops. I met him as a child in early 1950s, and will never forget his smiling face, bright eyes, traditional white, home-spun cotton attire, and pleasant speech. Others who have had the opportunity of being in Sri Satguru Ji's presence have described to me his uniquely charismatic personality. His unceasing hospitality left those who came into contact with him feeling a close affinity and a special bond. This included those who did not profess any particular faith. Gurbaksh Singh, a well known egalitarian writer and editor of the Punjabi magazine 'Preetlari' wrote:

> *Maharaj Partap Singh Ji is for me the most enchanting and beautiful human being I have known. I have met many religious leaders in this country and abroad but only he has given me happiness at the human level... I have great respect for his humanity, and his community are a humble, hardworking and skilled people. I am highly appreciative of their simplicity and their care for humanity. An ordinary Namdhari Sikh maintains a discipline and code of conduct that is free from ostentation and complicated rituals at their weddings, deaths and other occasions, which is the weakness of others... The righteous Namdhari Sikh traditions have given them a good way of life and I, as a scientific person, congratulate them for it.**

It is a matter of regret that, despite the popularity of the camera in India (where it was first introduced in 1840, a year after the death of Maharaja Ranjit Singh), relatively few images of Sri Satguru Partap Singh Ji and the Namdhari Sikhs were taken while they remained confined in Sri Bhaini Sahib under police surveillance. When the police cordon was eventually lifted in 1923, that dearth was quickly made up for by a community with much to celebrate.

For the followers of Sri Satguru Ji, the transition from the long period of bleakness to one of light and hope was materially assisted by the camera. By the mid-1920s, photography had become a well-established medium for documenting people, places and events. Its presence ushered in a new era of spiritual intimacy for Namdhari Sikhs who were now able to keep any number of images of their beloved Guru in their home for the purposes of 'darshan'.

—

The collection presented here is broadly organised into three geographical sections: India, East Africa and Thailand. The presence of Namdhari Sikh communities in East Africa and Thailand is believed to have begun in the 1920s,

* Translated from an article by H. S. Kanwal, Namdhari Sangram Pradeepka (Coventry, undated).

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦੌਰੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ । ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ੧੯੫੩ ਈ: ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੌਰੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ।

ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤਕਰੀਬਨ ੧੯੨੦ ਈ: ਦੇ ਲੱਗ ਭੱਗ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਈ ਜਦ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਹਟਾਈ ਗਈ । ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਰੇਲਵੇ ਲਾਇਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਕੀਤੇ ਕਾਰੀਗਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਦਿ ਕਈ ਸਾਲ ਅਫਰੀਕਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਪਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਨਾ ਲਿਆ ਸਕੇ । ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਤੌਰ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੀਬੀ ਬਲਵੰਤ ਕੌਰ ਭੱਟੀ, ਜੋ ਇਕ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਰੀਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਨੈਰੋਬੀ ਵਿਖੇ ੧੯੨੯ ਈ: ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ । ਜਦ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੧੯੫੩ ਈ: ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਾ ਤੁਆਰਫ ਨਾਮਧਾਰੀ ਧੁਰੰਤਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਆਲਿਮ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਬੀਬੀ ਬਾਬਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਠਨਾਂਵਾਲੇ, ਜ਼ਿਲਾ ਸਿਆਲਕੋਟ, ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਹੈ । ਸੂਬਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥ ਸਦਕਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਦੌਰਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਸ.ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਪਾਰਕਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਡੇਰਾ ਲੱਗਿਆ । ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਹਿਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੁਗੰਡਾ ਵਿਖੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰੇ ਨੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਨੇ ਭਜਨ ਪੁੱਛਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ । ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਦੌਰਿਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਦਿਨ ਦੂਣੀ ਰਾਤ ਚੌਗਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਚਲਣ ਲੱਗੇ ।

ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਪਰੀਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਕਪੜੇ ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ । ਜਦੋਂ ਮੈਂ ੧੯੮੦ ਈ: ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਰੀਵਾਰਾਂ ਦੇ ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਪੀੜੀ ਦੇ ਸਦੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਕ, ਚਿਆਂਗ ਮਾਈ ਅਤੇ ਪਟਾਯਾ ਵਿਖੇ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਉਥੋਂ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ । ਜਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਂ ਮਿਲੀ ਉਸਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ, ਜੋ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਓ ਦਾਦਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਹਨ ।

ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਇਕ ਸਰਬਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰੂਹਾਨੀ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗੱਦੀ ਦੀ ਝਾਕੀਆਂ ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ।

presumably after the lifting of police restrictions. With Sri Satguru Ji's blessings, the Namdhari Sikhs left Punjab to take advantage of the opening of opportunities in these distant lands.

Since the turn of the 20th century, Sikh craftsmen, artisans and engineers had been recruited from India and sent to East Africa to build the infrastructure for the British colonies of Kenya, Tanzania and Uganda. Many of these men were unable to take their families with them at that time, and were only able to bring them over to East Africa after a number of years of 'service'. By way of an example from the Namdhari Sikh community, I came to learn that Mrs Balwant Kaur Bhatti, who was raised as a Namdhari Sikh in Punjab, joined her husband in Nairobi, Kenya, in 1929 after he had travelled there many years previously. Mrs Bhatti's arrival provided a welcome spiritual boost to her own and other Sikh families in Nairobi. Over time, a small Namdhari Sikh community developed under the guidance of Suba Lal Singh Ji. This burgeoning community welcomed Sri Satguru Partap Singh Ji on his first visit to East Africa in 1953. Sri Satguru Ji's memory of families across the generations was phenomenal—it is said that when he blessed the family home with his presence, he introduced Mrs Bhatti to the main Namdhari preacher, Sant Nidhan Singh Alam: 'Do you know who this lady is? She is the granddaughter of Baba Bhagwan Singh of Bathanwale in Sialkot District.'

Sri Satguru Ji's visits had a tremendous impact on the Sikh communities in East Africa. Such was the influence of his teachings that many chose to follow the Namdhari Sikh faith tradition and become part of a worthwhile religious, moral and ethical community. The Namdhari Sikh community grew from strength to strength, blessed by subsequent spiritual sojourns from Sri Satguru Ji.

Those who settled in Thailand did so mainly as small family-run businesses in the textiles and furniture trades. When I visited Thailand in the 1980s, I had the opportunity of meeting third- and fourth-generation Namdhari Sikhs in Bangkok, Chiang Mai and Pataya. They were fully integrated in the local community, spoke in Thai and ran Thai institutions, yet the men wore turbans and the women traditional Punjabi clothes. Virtually everyone I met expressed gratitude to Sri Satguru Partap Singh Ji for having blessed their forefathers six or seven decades earlier in their quest to find a livelihood in Thailand. On the whole, the community remains a very prosperous one.

~

For me, the power of this pictorial biography lies in its ability to convey the strength of relationship between a quintessential spiritual master and his disciples. Whether we are beholding events at headquarters in Punjab, or visits across India and abroad, several significant themes emerge in this collection: the blessing of devotees with spiritual sustenance; political and secular engagement; inter-religious harmony; environmental protection; and animal conservation and welfare.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਈ ਰੂਹਾਨੀ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਰਬ ਪੱਖੀ, ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਕਲਿਆਣ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਅਤੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਫੋਟੋ ਨੰਬਰ ੯ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਜੋ ੧੯੩੧ ਈ: ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ੫੦੦ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗਾਂ ਸਮੇਂ ਸੰਗਤ ਤੱਪੜਾਂ ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਂਵੇਂ ਬੈਠੀ ਹੈ, ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਅਤੇ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹਨ। ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਿਆ ਨਜ਼ਾਰਾ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਛੂਹੰਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਹੁੰਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਤਸਵੀਰ ਨੰਬਰ ੩੫੩ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਚਰਨ ਪਾਉਣ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਹਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਬੱਚੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੁਕੀ ਖੜੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿਚ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਦੱਸਯ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੂਬੇਦਾਰ, ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

੧੯੪੭ ਈ: ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਿਆਣੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਨਾਲ ਜਨ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਸੀਬ ਹੋਈ। ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਲਹੌਰ ਵਿਚ ੧੯੨੯ ਈ: ਦੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਇਜਲਾਸ ਬਾਅਦ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੀਡਰ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਮੌਲਾਨਾ ਹਬੀਬਉੱਲਾ, ਡਾ. ਪਟਾਭੀ ਸੀਤਾਰਮੱਈਆ ਅਤੇ ਸੈਫੁਦੀਨ ਕਿਚਲੂ, ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪਧਾਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਾਰੇ ਅਹਿਮ ਨਿਰਣੇ ਲਏ ਜਾਣ (ਫੋਟੋ ਨੰਬਰ ੨੪-੩੨)। ਬਾਵਜੂਦ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਘੋੜੇ ਆਦਿ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹਰ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਫੋਟੋ ਨੰਬਰ ੬੩, ਜੋ ੧੯੪੬ ਈ: ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਖਿੱਚੀ ਗਈ, ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੁਲਾਟੀਏ ਰਾਜ ਗੁਪਾਲ ਅਚਾਰੀਆ, ਵੱਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ, ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਖੜੇ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਪਹਿਲੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਬਣੇ। ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ੧੯੫੨ ਈ: ਨੂੰ ਪਧਾਰੇ (ਫੋਟੋ ੧੨੦-੧੨੨)। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਮਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ (ਫੋਟੋ ੧੬੬-੧੭੪)। ਇਹ ਸਭ ਨਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠ ਜੋ ਇਸ ਯੁਗ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਹੈ।

—

At Sri Bhaini Sahib, Sri Satguru Ji touched many lives during gatherings such as the Hola Mohalla or the completion of the reading of scriptures. Take image 9 for example, which was shot in 1931. We are drawn into a very special scene: a bustling congregation sits on mats in the shade of the trees, listening to the closing ceremony (bhog) of 500 unbroken readings (akhand paths) of the Adi Granth. Volunteers (sevadars) at different vantage points assist congregants, while two attendees stand close to the Guru's seat. One cannot help but be impressed by, and to savour, the depth of devotion. Such events brought people in their hundreds of thousands to Sri Bhaini Sahib and other sacred places such as Sri Jivan Nagar near Sirsa.

Another favourite is image 353. It is a wonderful scene of an ordinary family home in East Africa. Sri Satguru Ji is coming through the doorway, besides which a little girl is hiding, perhaps to catch a glimpse but not to be seen. Most home visits show not just the key members of the host family but also those who travelled with Sri Satguru Ji: his sons, Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Maharaja Bir Singh Ji, and the entourage of preachers, musicians and personal attendants.

Sri Satguru Partap Singh Ji's visits to devotees settled in foreign climes reflects the progress of modes of transport. Throughout this work we encounter travel by horseback in India, by ship and car on visits to Thailand beginning in 1933, and the first visit to East Africa in 1953, followed by travel by air to both countries in later years.

Before and after 1947, the year when India achieved its independence from the British Empire, Sri Satguru Partap Singh Ji's astute leadership was a significant factor in securing individuals their human rights, and a nation its freedom. A decade on from the successful Congress sessions held in Lahore in 1929, the Congress Party under the leadership of Pandit Jawahar Lal Nehru, Maulana Habibullah, Dr. Pattabhi Sitarammayya and Saif-ud-Deen Kitchlew came to Sri Bhaini Sahib to shape the 'Freedom Strategy' (images 24–32). Despite the restrictions imposed by the colonial government, the Namdhari Sikh community ensured a plentiful supply of food, shelter and horses to enable the session to reach a successful conclusion.

Sri Satguru Ji also attended the Congress Campaign sessions hosted in Delhi and elsewhere. Image 63, taken on 8 August 1946, a year before Independence Day, shows Sri Satguru Partap Singh Ji with the key leadership of the Independence Movement, both nationally and in Punjab: Raj Gopal Acharya, Vallabh Bhai Patel, Udham Singh Nagoke and Partap Singh Kairon. In post-colonial India, Kairon became Punjab's chief minister, Patel India's home minister, and Acharya the first governor-general. Pandit Nehru, Independent India's first prime minister, came to Sri Bhaini Sahib in 1952 to seek Sri Satguru Ji's blessings (images 120–122). Another regular visitor was the Akali Sikh leader, Master Tara Singh (images 166–174). All these characters and gatherings that loomed large in an eventful era are well illustrated in this wonderful collection.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਾਮੀ ਸਨ । ੧੯੨੯ ਈ: ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਪੰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਰਦਿਆਂ (ਫੋਟੋ ੬-੭) । ੧੫ ਅਕਤੂਬਰ ੧੯੩੪ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਰਬ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਮਹਾਨ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਰਮਲੇ, ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀ, ਨਿਹੰਗ, ਉਦਾਸੀ, ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਆਦਿ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ (ਫੋਟੋ ੧੬-੨੦) । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ । ੧੯੪੩ ਈ: ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਸੰਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਬੰਬਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਵੀ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਫੋਟੋ ੫੪) । ਉਸੇ ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਮਿਲਾਪ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ੨੪ ਅਪਰੈਲ ੧੯੫੫ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰਬ ਧਰਮ ਸੰਮੇਲਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ (ਫੋਟੋ ੯੬)।

੧੯੫੫ ਈ: ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰ ਦੇ ਸਮੱਰਥਕ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਬਰਤਾਨਵੀ ਅਤੇ ਇਟਾਲੀਅਨ ਕੁਜਿਵੀਅਨ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨਾਲ (ਫੋਟੋ ੧੩੧) ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਗਾਉਣ ਦੀ ਅਤੇ ਦਿਲਰੁਬਾ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਮਾਹਿਰਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਿੱਵਯ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਬੀਤੇਗੀ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸੌ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸਰਸੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਲਈ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਕਸੀਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ । ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਜਿਥੇ ਦੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਉਸ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਕਰਕੇ ਏਨਾ ਉਪਜਾਊ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਜੀ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਸਭ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਨ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਫਾਰਮ ਦੇ ਘੋੜਿਆਂ, ਗਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਝਾਂ ਨੇ ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤੇ ਜਿਸਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੀ । ਇਹੋ ਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਰੂਸੀ ਲੀਡਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਬੁਲਗਾਨਿਨ ਅਤੇ ਨਿਕੀਤਾ ਕਰੁਸ਼ਚੇਵ ੧੯੫੫ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਦੌਰੇ ਉੱਤੇ ਜਦੋਂ ਆਏ ਤਾਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਾਰਮ ਦੀਆਂ ਸੰਡੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ । ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ, ਪੰਛੀ, ਤੋਤੇ, ਚਿੜੀਆਂ, ਮੋਰ ਆਦਿ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭੀ

Sri Satguru Ji stood for intra- and inter-religious harmony. As early as 1929, we glimpse him having discourses with sadhus and sants of other faith traditions (images 6–7). On 15 October 1934, he held the first all Sikh Ecumenical Conference in which many Sikh religious orders were represented: the Nirmala Sikh Mandal, the Radha Swamis, the Nihang Sikhs of Buddha Dal, and the Akali Dal political party (images 16–20). He participated in the great events with other Sikh leadership, such as the cleaning (kar sewa) of the holy pools attached to sacred Sikh shrines in Amritsar and Fatehgarh Sahib. In 1943 Princess Bamba, the eldest daughter of the last Sikh ruler of Punjab, Maharaja Duleep Singh, joined Sri Satguru Ji at Lahore to celebrate the festival of Basant along with other leaders from the Sikh community (image 54). In March of that year, Sri Satguru Ji organised the Sikh-Hindu Unity Conference and was one of the key faith leaders at the Sarava Dharma Sammelana, the Inter-religious Conference at the Sanatan Dharma College held in Delhi on 24 April 1955 (image 96).

A strong advocate of the vegetarian way of life, Sri Satguru Ji's attendance at the International Vegetarian Conference in 1955, alongside Buddhist, British and Italian delegates (image 131), rejuvenated the vegetarian cause, particularly at a time when meat consumption was becoming increasingly associated with material progress. He also taught how to care for the environment and the myriad of creatures reliant upon it for sustenance and shelter.

Sri Satguru Partap Singh Ji's passion for Indian classical music and his own expertise in singing shabads and playing the dilruba (a stringed instrument) encouraged many Muslim, Hindu and Sikh musicians to give performances in his presence, a tradition that has been preserved under the current leadership of Sri Satguru Jagjit Singh Ji.

It is said that he foresaw the tragedy of Punjab's Partition, which displaced millions either side of the newly created border brought about by the establishment a new Islamic state, Pakistan. A significant piece of desert land, approximately one hundred miles from Delhi and near Sirsa, was acquired well beforehand to be given to his refugee-followers on their arrival to a 'free' India. Under his guidance and with his blessing, their hard work bore fruit: the barren site was converted into prime agricultural land with a thriving community which today is known as Sri Jivan Nagar. Organic farming is championed here, giving rise to consistently exceptional crop yields. It is worth noting that our 21st-century-modern-world has declared modern chemical and technological farming as not being very conducive to good health. I am sure that Sri Satguru Ji would have applauded the greater awareness of the reintroduction of organic methods in the west.

His passion and rapport with animals is well known. It was the special care and attention which he gave to horses, cows and buffaloes that won him many national awards throughout his life. His animal farms were extolled across India and abroad. It is especially significant that while on their visit to India in 1955,

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕਰ ਬਗੀਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਛੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵਰਗੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

੨੦੦੯ ਈ: ਦਾ ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦੀ ਪੰਜਾਹਵੀਂ ਬਰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ।

ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਪਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੀਮ ਜਿਹਨਾ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ੫੦ ਸਾਲਾ ਬਰਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਦਾ ਸੇਹਰਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ੨੫ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਜਿਸਦਾ ਪੂਰਨ ਧੰਨਵਾਦ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਹੋਈ ਹੈ ।

ਚਰਨਜੀਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ

the Russian leaders Nikolai Bulganin and Nikita Khruschev visited Sri Bhaini Sahib to learn the secrets of rearing and caring for animals, and to understand why they were the best in India. They found that the wild animals and the birds, including parrots, sparrows and peacocks, lived in perfect harmony with people because their habitats were respected. Those who have listened to the pre-dawn classical singing of Asa di Var at Sri Bhaini Sahib would have enjoyed the chorus of the birds in a similar vein to the musicians, a glimpse of a perfect paradise.

As we commemorate the 50th anniversary of his leaving this mundane world for his heavenly abode, we are indebted to Sri Satguru Ji, who has by his presence provided us with a golden link, indeed a golden thread, which permeates each and every image of this unparalleled collection. Its compiler, Harjinder Singh Kanwal, deserves our sincere thanks for his yeoman's service in making this material available to all who wish to have a sight of one who was 'the most illuminated'.

Charanjit AjitSingh (Mrs)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ

'ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ' ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅੰਸ਼-ਮਾਤਰ ਝਲਕੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤਾਂ ਅਥਾਹ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ-ਕੁ ਬੂੰਦਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਇਹ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਰਲੋਕ ਗਮਨ ਦੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨੀ ਦੀ ਪੰਜਾਹ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ (ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ) ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਉਪਹਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪਾਵਨ ਚਰਣ ਕੰਵਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਮ੍ਰਤਾਸਹਿਤ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸ ਉੱਚੇ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜਿਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖ਼ਾਤਿਰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੀ ਇਕ ਡੋਰ ਵਿਚ ਪਰੋਣ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਕਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ।

'ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਅਕਥ ਕਥਾ ਬਹੁ ਕਾਇ ਕਰਿਜੈ । ਜੈਸਾ ਤੂ ਤੈਸਾ ਤੁਹੀ ਕਿਆ ਉਪਮਾ ਦੀਜੈ', ਇਸ ਮਹਾਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕੋਟਾਨਕੋਟ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕੁਝ ਪੰਦਰਾਂ-ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ।

ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਈ ਸੱਜਣਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ । ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰਿਆਂ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੌਰਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਫੁਟਕਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਅਨਮੋਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ । ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦੋ ਦੌਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਜੀ ਦੇ ਸਟੂਡੀਓ 'ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਟੂਡੀਓ' (ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ) ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਪਣੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਸਾਂਭ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ । ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ

PREFACE

With the benign blessings and unerring patronage of Sri Satguru Jagjit Singh Ji, it is my honour to be able to present to the world *Visions of the Most Illuminated: Photographs of Sri Satguru Partap Singh Ji*. I offer this publication as a humble tribute to the 50th anniversary of the passing of the spiritual mantle from Sri Satguru Partap Singh Ji to his son and successor Sri Satguru Jagjit Singh Ji.

This project is probably the most comprehensive study of photographic material of any Sikh Guru in a single publication. When I think back to when it all began, I probably embarked upon the endeavour in my subconscious long before I consciously began to seriously collect the images that are now before you.

It all started back in my hometown of Nairobi in Kenya. I count myself blessed to be born into a devout Namdhari family in 1943. My late father, Sant Phuman Singh Kanwal (1919-2006), was renowned in the community as a writer and poet who had a passion for photography. So strong was his love for both the art of the camera and his divine teacher that he opened the Partap Studio in 1954.

It was around 1953 that I recall having had Satguru Ji's darshan (divine sight of glimpse) for the very first time. I was mesmerised by his presence, alluring personality and gentle, but powerful, nature. Aware of my father's love of photography, Satguru Ji would often go to the eponymous studio to have his portrait taken. During one particular session at the studio during his last visit in 1959, I recall Sri Satguru Ji saying to my father: '*Asin bach ke tere kolo kithe jana*?' ('How can I save myself from you and your camera?') Joking aside, he was, of course, letting my devout father know that he will always be with him. This memorable image (see image 432) and others taken at the studio are reproduced in this book. These, along with numerous other photographs of Sri Satguru Ji's visits to East Africa, have been collected from people who, like me, were witness to the magnetic presence of the great Guru, the Atal Pratapi ('ever glorious').

The search for material, covering hundreds of photographs, poems, published articles and newspaper cuttings, spanned fifteen years and took me across the globe – from individual private collections passed down the generations of families in Thailand and East Africa, to storage archives at Sri Bhaini Sahib and Sri Jivan Nagar in India. In undertaking this project, I have come to realise that his eventful life was indeed a 'picture' to watch and cherish.

Some of the dates in the captions are estimates as exact dates could not be verified. Similarly, I have not been able to name every individual shown despite my best efforts. At the time of going to print the paucity of information for

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੋਣੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇ ਵੀ ਸਾਮੱਗਰੀ ਜਿੱਥੋਂ-ਕਿੱਥੋਂ ਹਾਸਿਲ ਹੋਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਅਖ਼ੀਰਲੇ ਸਫ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਥਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਕੈਪਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਰੀਖਾਂ, ਨਾਂਵਾਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਪਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ।*

ਕੈਪਸ਼ਨ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਹਨ । ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀ ਵਲਵਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਦਾਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਐਸੇ ਸੁਹਿਰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸੱਜਣਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਰੂਪ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਅਲਪ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵ ਲਈ ਕਰਨਾ ਨਾ ਮੁਮਕਿਨ ਸੀ । ਸਾਡੀ ਇਹੋ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਹਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣੇ ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਅਨੰਤ ਰਿਣੀ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਗੰਮੀ ਮਹਿਰਾਮਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਲੋਕ ਗਵਨ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਰਿਣ ਤੋਂ ਉਰਿਣ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ।

ਦਾਸਨ ਦਾਸ
ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

many of the South East Asia images has made the identification of individuals, locations and dates virtually impossible. Nevertheless, the images have been numbered to allow for captions to be provided at a later date as this information becomes available, either in a future edition or via an online erratum. It is hoped that the reader is able to enjoy these wonderful images as they stand.*

The captions have been presented in both English and Punjabi. I have not rendered the short selections of Punjabi poetry into English as I felt that a translation would have been an injustice to the devotional feelings of the exceptional Namdhari scholars who penned these verses.

In a life encompassing confinement under a tyrannical British Raj through to the tumultuous struggle to secure India its freedom from colonial rule, Sri Satguru Ji more than lived up to the many sacrifices of his predecessors, Sri Satguru Hari Singh Ji and Sri Satguru Ram Singh Ji, and numerous other martyrs who had kept aflame the torch of independence. It is intended that the visual material presented herein will cast those older and wiser minds, fortunate enough to have been personally blessed by Satguru Ji's glance, back to the first half of the twentieth-century during the most exalted days of his holy life. For younger minds, it is hoped that this material provides ample opportunity to catch a divine glimpse of the marvel that was Sri Satguru Partap Singh Ji: the progressive thinker; the pious guide; the divine personality unsurpassed for his contributions to society in contemporary history.

As the saying goes 'each picture tells a story' and it is my sincere wish that the reader will find something of value in following in the hallowed footsteps of Sri Satguru Partap Singh Ji's lotus feet.

Harjinder Singh Kanwal

* [illegible]

* We know that Sri Satguru Partap Singh Ji visited Thailand a total of twenty-two times. During these Divine Visits Sri Satguru Ji also took the opportunity to visit sangats in Singapore and Malaya. The First Divine Visit to Thailand was undertaken by sea in December 1933 and concluded on 24th January 1934; the last visit, by air, was in 1955. The Namdhari Panth relishes the recordings of Sri Satguru Ji's spiritual discourses during the Divine Visits to South East Asia, the very first of which was made during the third visit to Thailand on 23rd November 1948. Each spoken word is a philosophy in itself being sermons replete with proofs from Gurbani the collection is an infinite spring-well of knowledge and wisdom.

ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਚੰਦ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਰੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਈ।

ਮੈਂ ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਨਤ ਸਦਕਾ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਮੁੱਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋਈਆਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੌਰਿਆਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਹ ਝਲਕੀਆਂ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਲੱਭੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਨੋਖੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ।

ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੱਜਣਾਂ ਕੋਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜਲੌ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚਉਥੇ ਦੌਰੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਸ.ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਠਾਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੋਲੀਫਲੈਕਸ ਕੈਮਰੇ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੁਆਈ ਆਦਿ ਦਾ ਕੰਮ ਮੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਟੂਡੀਓ' (ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ) ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ।

ਬੜੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਸੁਝਾ, ਲੇਖ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਇਸ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ – ਸੰਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੰਸਪਾਲ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰਜ਼), ਸੇਠ ਤ੍ਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਸੰਤ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਲੋਟੇ, ਸੰਤ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ, ਸ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੀਹਰਾ ਅਤੇ ਭਰਾ, ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਸੰਤ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਰਿਆਮ, ਸੰਤ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਰੀਹਲ, ਸੰਤ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ, ਸੰਤ ਜੀਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ, ਸੰਤ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ, ਸੰਤ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿਆਨ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ, ਸੰਤ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਨਜਾਣ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਕ ਦੇ 'ਸਿਰੇਨਿਟੀ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਵਿਚ ਕੁਤਾਹੀ ਕਰਾਂਗਾ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਨਾ ਅਰਪਣ ਕਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ ਮੈਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਹਨ ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਸੰਖਤਰਾ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ, ਸੰਤ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੀਬ, ਸੰਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ

In the course of bringing this enormous project to its conclusion, I was overwhelmed by the assistance extended to me from many quarters. This project would not have been possible without the blessings of Sri Satguru Jagjit Singh Ji, with Sri Mata Chand Kaur Ji's benevolent inspiration and Sri Thakur Uday Singh Ji, who spearheaded this decade-long endeavour.

I am deeply indebted to Sewak Sant Harpal Singh Ji who painstakingly searched through the archives at Sri Bhaini Sahib and Sri Jivan Nagar. To him I owe a debt of gratitude for discovering many rare photographs of Sri Satguru Partap Singh Ji in India and Thailand. If it weren't for Harpal Singh's efforts, these may have never seen the light of day.

The photographs of Sri Satguru Ji's visits to East Africa have been sourced from several people who personally received the Guru's blessings in that great land. Most of the photos taken during the third and fourth visits were snapped by S. Pritam Singh Matharu with his sturdy Rolleiflex camera. The task of developing and printing these films was performed by my late father, Sant Phuman Singh Kanwal at Partap Studio, which was named in honour of Sri Satguru Ji. It is only right to pay homage to these and the many anonymous photographers who collectively documented an important era in Namdhari Sikh history for the benefit of future generations.

It is a privilege to acknowledge the co-operation of numerous individuals who freely provided access to photographs from their private albums, helped identify scenes and characters, rendered useful advice and granted permission to draw upon their writings and poetry. Prominent among them are, Sant Harvinder Singh Hanspal, Sardar Jaspal Singh of M/s. Ram Singh Photographers, Seth Trilok Singh Chawla, Sant Sher Singh Srichawla, Sant Sant Avtar Singh Lotay, Sant Balvinder Singh Banga, Sardar Devinder Singh Gill, Harbans Singh Sira and Brothers, Sant Hari Singh Bhogal, Sant Jagdish Singh Waryam, Sant Jagir Singh Reehal, Sardar Jaswinder Singh Historian, Sant Jeetej Singh, Sant Kirpal Singh Chana, Sant Rajinder Singh Chana, Sant Swaran Singh Sian, Amarjit Chandan and Sant Tara Singh Anjaan. The editors of 'Serenity' in Bangkok are to be thanked for their unstinting assistance in collating and cataloguing the Thailand collection.

There were many others, too numerous to mention individually, but they know who they are. I must, however, acknowledge those dear friends who offered their invaluable support throughout the compilation of this book but are no longer with us. Sant Atma Singh Sankhataravi, Dr Channan Singh Chan,

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਭੰਮਰਾ, ਮਾ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ, ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕਵੀ, ਸੰਤ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਘਟੌੜੇ, ਸੰਤ ਵਾਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੰਮਰਾ, ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ, ਮਾਤਾ ਗਿਆਨ ਕੌਰ ਚਾਨਾ, ਸੰਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਡਾ. ਆਤਮ ਹਮਰਾਹੀ, ਡਾ. ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸੰਨ, ਡਾ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਸੁਪਤਨੀ ਸੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਪਨੇਸਰ ।

ਖਾਸ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ਸੰਤ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਸੈ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਚਰਨਜੀਵ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ ਅਤੇ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਸਦਕਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ । ਸੰਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉੱਤੇ 'ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ' ਫਿਲਮ ਇਕ ਵਡਮੁੱਲਾ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ । ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਚਰਨਜੀਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਦਾਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਿਣੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਭੂਮਿਕਾ ਲਿਖ ਕੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕਿਰਤਾਰਥ ਕੀਤਾ । ਦਾਸ 'ਕਾਸ਼ੀ ਹਾਊਸ' ਦੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਬੜੀ ਰੀਝ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਨਿਖਾਰਿਆ ।

ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਮਾਵਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਰਾ ਇਕ ਸ਼ਖਸ ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦਸ ਫਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਬਖਸ਼ਿਆ । ਇਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕੇ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸਤੇ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਰੱਖਣ । ਮੇਰੇ ਹੋਰ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ 'ਥਾਮਸਨ ਪਰੈਸ' ਦੇ ਕਪਿਲ ਰੈਨਾ ਅਤੇ ਤਪਨ ਸ਼ਰਮਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਕ੍ਰਿਤ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਯੂ. ਕੇ. ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀ ਨਾਮ-ਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਿਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸਭ ਮੇਰੀਆਂ ਹਨ – ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਹੀ ਹਨ ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

Sardar Avtar Singh Azaad, Sant Dalip Singh, Sant Joginder Singh Gahir, Sant Kharak Singh Bhamrah, Master Nihal Singh, Sant Phuman Singh Kanwal, Sant Pritam Singh Kavi, Sant Rattan Singh Ghataorhe, Sant Vasdev Singh Bhamrah, Sant Sarwan Singh Chana, Gian Kaur Chana, Sant Ajit Singh Cheema, Dr Atam Hamrahi, Dr Karam Singh Kapoor and Mrs Sawarn Kaur (w/o late Sardar Bhagat Singh Panesar).

Special thanks go to Sant Jagtar Singh Ji, Sewak Sant Racchpal Singh Ji, Sant Sukhpal Singh Bhatti, Rashpal Singh Bhatti, Charanjeev Singh Chana and Harminder Singh Chana who have worked tirelessly to bring this venture to fruition. It is an honour to have Mrs Charanjit AjitSingh's insightful foreword gracing this humble work. Likewise, I am grateful to the team at Kashi House for their contribution to the project led by the tremendous efforts of Sardar Parmjit Singh. I would also like to express my thanks to Sant Taranjeet Singh who has created, amongst others, a wonderful documentary film "Atal Pratapi – A Spiritual Journey" on Sri Satguru Partap Singh Ji.*

When I began compiling the material for this book over fifteen years ago, I could not possibly have conceived it turning out the way it has. The credit for turning my copious research (comprising ten lever arch files full of photographs and handwritten captions) into the superbly designed tome you are now holding goes entirely to the efforts of one man, Sardar Juga Singh. I would like to show my gratitude to two persons from Thomson Press India Ltd, Kapil Raina and Tapan Sharma for their excellence in the production of this book you are holding. I offer up thanks to the Almighty for their magnificent input, which has, in one fell swoop, placed the Namdhari Sikh experience on a world class platform.

I am indebted to the Namdhari Sangat UK and the Namdhari Sangat Worldwide for all their support in this venture.

All faults in this book are mine, while all its praises are reserved entirely for Sri Satguru Partap Singh Ji.

Harjinder Singh Kanwal

* See www.taranjeetsingh.com for further details about the film.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬੰਦਨਾ

ਡੰਡੌਤ ਬੰਦਨ ਅਨਕ ਬਾਰ, ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ । ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ, ਮਿਟਾ ਦਿਤਾ ਸਭ ਸੰਤਾਪ

ਅਨੁਕੰਪਾ ਕਰ ਆਪਣੀ, ਬਖਸ਼ਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸਰੋਵਰ । ਸਮਸਤ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ਕ, ਉੱਤਮ ਪਾਵਨ ਤਿਲਕ ਮਨੋਹਰ

ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੂ, ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ, ਕੀਤਾ ਸਹਿਜ ਵੈਰਾਗੀ ਮਨ । ਗੁਣ ਵਿਹੀਨ ਕਲੇਵਰ ਤਾਈਂ, ਅਰਪਿਆ ਅਨੰਤ ਗੁਣ ਜੀਵਨ ਧਨ

ਮਨ ਨੂੰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸਰਸ਼ਾਰ, ਬਾਣੀ ਆਪਣੀ ਮਧੁਰ ਅਲਾਪ । ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿਚ ਸਦਾ ਗੂੰਜਦੇ, ਥਕਦੇ ਨਾ ਕਰ ਤੇਰਾ ਜਾਪ

ਤਰਵਰ ਵਾਂਗ ਹੈ ਹੋਇਆ, ਅੱਜ ਚੰਚਲ ਮਨ ਅਡੋਲ । ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਵਸ ਗਿਆ ਤੇਰਾ ਬਚਨ ਅਮੋਲ

ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਹੈ ਰਹਿਸ, ਮਿਲਿਆ ਪੂਰਨ ਆਤਮ ਗਿਆਨ । ਹੋਇਆ ਅਨਦ ਵਿਭੋਰ ਇਹ, ਲਾਕੇ ਸਹਿਜ ਧਿਆਨ

ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਕਸ਼ ਅਵਲੋਕਨ ਨਾਲ, 'ਕੰਵਲ' ਪ੍ਰਮਪਦ ਪਾਵੇ । ਅੰਤਰ ਮੁਖ ਕਰ ਬੰਦਨਾ, ਅਬਿਨਾਸੀ, ਅਬਿਗਤ ਧਿਆਵੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

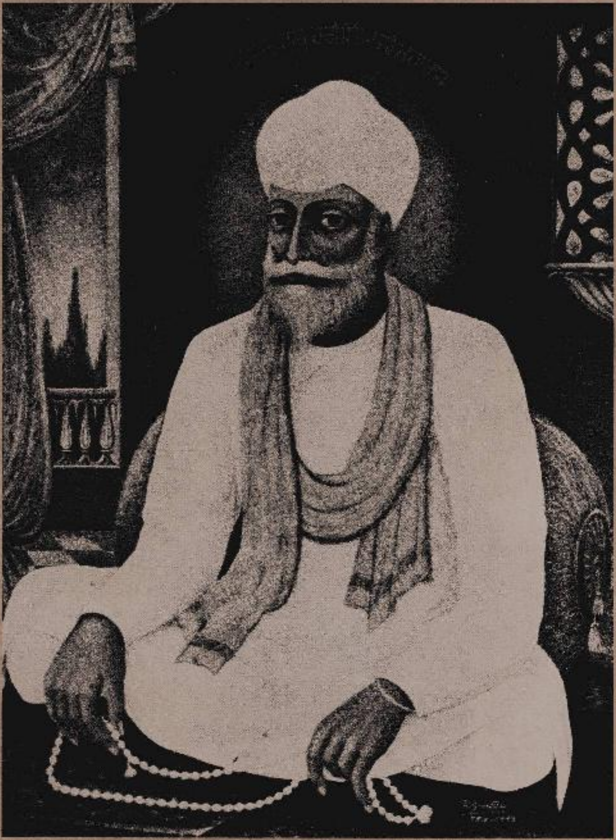

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਇੰਡੀਆ

INDIA

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

1. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ-ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ।
Great father, Sri Satguru Hari Singh Ji. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1900

2. [illegible] ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ (ਮਾਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਫਤਹਿ ਕੌਰ ਜੀ।
Great mother, Mata Jivan Kaur Ji (left) and her sister, Mata Fateh Kaur Ji. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1920

3. [illegible]
House wife, Sri Mata Bhupinder Kaur Ji (photographed by Sri Satguru Partap Singh Ji). Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1925

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

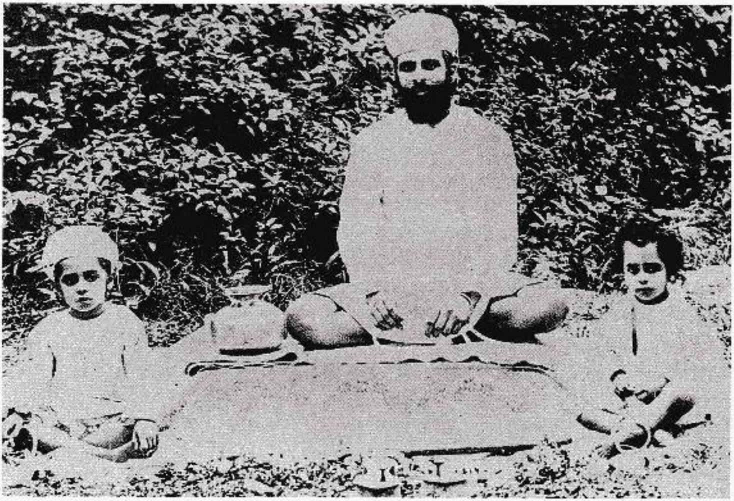

੪. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨਾਲ : ਖੱਬੇ: ਬੇਅੰਤ ਜੀ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਸੱਜੇ: ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

Two great sons, Beant Ji (Sri Satguru Jagjit Singh Ji - left) and Sri Maharaj Bir Singh Ji. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1922

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

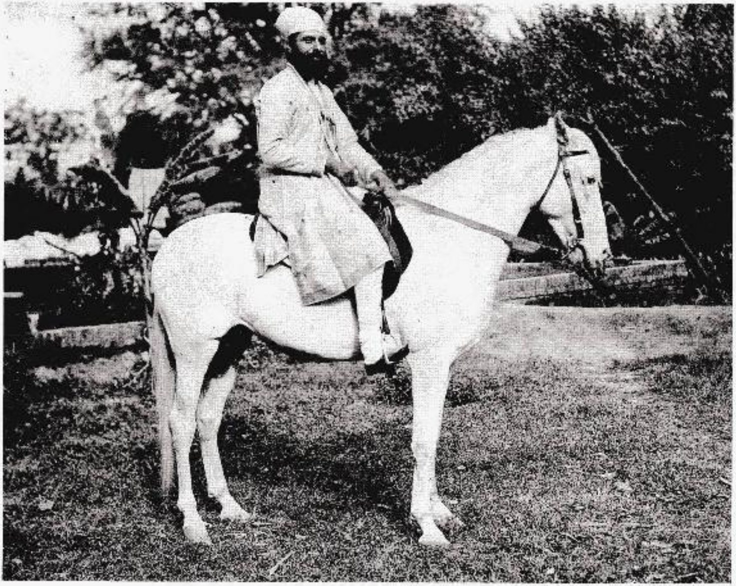

੬. ਨਿਜੀ ਸਵਾਰੀ ਵਾਲੇ 'ਹੰਸ' ਘੋੜੇ ਤੇ ਸਵਾਰ ।
Mounted on Hans, his personal steed. New Delhi, late 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

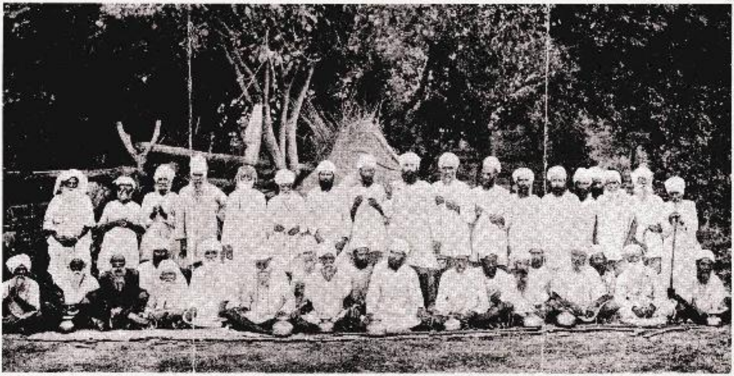

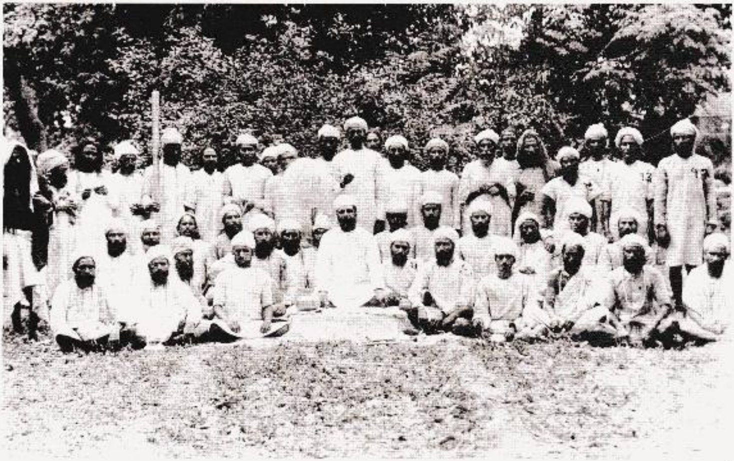

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

5. [illegible]

Amongst the saints and sadhus of the Namdhari Panth. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. c. 1949

7. [illegible]

With Namdhari saints and spiritual personalities. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 1930s

8. [illegible]

Jivan Nandan (beloved son of Sri Mata Jivan Kaur Ji). 1940s

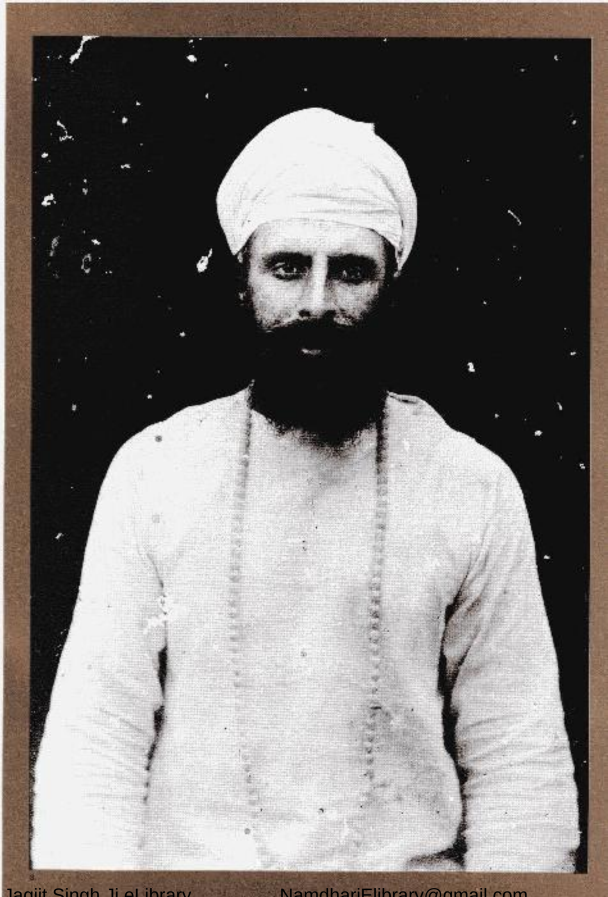

8

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

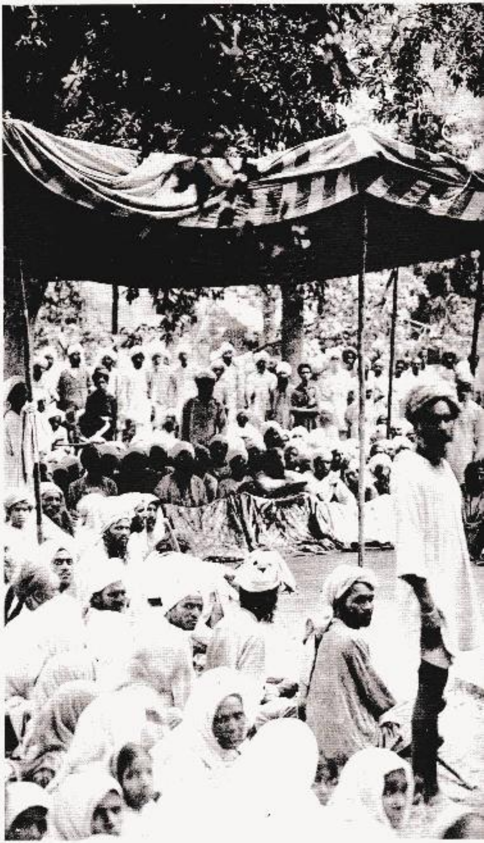

9. ੫੦੦ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ।
In the Divine Court at the conclusion of 500 akhand paths (non-stop readings of Sri Adi Granth Sahib). Bhog Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1951

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

10. ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਫਤਹਿ ਕੌਰ ਜੀ, ਜਗਤ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ, ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ [illegible] ਨੂੰ [illegible] ਗਿਆ। ਇਸ [illegible] ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ [illegible] ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

The sangat paying its last respects to *Mata* Fateh Kaur Ji, younger sister of Sri *Mata* Jivan Kaur Ji and mother of Sri *Maharaj* Jung Singh Ji. Funeral, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1933

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

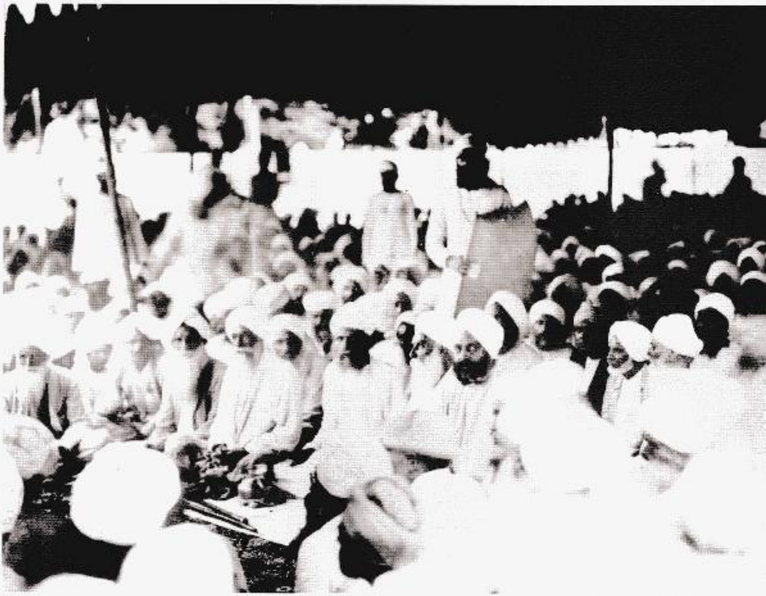

11. ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ ੧੯੩੩ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਦੇ ਜੱਜ ਸਨ ੧. ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ੨. ਸ੍ਰ. ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਰਈਸ, ਸ਼ਿਮਲਾ ੩. ਸੰਤ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਲੈਲੇ ਨੰਗਲੀ ੪. ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਟਿਆਲਾ

The first gurmat sangeet gathering of its kind was attended by eminent classical singers and artists from across India. The judges included Bhai Kahn Singh of Nabha (centre, in profile), Mukand Singh Raees of Simla, Sant Hira Singh Ragi and Baba Nihal Singh of Patiala. Gurmat Sangeet Samellan, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1933

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

11.

12.

13.

11 – 13.
[illegible]
The judges listening to the performers. Also seated amongst the distinguished audience is a British officer wearing a pith helmet. Gurmat Sangeet Sammelan, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1933

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

14. ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਪੁੰਜ
Nimarta de Punj (epitome of humility), late [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Yuva Satguru (youthful master), late 1920s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

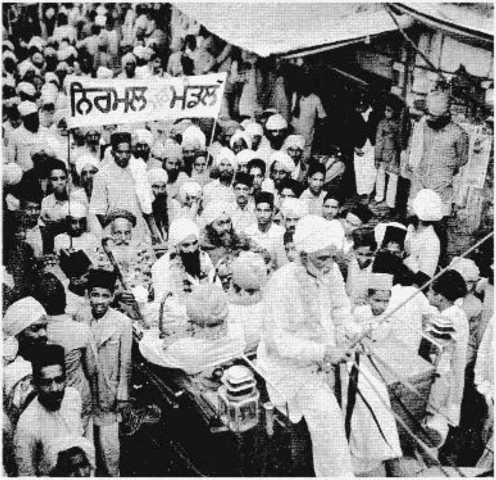

16. [illegible]
The arrival of the heads of the Nirmala Sikh order at the conference. First Cunu Nanak Sarab Sampardaya Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 14-15/10/1934.

17. [illegible]
The arrival of the heads of various Sikh orders at the conference. First Cunu Nanak Sarab Sampardaya Conference. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 14-15/10/1934.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

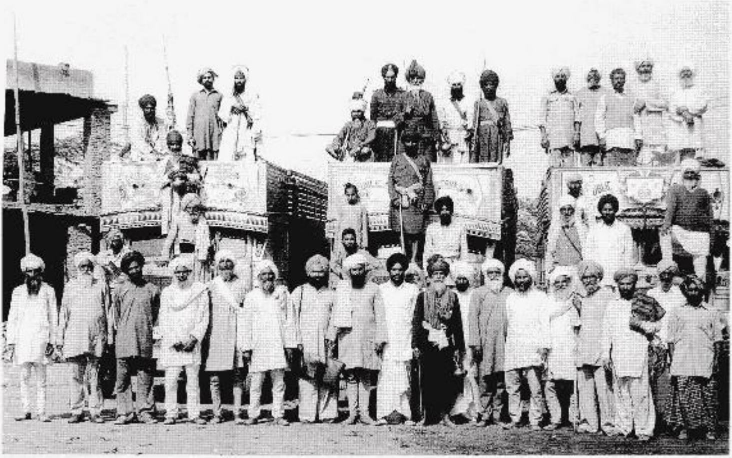

18. [illegible]

Representatives of the Buddha Dal Nihang Singhs being welcomed. First Guru Nanak Sarab Sampardaya Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 14-15/10/1934

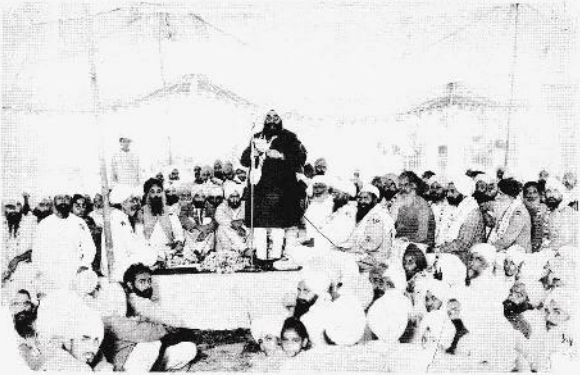

19. [illegible]

Gathering of dignitaries of various Sikh orders sharing a belief in the teachings of Guru Nanak. First Guru Nanak Sarab Sampardaya Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 14-15/10/1934

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

20. [illegible]

Gathering of dignitaries of various Sikh orders sharing a belief in the teachings of Guru Nanak. First Guru Nanak Sahib Sampardaya Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 14-15/10/1934

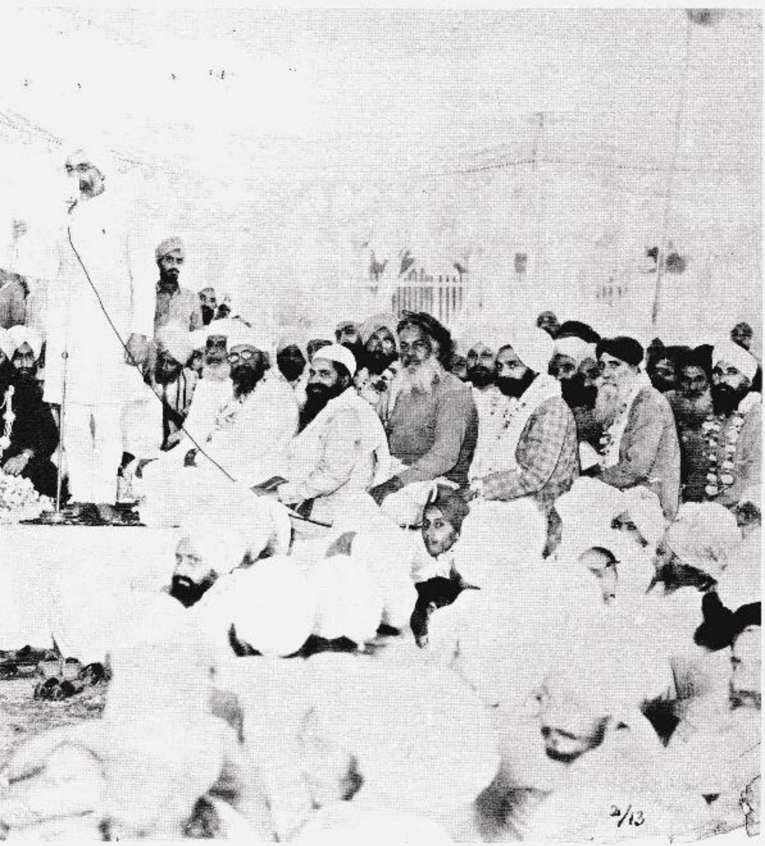
2/13

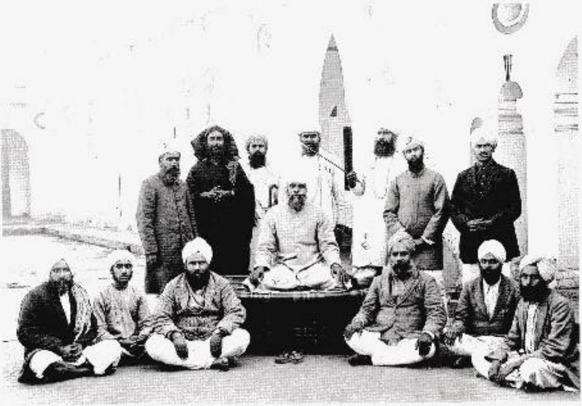

21. [illegible]

In the group are Sant Harbans Singh, Sant Hazura Singh Bhootwale, Ustad Harnam Singh, Ragi Ganesh Singh, Suba Hari Singh, Sant Udham Singh, Bhai Vasir Singh, Sant Mangal Singh Arshi Fanshea, Sant Kehar Singh Mann, Sant Inder Singh Chakarvarti and Sant Ram Vaid Barnala.
Visit to Simla, late 1930s

22. [illegible]

With the sangat of Bareilly. Visit to Bareilly, Uttar Pradesh, late 1930s

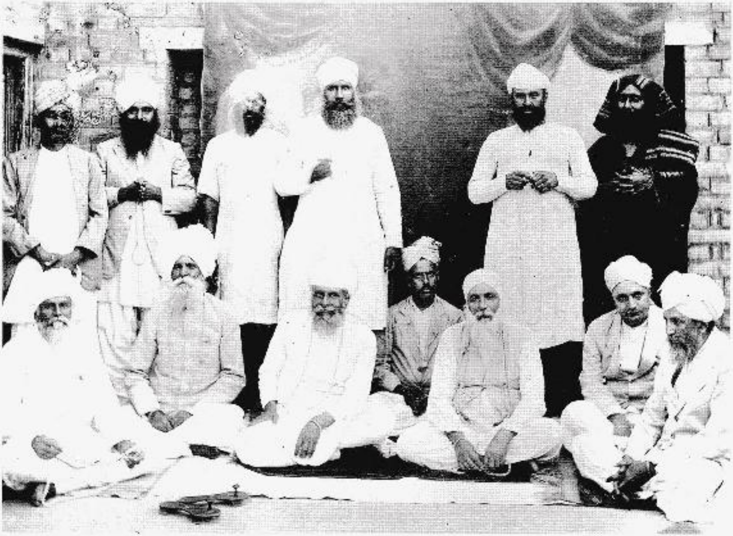

25. [illegible]

A gathering of saints (seated from left to right) Sant Mangal Singh Arshi Farishta, Thakur Tola Ram, Avan Chand, Baba Bhagwan Das, Thakur Bhagwan Das, Jawala Ram; (standing from left to right) Sewa Ram Narang, Thakur Harbans Singh, Gurmukh Singh Jathedar, Sant Bahadur Singh, Sant Attar Singh Jathedar and Sant Hazura Singh Bhoorlwale. Visit to Hazur Sahib, Punjab, late 1930s

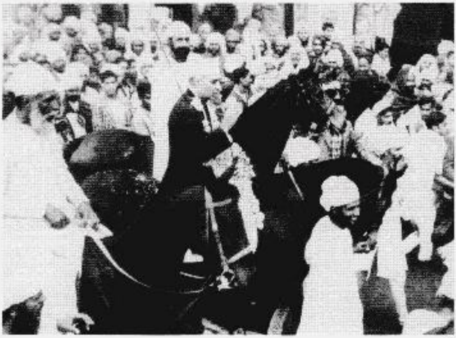

੨੬.

੨੫. - ੨੬.
[illegible]

On horseback with Pandit Jawahar Lal Nehru leading a procession to assure full co-operation to the Congress Party during the struggle for Independence. State People's Conference, Ludhiana, Punjab, ੧੬-੧੭/੨/੧੯੩੯

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

26.

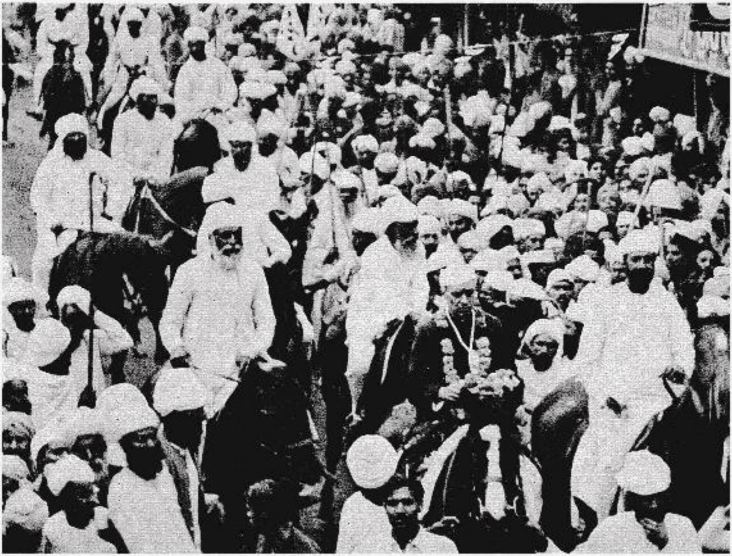

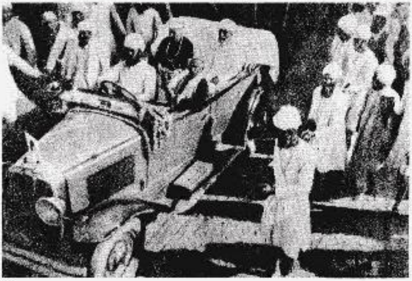

27.

25. [illegible]

Pandit Jawahar Lal Nehru and Dr Pattabhi Sitaramayya visiting Sri Bhaini Sahib on 15th February 1939 to seek guidance and blessings during the Freedom Struggle. State People's Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 16-17/2/1939

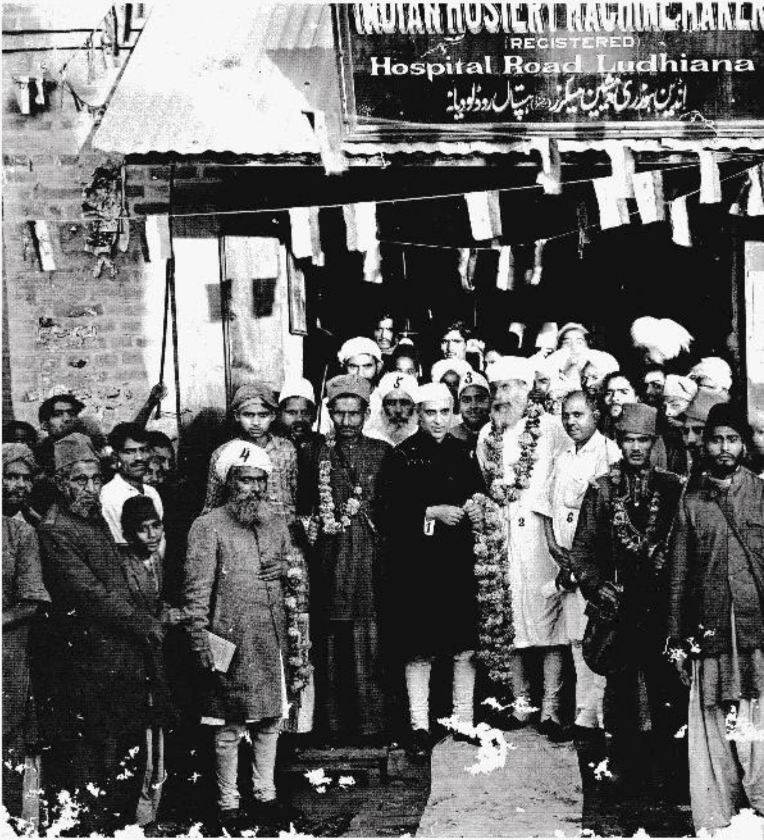
(REGISTERED)
Hospital Road Ludhiana
انڈین ہوزری مشین میکرز (رجسٹرڈ) ہسپتال روڈ لودیانہ

28. [illegible]

Attending the inauguration of the Indian Hosiery Machine Makers' factory established by Nur-ud-Deen Mohammad, State People's Conference, Ludhiana, Punjab 18-17/5/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

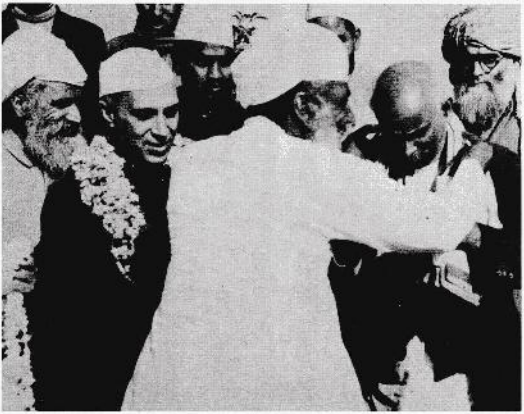

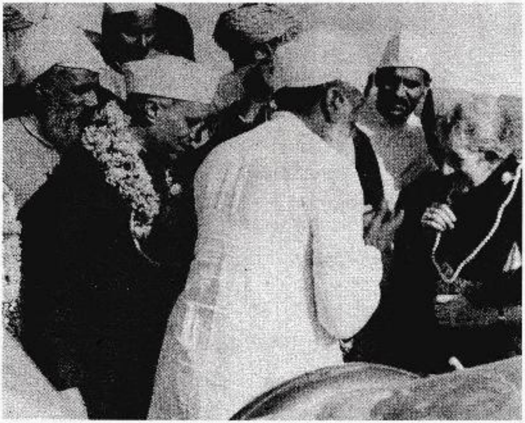

29. - 30.
੧੭ ਫ਼ਰਵਰੀ ੧੯੩੯ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਡਾ. ਪੱਟਾਭੀ ਸੀਤਾਰਾਮੱਈਆ, ਮੌਲਾਨਾ ਹਬੀਬੁੱਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸਵਾਗਤ ।

Welcoming Pandit Jawahar Lal Nehru, Dr Pattabhi Sitaramaya, Maulana Habibullah and others to Sri Bhaini Sahib. State People's Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 16-17/2/1939

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

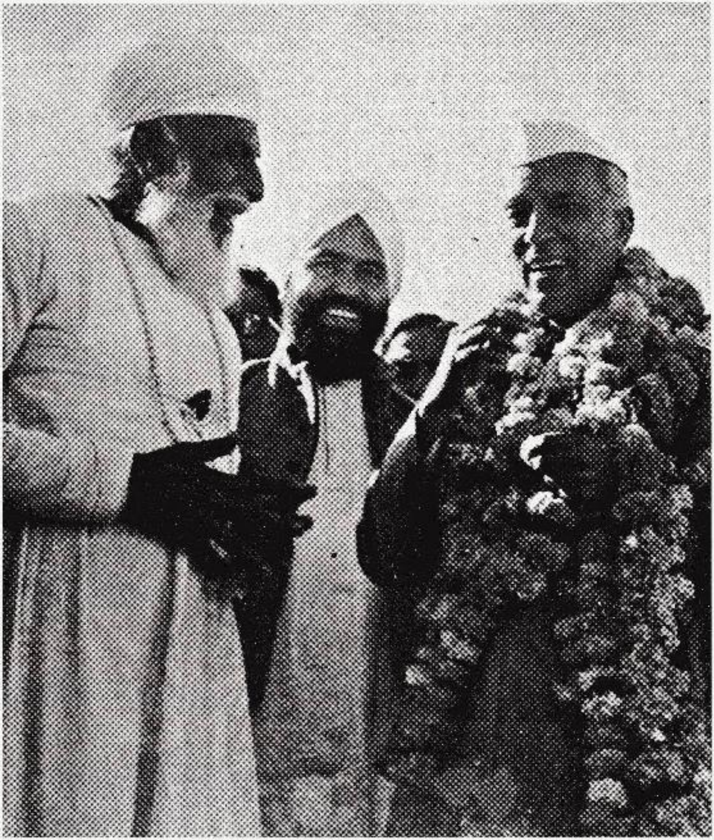

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

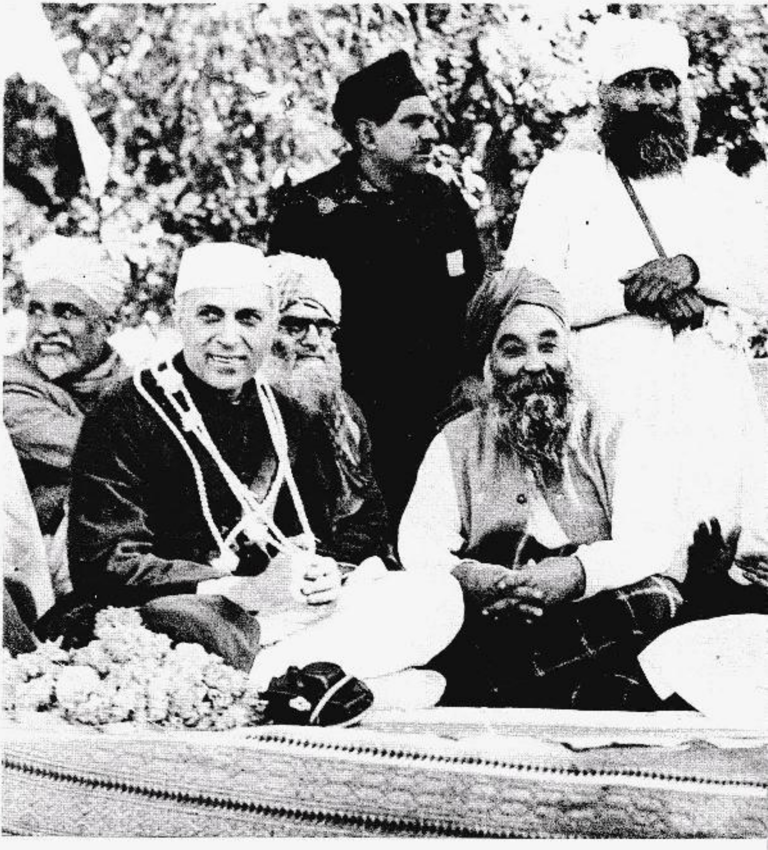

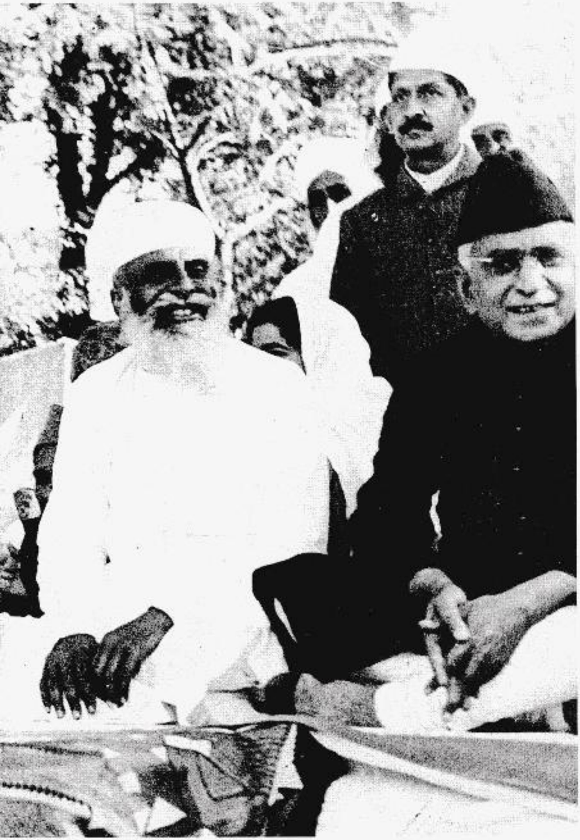

32. [illegible]

Discussing 'Freedom Strategy' with prominent national leaders including (from left to right) Pandit Jawahar Lal Nehru, Maulana Habibullah, Master Tara Singh and Dr Saif-ud-Deen Kitchlew (far right). State People's Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 16-17/2/1939

33.

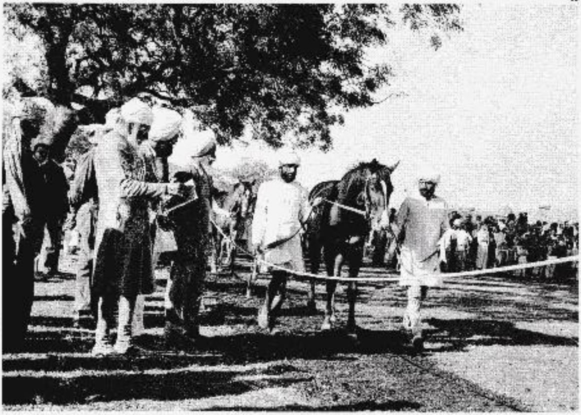

34.

33 – 34
ਘੋੜ ਦੌੜ ਮੇਲਾ ।
At the races, Lahore Races, Lahore, Punjab, 1940s

35. ਨੂਰਾਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ।
Noorani Satguru (radiant master),
c. 1940

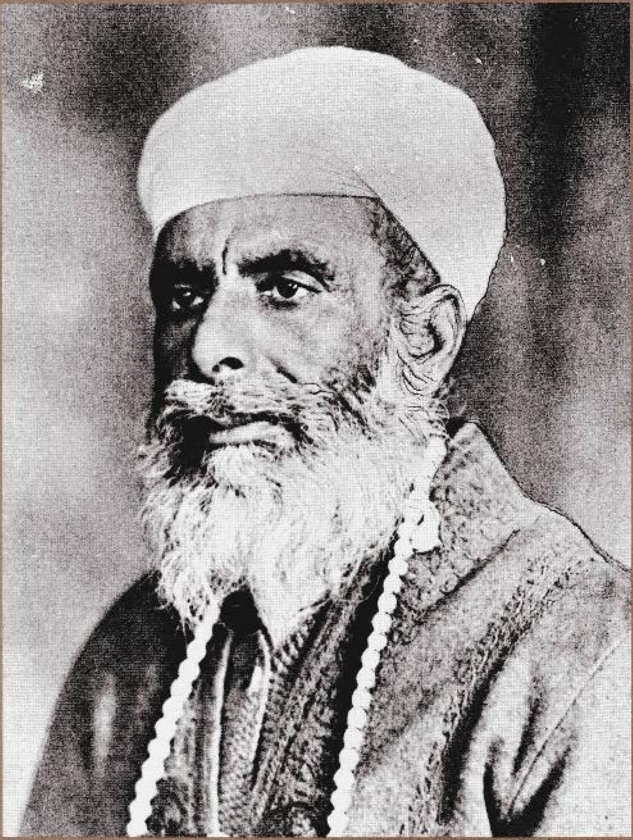

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

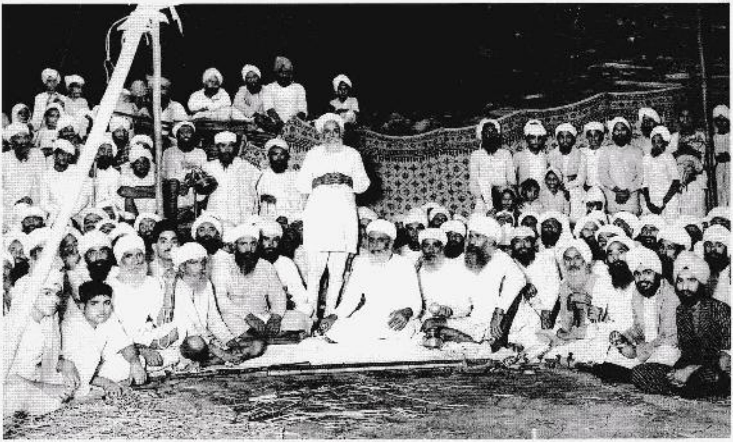

36. 500 ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ।
Completion of 500 akhand paths. Bhog Ceremony, Amritsar, Punjab, c.1940

37. ੧੨੫,੦੦੦ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ। ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ : ਸ੍ਰ. ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਟਿਆਲਾ, ਸ੍ਰ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਾੜੇਵਾਲਾ, ਸੰਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ (ਖੜੇ), ਰਾਜਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।
Dignitaries gather to attend the ceremony of 125,000 akhand path recitals. From left to right: Gobinder Singh (Deputy Commissioner, Patiala), unknown, Gian Singh Ranewala, Sant Sahib Singh (standing), unknown, Raja Bhaindar Singh of Patiala, Sant Atma Singh, Sant Bahadur Singh (with chaur), unknown and Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji (far right). Bhog Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1941

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

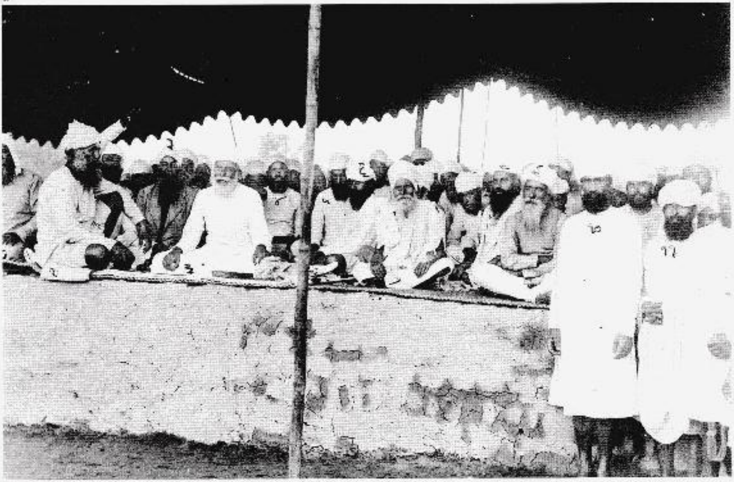

[illegible]
With prominent guests and sevadars. Hola Mohalla, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1/1942

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

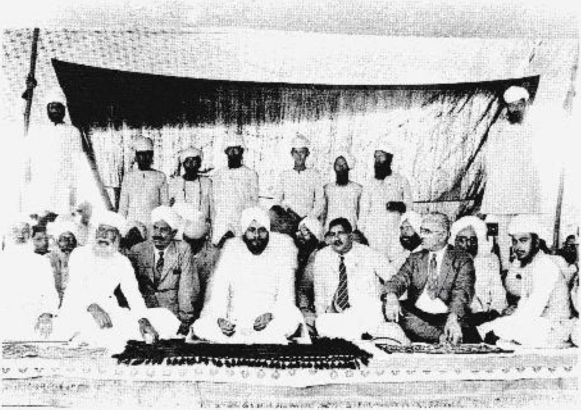

10. [illegible]

Attendees included Bhai Arjan Singh of Bagrian (far left), Sarmukh Singh Chamak (behind right shoulder), S. P. Singha, Baldev Singh (centre), Avtar Singh Azad, Bawa Gurmukh Singh (third from right), Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Sant Inder Singh Chakarvarti (far right). Punjab Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 17-18/10/1942

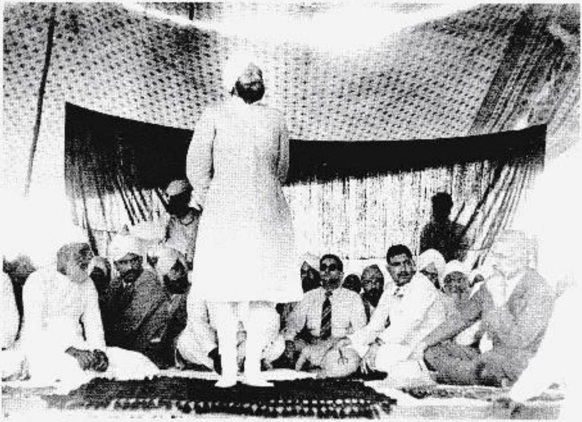

40. [illegible]

Baldev Singh delivers his presidential address to the conference. Punjab Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 17-18/10/1942

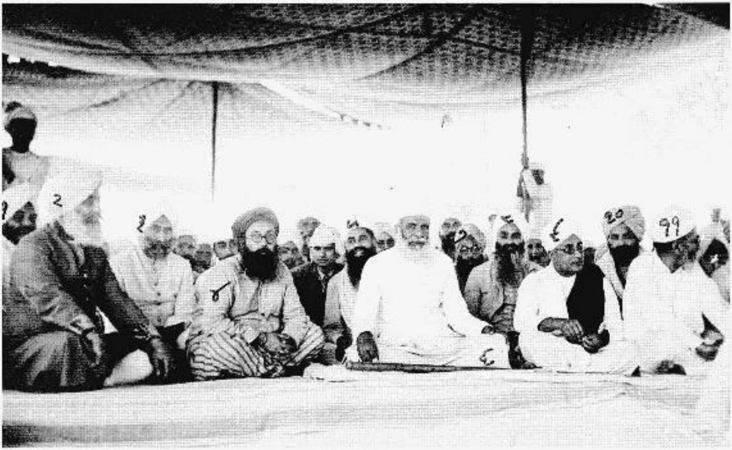

੪੧. [illegible] ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਆਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ: ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ [illegible] ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ੪. ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ੫. ਗਿਆਨੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਰਮਲੇ ੬. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ੭. ਸ. ਸਨਮੁਖ ਸਿੰਘ ਚਮਕ ੮. [illegible] ੯. ਲਾਲਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ (ਮਿਲਾਪ ਅਖ਼ਬਾਰ) ੧੦. ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਰਾਮ ਜੀ ਉਦਾਸੀ ੧੧. ਬਾਵਾ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

From left to right: two representatives of the Maharaja of Faridkot, Giani Kartar Singh, Giani Teja Singh Nirmala, Sanmukh Singh Chamak, unknown, Lala Khushal Chand (Daily Milap), Sri Bhagat Ram Udasi and Bawa Gurmukh Singh of Amritsar. Social-Religious Gathering, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1942

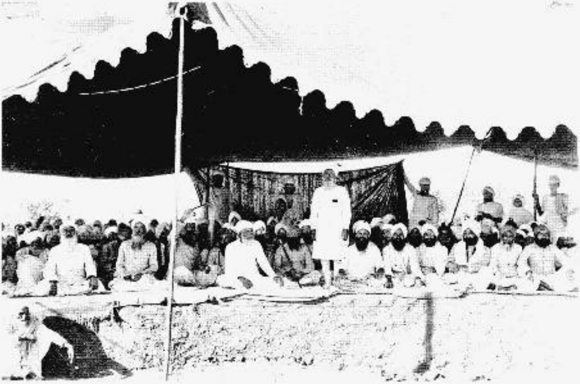

੪੨. [illegible]

Among the important delegates who attended the conference were Bhai Arjan Singh of Bagrian (far left). Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1945

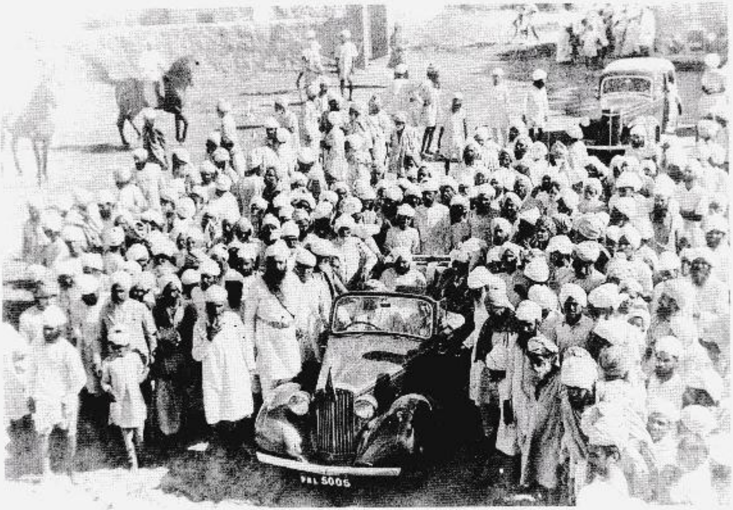

17. [illegible]

Sant Atma Singh and Sant Inder Singh Chakarvarti welcoming Baldev Singh (later became Defence Minister in Independent India) and Diwan Bahadur S. P. Singha (Registrar Punjab University). Hindu-Sikh Unity Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 25/3/1943

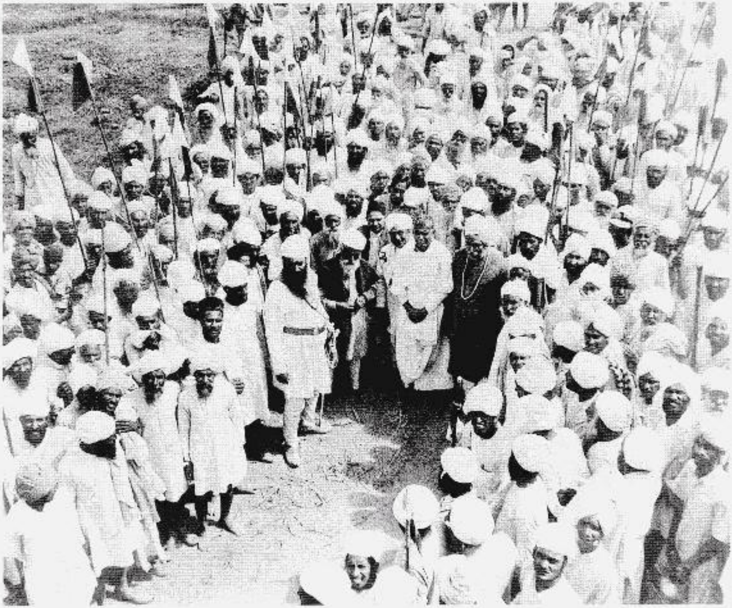

44. ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ 'ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਮਿਲਾਪ' ਕਾਨਫ੍ਰੰਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ।

Hindu delegates being welcomed to the conference. Hindu Sikh Unity Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 25/3/1943

੬੮. ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਿਰਲਾ ਜੀ 'ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ' ਏਕਤਾ ਉੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਗਿਆਨੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਵਾ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਵਾਮੀ ਗਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਜੀ, ਮਹਾਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ, ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਜੀ ਸੇਵਕ, ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਆਲਮ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ, ਗਿ: ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਕਵੀਸ਼ਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਸਨਮੁਖ ਸਿੰਘ ਚਮਕ ਬੈਠੇ ਹਨ।

Conference President Seth Jugal Kishore Birla delivers his inaugural speech on Hindu-Sikh unity. Seated to his left are Bawa Gurmukh Singh, Giani Teja Singh, Goswami Ganesh Dutt, Mahasha Khushal Chand, Shivram Ji Sewak, Sant Nidhan Singh 'Alam', Avtar Singh Azad, Giani Waryam Singh Kaveeshar and Sanmukh Singh Chamak. Hindu-Sikh Unity Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 25/3/1943

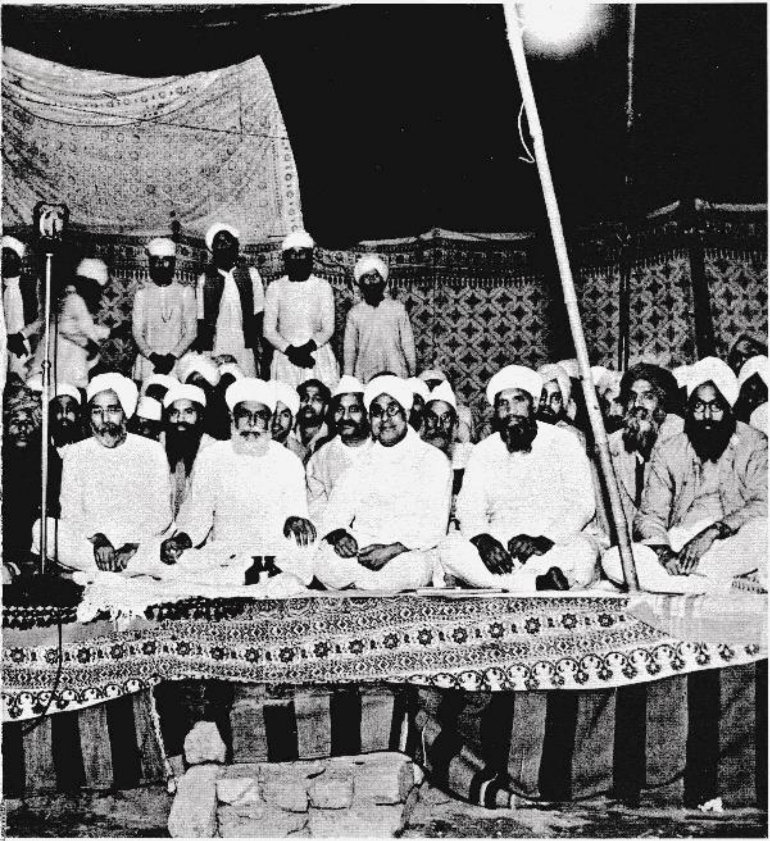

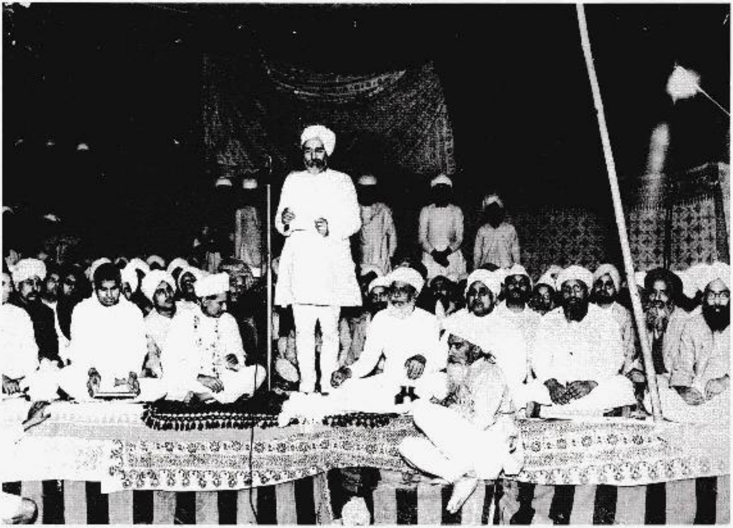

[illegible] ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਨਫ਼੍ਰੰਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

Bawa Gurmukh Singh expresses his views at the conference, Hindu-Sikh Unity Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, [illegible]

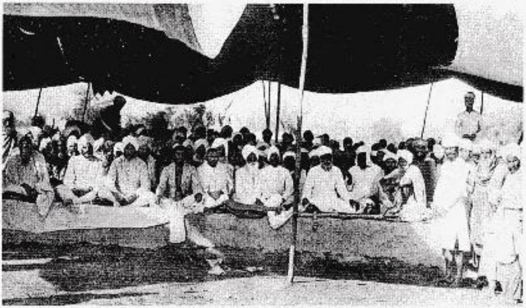

[illegible] ਹੋਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ [illegible] ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ [illegible] ਸੇਠ ਬਿਰਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [illegible]

Maharaj Sawan Singh Radhasoami and Seth Birla are among the guests who attended Hola Mohalla, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, [illegible]

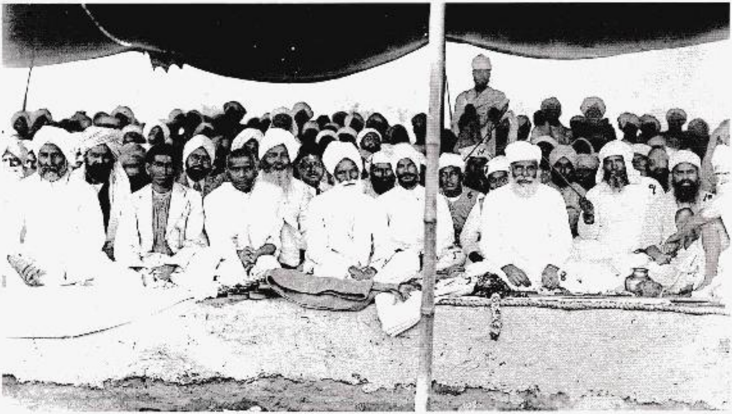

48. [illegible]

Present on stage are (left to right) a representative of the Maharaja of Faridkot (second from left), Avtar Singh Azad (sixth from left), Baba Sawan Singh Radhasoami (centre), Hakim Sardara Singh, Sham Singh, *Maharaj Bir Singh Ji* (wearing a sweater), Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Sant Nidhan Singh 'Alam' (holding the chaur) and Giani Teja Singh, Hindu-Sikh Unity Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 25/3/1943

49. [illegible]

Renowned academic Dr Sir Gokal Chand Narang delivers his speech Hindu-Sikh Unity Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 25/3/1943

50.

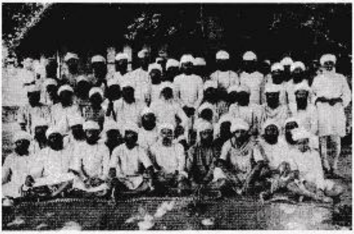

50. ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠੀਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ।
With the pathi Singhs after the bhog ceremony. Dussehra, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 10/1943

51. ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ।
Listening to the conclusion of multiple akhand path ceremonies. Dussehra, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 10/1943

51.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

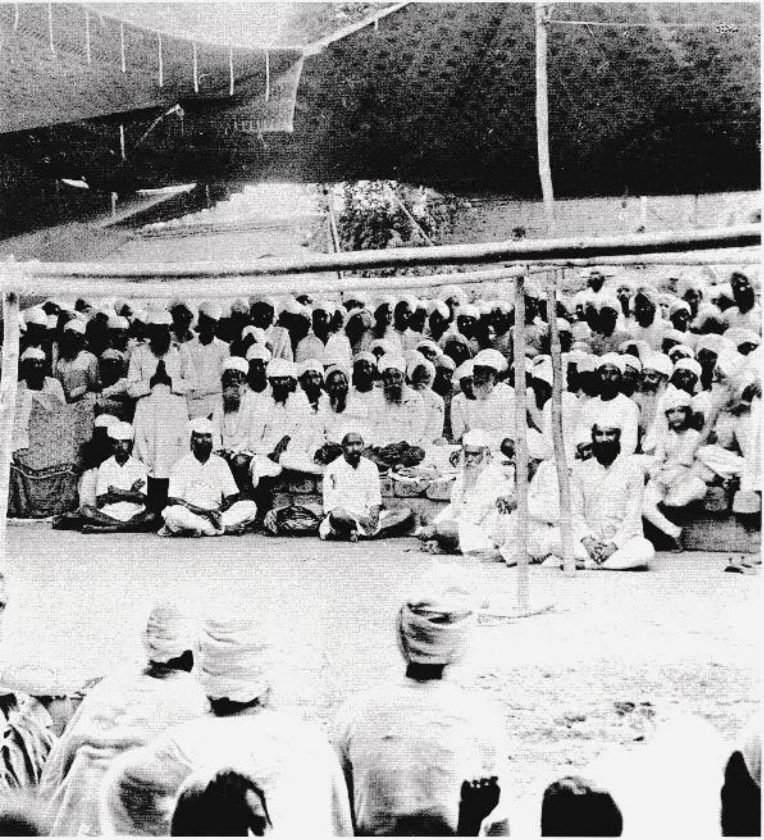

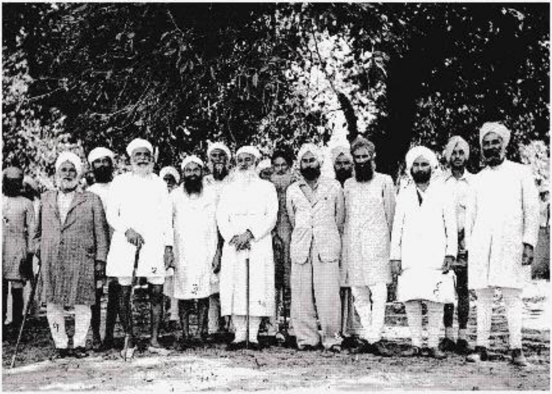

[illegible]

In this group are (left to right) Dalip Singh, Sant Teja Singh Nirmala, Tara Singh, Bhai Arjan Singh of Bagrian and Kavi Balwant Singh Gajraj of Patiala. Guru Nanak Sarab Sampardaya Conference, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 15/10/1943

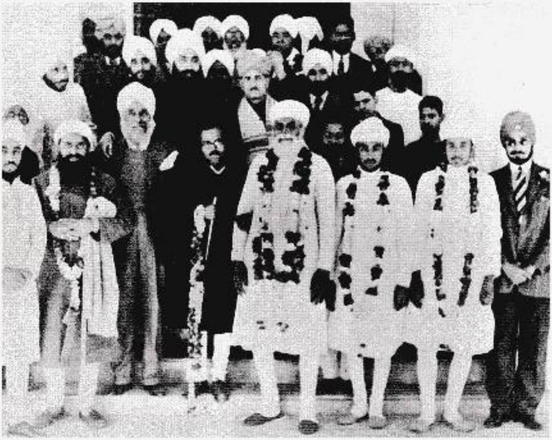

[illegible]

Gathering at University Hall: (front row, left to right) Thakur Shamsher Singh, Sant Teja Singh Nirmala, Kartar Singh, Ranbir Ji (Editor of Daily Milap), Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Sri Maharaj Bir Singh Ji. Basant Festival, Lahore, Punjab, c. 1945

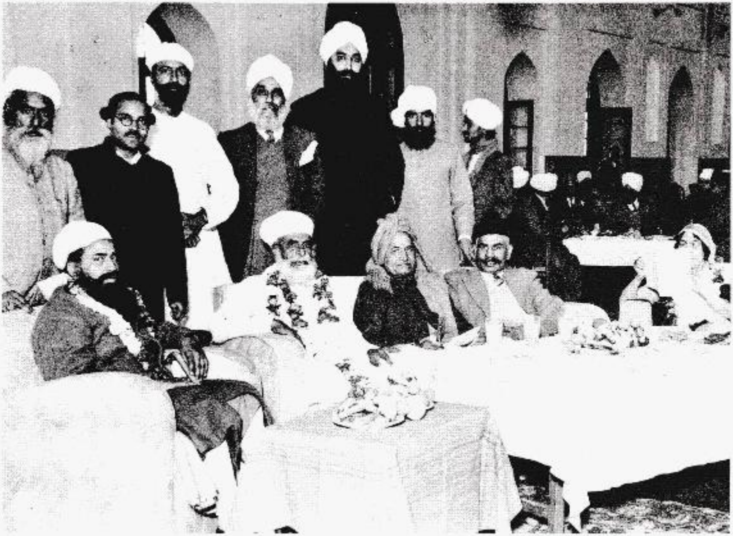

54. ਬੈਠੇ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ :- ੧. ਗਿਆਨੀ ਰੌਣਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਰਮਲੇ ੨. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ੩. ਭਾਈ ਪ੍ਰਮਾਨੰਦ ਜੀ ਐਮ ਐਲ ਏ ੪. ਦਿਵਾਨ ਬਹਾਦੁਰ ਐਸ.ਪੀ.ਸਿੰਘਾ (ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ੫. [illegible] – ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਬੰਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ) ਪਿਛੇ ਖੜੇ, ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ : ੧. ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ੨. [illegible] ੩. ਸੰਤ [illegible] ਸਿੰਘ ੪. [illegible] ਸਿੰਘ ੫. [illegible] ਸਿੰਘ ([illegible]) ੬. [illegible] ਸਿੰਘ [illegible] ।

In this group are Bhai Parmanand MLA (seated centre), Diwan Bahadur S. P. Singha (Registrar Punjab University) and Princess Bamba Duleep Singh, the daughter of Maharaja Duleep Singh, reading a paper. Standing far right is the Namdhari jockey, Bhagat Singh. Basant Festival, Lahore, Punjab, c. 1943

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੬੬. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਸਵਾ ਲੱਖ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗਾਂ
ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਚਿੱਟੀ ਛਤਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਿੱਟਾ ਛਤਰੀ ਹੇਠਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ
ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

Overseeing 125,000 recitals of 'Chandi-di-Var' from under the white umbrella. 'Chandi di Var' (or 'Var Sri Bhagauti Ji') recounts the titanic clash between good and evil as described by Guru Gobind Singh Ji in the fifth chapter of the Dasam Granth ('Book of the Tenth Master'). Bhog Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1943

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

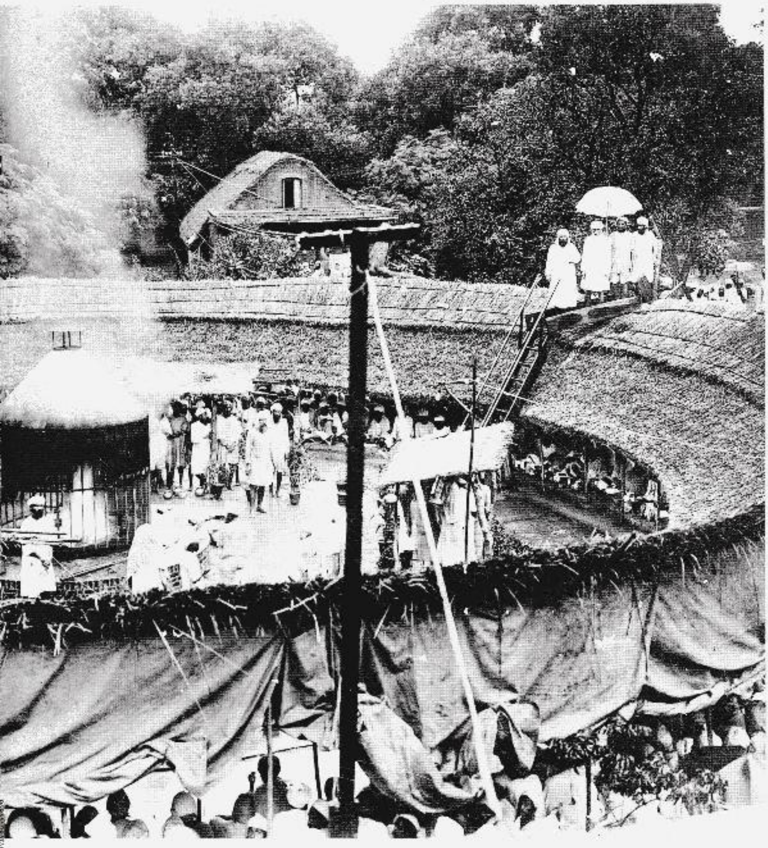

56 ਸੰਗਤ ਮਾਤਾ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਅਰਪਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਖੜੇ ਹਨ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ...

Sangat paying reverence to the memory of the great mother, Sri Mata Jivan Kaur Ji. Seen standing next to Sri Satguru Ji are Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, (Maharaj) Bir Singh Ji, Thakur Shamsher Singh Ji, Thakur Badeshar Singh Ji (Bala Ji), and Maharaj Nihal Singh Ji's wife Mata Satwant Kaur is sitting by Mata Jivan Kaur Ji. Funeral, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1943

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੬੭. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਗਮ ਤੋਂ 'ਪੰਜਾਬ ਕੱਪ' ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਰੇਸ ਜਗਤ ਦੇ ਘੋੜੇ ਨੇ ਜਿੱਤੀ ੧ ਜਨਵਰੀ ੧੯੪੪ ਲਾਹੌਰ।

Receiving the prestigious Punjab Cup from the wife of the "Latt Sahib" for a winning horse. Punjab Cup Horse Race, Lahore, Punjab, 1/1/1944

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Standing with Master Tara Singh, Maharaja Yadvendra Singh of Patiala and other distinguished personalities as the seva commences. Kar Seva, Sri Fatehgarh Sahib, Punjab, 1944

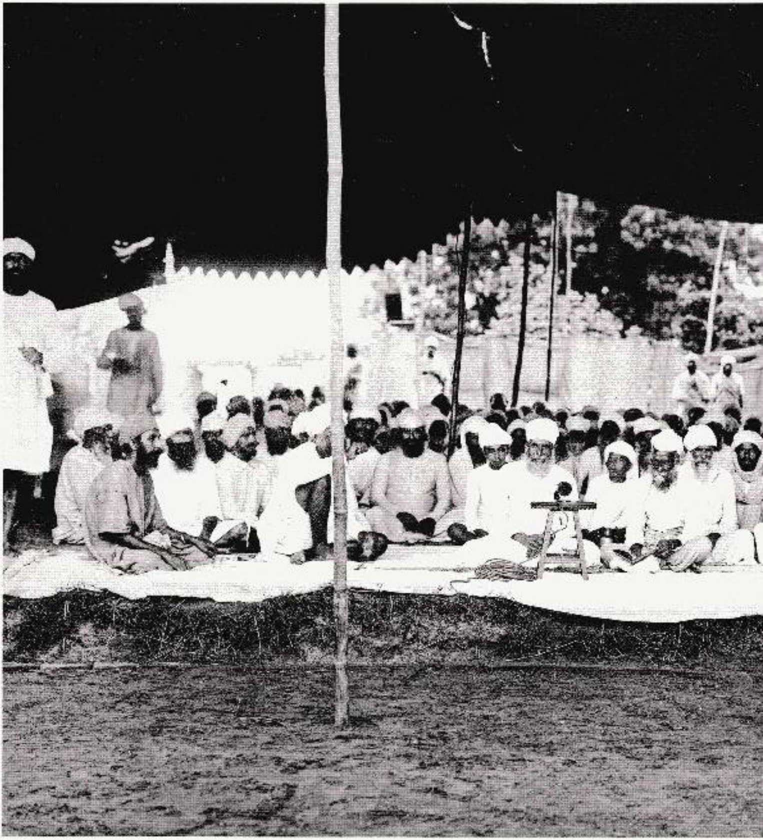

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

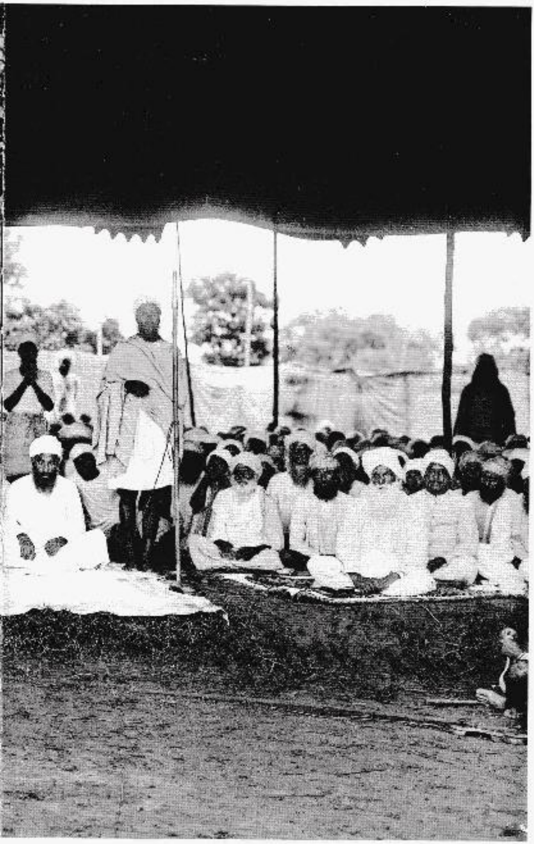

[illegible] ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ [illegible]

At this august ceremony were (left to right) Sant Daya Singh (standing), Sant Hazura Singh Bhoorewale, Anoop Singh Raj-jang, Sham Singh Meerut, Sant Bahadur Singh (with chaur), Labh Singh 'Driver', Jathedar Attar Singh, Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Sri Maharaj Bir Singh Ji, Suba Mohan Singh (reading from the pothi), Sant Ala Singh, Sant Sunder Singh Fareed, Sant Wariyam Singh Samsa, Suba Nahar Singh (standing), Sant Puran Singh Munan and Baba Sawan Singh Maharaj Radhasoami. Assu Mela, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 8-10-45

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

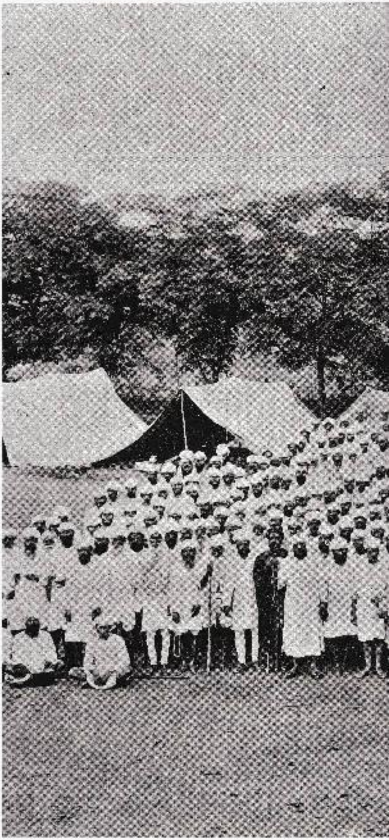

[illegible]

Gathering of the sangat, subas and organisers. *Assu Mela*, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1890s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

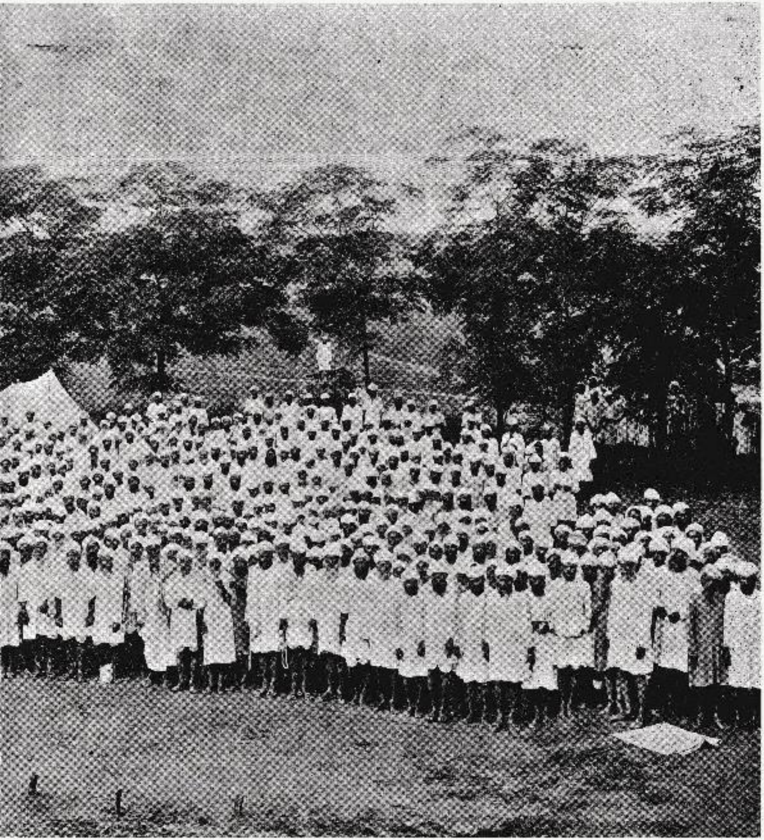

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

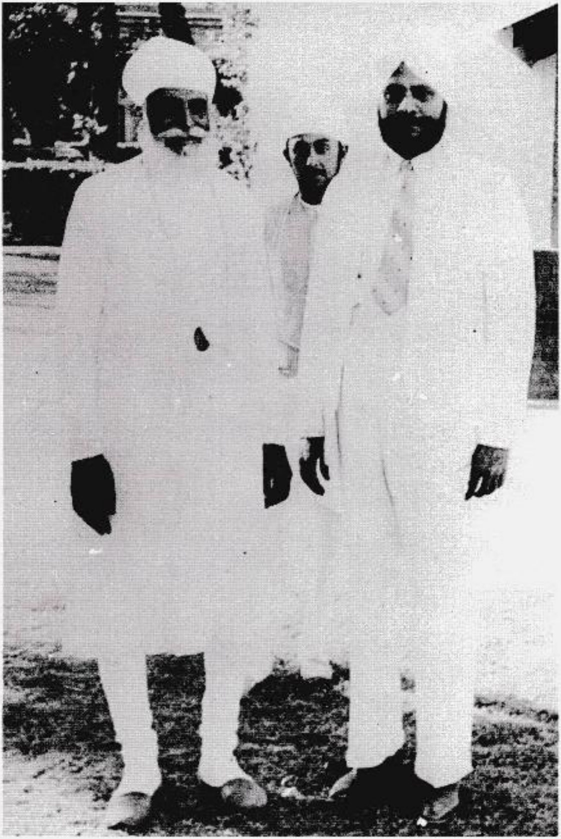

With Baldev Singh and Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji. Freedom Struggle Meeting, New Delhi, 8/8/1946

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

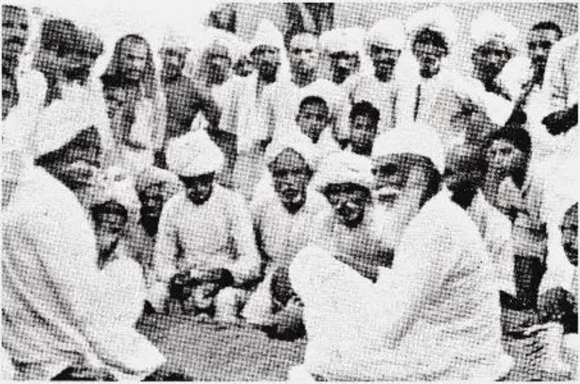

੬੨. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ 'ਬਗੜੀਆਂ' ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ।
With the villagers of Bagrian. Visit to Bagrian, Punjab, c.1945-6

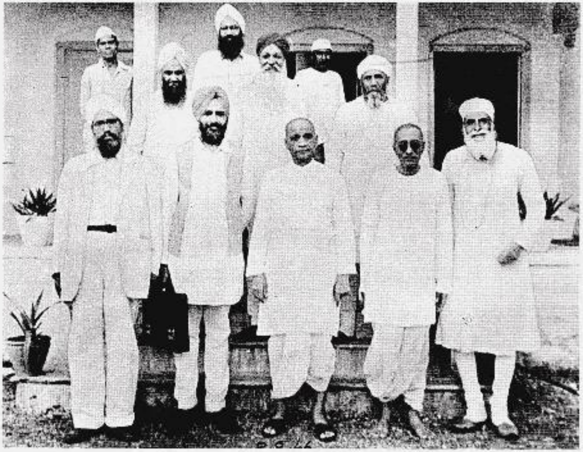

੬੩. ੮ ਅਗਸਤ ੧੯੪੬-ਦਿੱਲੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਗੋਪਾਲ ਅਚਾਰੀਆ, ਸ੍ਰੀ ਵਲੱਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ, ਸ੍ਰ. ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ, ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ।
In a gathering of political leaders including Raj Gopal Acharya, Vallabh Bhai Patel, Udham Singh Nagoke and Partap Singh Kairon. Freedom Struggle Meeting, New Delhi, 8-8-1946

64. - 65.
ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸਵਾਗਤ ।
In a grand procession seated on an elephant howdah enroute to the dera of Baba Ram Rai. Visit to Dehradun, Uttarakhand, c. 1948

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

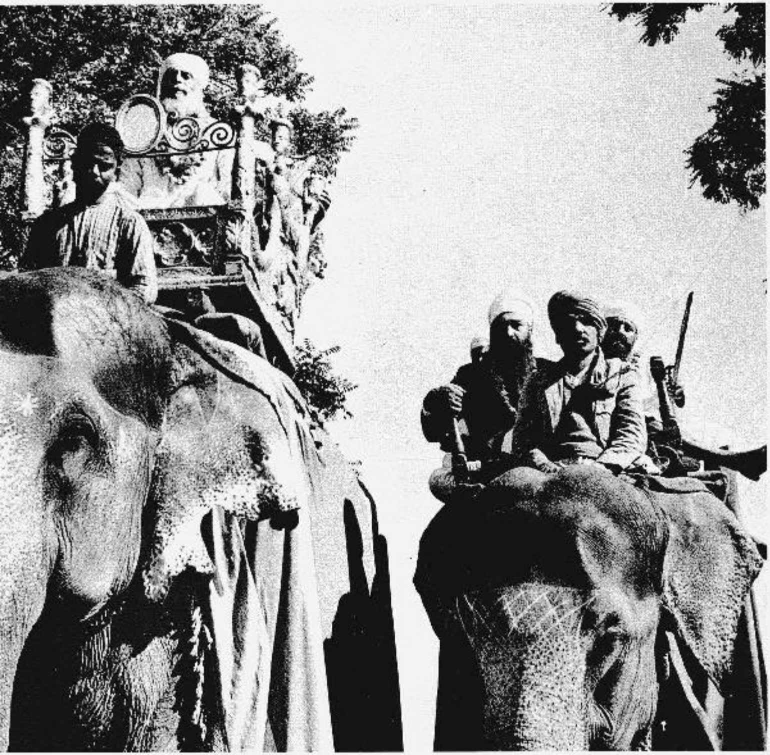

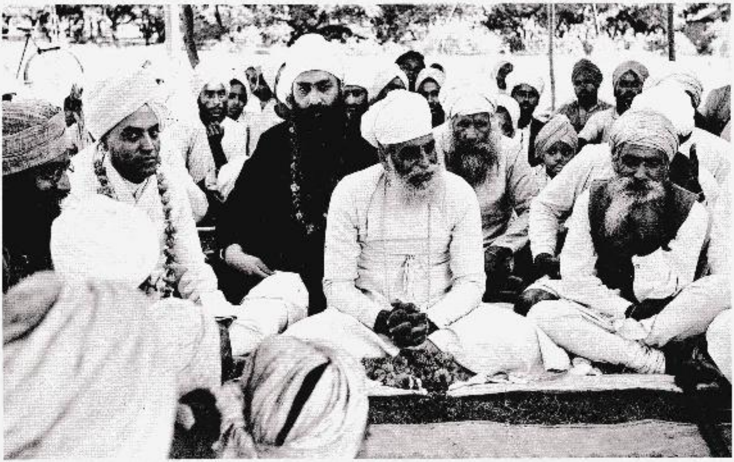

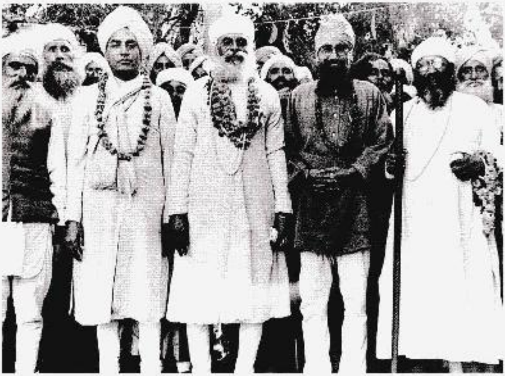

੬੧. ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਵਾਮੀ ਸੰਤੋਖਾਨੰਦ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਲੇ ਕੋਟ ਵਾਲੇ ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।
With Swami Santokhanand and the sangat of Dehradun. Sant Atma Singh can be seen dressed in a black coat. Visit to Dehradun, Uttarakhand, c. 1946

੬੨. ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ, ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ: ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸਵਾਮੀ ਸੰਤੋਖਾਨੰਦ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ, ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਆਲਮ।
At the dera of Baba Ram Rai are (left to right) Sant Inder Singh Chakarvarti, Swami Santokhanand, unknown Khalsa and Sant Nidhan Singh 'Alam'. Visit to Dehradun, Uttarakhand, c. 1946

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

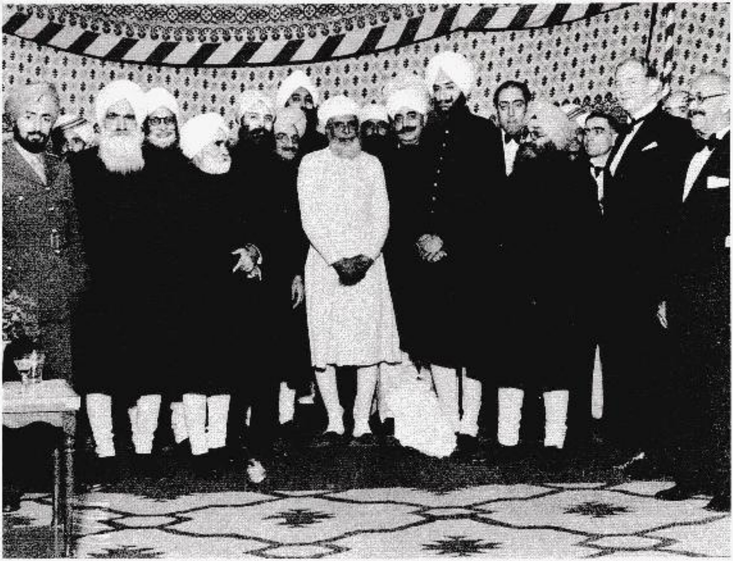

[illegible] ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ
ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ੍ਰੀ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ
Attending a function organised
by Maharaja Yadavendra Singh of
Patiala. Visit to Patiala, c. 1946

69. 70.

੬੯. ਹੁਣੇ ਜਿਹਾ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫ਼ੌਜ, ਫ਼ੌਜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਅਮਰ ਸਿੰਘ [illegible] ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ [illegible] ਕੀਤਾ ਗਿਆ । [illegible] ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ: ਕੈਪਟਨ ਢਿੱਲੋਂ, ਮੈ. ਜਨ. ਸ਼ਾਹਨਵਾਜ਼, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਹਿਗਲ ।

With officers of the Indian National Army celebrating their acquittal. Indian National Army Treason Case, Lahore, Punjab, c. 1946

੭੦. ਅਮਰ ਸਿੰਘ [illegible] ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦਾ ਫ਼ੌਜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਨਾਲ [illegible] ਸਵਾਗਤ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ [illegible] ਕੈਪਟਨ ਸਹਿਗਲ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਢਿੱਲੋਂ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ [illegible] ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ।

Officers and family of the Indian National Army celebrate their acquittal by the Army Court: (garlanded left to right) Mrs Dhillon, General Shah Nawaz, Captain Sehgal and Captain Dhillon. Indian National Army Treason Case, Lahore, Punjab, c. 1946

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

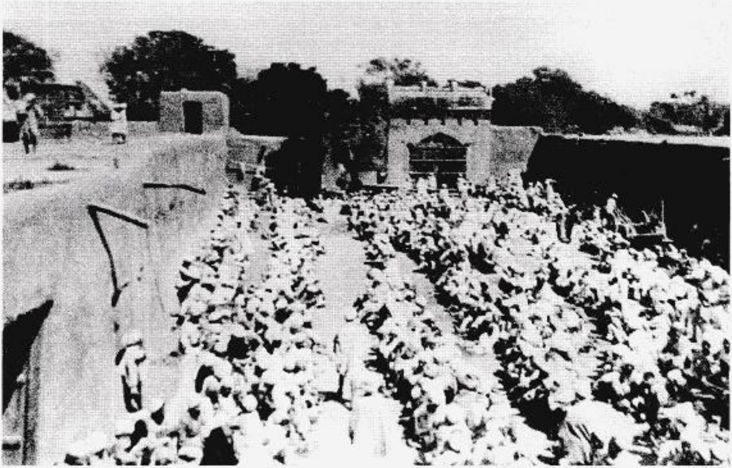

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

Addressing the sangat, Sri Bhaini
Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1960s

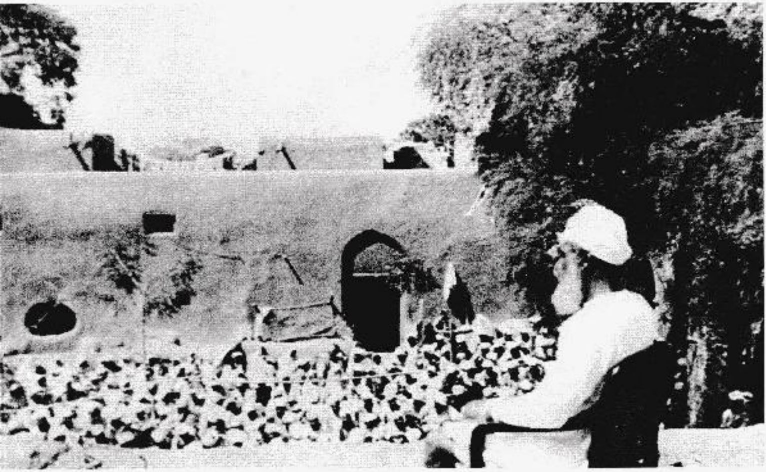

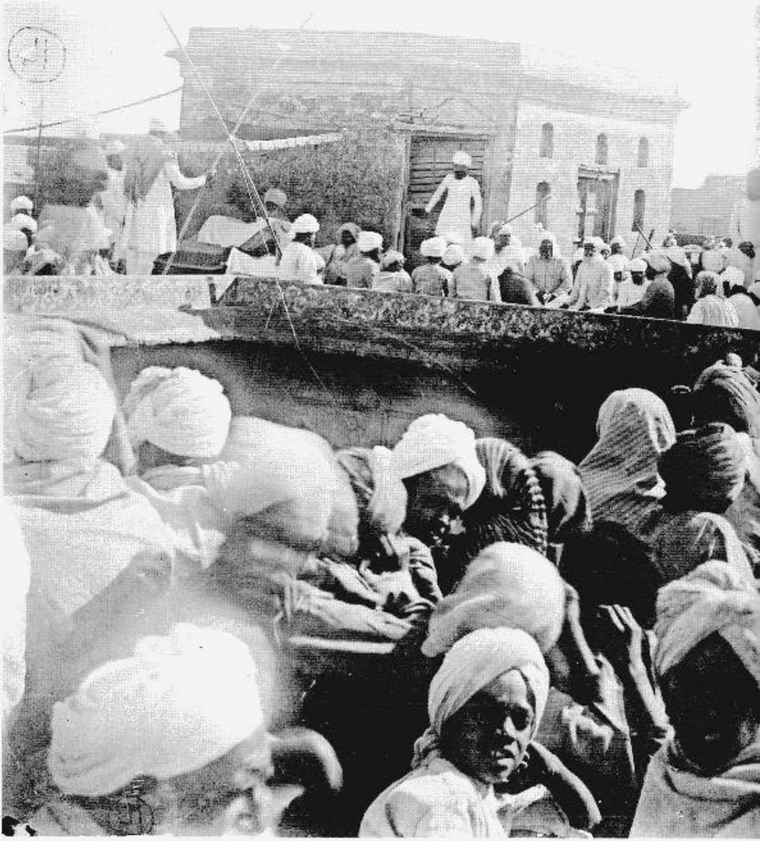

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

73. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।
Celebrating the birth anniversary of Sri Satguru Ram Singh Ji. Basant Festival, Village Raiyan, Ludhiana, Punjab, c. 1947

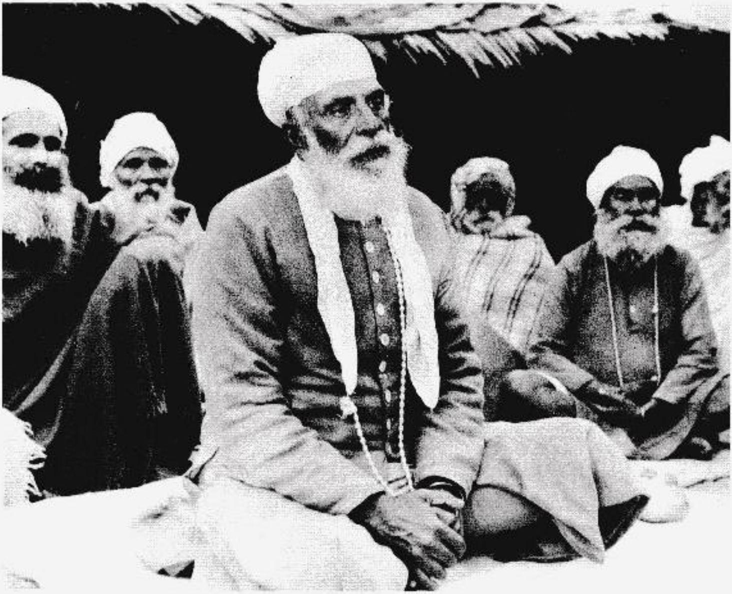

71. ਅਮਨ ਸੂਰਮਾ

[illegible]

Aman Soorma (warrior of peace), c. 1946

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

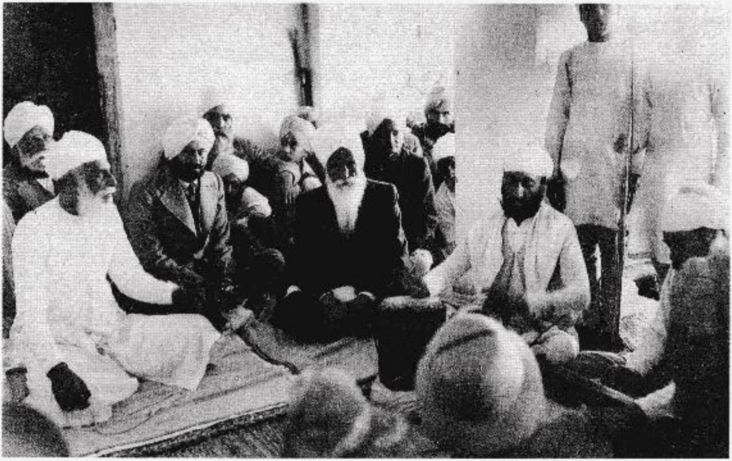

75. [illegible]

Listening to the kirtan are Maharaj Charan Singh Radhasoami (wearing a tie), Baba Sawan Singh Maharaj Radhasoami and ragis Sant Khazan Singh (on tabla) and Sant Darshan Singh (on harmonium). Inaugural Ceremony, Sri Jivan Nagar, Hissar, Punjab, 1/1947

76. [illegible]

Listening to kirtan performed by Sant Darshan Singh and Sant Khazan Singh after the conclusion of the akhand path ceremony. Inaugural Ceremony, Sri Jivan Nagar, Hissar, Punjab, 1/1947

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

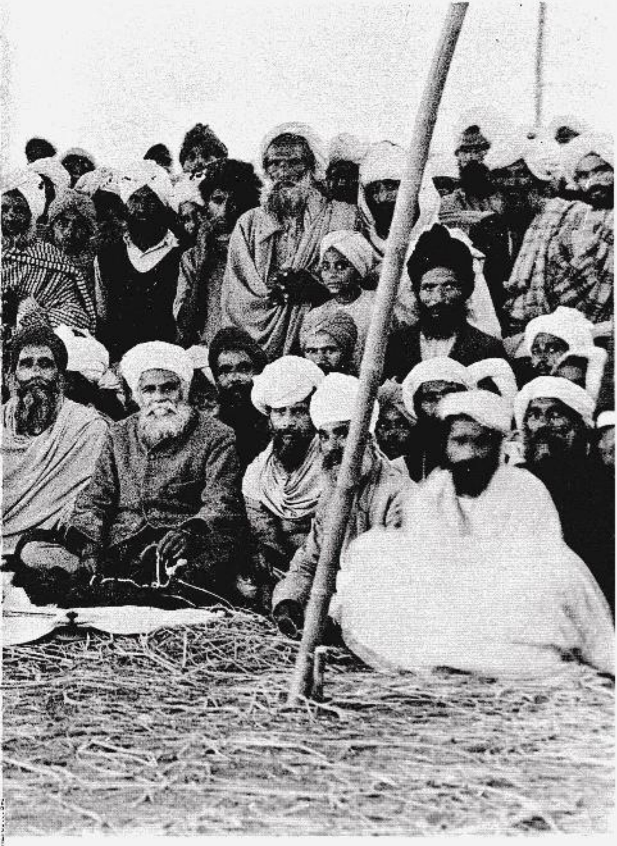

77. [illegible]

Bhng Ceremony, Bijliwal, Punjab, c 1947

78

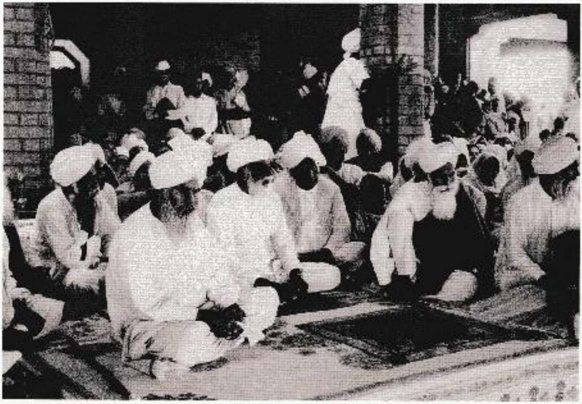

79

78 - 79

[illegible]

Attending the succession ceremony of Maharaj Jagat Singh Radhasoami. Dastar Bandi Ceremony, Beas, Punjab. 13/4/1948

80 [illegible]

Karuna Nidhan (treasure house of compassion), c. 1948

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

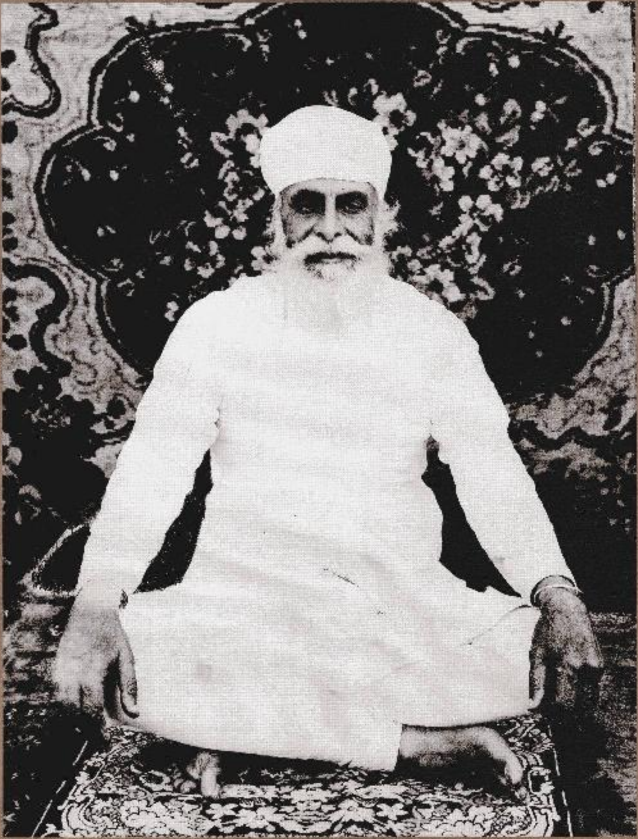

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

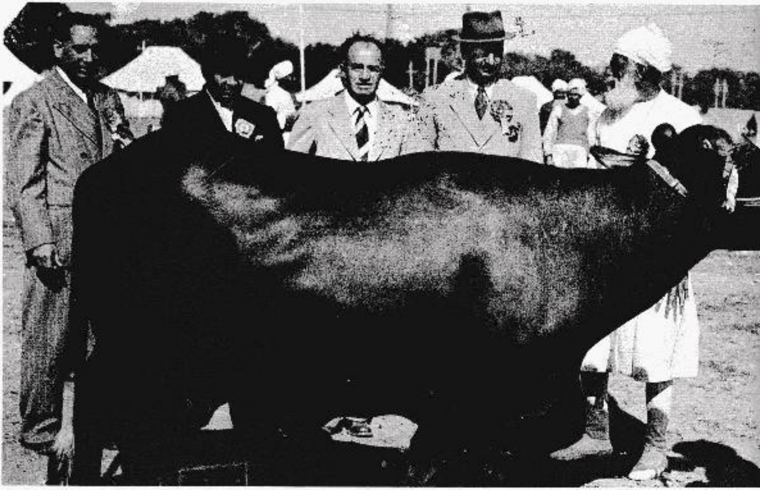

81 'ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੈਟਲ ਸ਼ੋਅ' ਦਿੱਲੀ ੧੯੪੮ ਈ: ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ 'ਲਾਜੋ' ਮੱਝ ਨੂੰ 'ਬੈਸਟ ਐਨੀਮਲ' ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
Winner of the Best Animal Award, Lajo ("buffalo"), All India Cattle Show, New Delhi, 1948

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੨. 'ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੈਟਲ ਸ਼ੋਅ' ਦਿੱਲੀ ਅਵਸਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਗਊਆਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ।
Admiring cattle. All India Cattle Show, New Delhi, ੧੯੪੮

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

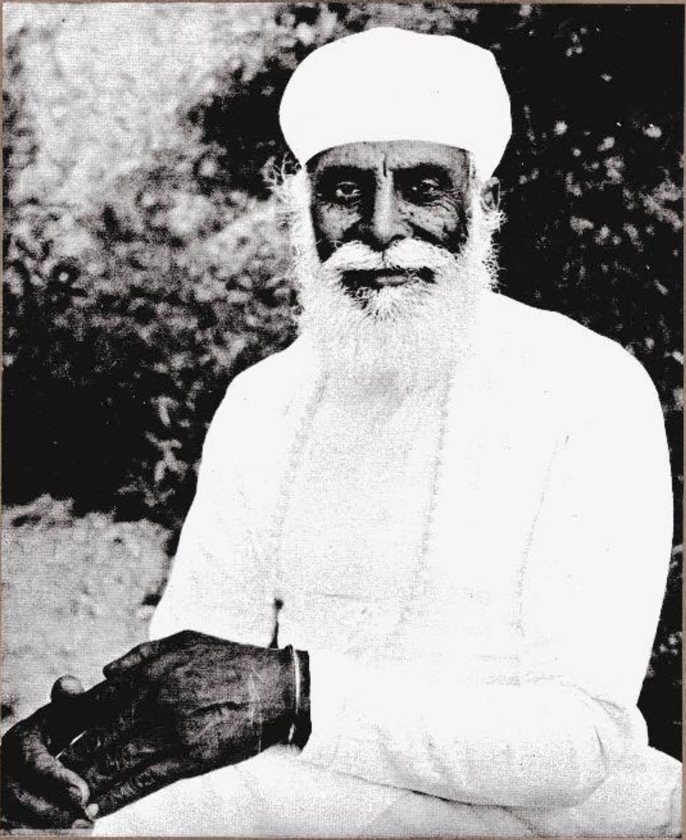

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੮੩ – ੮੫.
ਹਿਰਦੇ ਸਮਰਾਟ
Hirdey Samrat (king of hearts)
c. [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

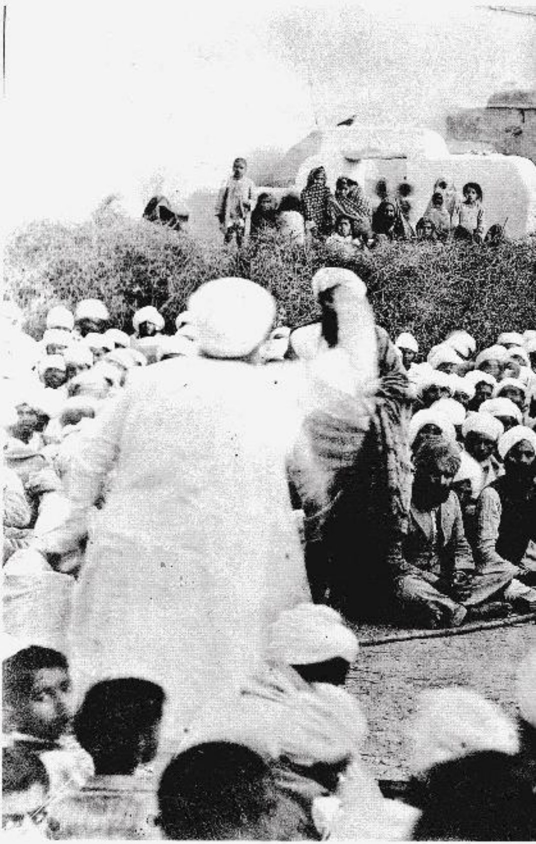

35. [illegible]

Sant Nidhan Singh 'Alam' addresses the sangat following the conclusion of 518 akhand paths at this important gurdwara connected with Sri Guru Gobind Singh Ji. Bhog Ceremony, Gurdwara Sri Sahewa Sahib, Harayana, 1949

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

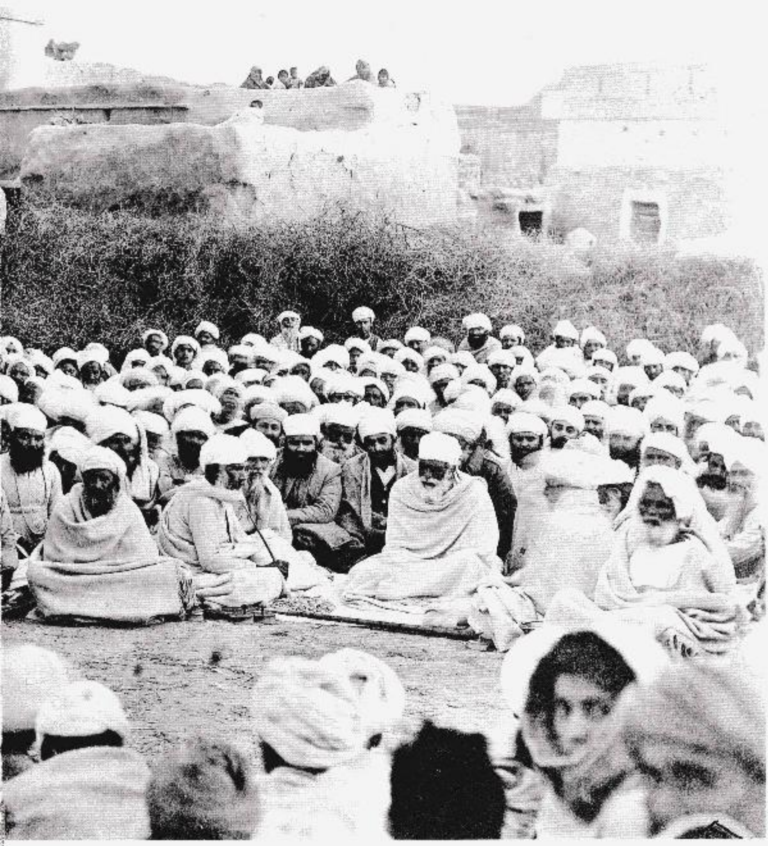

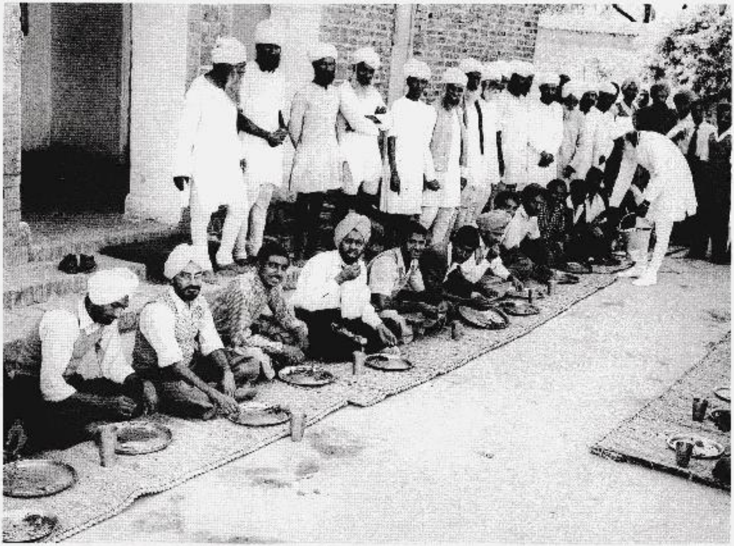

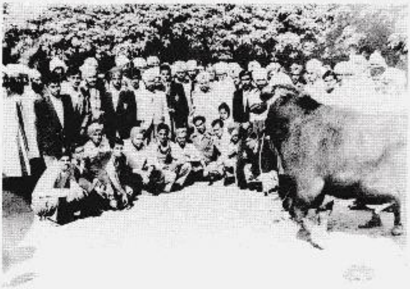

੩੬. ਪੰਜਾਬ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕਾਲਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਣਾ, ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।
Distributing langar to the science students of Hissar College. Visit Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1949

੩੭. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਉੱਤਮ ਨਸਲ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਹਿਸਾਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ।
Showing the top breed of cattle to the science students of Hissar College. Visit Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1949

੬੩ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕਾਲਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਂਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।
Distributing langar to the science students of Hisar College. Visit Sri Jivan Nagar Sirsa, Haryana, c. 1949

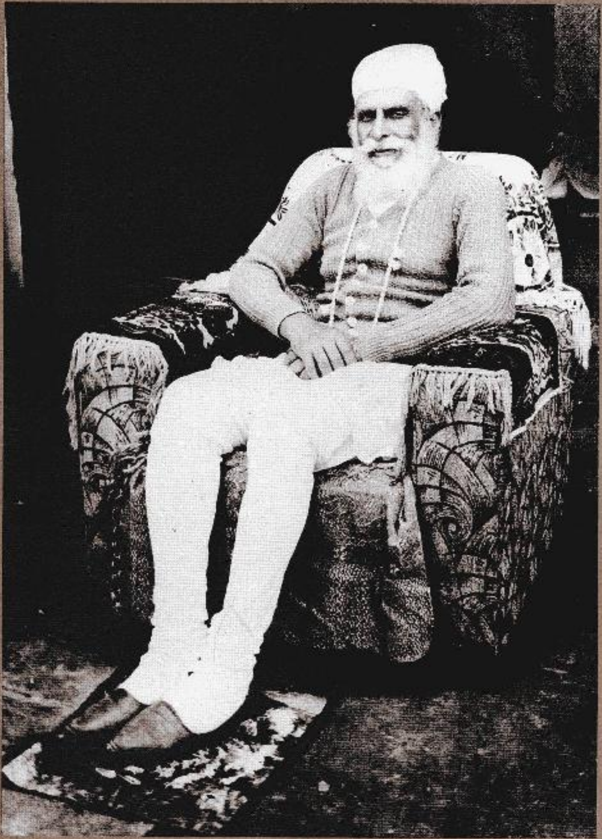

੩੦. ਸਮਰੱਥ ਸਤਿਗੁਰੂ
Samrath Satguru (powerful master), 1949

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

90.

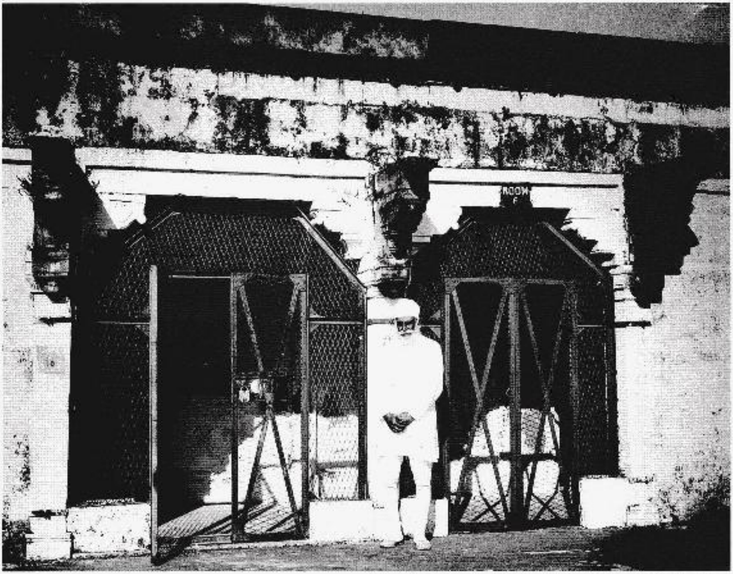

੯੦. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਜੇਲ੍ਹ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।

Outside the historic Allahabad Jail where Sri Satguru Ram Singh Ji and his Subas were imprisoned. Visit Allahabad, Uttar Pradesh, c. 1950

91.

੯੧. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬੱਲ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ।

With General Tara Singh Bal and other officials of Allahabad Jail. Visit Allahabad, Uttar Pradesh, c. 1950

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

92.

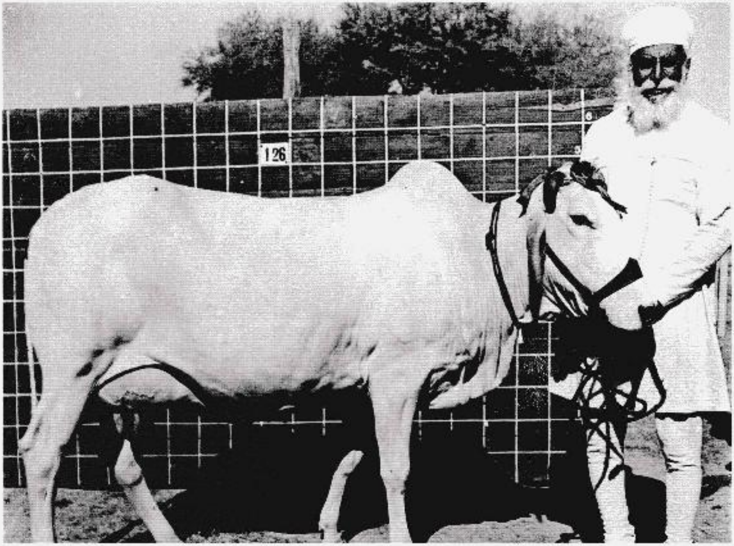

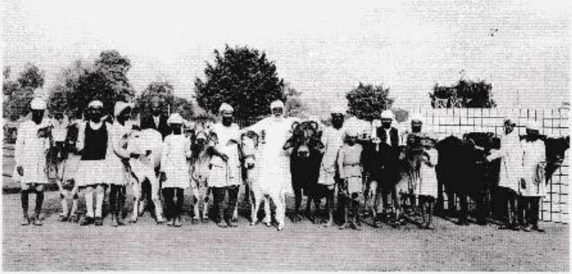

93.

92 - 93.
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਹਤੇ ਨਸਲ ਉੱਤਮ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲ – ਲਖਨਊ ਸ਼ੋਅ, ਸੰਨ ੧੯੫੦ ।

Entering the highest quality breed of cattle. Cattle Show, Lucknow, Uttar Pradesh, 1950

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

94.

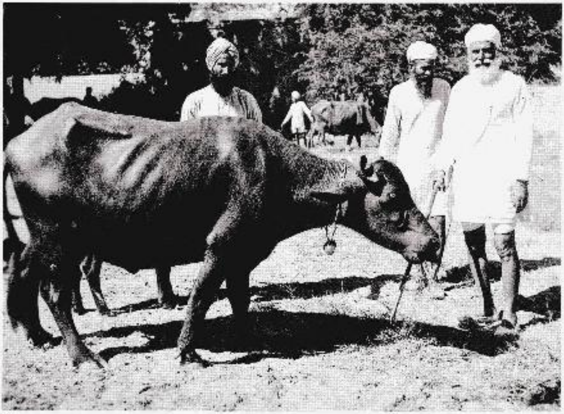

95.

94 - 95.
[illegible]
With some fine specimens of cows.
Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab,
c. 1950

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

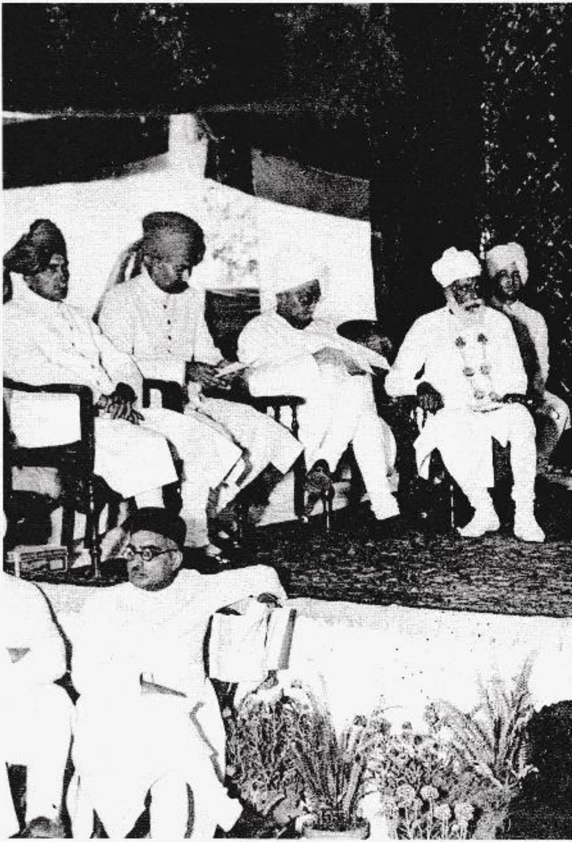

Attending a conference at the Sanatan Dharam College. Religious Conference, New Delhi, [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

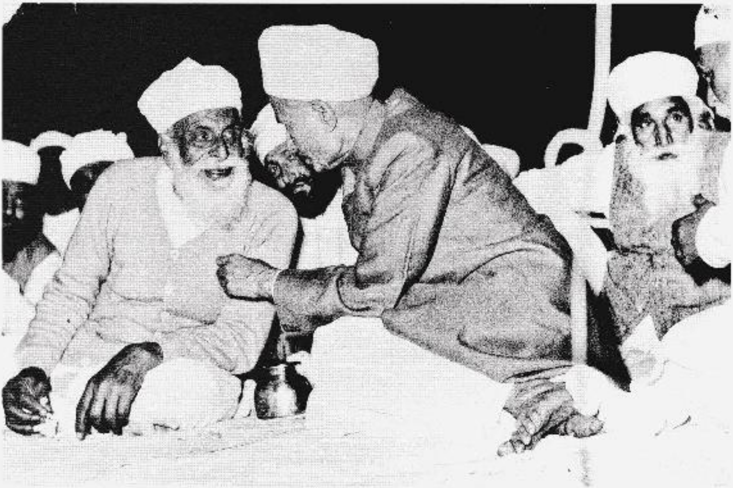

੯੭. ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਗਊ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ [illegible]

In discussion with Seth Jugal Kishore Birla, Cow Conference, New Delhi, c. 1950

੯੮. ਗੋਸੁਆਮੀ ਗਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਜੀ ਗਊ ਕਾਨਫਰੰਸ [illegible]

Goswami Ganesh Dutt delivers his speech, Cow Conference, New Delhi, c. 1950

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

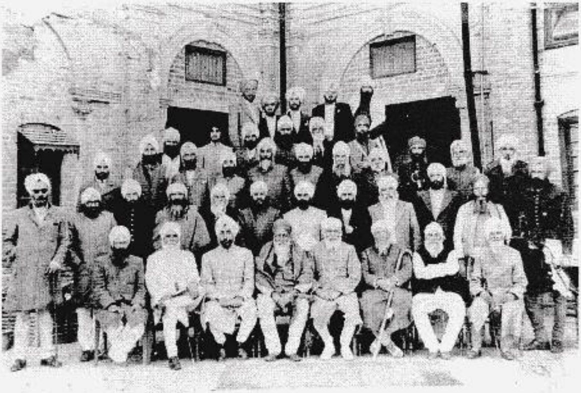

੯੯. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਖੇ, ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ੧੭ ਦਸੰਬਰ ੧੯੫੦ ।

The gathering of the Sarab Hind Conference held at Jallianwalla Bagh, a prominent garden in Amritsar where peaceful protesters were massacred by General Dyer in April 1919. All India Sikh Congressmen Convention, Amritsar, Punjab, 17/12/1950

੧੦੦. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਡਿਨਰ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੀ, ਨਾਲ ਹੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ।

Attending a reception at Parliament House by the Indian President Dr Rajendra Prasad. Reception at Presidential House, New Delhi, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

101. 102

੧੦੩

੧੦੪.

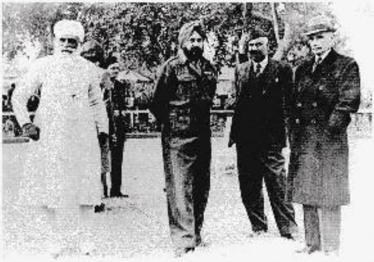

101 - 102.
ਦਿੱਲੀ ਰੇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ
ਫਰੀਦਕੋਟ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰਿੰਦਰ ਅਤੇ
ਇਕ ਸਟੇਵਰਡ ਸਾਹਬ।
With the Maharaja of Faridkot, S. P. Singha and a race course steward.
Delhi Races, New Delhi, 1950s

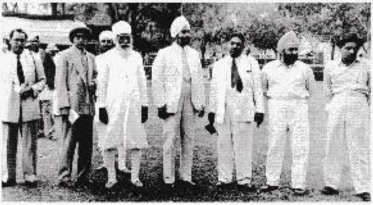

੧੦੩. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ
ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡਿਫੈਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਸ੍ਰ.
ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨਾਲ
ਦਿੱਲੀ ਰੇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਖੇ।
Enjoying a day at the races with Sri Maharaj Bir Singh Ji and Baldev Singh, the Indian Defence Minister.
Delhi Races, New Delhi, 1950s

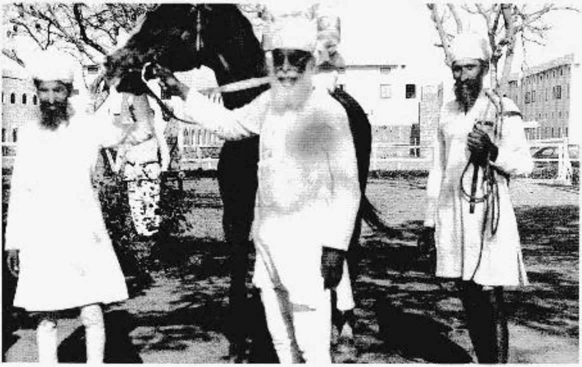

੧੦੪. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਰੇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ
ਆਪਣੇ ਜੇਤੂ ਘੋੜੇ 'ਛੈਲ' ਨਾਲ।
With another winner, Chhail. Delhi Races, New Delhi, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

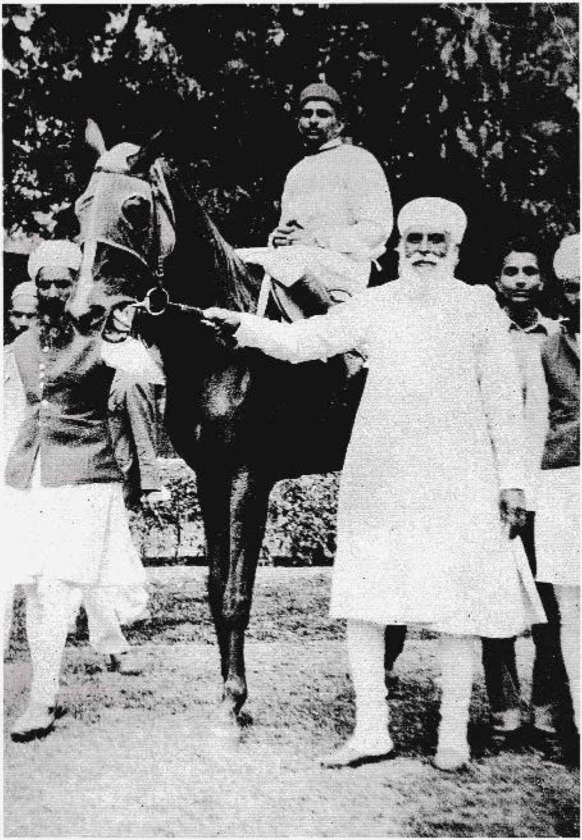

105. [illegible]

With winning horse Jai Bharat and jockey, Delhi Races, New Delhi, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

106.

106.–107.
[illegible]
Taking care of horse business. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

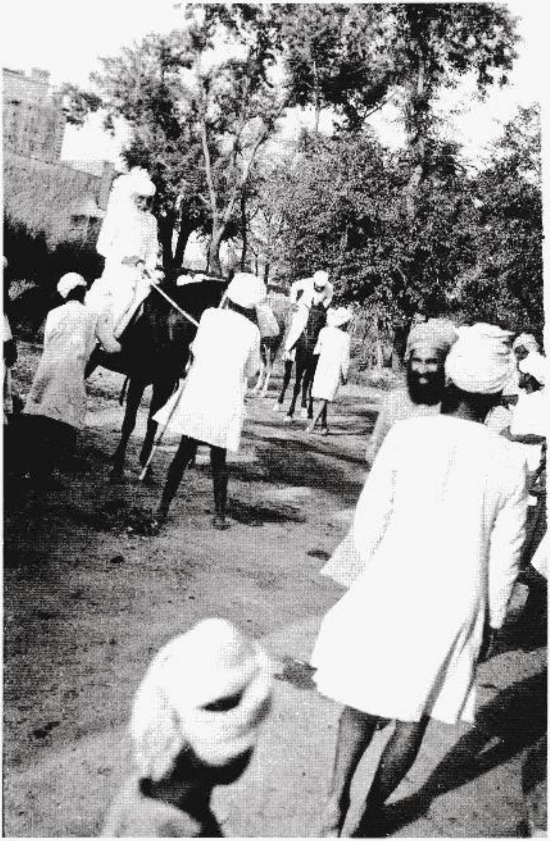

107.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

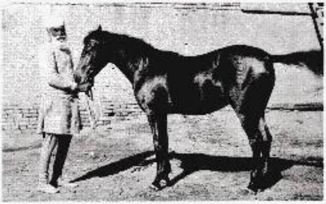

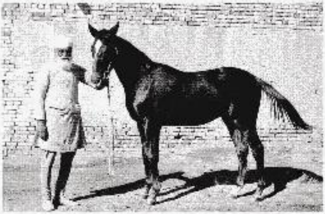

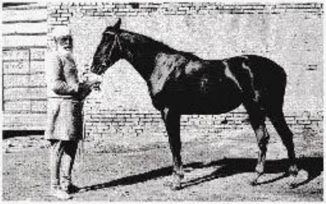

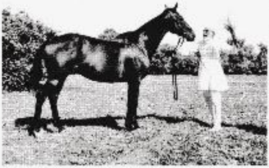

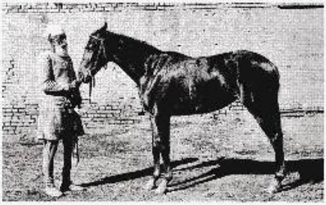

108. 109.
110. 111.
112. 113.
114. 115.

108. - 115.
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਘੋੜਿਆਂ ਨਾਲ।
Taking care of horse business.

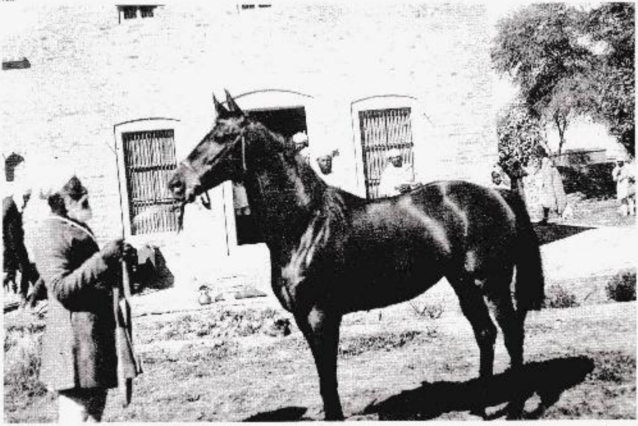

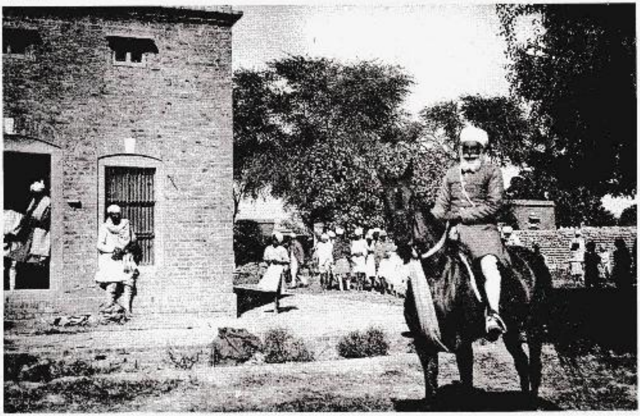

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

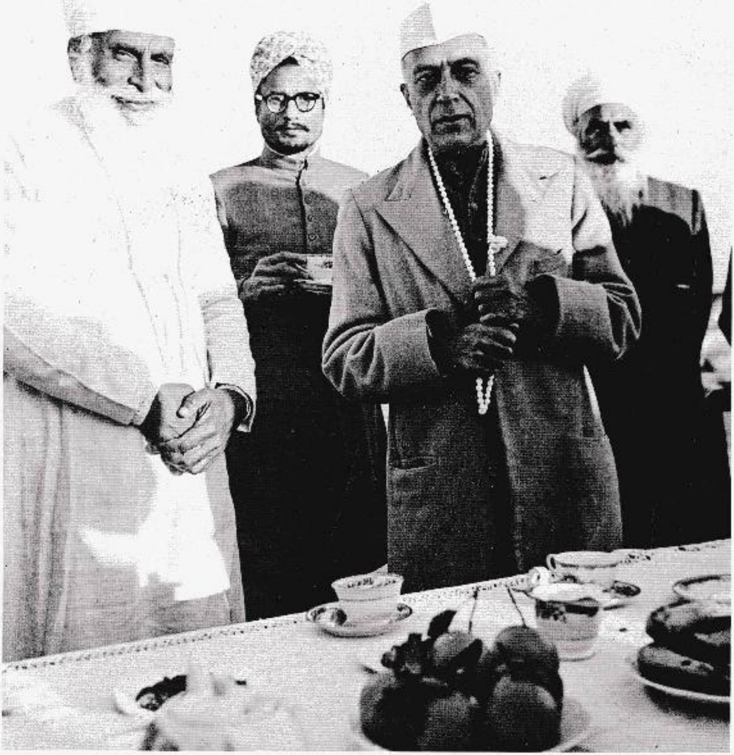

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

With Pandit Jawahar Lal Nehru, India's first Prime Minister. Visit to Sri Jiwan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1950

[illegible]

At the succession ceremony of Maharaj Charan Singh Radhasoami Dastar Bandi Ceremony, Beas, Punjab, 4/10/1951

[illegible]

Delivering a welcome address at a reception given in honour of the first Prime Minister of India, Pandit Jawahar Lal Nehru. Celebrating India's independence, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1952

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

NIRMAL RADIOS

[illegible]

Pandit Jawahar Lal Nehru talks to a gathering at Sri Bhaini Sahib. Standing to the rear are Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Sant Nidhan Singh 'Alam' and Sri Maharaj Nihal Singh Ji. Celebrating India's Independence, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1952

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

122. [illegible]
Meeting the father and daughter who shaped modern India, Pandit Jawahar Lal Nehru and Srimati Indira Gandhi. Celebrating India's Indepedence, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1951

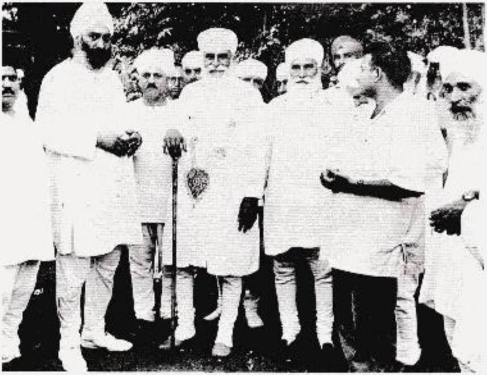

123. [illegible]
Receiving some prominent personalities. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1952

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

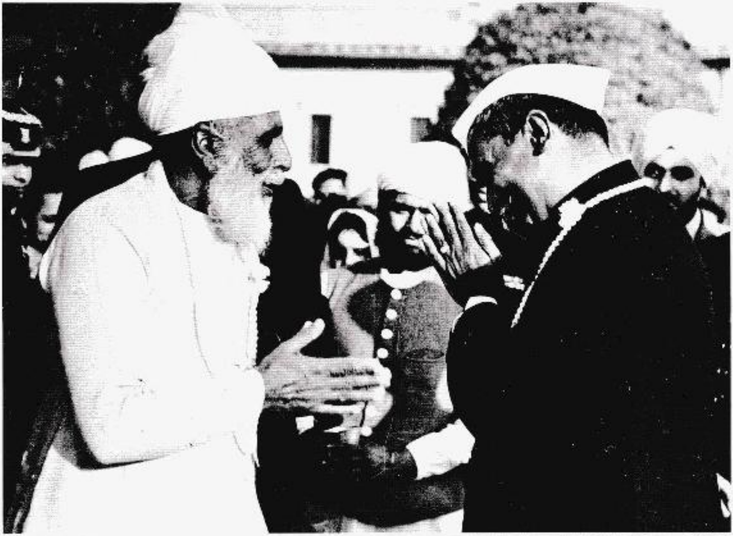

124. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 'ਜੀ ਆਇਆਂ' ਆਖਦੇ ਹੋਏ ।
Welcoming the first President of Independent India, Dr Rajendra Prasad. Celebrating India's Indepedence, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1952

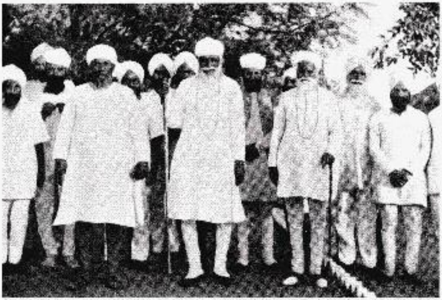

125. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਖੜੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਗਿ. ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਆਲਮ ਜੀ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ ਫਰਿਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ।
With freedom fighter Sant Mangal Singh Arshi Farishta (third from right), Nidhan Singh 'Alam' and the Delhi sangat. Visit to New Delhi, c. 1953-4

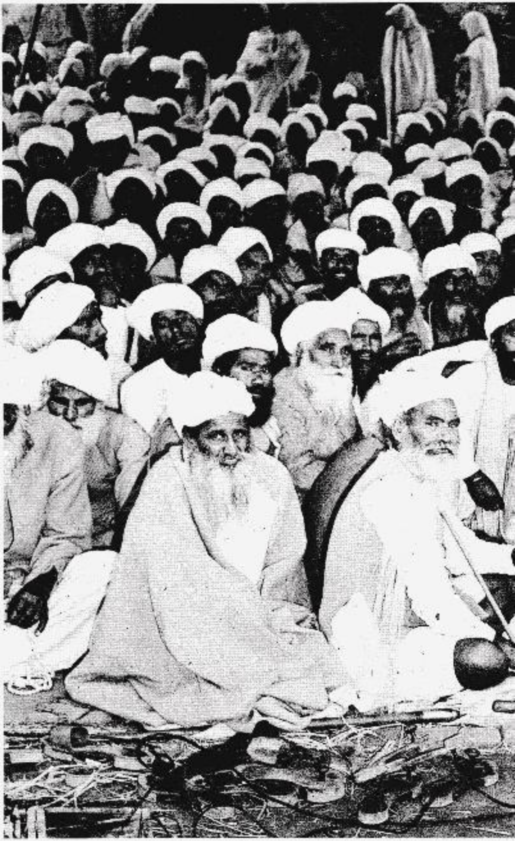

26. [illegible]

In this great gathering of saints are Baba Kesar Singh Muhawa (left with blanket) and Sant Mohan Singh (behind right shoulder). Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 3/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

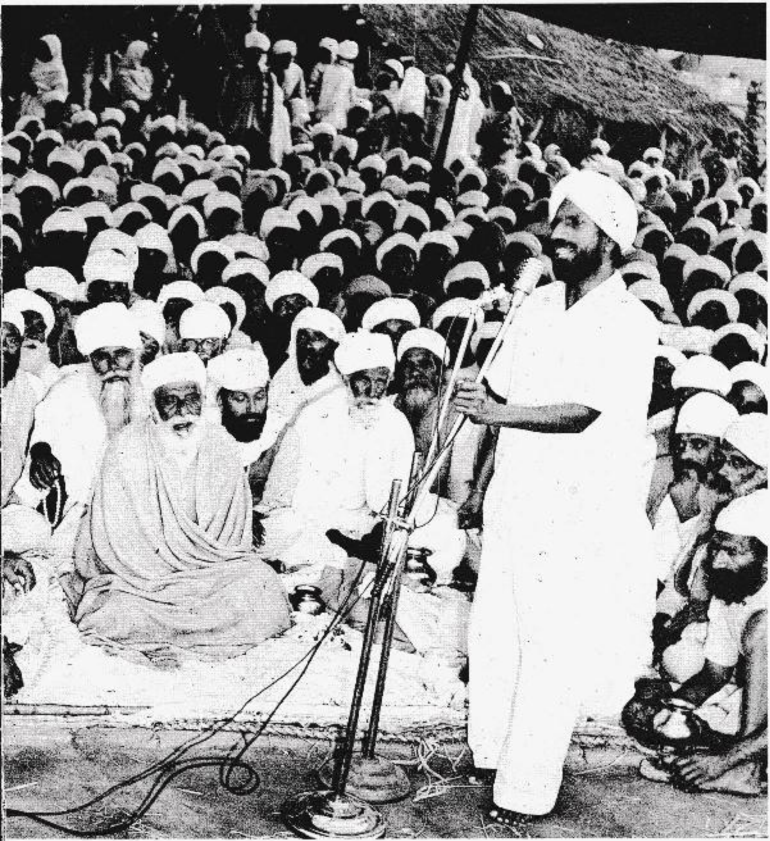

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]
Sant Giana Singh performing the ardas. Visit to Pattar Kalan, Jalandhar, Punjab, 15/8/1955

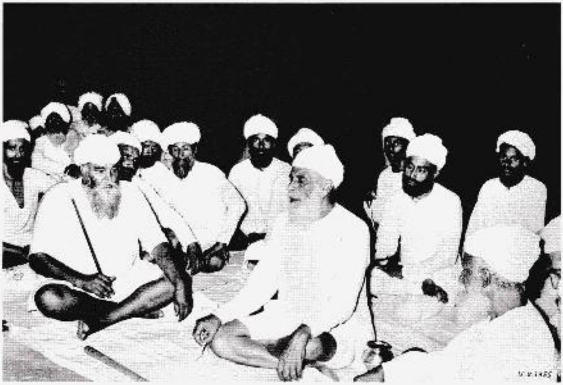

[illegible]
With Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Chaundar Sant Giana Singh at Chanan Singh's residence. Visit to Pattar Kalan, Jalandhar, 15/8/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

129. ਪਿੰਡ ਪੱਤੜ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੂਬਾ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸੰਤ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸੇਵਕ।
At the residence of Chanan Singh with Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Suba Dasaundha Singh and Sant Rattan Singh. Visit to Pattar Kalan, Jalandhar. 15/5/1955

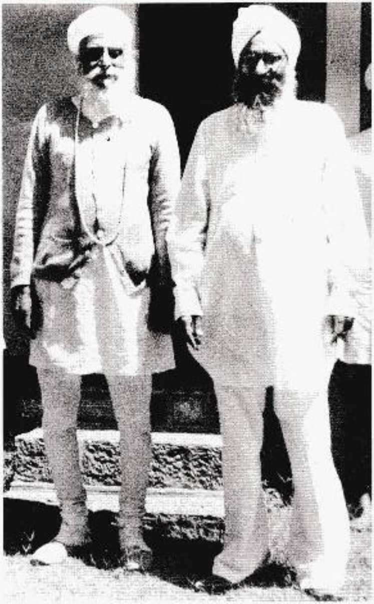

130. ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ 'ਕੈਰੋਂ' ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਖੇ।
With Chief Minister of Punjab, Partap Singh Kairon. Visit to Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

131. ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ੧੯੫੫ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤਿੱਬਤੀ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ।

With Tibetan, English and Italian delegates. Vegetarian Conference, New Delhi, c. 1955

132. ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸੁਸ਼ੋਭਤ ਲਾਲਾ ਹਰਦੇਵ ਸਹਾਇ ਜੀ, ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੀ ।

At the conference with Lala Hardev Sahai, Pandit Gopal Singh and Kartar Singh Sekhi. Vegetarian Conference, New Delhi, c. 1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

155. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਰਸ਼ੀ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੀ ਦੇ ਘਰ
[illegible]

With Sant Mangal Singh Arshi Farishta at home in his village during his last days. Visit to New Delhi, c. 1956-9

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

134. [illegible]

Showing off the best breed of cattle to Russia's President, Marshal Bulganin, and Prime Minister, Nikita Kruschev, Chief Minister's Bhimsen Sachar and Partap Singh Kairon. The Russian dignitaries were informed of Satguru Ram Singh Ji's emissary, Suba Gurcharan Singh, who had made contact with Russia in the 19th century to help overthrow the British Raj. Receiving Russian Dignataries. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Enjoying a stroll. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1955

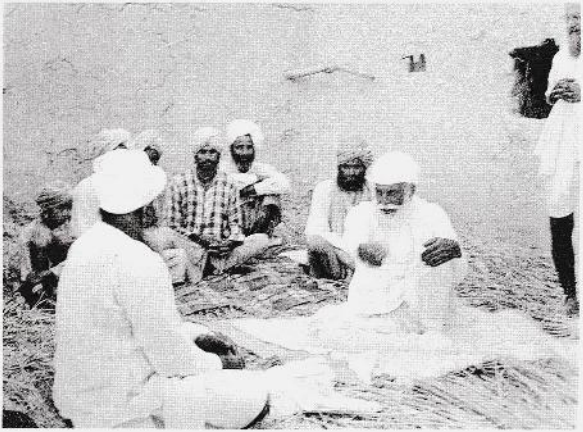

[illegible]

Holding an informal discussion with members of the sangat. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1955

[illegible]

General Cariappa, Commander-in-Chief of the Indian Army, addresses the gathering. All India Army Home Show, New Delhi, 1955-6

[illegible]

Addressing the gathering at Bara Tooti, Conference of All Religions, Sadar Bazaar, New Delhi, 24/4/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

135 ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਨਿਰਖ ਰਹੇ ਹਨ।
Admiring a horse. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1955-6

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

140. [illegible]

Showing Mr and Mrs R.N. Nanda (Commissioner, Animal Husbandry) their best breed of horses at the stud farm, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1958-9

141. 142.

143

141. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕ ਵਛੇਰੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ
ਕਰਦਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ ਸ੍ਰੀ
(ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
Showering his love on a foal
and being photographed by Sri
(Satguru) Jagjit Singh Ji. Sri Jiwan
Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1956-7

142 – 143.
ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਰਖੂ
Admiring horses. Sri Bhaini Sahib,
Ludhiana, Punjab, c. 1956

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

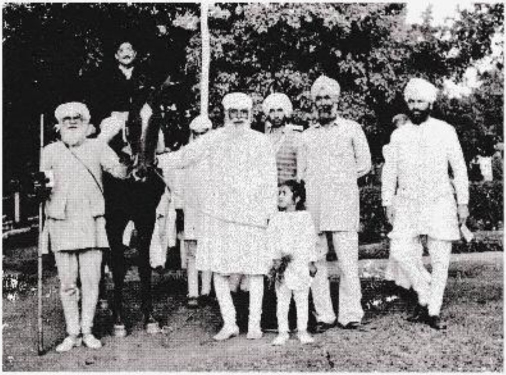

੧੪੪. ਲਾਹੌਰ ਰੇਸ ਕੋਰਸ।
At the races, Lahore Races, Lahore, Punjab, c. 1956

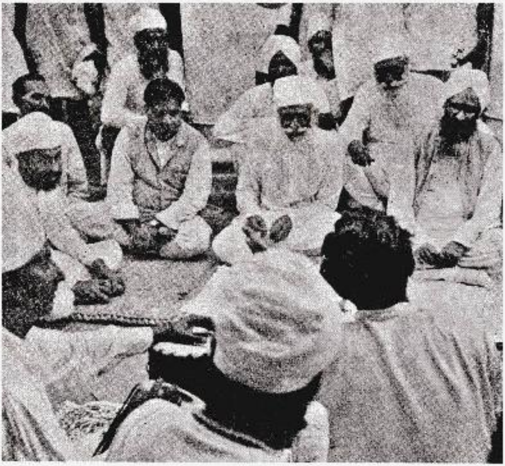

145. ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ [illegible] ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ [illegible] ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ [illegible] ਸ੍ਰੀ ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਕੱਥਕ [illegible]।
Listening to Sri Panna Lal Kathak (vocals) and Bhai Nasir (on tabla) after the distribution of prizes by Partap Singh Kairon, Chief Minister of Punjab. Animal Show, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 8/1956

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

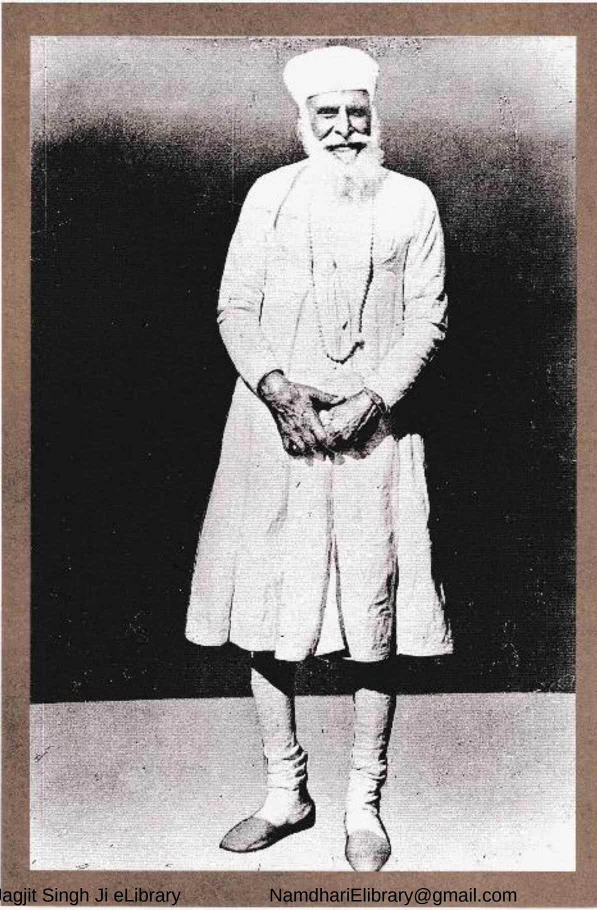

146. ਸੂਰਮਾ ਸਤਿਗੁਰੂ
Soorma Satguru (valiant master),
c. 1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੪੭ - ੧੪੮.
[illegible]
Receiving devotees. Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, [illegible]

੧੪੮

੧੪੯. [illegible]

With Sri Maharaj Bir Singh Ji, Seth Trilok Singh Chawla and the Delhi sangat, Holz Mohalla, New Delhi, ੧੮/੩/੧੯੫੬

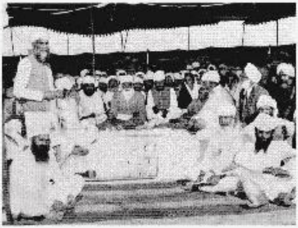

੧੪੯

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

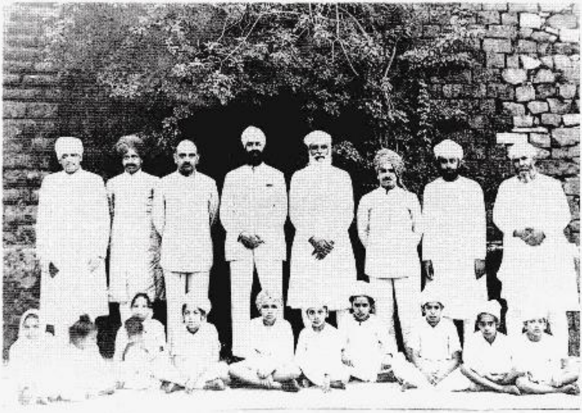

150. [illegible]
With the Raja of Mandi, Suket (third from right). Visit to Mandi, Himachal Pardesh, c. 1958

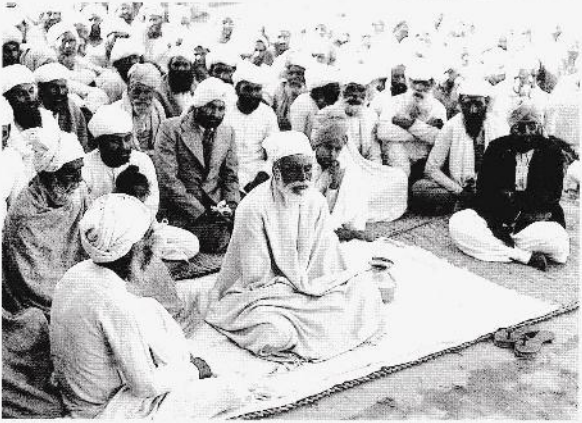

151. [illegible]
Gracing a congregation which includes Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Maharaj Charan Singh Radhasoami. Visit to Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1956-7

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

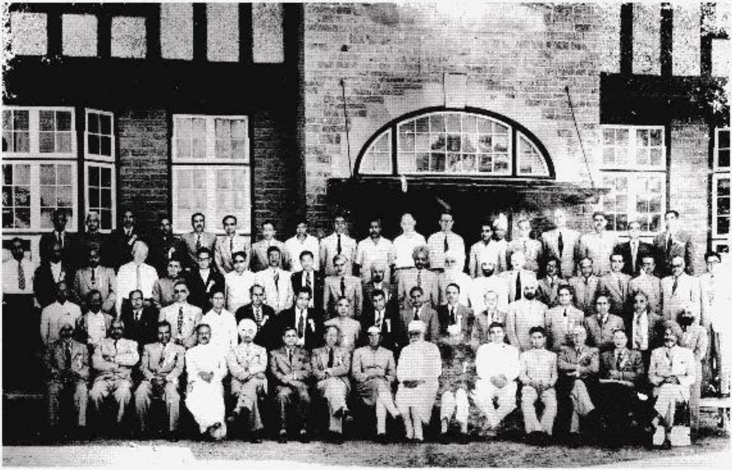

152. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸਟੇਟ ਇੰਡੀਅਨ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ' ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰੀ ਸਭਾਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਮਲੇ ਦੇ ਵਖੇ ਦਰ।

With the director and members of the department. 12th All India Animal Husbandry Event, Simla. 6/1957

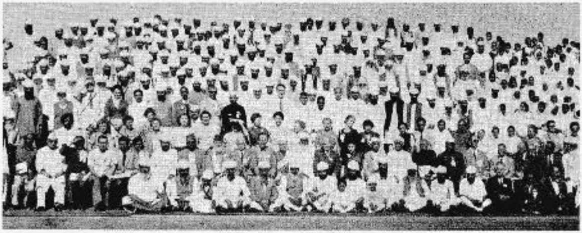

153. ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਮਾਚਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ।

Namdhari Sikh Sangat with guests and delegates. World Vegetarian Conference, New Delhi, 17/11/1957

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

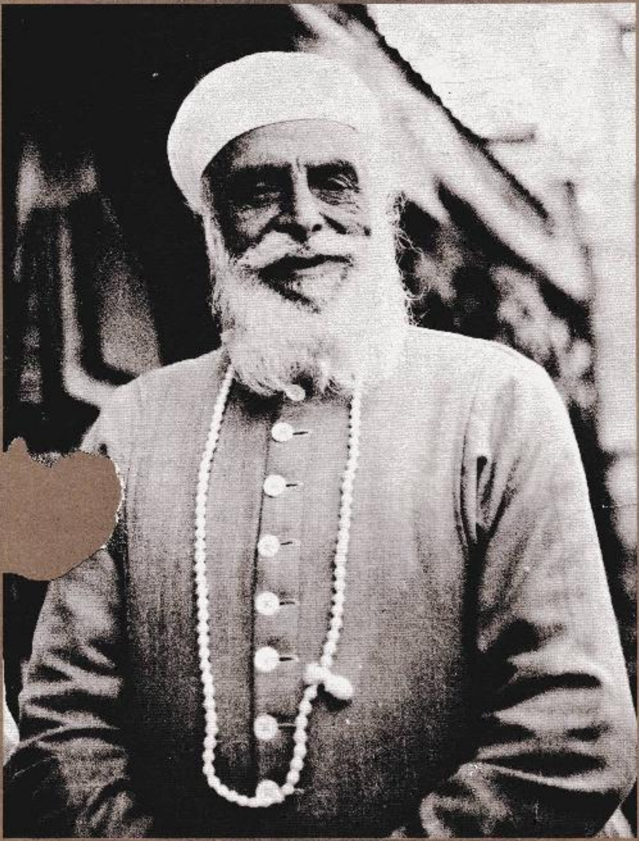

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੧੫੪. ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
Paruplkari Satguru
(benevolent master), ੧੯੫੭

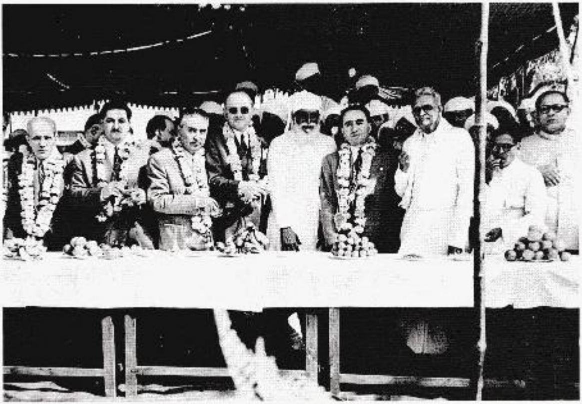

੧੫੫. ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਕਾਨਫ਼੍ਰੰਸ – ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨਾਲ।
With some of the overseas guests. World Vegetarian Conference, New Delhi, ੧੭/੧੧/੧੯੫੭

੧੫੬. ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਕਾਨਫ਼੍ਰੰਸ – ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਪਰਾਹੁਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੋਣ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ।
Explaining the Namdhari perspective of vegetarianism to foreign guests. World Vegetarian Conference, New Delhi, ੧੭/੧੧/੧੯੫੭

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

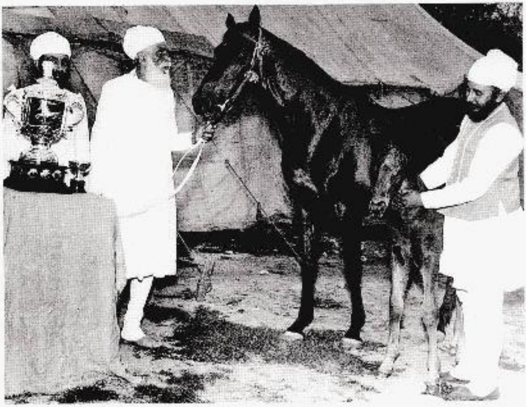

[illegible]

Flanked by Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Maharaj Bir Singh Ji with the winner of the show, mare Dancing Girl and her foal. All India Army Horse Show, New Delhi, 1957

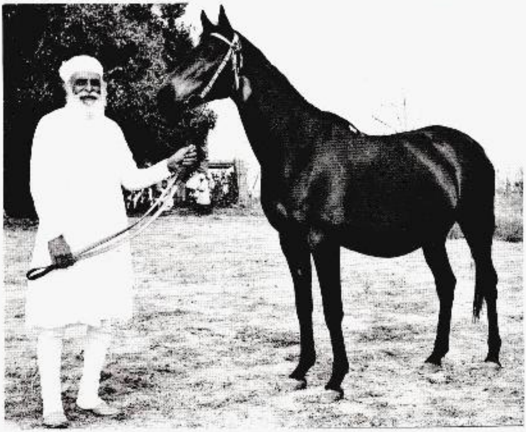

[illegible]

With the mare, Dancing Girl, awarded first prize in the All India Army Horse Show in 1957. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1957

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

159

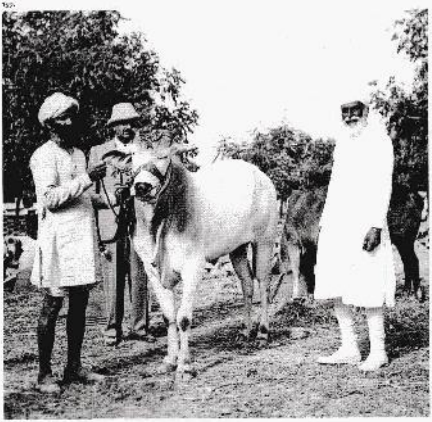

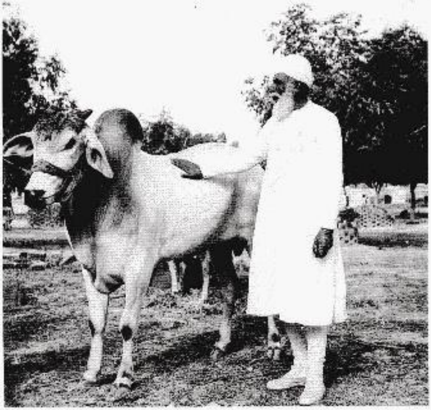

160

159 – 160

[illegible]

Looking after the cows. Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana. c. 1957

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

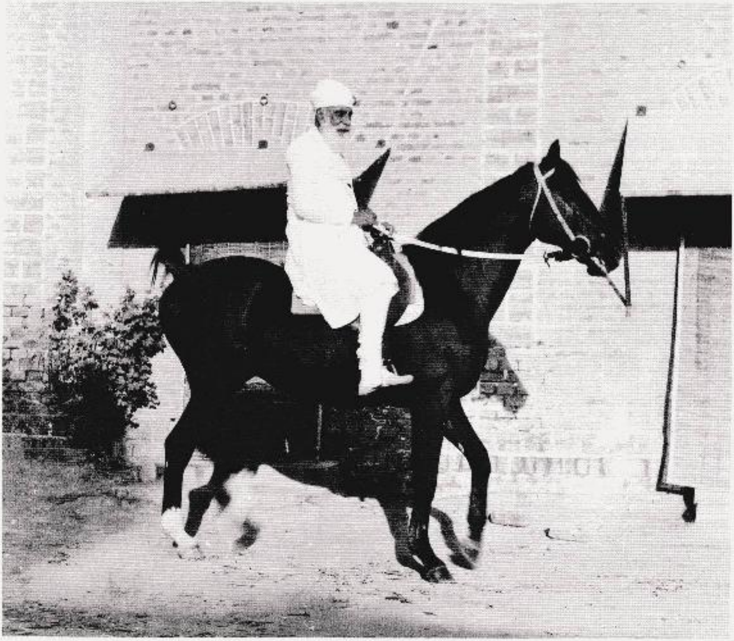

[illegible]
Fulfilling a passion for horses. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. c. 1972

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

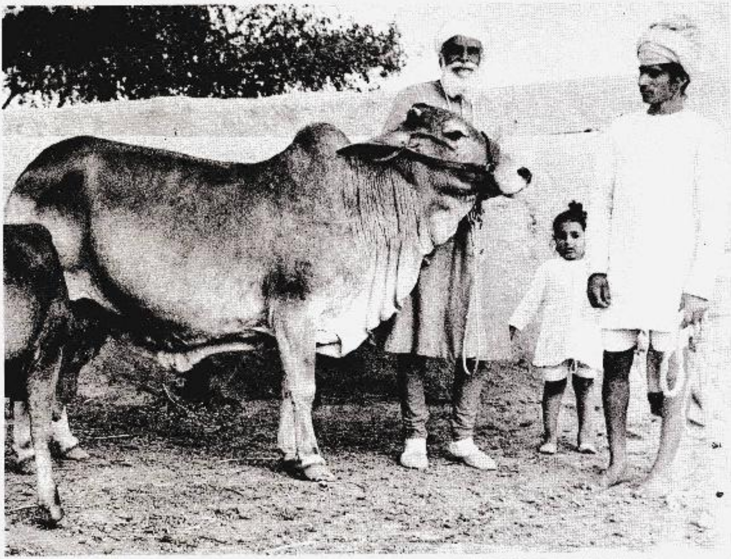

162. "ਨੌ-ਲੱਖੀ" [illegible]
[illegible]
Pampering Nau-lakhi, a distinctive cow of the Sahiwal breed, while Sri Thakur Dalip Singh Ji (grandson) and Sant Gurmukh Singh (driver of Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji) watch on. Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1957

163. ਜੇਤੂ ਟੀਮ।
The winning team. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, c. 1957

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

164. [illegible] ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਖੇ।
With Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and police officers. Visit to Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1957

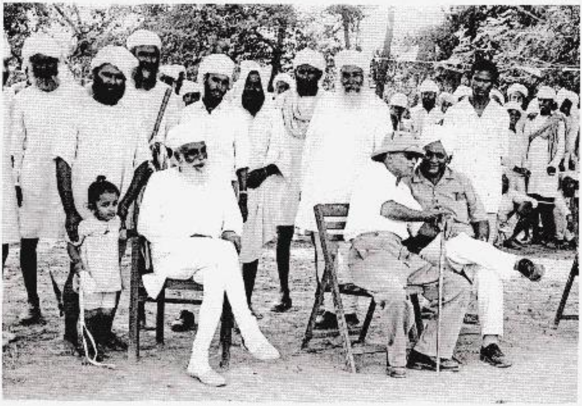

[illegible]
With guests and Sri Thakur Dalip Singh Ji (being attended upon by the principal cook, Sant Rattan Singh). Cattle Show, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1957

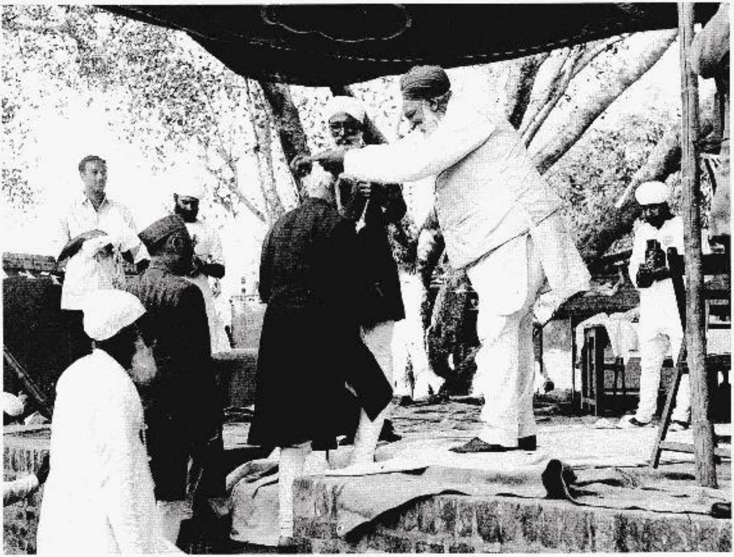

166. ਮਾ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
Maharaj Nihal Singh Ji and Master Tara Singh welcome Pandit Jawahar Lal Nehru. Sri Bhaini Sahib. Ludhiana, Punjab, c. 1958

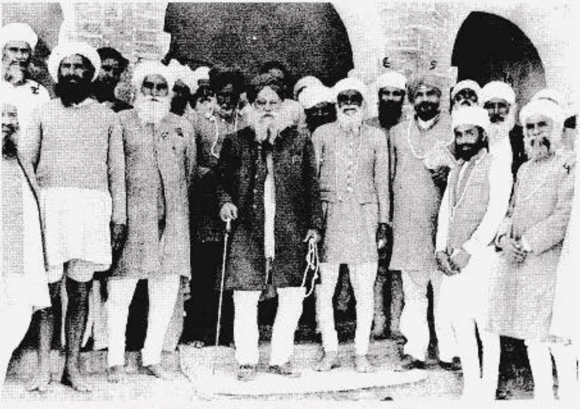

157. ਹੋਲੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅਵਸਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਢ ਆਗੂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ, ਜੋ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਪਧਾਰੇ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ।

Celebrating the festival with the Akali political leader, Master Tara Singh, Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana. 3/1958

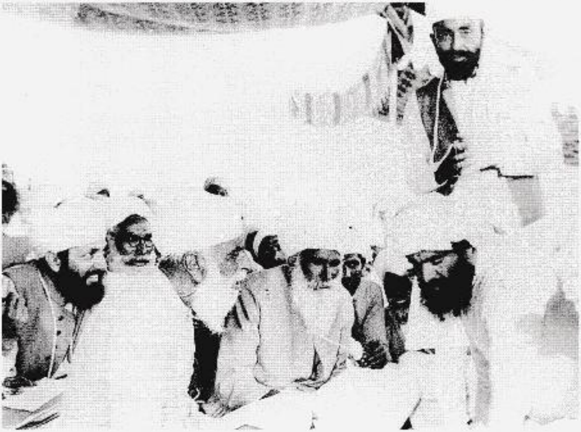

158. ਹੋਲੇ ਦੇ ਦਿਵਾਨ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ, ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਿਰਾਜ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।

Attending the Hola divan are Pandit Gopal Singh (far left), Sri Maharaj Jung Singh Ji and Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji. Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 3/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

189. ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਲੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
Master Tara Singh addressing the congregation at the festival, Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 3/1958

190. ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।
Celebrating the festival with the Akali political leader Master Tara Singh, Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 3/1955

171.

172.

171 - 172.
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨਾਲ ਧਰਮ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ । ਜਿਹਨਾਂ ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ।
In conversation with Master Tara Singh, Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

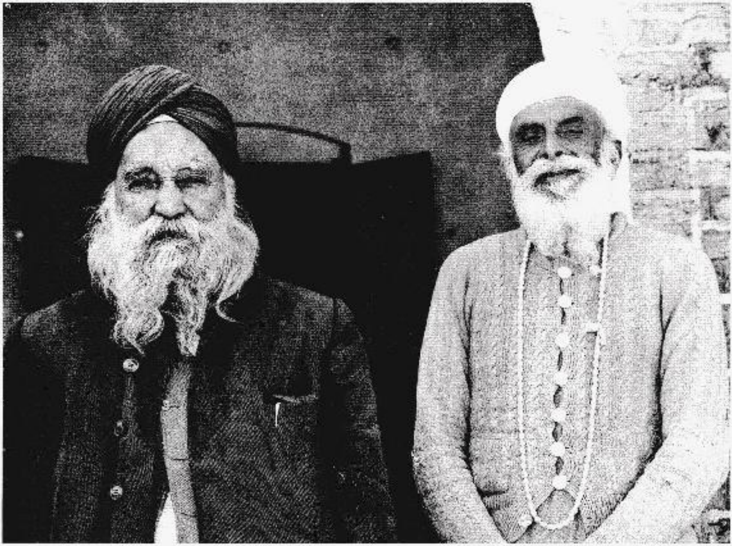

173. [illegible]

With Master Tara Singh. Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 3/1958

174. [illegible]

A prayerful moment with Master Tara Singh, Maharaj Jung Singh Ji (far right) and Sant Ala Singh. Hola Mohalla, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 3/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

175. 177.

175. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਨਾਮਧਾਰੀ ਧਰਮਸਾਲ, ਰਮੇਸ਼ ਨਗਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਵਸ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਤਾ ਸ਼ਿਅਨਮ ਆਇੰਗਰ, ਰਾਜਾ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦੇ ਹੋਏ। ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੂ. ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਹਨ – ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।

Welcoming the Lok Sabha Speaker Anantha Sianam Aiyagar, Raja Mahendra Partap Singh and other prominent personalities at Namdhari Dharamsal. Visit to Ramesh Nagar, New Delhi, c. 1958

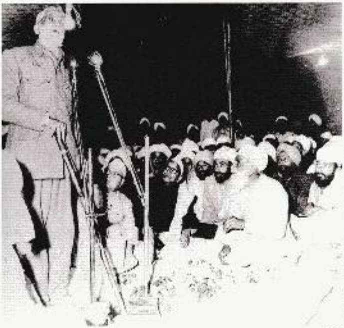

176. ਰਾਜਾ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

Raja Mahendra Partap Singh giving a speech. Visit to Ramesh Nagar, New Delhi, c. 1958

176.

177. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨਾਲ ਨਾਮਧਾਰੀ ਧਰਮਸਾਲ ਰਮੇਸ਼ ਨਗਰ, ਦਿੱਲੀ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਫੇਰੀ।

With prominent personalities at the Namdhari Dharamsal. Visit to Ramesh Nagar, New Delhi, c. 1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

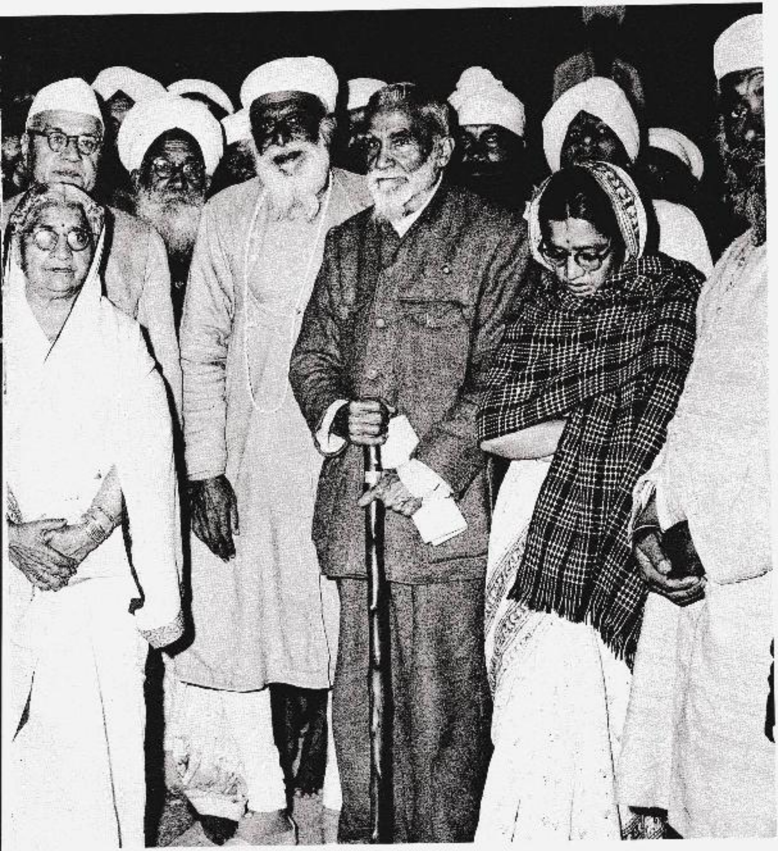

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

1/8. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਸੂਬਾ ਦਸੌਂਧਾ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ।
In deep thought with Suba
Dasaundha Singh. New Delhi,
c. 1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

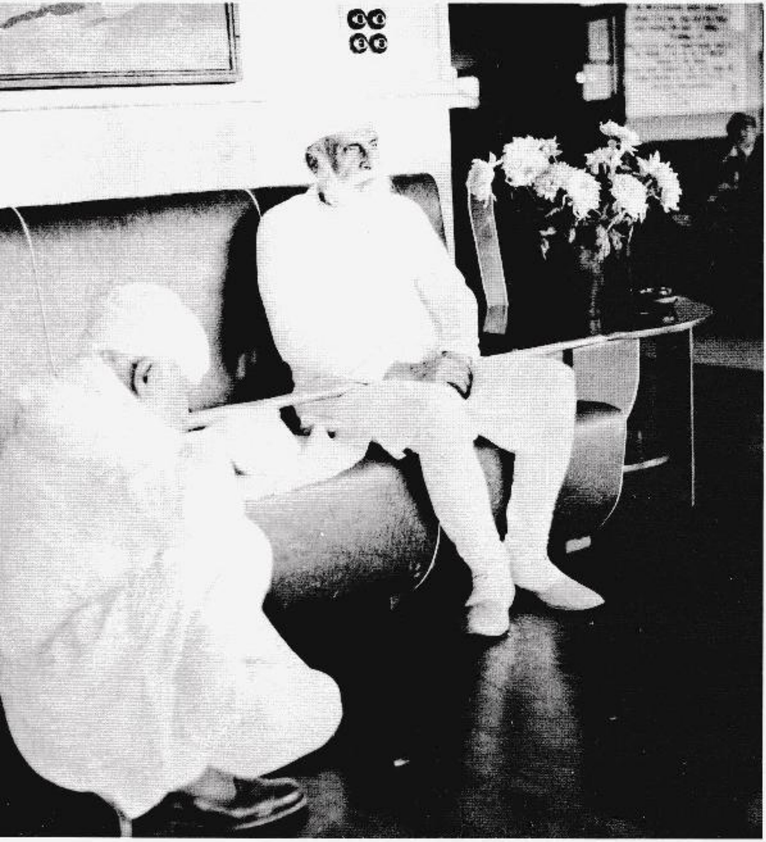

179. - 180.
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ
(ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ [illegible]
[illegible] ਹੋਏ।
Enthralling the sangat with kirtan recitals, c. 1958-9

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

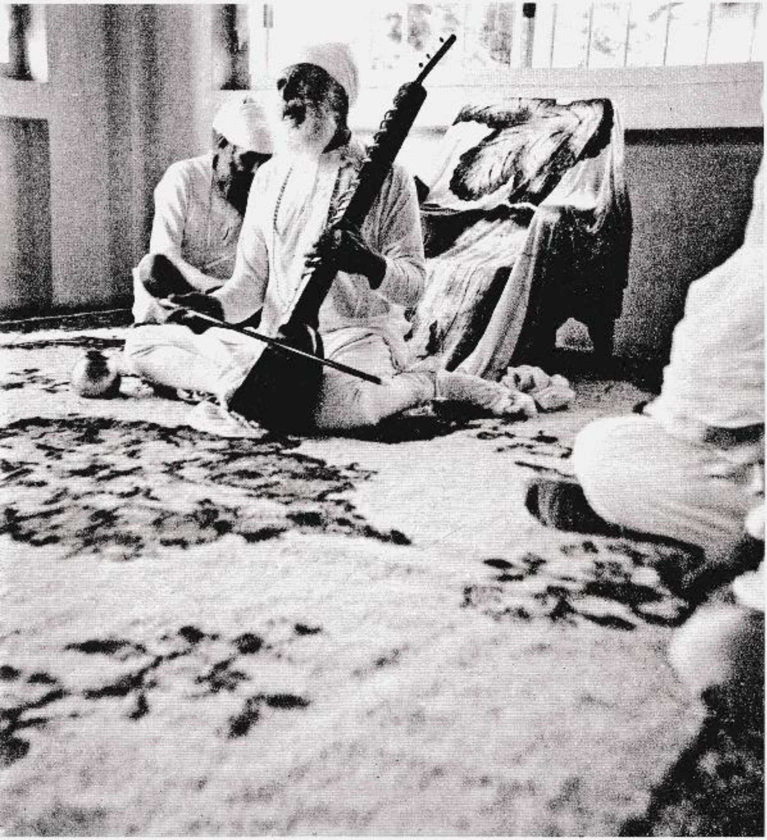

181. [illegible]
Congratulating the staff of the Gau Shala (cattle farm) on their winning cups and trophies. Cattle Show, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, c. 1958

182. [illegible]
Delivering the inauguration speech. Animal Show, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 1-2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

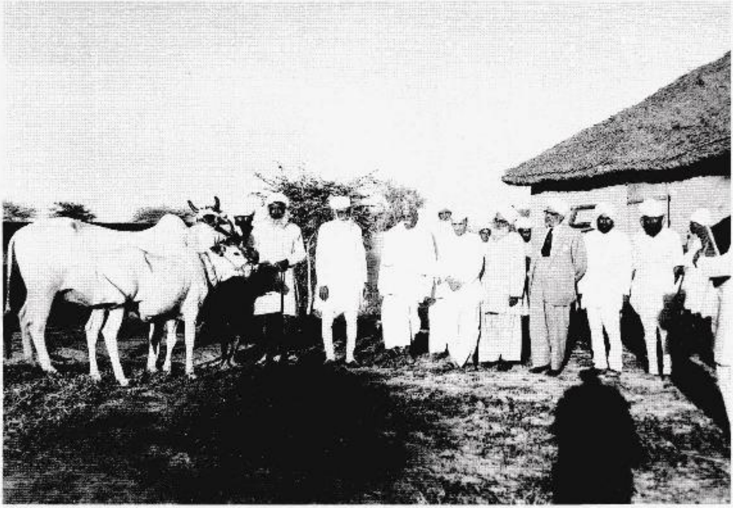

[illegible]

Proudly displaying the Haryana and Sahiwal breeds of cattle. Animal Show, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 1-2/1959

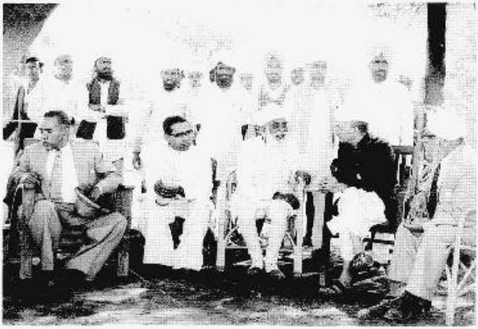

[illegible]

Talking with Balwant Rai MLA Hisar, Chaudhry Ram Narayan and Harbans Singh. Animal Show, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, 1-2/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

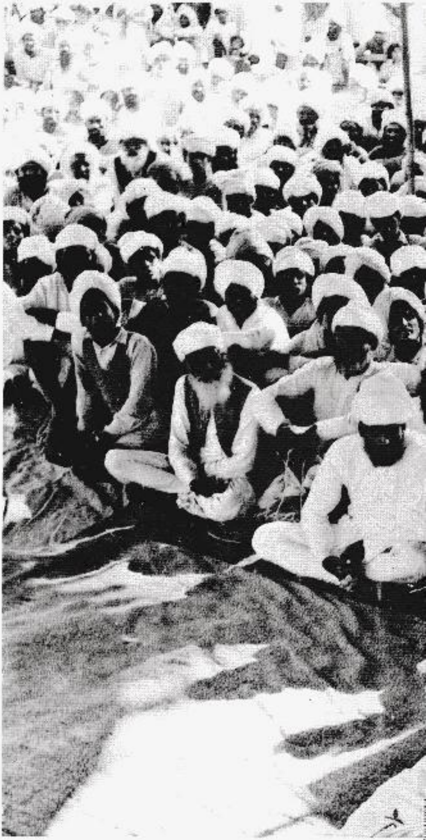

[illegible]

Choudhry Ram Narayan delivers his speech. Animal Show, Sri Jivan Nagar, Sirsa, Haryana, [illegible]

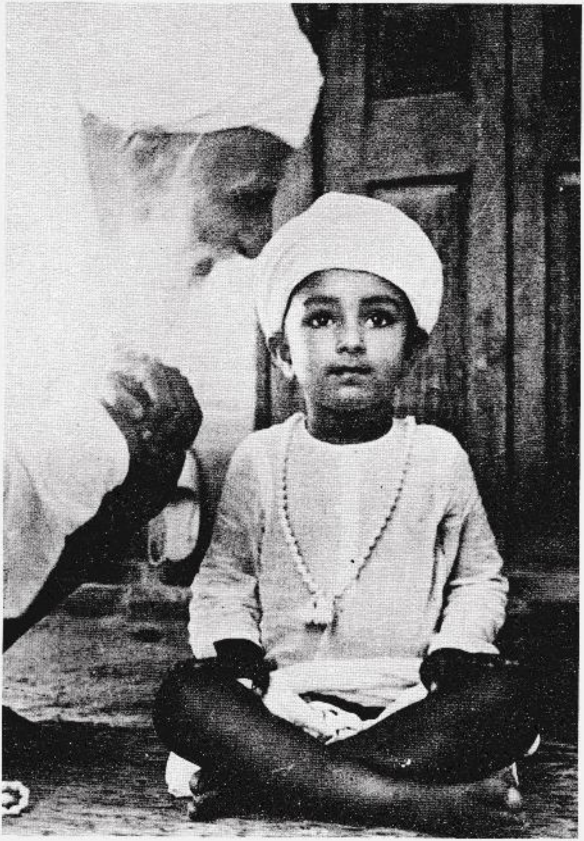

186 - 187
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।
Tender moments with grandson
Sri Thakur Dalip Singh Ji, Sri Bhaini
Sahib, Ludhiana, Punjab, 1954

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

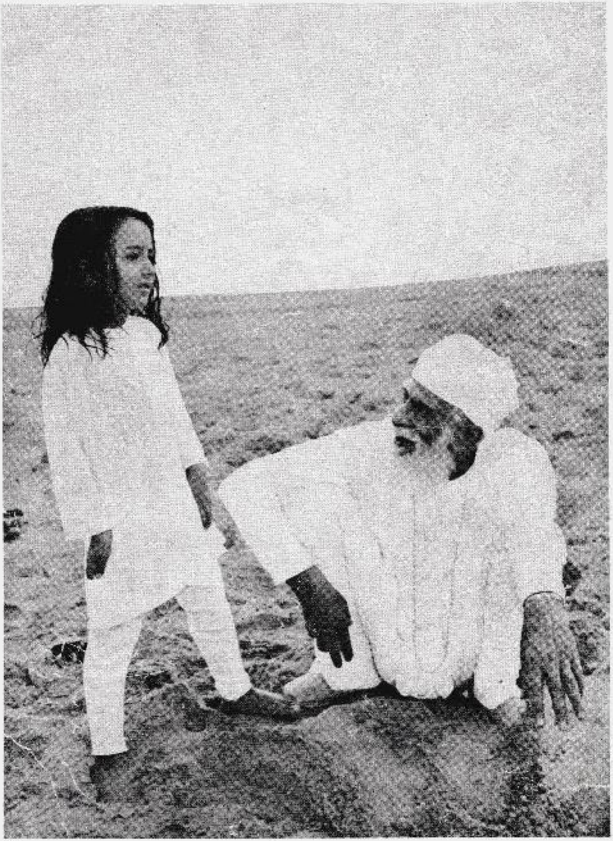

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦੱਖਣ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ

SOUTH EAST ASIA

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

168. [illegible]
In the midst of his sevaks and the Siam sangat. Visit to Thailand, 1933-4

169. [illegible]
With sevaks being greeted by the Thailand sangat. Visit to Thailand, 1933-4

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

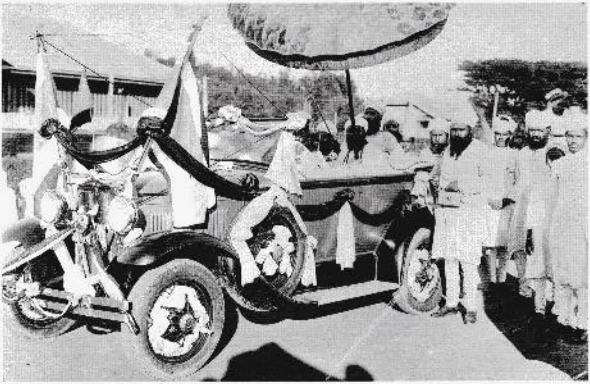

190. [illegible]

In a vintage car during his first divine visit to Thailand, 12/1933

191. [illegible]

With Sri Mata Jivan Kaur Ji at the residence of Seth Sevak Ram Ji of Karachi Stores Bangkok. Visit to Thailand, 1950s

192. [illegible]

Gracing the offices of *Messrs* Phula Singh & Co. (as published on the front cover of Satjug magazine). Visit to Thailand, 11-12/1948

ੴ

ਕਲਿਜੁਗ ਮੇਂ ਸਤਿਜੁਗ ਵਰਤਾਊ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ ਤਬੀ ਬਾਰਵਾਂ ਬਪ ਕਹਾਊ

ਸਤਿਜੁਗ

ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ

ਗ੍ਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਝੂਲਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

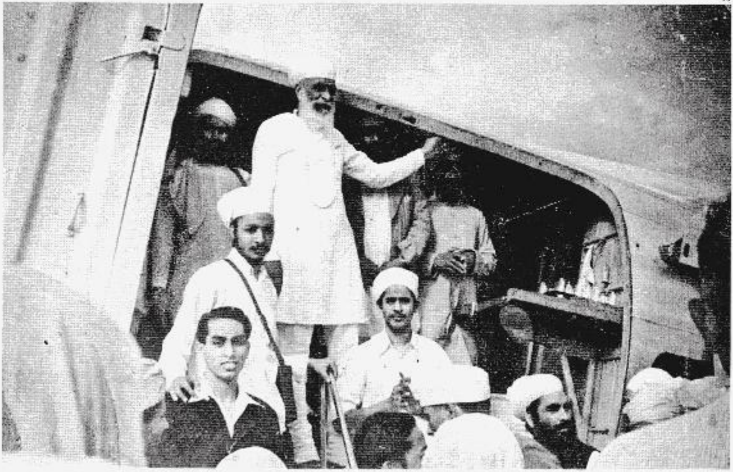

[illegible]
[illegible]
Unembarking at Chiang Mai
Airport, Thailand, 1950s

[illegible]
With Maharaj Bir Singh Ji, Thailand,
1950s

[illegible]
With sevaks and Bangkok sangat,
Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

104.

105.

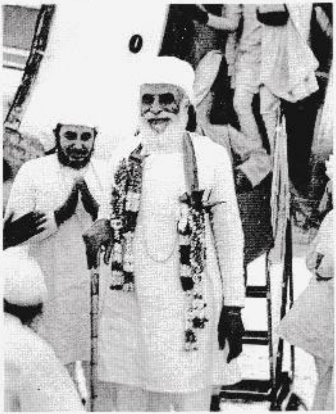

106.

107.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

193.

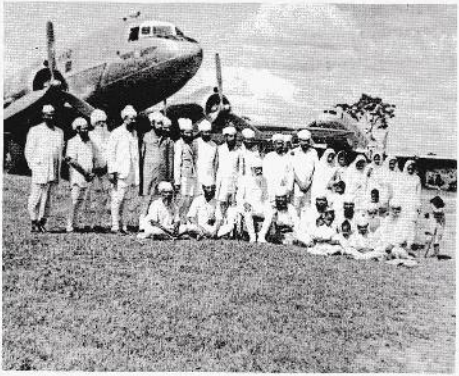

192. 194.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

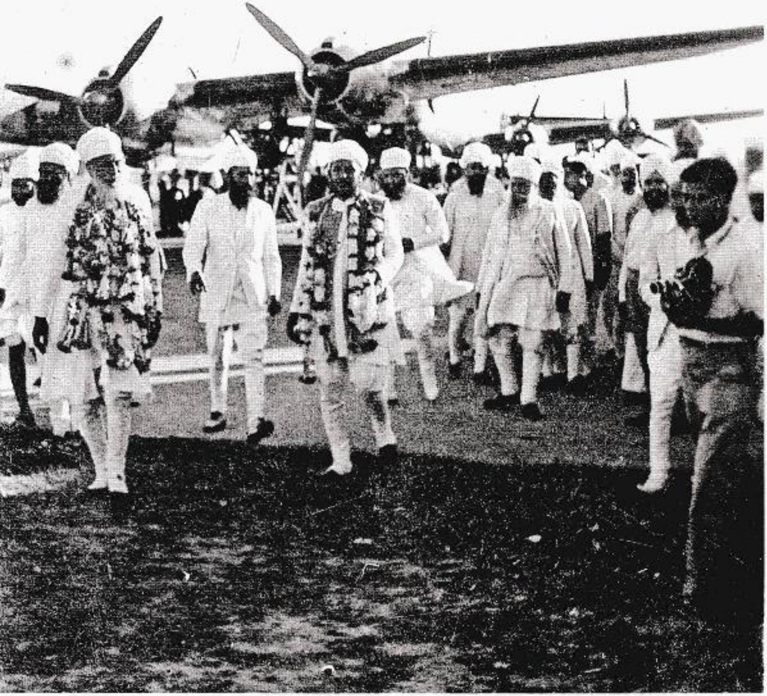

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੦੧. ੨੦੨.

੨੦੩.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

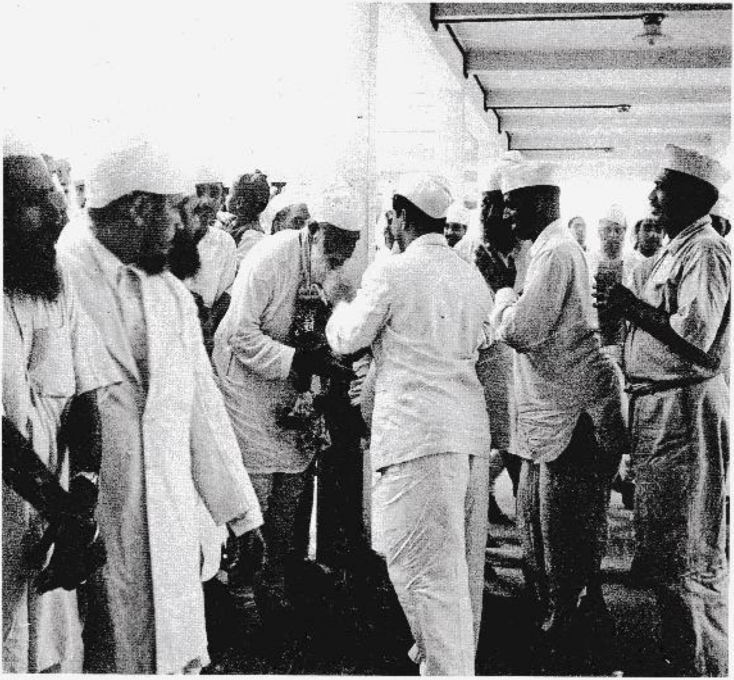

201. - 202
ਬੈਂਕਾਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ।
With Bangkok sangat. Thailand. 1950s

203. ਸੇਠ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਵਿਚਕਾਰ ।
With Seth Trilok Singh Chawla clearing the way through the Bangkok sangat. Thailand. 1950s

204. ਬੈਂਕਾਕ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਵਾਗਤ
Being greeted by India residents of Bangkok. Thailand. 1950s.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

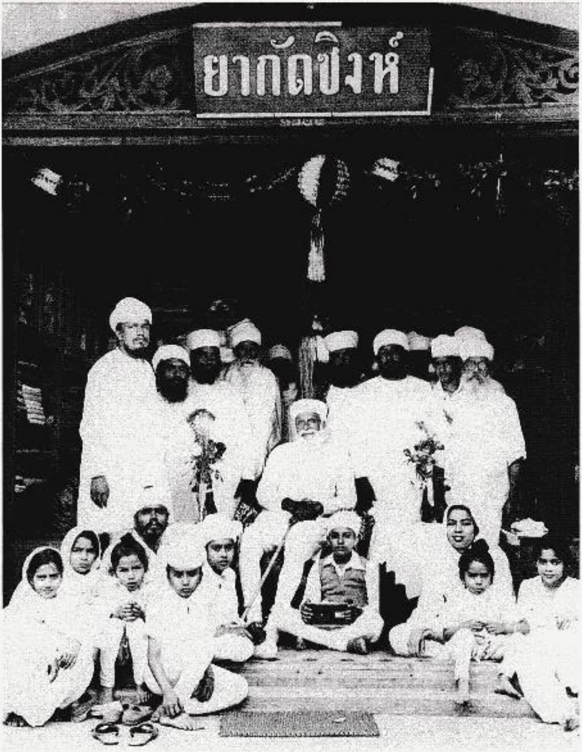

205. ਸੰਤ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੰਪਾਂਗ ਦੀ ਦੁਕਾਨ
ਬੈਂਕਾਕ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ
ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਗਤ ਸਮੇਤ-੧੯੫੦ ਈਸਵੀ
With Sri Maharaj Bir Singh Ji and the Bangkok sangat at the shop of Sant Jagat Singh Ji. Visit to Lampang, Thailand, 1950s.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

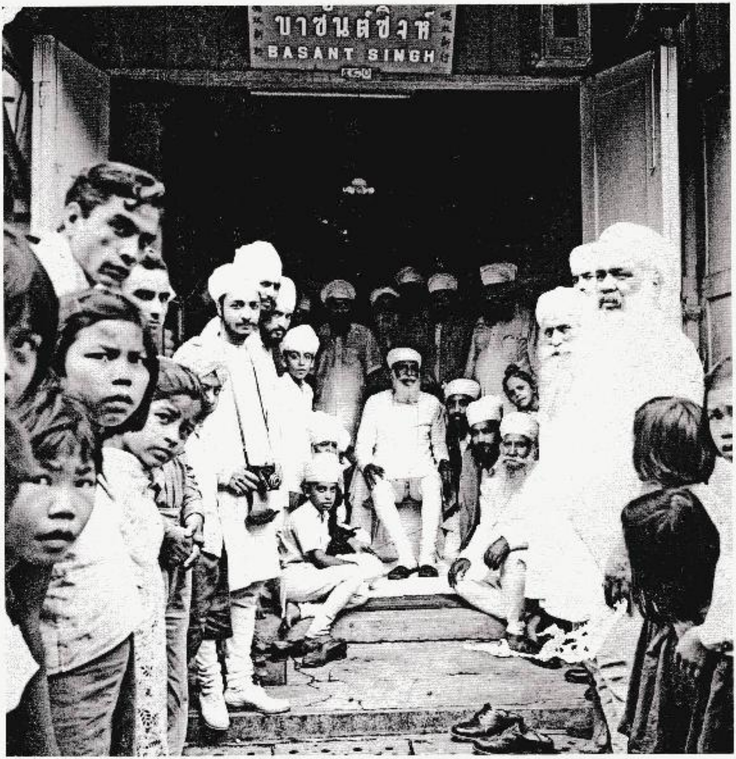

੨੦੬. ਸੇਠ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਬੈਂਕਾਕ ਸੰਗਤ ਸਮੇਤ।

With the Bangkok sangat at the shop of Sant Basant Singh Ji
Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

207. 208.

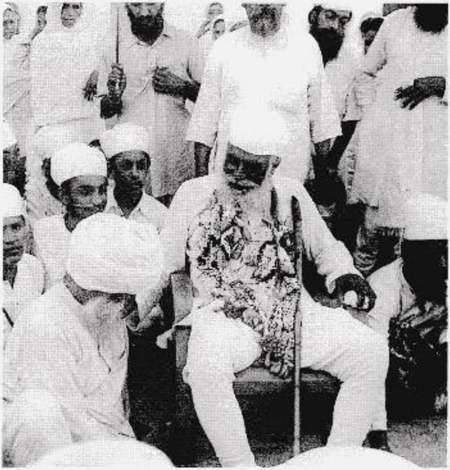

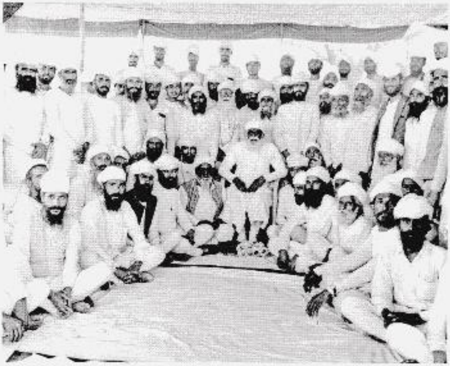

210.

209. 211.

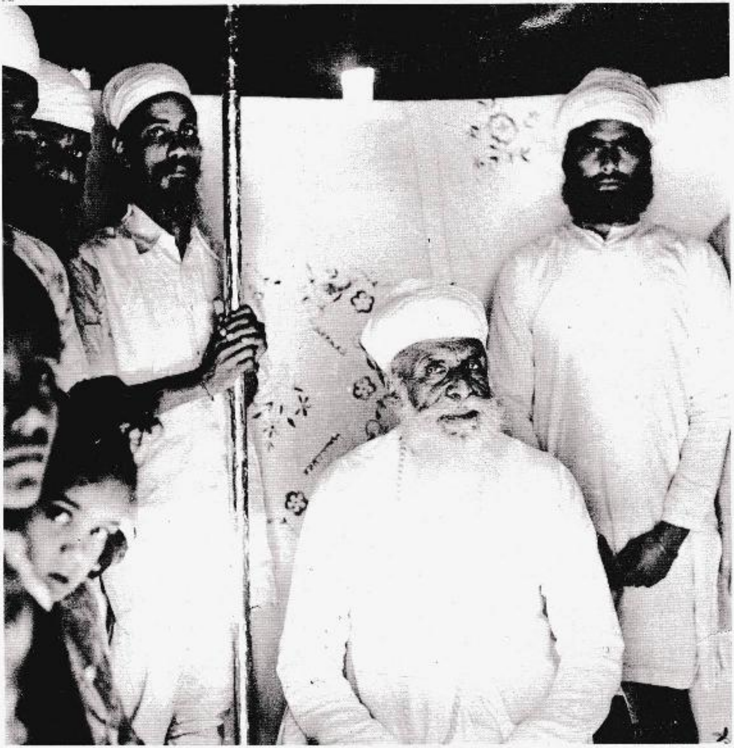

307. - 312.
ਬੈਂਕਾਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ।
With Bangkok sangat, Thailand,
1950s

213.

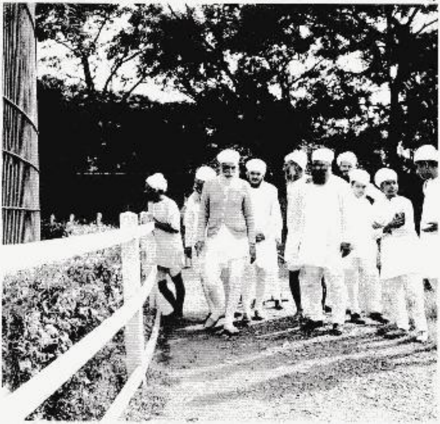

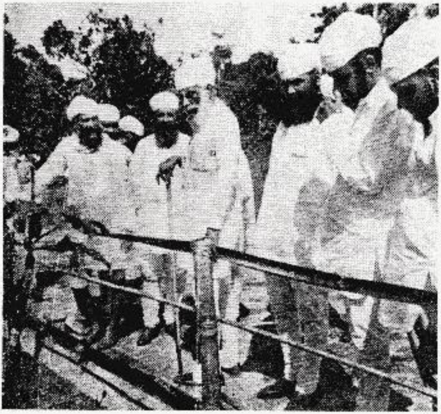

214.

213 - 214.
[illegible]
On the seventh tour of Thailand, Singapore and Malaya (Malaysia) with sevaks and sangat enjoying views of the Botanical Gardens. Visit to Singapore, 1-1/1951

215. [illegible]
Arriving at a sevak's residence in Bangkok, Thailand, 1950s

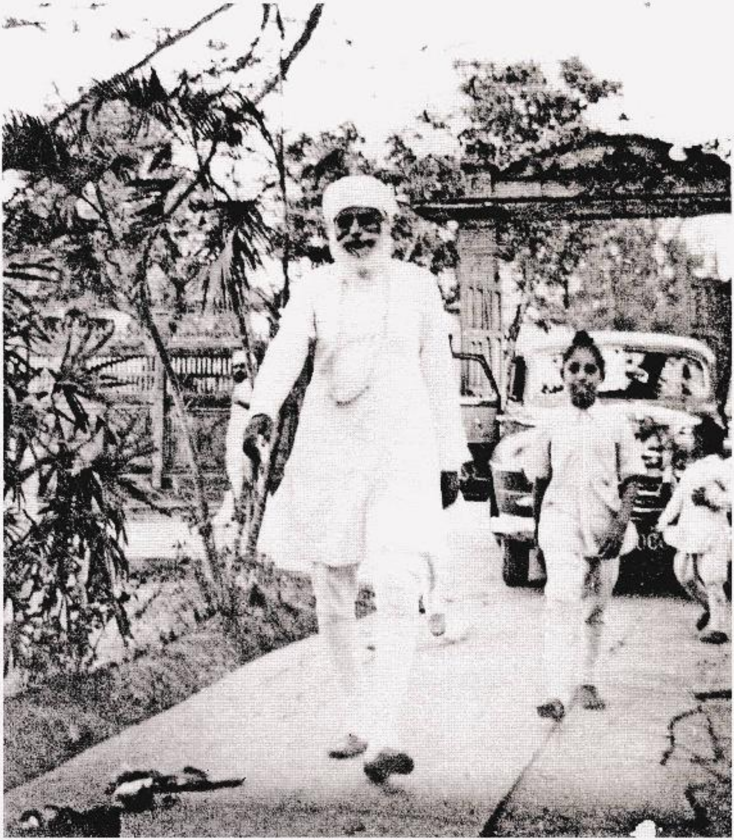

[illegible]. ਸੇਠ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਨਾਲ (ਸੱਜੇ)।
With Seth Trilok Singh Chawla (far right). Thailand, 1950s

ਬੈਂਕਾਕ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ।
In the streets of Bangkok, Thailand.
1966

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

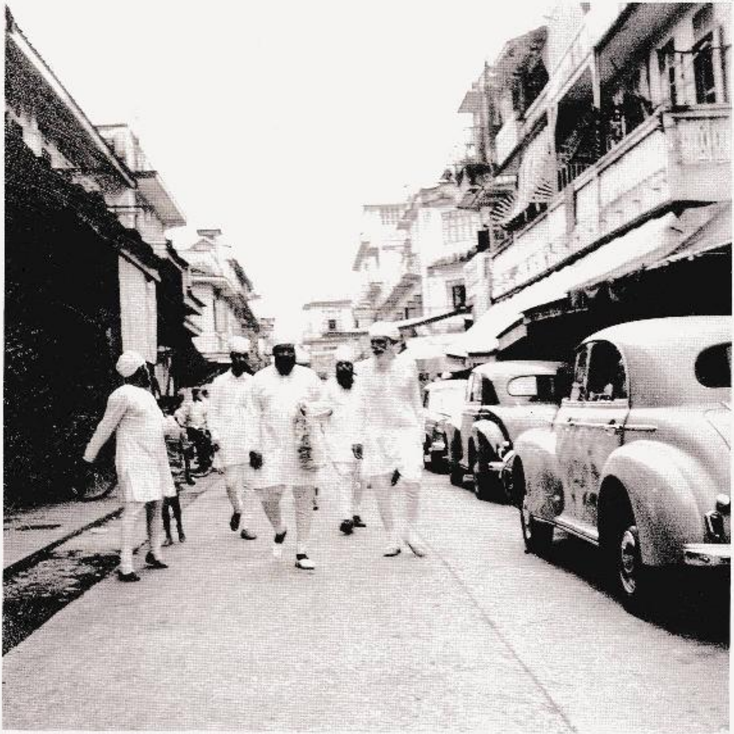

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

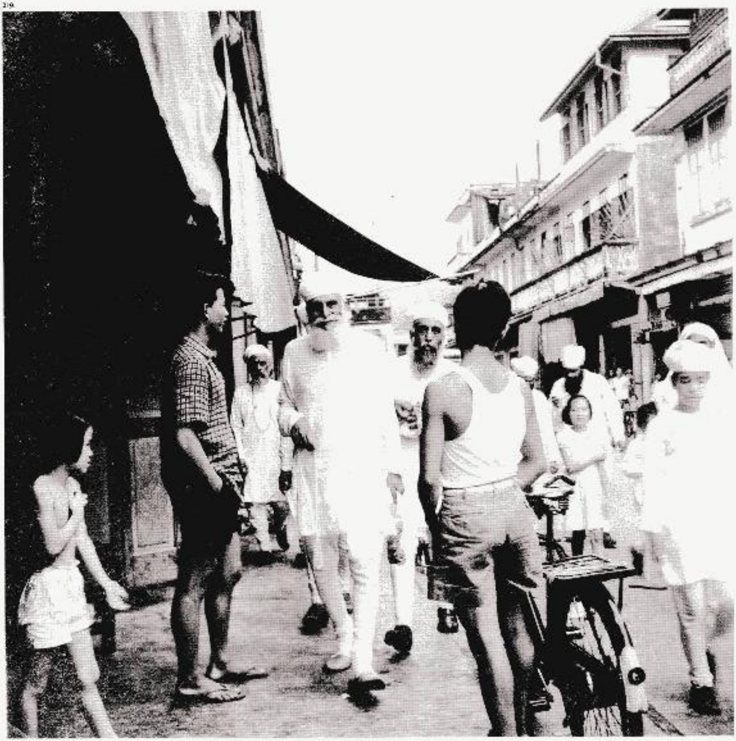

219. / ੨੧੯.
ਬੈਂਕਾਕ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ।
In the streets of Bangkok, Thailand.
[illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

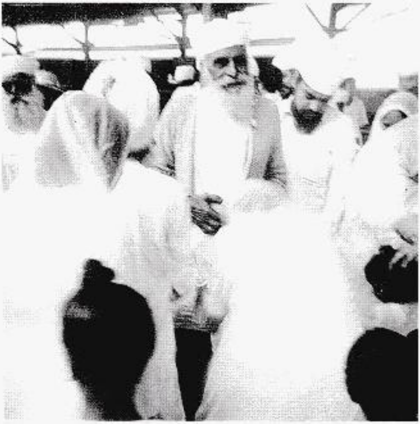

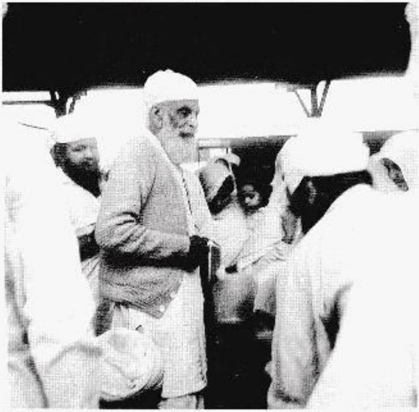

221.

222.

220. – 222.
ਬੈਂਕਾਕ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ
In the streets of Bangkok,
Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

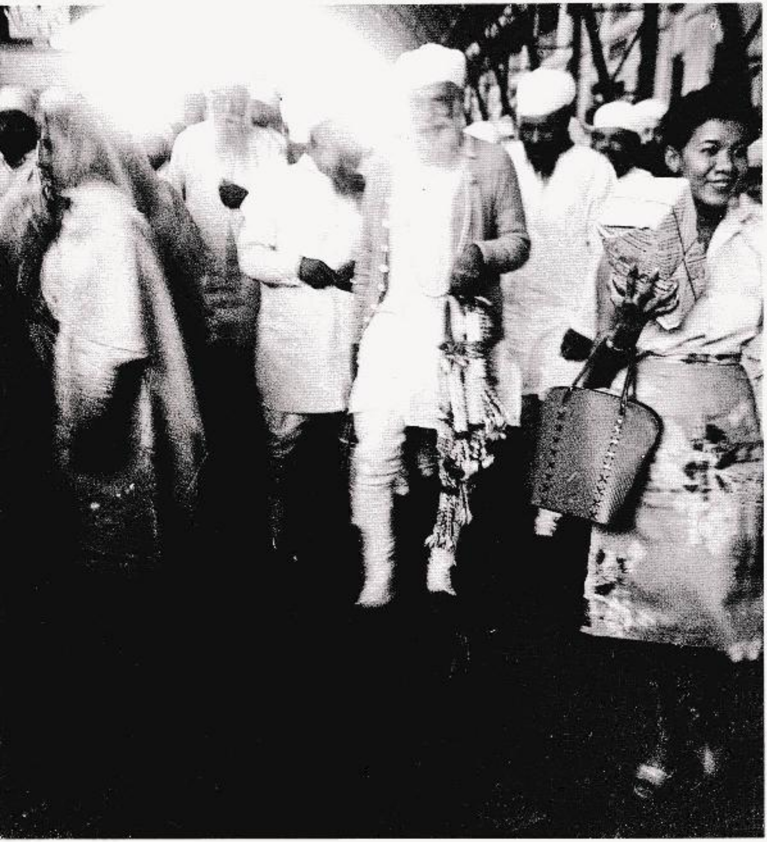

223

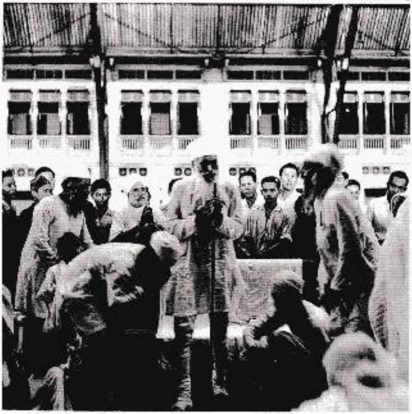

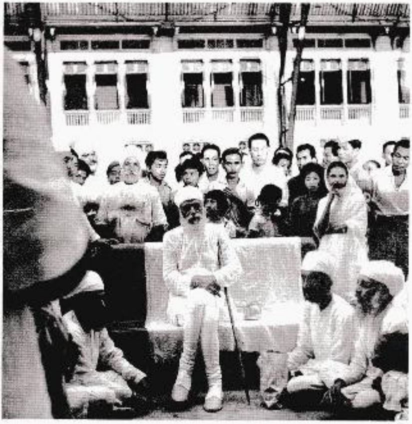

224.

223 - 224.
ਕਿਸੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਪਾਰ ਪਰੀਸਰ ਵਿੱਚ
Visiting a sevak's business premises.
Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

225.

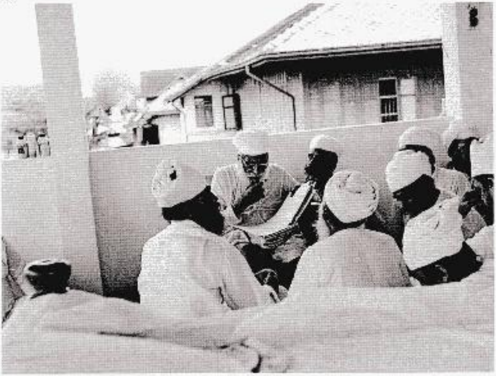

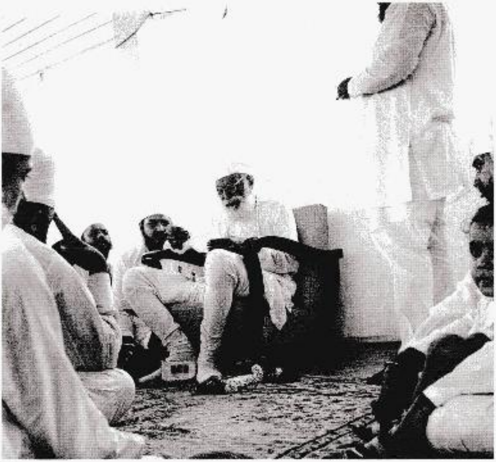

226.

225. - 226.
[illegible]
Reviewing papers with the local sangat. Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

227

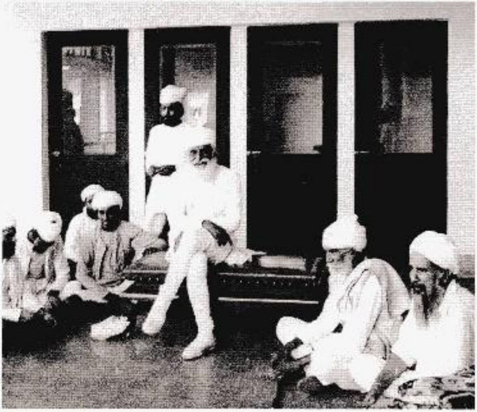

228

227 - 228.
ਸੇਵਕ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਚਰਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ।
Visiting a sevak's Home, Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

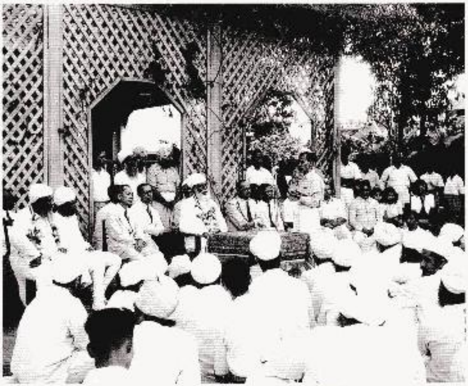

229. ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ
ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ।
Gracing a reception, Thailand, 1950s

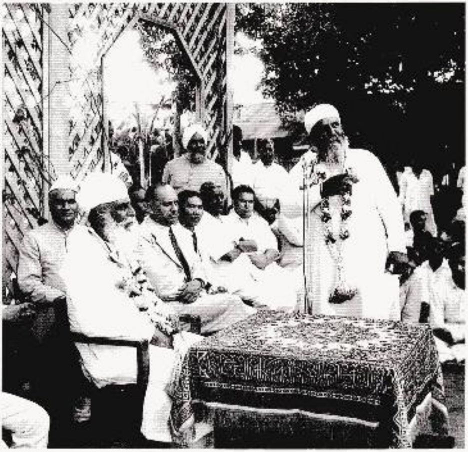

230. ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ
ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ
'ਆਲਮ' ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ।
Sant Nidhan Singh 'Alam' renders
His speech at the reception,
Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

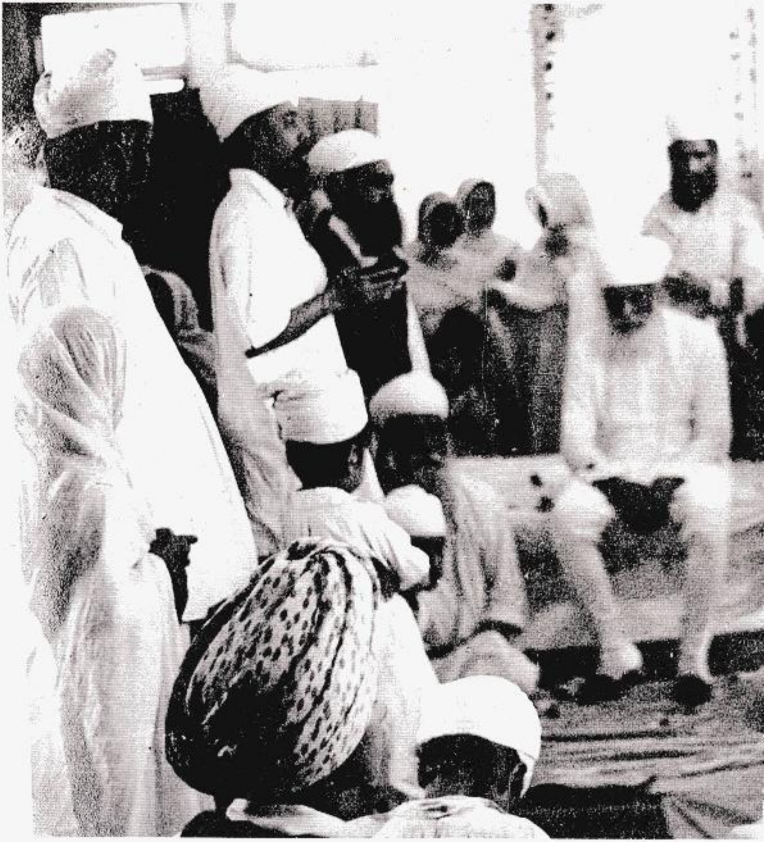

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

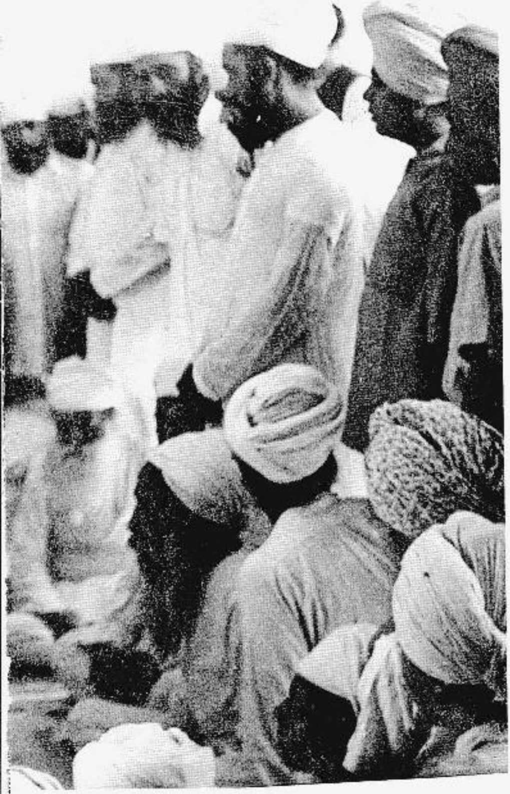

231. ਬੈਂਕਾਕ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ।
With Bangkok sangat, Thailand, 1990s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

232. 233.

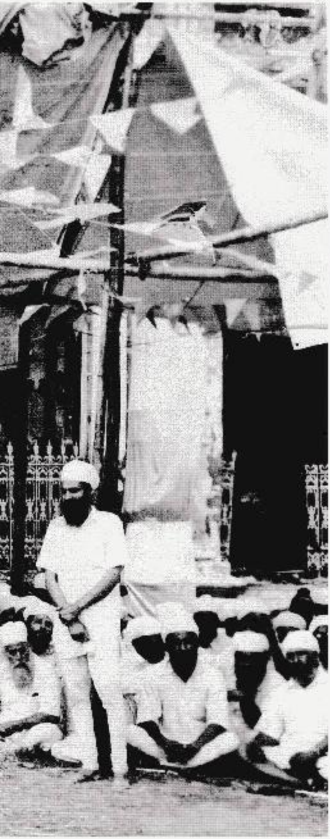

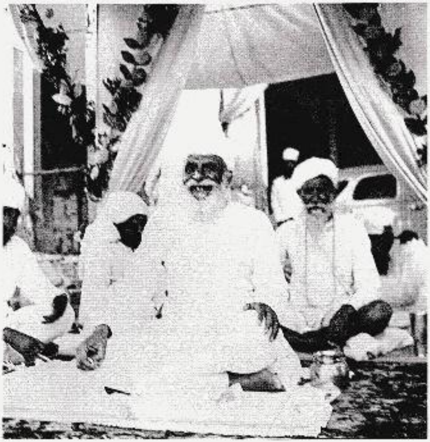

234.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

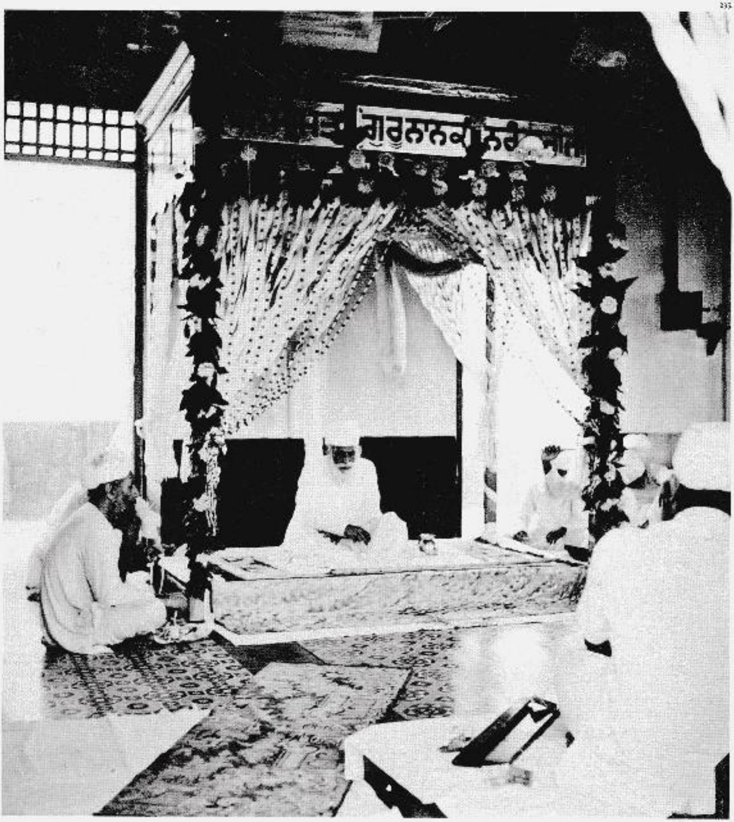

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

236

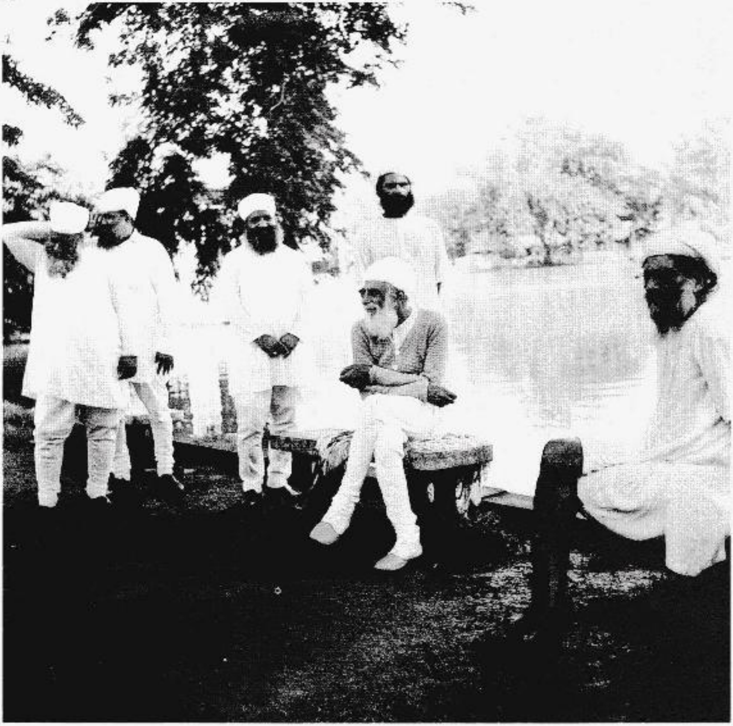

232 - 235
[illegible]
ਕਰਦੇ ਹੋਏ ।
Delivering divine discourses at various diwans, Thailand, 1950s

236. ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਝੀਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ।
With sevaks on a visit to a local lake. Thailand, 1950s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

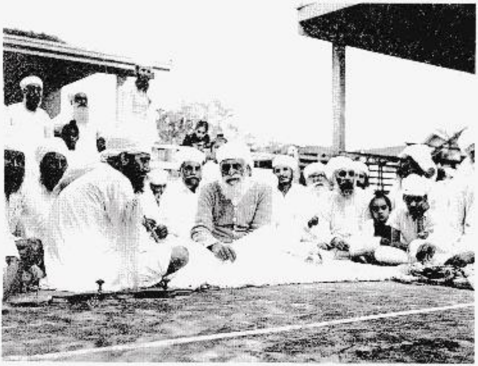

237. [illegible]
Gracing an outdoor diwan. Thailand, 1950s

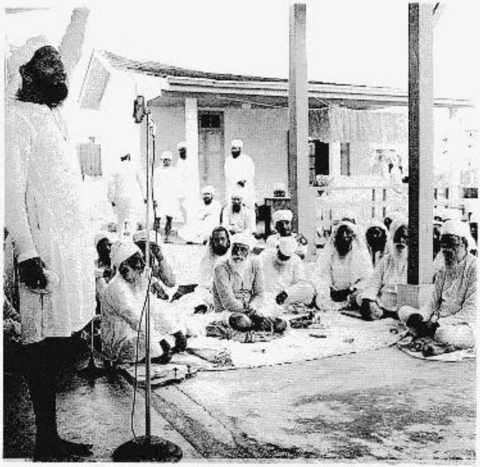

238. ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ [illegible]
Pandit Gopal Singh Ji delivers his lecture. Thailand, 1950s

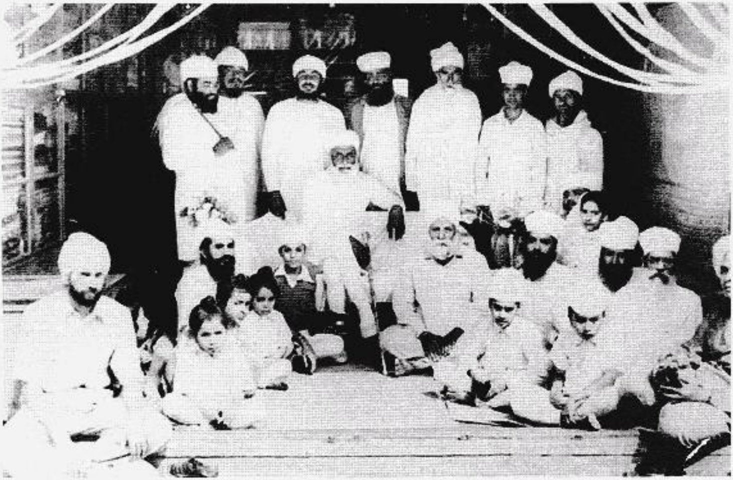

210. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, [illegible]
[illegible] ਸਿੰਘ ਜੀ [illegible]
[illegible] ਸਿੰਘ ਜੀ [illegible]
[illegible]

With Sri Maharaj Bir Singh Ji and the Bangkok sangat at the shop of Sant Jagat Singh Ji. Visit to Lompang, Thailand, 1950s

Enjoying an outing. Visit to Lampang, Thailand, 1956

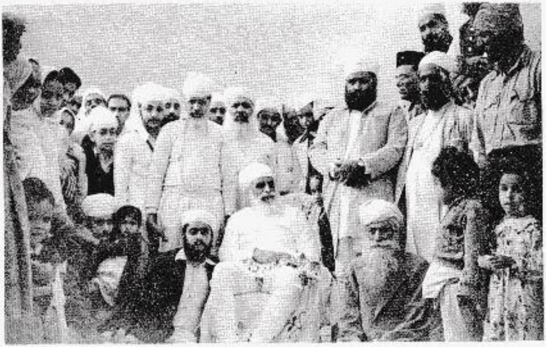

With Bangkok sangat. Visit to Lampang, Thailand, 1956

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

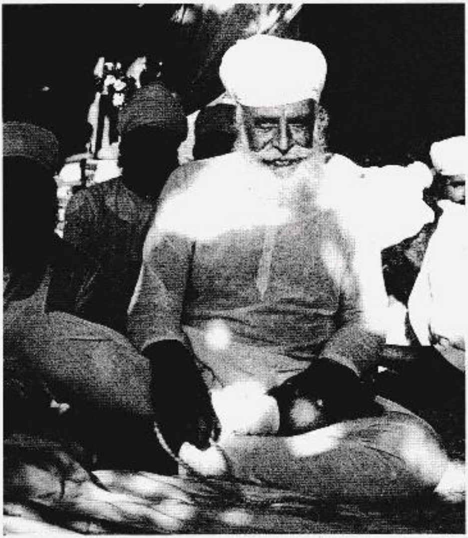

੨੪੨. ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ।
Garib Niwaz (sustainer of the poor).
Thailand. 1950s

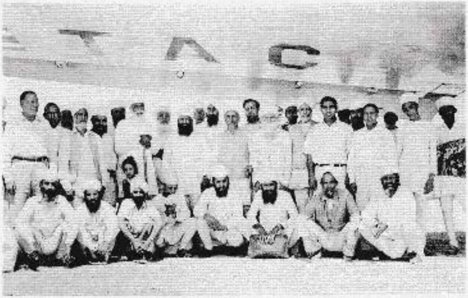

੨੪੩. [illegible]
With the local sangat at the Chiang Mai Airport before departing for India. Thailand. 1950s

[illegible]
Sukh Sagar (ocean of bliss), Bang Saen Beach, Thailand, 1960s

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

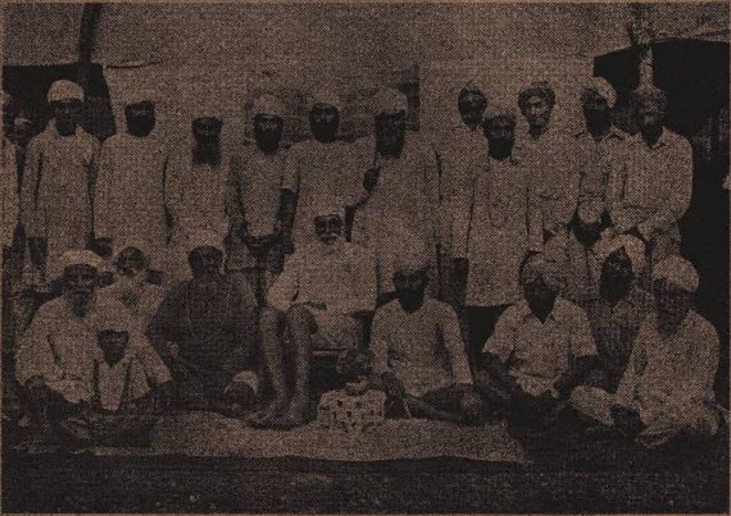

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪੂਰਬੀ ਅਫਰੀਕਾ
EAST AFRICA

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

246

245. [illegible]

With sevaks and the Bombay sangat prior to embarking the steamship Aronda to East Africa. First Divine Visit to East Africa. Bombay, 5/1955

246. [illegible]

On deck with Sant Nidhan Singh 'Alam' (far left), Chaudar Sant Gian Singh (far right) and other sevaks. First Divine Visit to East Africa, Indian Ocean, 5/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

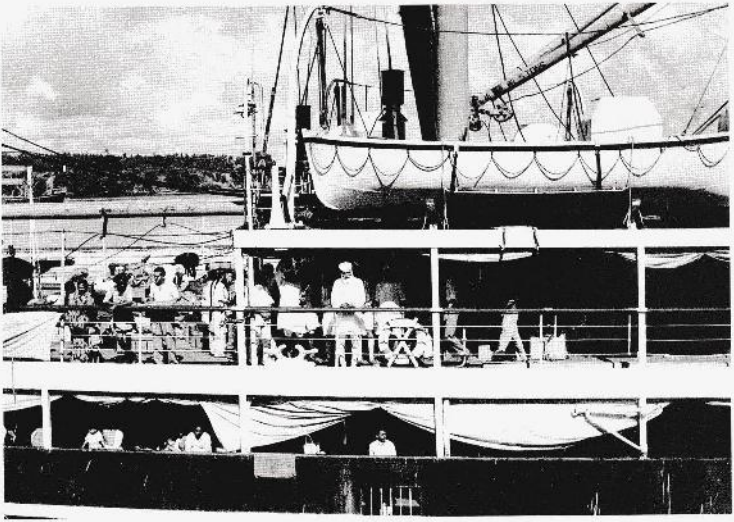

247. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਕੀਨੀਆ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਮੋਮਬਾਸਾ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ 'ਅਰੋਂਡਾ' ਵਿਚ ਸਵਾਰ ।

Aboard the S. S. Aronda as it embarks from Bombay on its journey to Mombasa. First Divine visit to East Africa, Bombay, 3/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

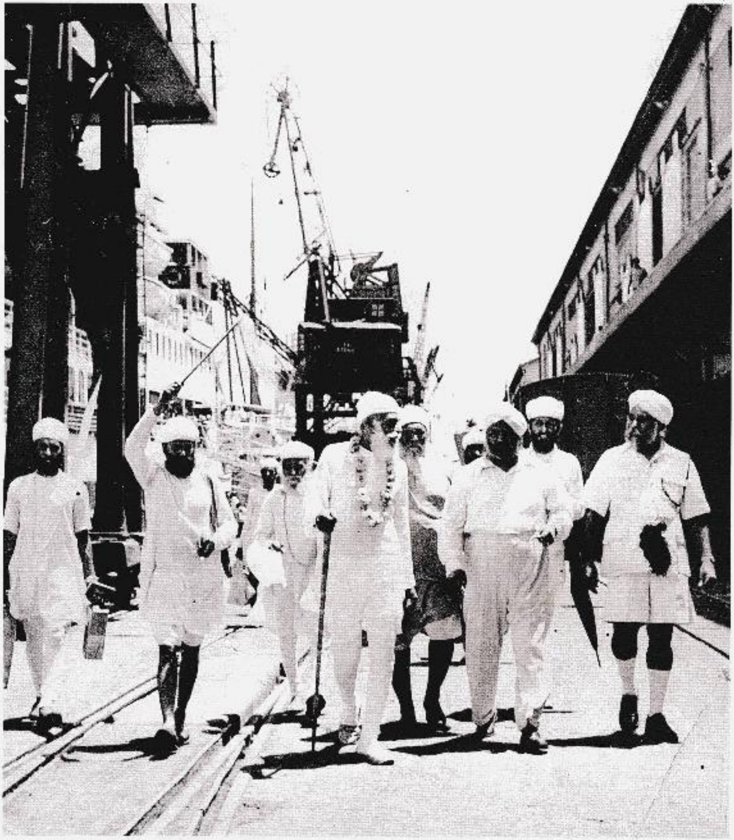

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

248.

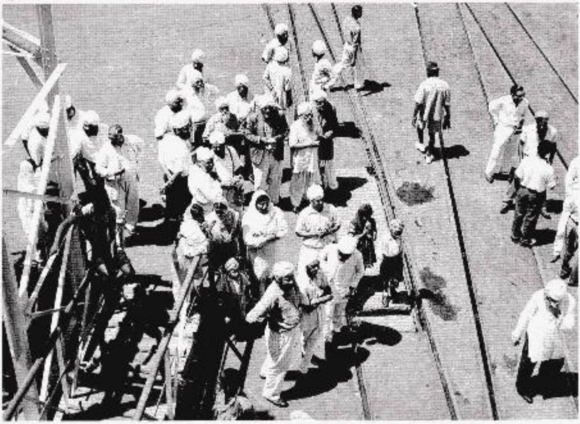

248. [illegible]

With sevaks and port officials at Mombasa port. First Divine Visit to East Africa, Mombasa Port, Kenya, 4/4/1953

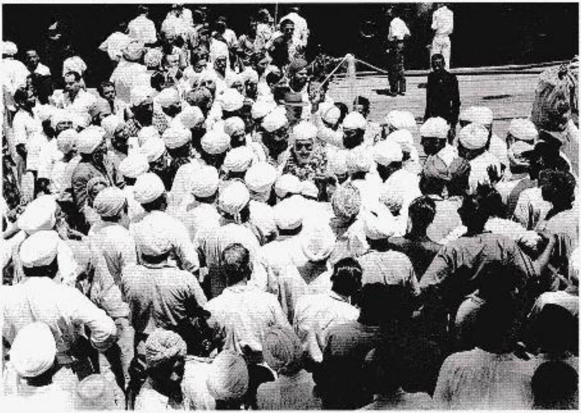

249. - 250.

[illegible]

Welcomed by the sangat of Mombasa and other East African towns. First Divine Visit to East Africa, Mombasa Port, Kenya, 4/4/1953

250.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

251. [illegible]

Greeting the sangat of Nairobi: (from left to right) unknown, Babu Meharban Singh, Bhagat Singh Panesar, Granthi Jai Singh, Suba Lal Singh and, with arms extended, Sampuran Singh Basan. First Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 4/4-7/5/1953

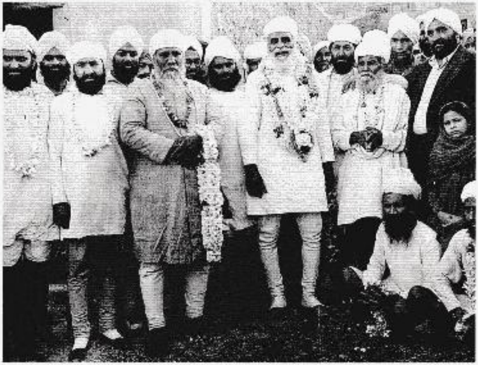

252. [illegible]

With prominent sewaks and members of the sangat of Nairobi (standing, from left to right) Sant Pritam Singh, Sant Charan Singh, Sant Nidhan Singh 'Alam', Sant Rattan Singh, Pandit Gopal Singh, Suba Dasaundha Singh and Bhagat Singh Panesar. Seated are Sant Mangal Singh and Sant Puran Singh. First Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 4/4-7/5/1953

253. [illegible]

Maryada Purshottam (champion of the code of conduct), 1950s

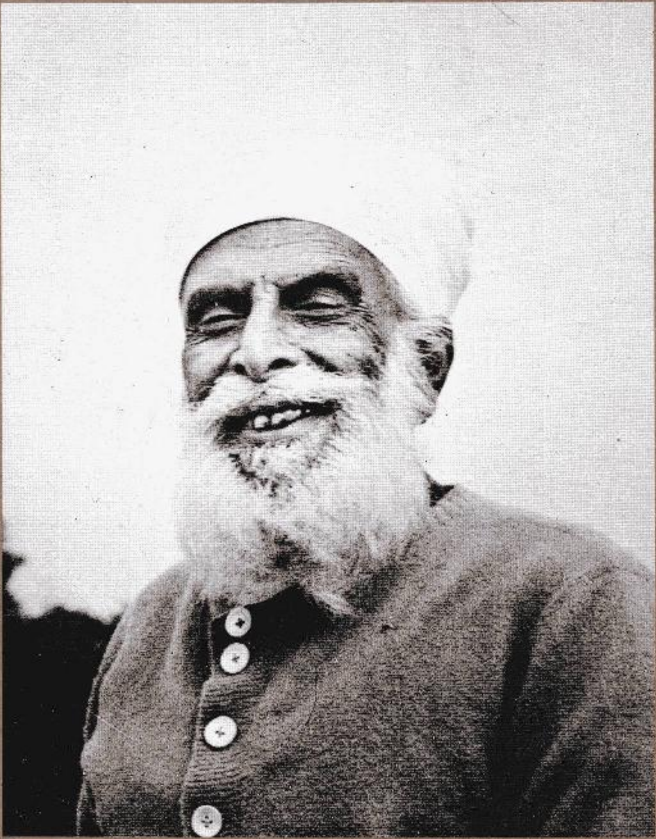

253.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Gracing a divan organised by the Ramgarhia Board Gurdwara of Nairobi. First Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya.
6/4-7/5/1970

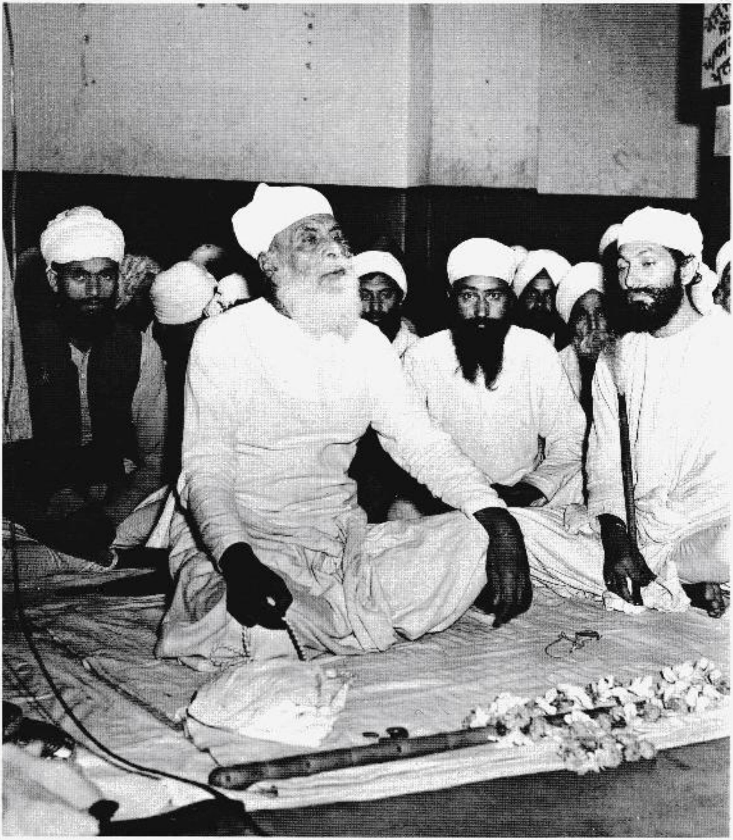

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

255. [illegible]

Attended to in the divan by Pandit Gopal Singh (far right) as chaurdar. First Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, 4/4-7/5/1955

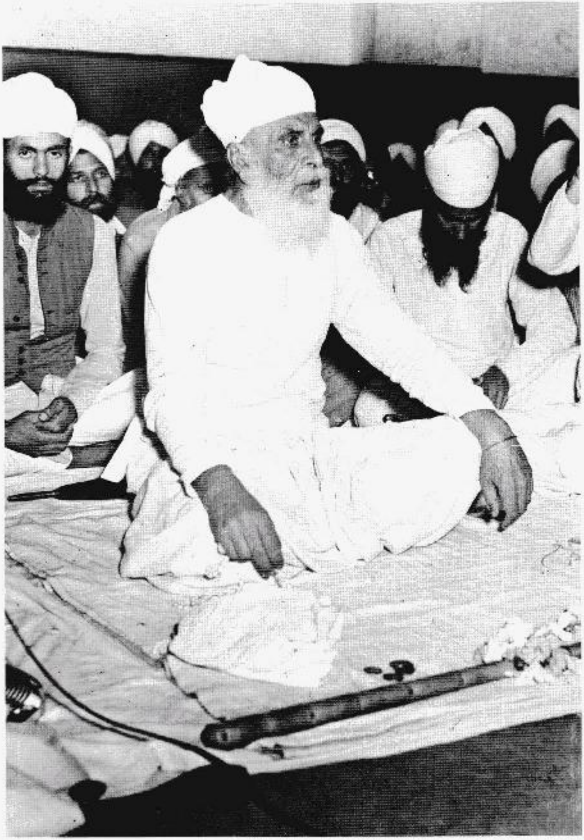

256. [illegible]

Gracing the divan. First Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 4/4-7/5/1955

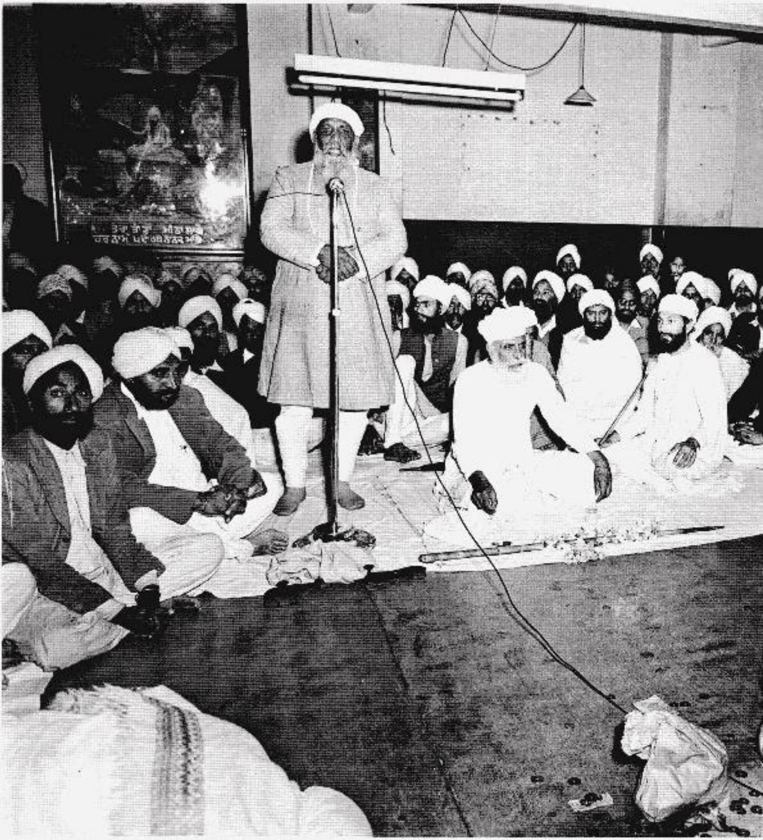

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

257. 258.

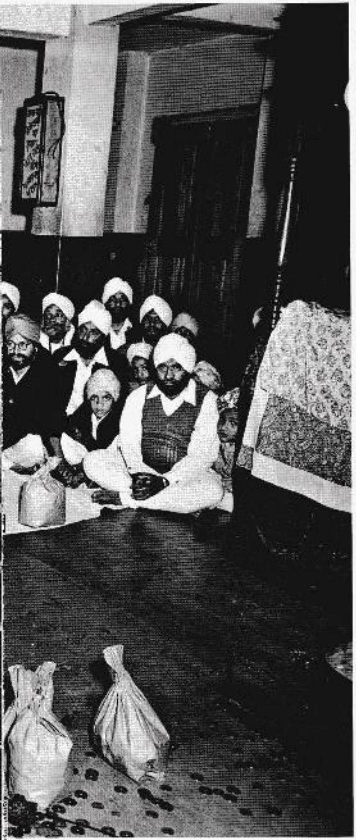

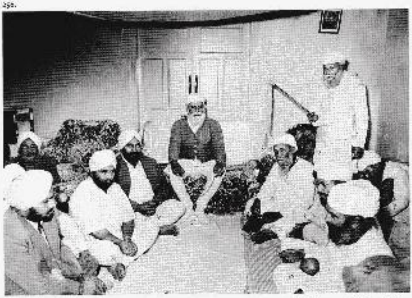

258. [illegible]

At the Panesar residence with (left to right) Gurnam Singh Panesar, Sukhdev Singh Panesar, Bhagat Singh Panesar, Sant Nidhan Singh 'Alam', Pandit Gopal Singh and Ragi Darshan Singh; Suba Dasoundha Singh serves avtlhaundar. First Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 4/4-7/5/1953

257. [illegible]

Sant Nidhan Singh 'Alam' addresses the divan attended by Pandit Gopal Singh, Sant Pritam Singh, Bhagat Singh Panesar (secretary of the Ramgarhia Board) and Ganga Singh Bhachu (far left) amongst the sangat. First Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 4/4-7/5/1953

255.

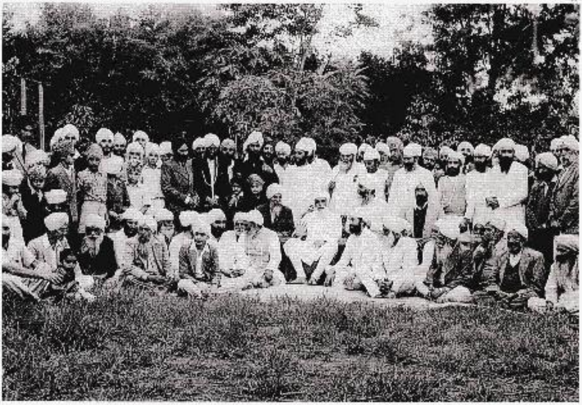

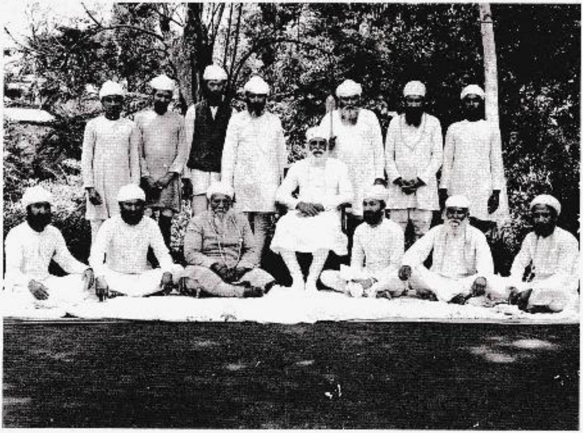

256.

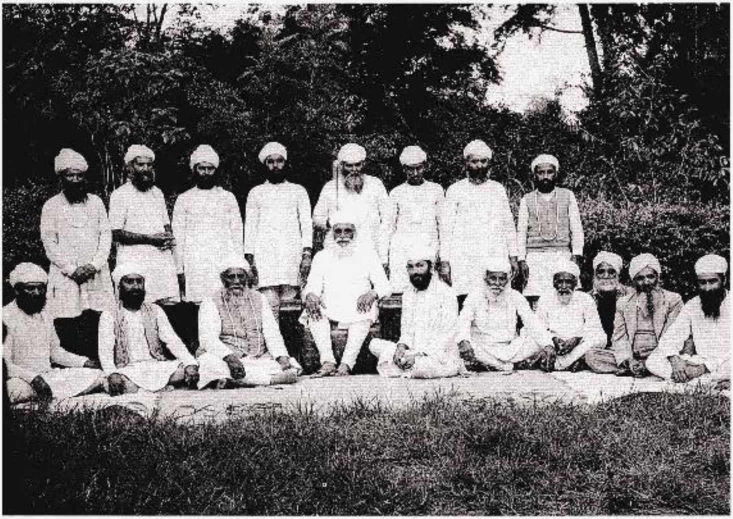

[illegible]

[illegible]

On a day trip to Nairobi City Park with sevaks and members of the sangat. First Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 17-7/5/1953

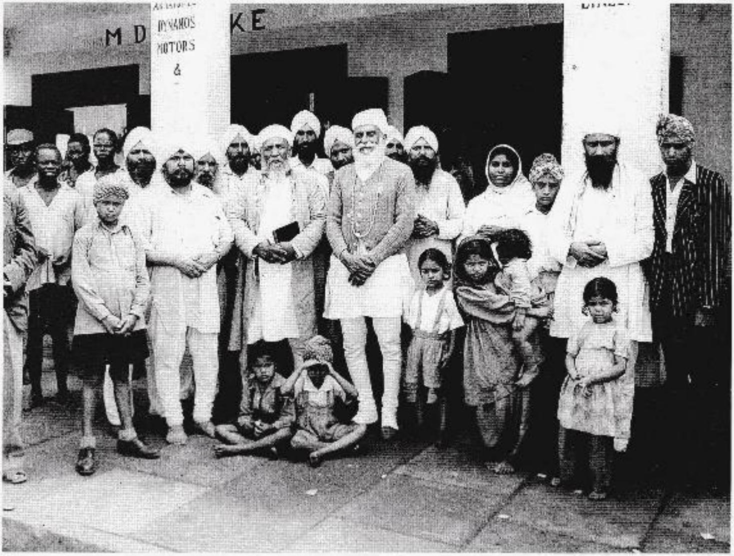

Africans unknown
1. Mohinder Singh Chana
2. Joginder Singh
3. Kartar Singh Chana
4. Ragi Bhagat Singh
5. Charan Singh
6. Sant Nidhan Singh 'Alam'
7. Unknown
8. Unknown
9. Sri Satguru Ji
10. (Suba) Darshan Singh Roopra
11. Bawa Singh Chana
12. Surjit Kaur Chana
13. Raghbir Singh Chana
14. Pritam Singh
15. Sarwan Singh Chana
16. Kamaljit Singh Chana
17. Rajinder Singh Chana
18. Unknown
19. Darshan Kaur
20. Kamal Nain Singh
21. Ravinder Kaur Chana

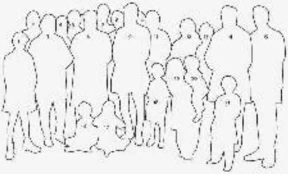

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

262. [illegible]
Visiting Bawa Singh, Ram Singh & Brothers (Electrical and Mechanical Engineers) in Jinja, Uganda with Sant Nidhan Singh 'Alam'. Bawa Singh is with his wife, children and other members of sangat including his brother, Sant Kartar Singh Chana, his nephew Rajinder Singh Chana. First Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda, 4/4-7/5/1953

263. [illegible]
Gracing a divan in Nakuru. First Divine Visit to East Africa, Nakuru, Kenya. 4/4-7/5/1953

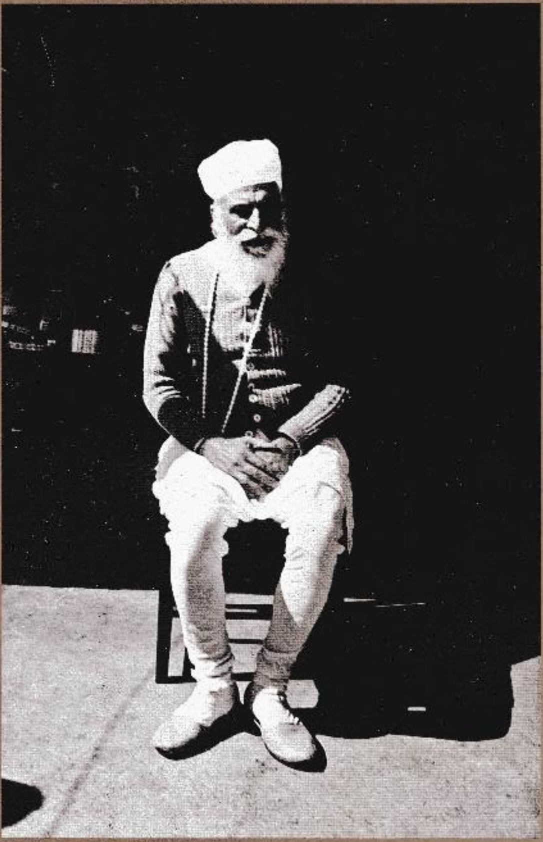

262.

264. [illegible]
Patit Pavan (redeemer of sinners). First Divine Visit to East Africa. Nakuru, Kenya. 4/4-7/5/1953

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

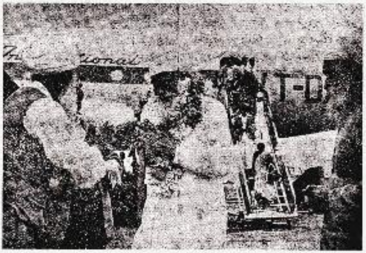

265. 266.

267. 268.

269.

265. - 268.
ਦਿਤੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਗਮਨ, 'ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ' ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨੈਰੋਬੀ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ- 'ਈਸਟਲੇ ਏਅਰਪੋਰਟ' ਤੇ ੧੧ ਨਵੰਬਰ ੧੯੫੩ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨ ਪਾ ਕੇ ਪਧਾਰੇ।

Disembarking an Air India International flight at Eastleigh Airport, Nairobi, at the start of the Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 11/11/1953

269. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਵਾਗਤ ਦਾ ਹਾਰ ਪਹਿਨਾਉਂਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਾਬੂ ਮਿਹਰਬਾਨ ਸਿੰਘ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਤ

Being garlanded by the Namdhari Sangat Secretary Babu Meharban Singh, photographer Kartar Singh and other sangat members. Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 11/11/1953

270. [illegible]

Arriving at the residence of Suba Lal Singh accompanied by His grandson and driver Gurdarshan Singh. In the background are members of the sangat, Sant Waryam Singh (left) and Sant Raghbir Singh. Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 11/11/1953

271. [illegible]

Discoursing in the divan, flanked by Suba Lal Singh (right) and Suba Dasaundha Singh. Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 11/11-11/12/1953

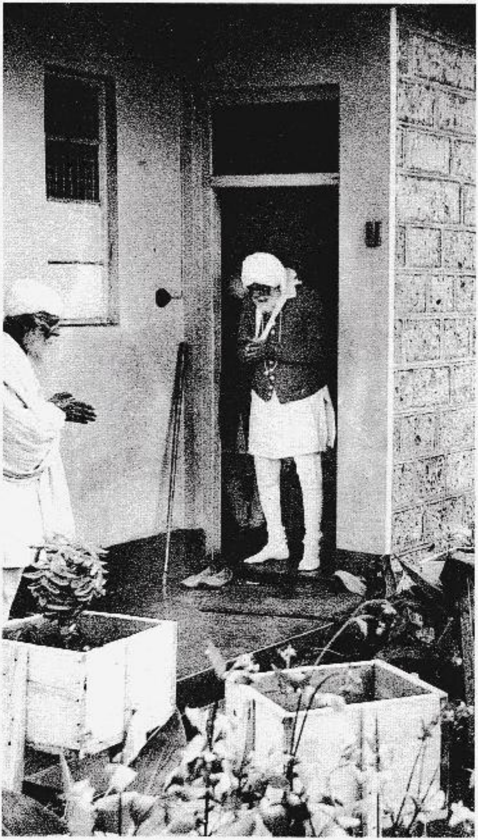

੨੭੩. ਨੈਰੋਬੀ, ਸੂਬਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਬਾ ਦਸੌਂਧਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ।

Suba Dasaundha Singh performs the ardas at the residence of Suba Lal Singh. Second Divine visit to East Africa, Nairobi, Kenya, [illegible]

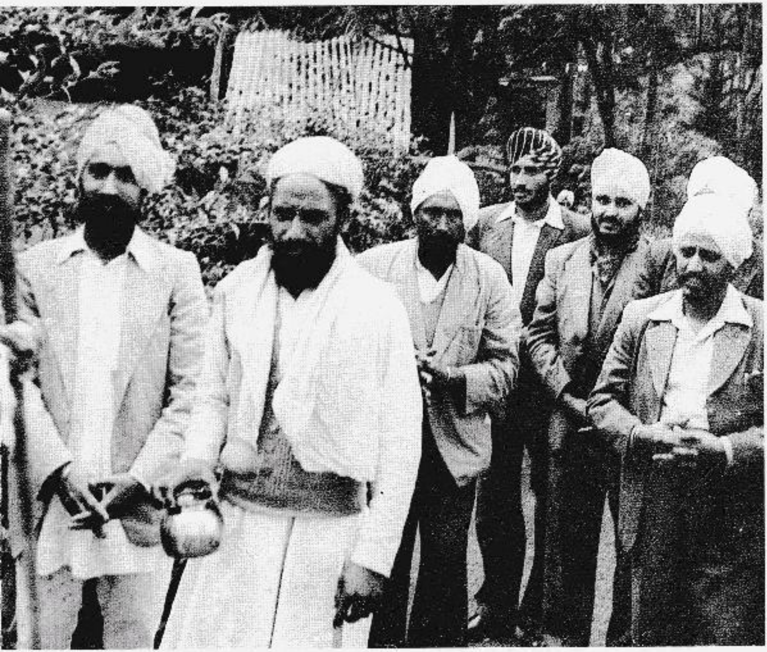

[illegible] ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਮੁਠੱਡਾ), ਸੰਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਢੇਰੀਆਂ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਤ।

With sangat members including (from left to right) Sant Niranjan Singh of Muthadda village, Sant Puran Singh and Sant Lal Singh of Dherian. Second Divine visit to East Africa, Nairobi, Kenya. [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

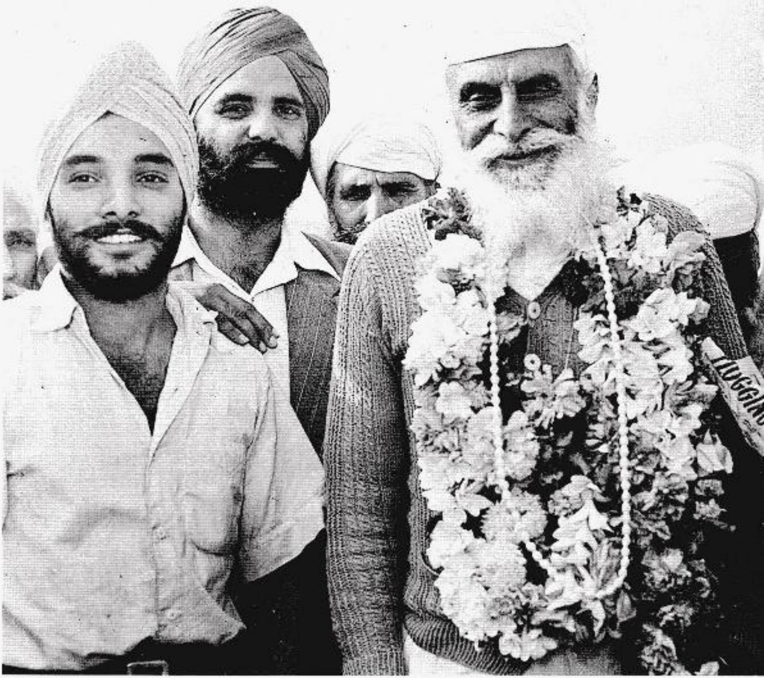

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

274. 275.

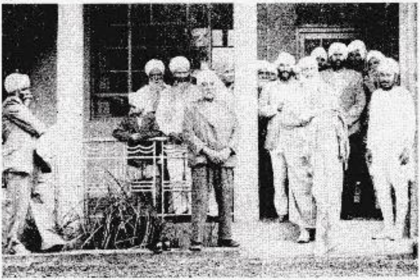

275. [illegible]

With Sri Maharaj Bir Singh Ji at the residence of Sant Harnam Singh Nurpuri with sangat including Labh Singh Nurpuri (far left), Granthi Lal Singh (beside the boy), Nanak Singh (in suit), Maghar Singh, Sant Harnam Singh Nurpuri (behind right shoulder), Sant Sarwan Singh Sokhi (behind left shoulder), Sant Raghbir Singh and Pandit Gurbachan Singh (behind Maharaj Bir Singh Ji). Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, [illegible]

274. [illegible]

Flanked by members of the Ramgarhia Board Gurdwara's welcoming party including (left to right) Amarjit Singh Charaura, Kala Singh Juda and Maghar Singh. Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

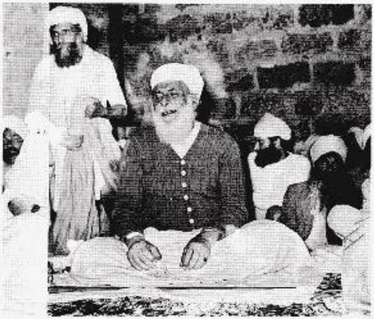

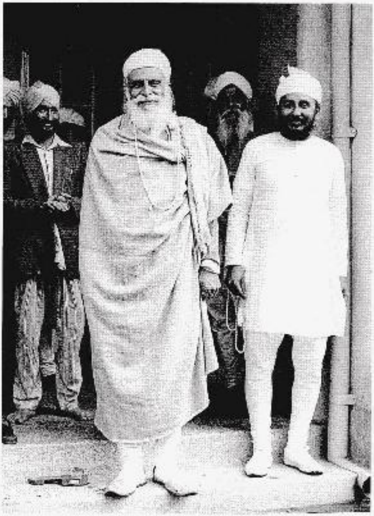

276. [illegible]

Delivering a divine discourse to a divan held in the grounds of the Ramgarhia Gurdwara. Bhai Vazir Singh can be seen standing. Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. [illegible]

277. [illegible]

With son, Sri Maharaj Bir Singh Ji, outside the residence of Sant Harnam Singh Sokhi of Nurpur. Second Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya. [illegible]

278. [illegible]

Pushpai *Muskan* (radiance smile). First Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

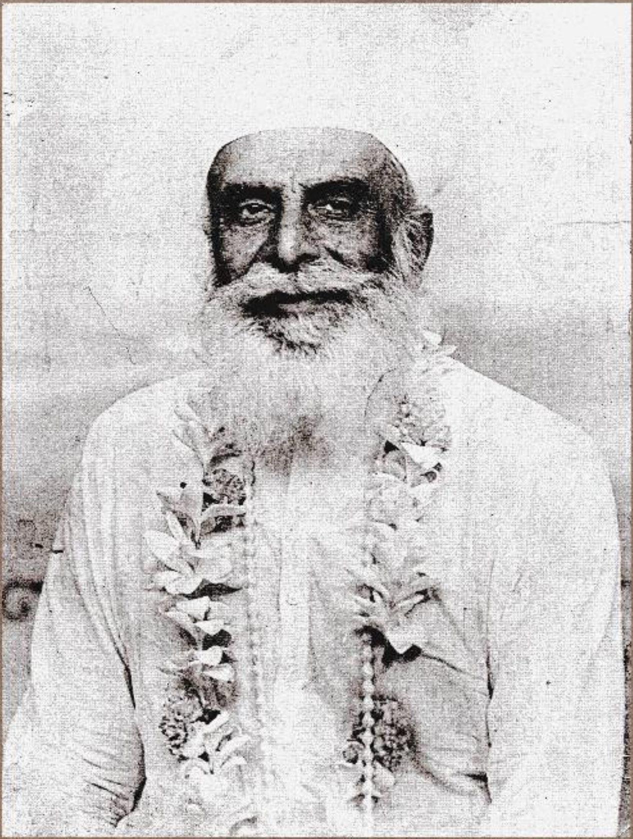

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

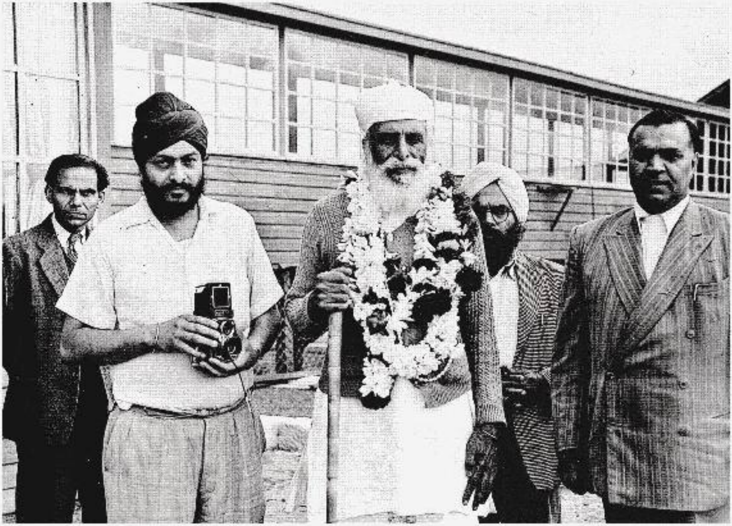

੨੭੭. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੰਗ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ (ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰਜ਼), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਸਮੇਂ ਕਈ ਤਸਵੀਰਾਂ "ਖਿੱਚੀਆਂ"। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜੇ ਹਨ ਸ. ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬੱਸਣ (ਖਨਖਾਣਾ)।
With Kartar Singh of Ram Singh Photographers, an accomplished photographer who covered several tours. Sampuran Singh Bassan of Khankhana stands behind. Second Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, ੧੧/੧੧-੧੧/੧੨/੧੯੫੩

੨੭੮. ਮੋਹਣੀ ਮੂਰਤ
Mohni Murat (infatuating personality). Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, [illegible]/੧੧-੧੧/੧੨/੧੯੫੩

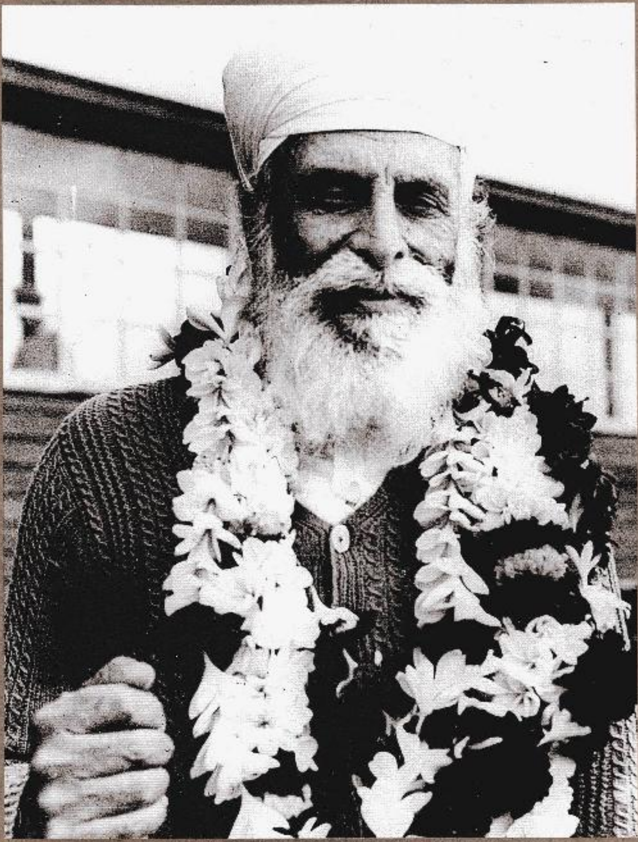

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

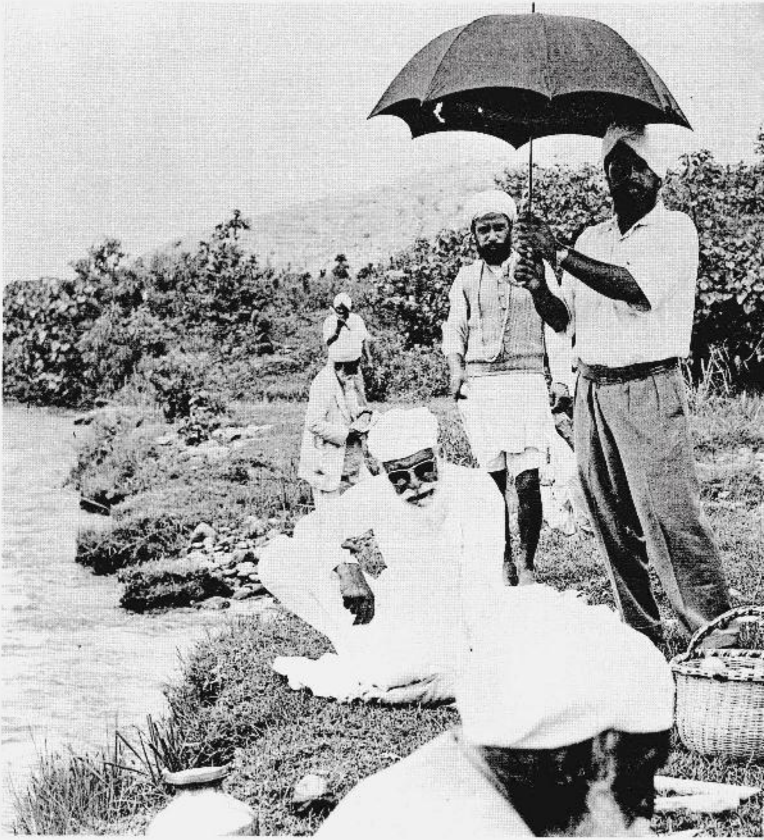

282. [illegible]

Addressing a divan at Kitale. In the sangat are Sri Maharaj Bir Singh Ji, Sant Ram Singh and Suba Lal Singh. Sant Pritam Singh serves as chaurdar. Second Divine Visit to East Africa, Kitale, Kenya. 11/11-11/12/1953

283

283. [illegible]

Setting off on a road journey from Mbale with Sri Maharaj Bir Singh Ji in a Dodge. Sant Hari Singh Bhogal (wearing a sweater) stands to the left of the car while Suba Pritam Singh Jandu leans on its bonnet. Other members of the Mbale sangat include Harbhajan Singh Sohal (third from right) and his uncle Sant Bawa Singh Sohal of Birkan (second from right). Second Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 11/11-11/12/1953

281. [illegible]

Halting for a roadside meal while Sant Ram Singh Chana of Shankar provides the shade. Second Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 11/11-11/12/1953

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Taking a tour of of the Namdhari furniture workshop owned by Suba Avtar Singh Chana and Sant Rattan Singh Ghataorhe (standing to the right). Second Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, [illegible] 1953

1. Musa
2. Unknown
3. Giani Kesar Singh Rechal
4. Gurbachan Singh "Archiant"
5. Ragi Darshan Singh
6. Sarwan Singh Kalsi
7. Ragi Khazan Singh
8. Maharaj Bir Singh Ji
9. Sant Rattan Singh Ji
10. Sri Satguru Ji
11. Unknown
12. Giana Singh Ji
13. Unknown
14. Joginder Singh Gahir
15. Sant Rattan Singh Ghataorhe
16. Charan Singh
17. Suba Avtar Singh Chana
18. Suba Dassoundha Singh Ji
19. Unknown
20. Suba Lal Singh
21. Sarwan Singh Chana
22. - 24. Unknown
25. Jagir Singh
26. Harjinder Singh Chana
27. - 29. Unknown
30. (Suba) Darshan Singh Roopral
31. Charan Singh
32. Gurbhajan Singh Bhogal
33. Lgaay

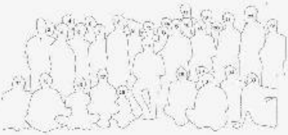

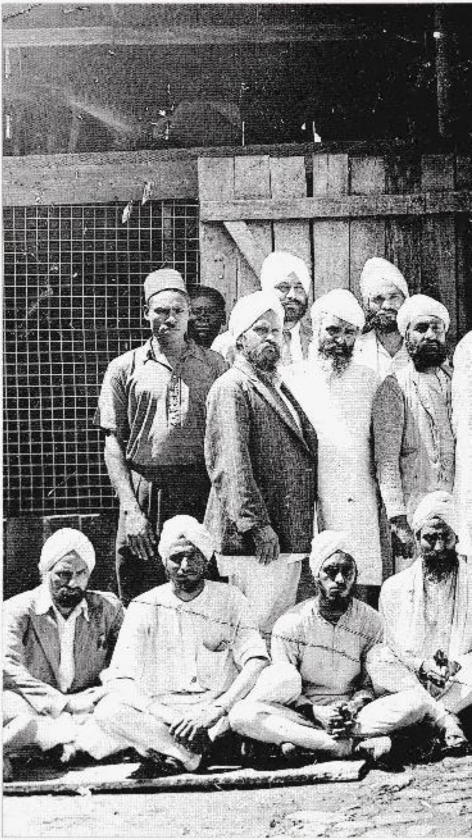

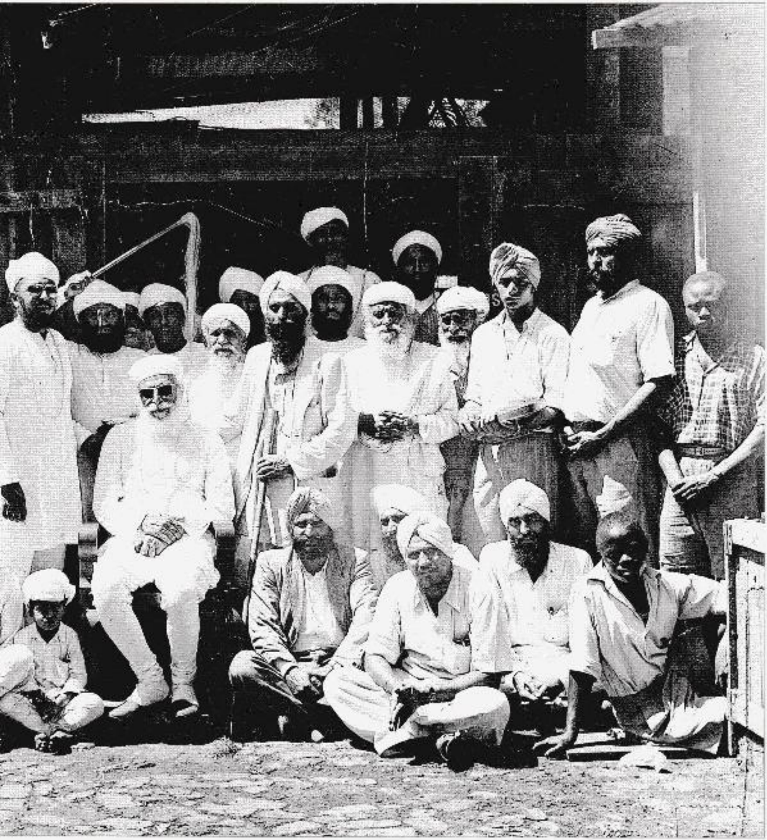

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

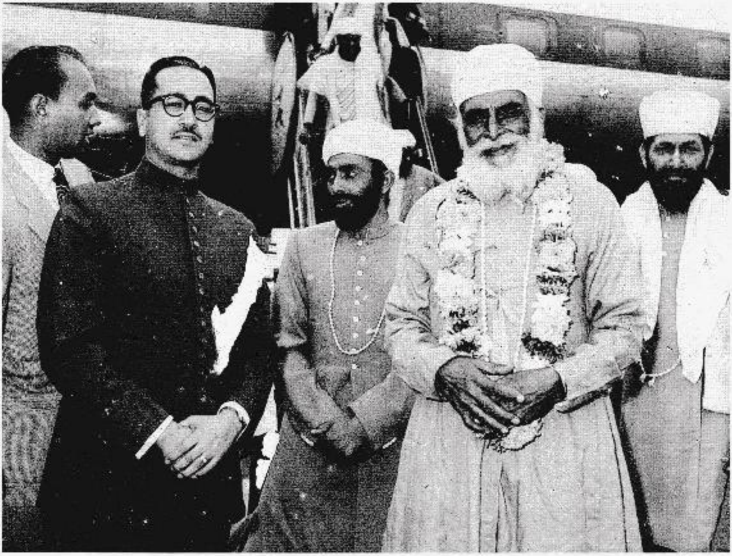

285. ਨੈਰੋਬੀ ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਐਮ ਐਮ ਖੁਰਾਣਾ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

Being welcomed at Eastleigh Airport by the Indian High Commission's representative, M. M. Khurana, to mark the commencement of the Third Divine Visit to East Africa. The party includes Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Pandit Gopal Singh and thirteen other sevaks. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 15/1-15/2/1958

[illegible]
The party disembarking, Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

[illegible]
M. M. Khurana escorts the party to the V.I.P. Lounge. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੨੩੮. [illegible]

M. M. Khurana escorts the party to the V.I.P. Lounge. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1968

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

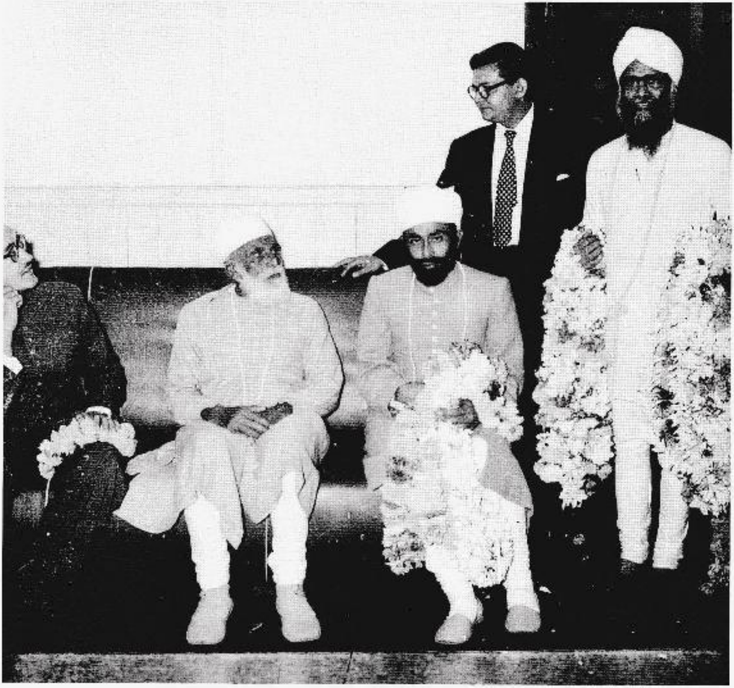

੨੬੪. ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਲਾਊਂਜ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ. ਜੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ
ਹਾਜੀ ਭਾਈ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ
ਅਫਸਰ ਸੰਤ ਭੂਮਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੰਵਲ।

In the V.I.P lounge with Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Harji Bhai of the Indian High Commision and Sant Bhuman Singh Kanwal. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

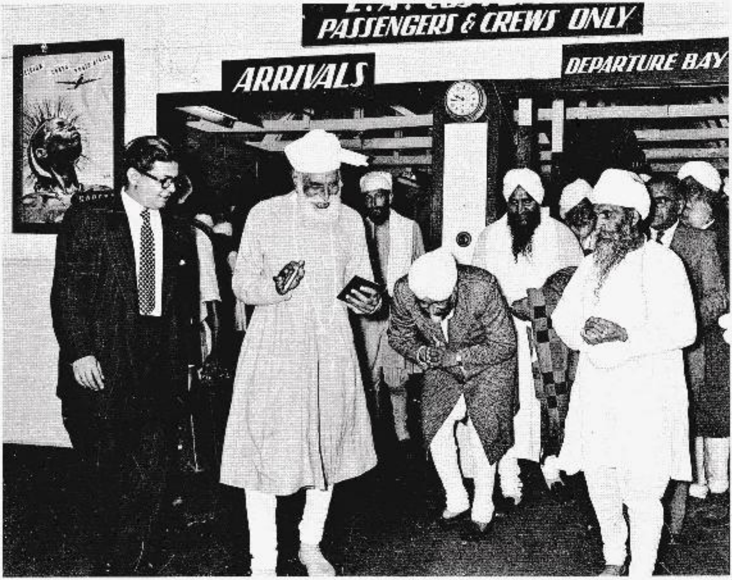

੨੪੦. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬੂ ਮਿਹਰਬਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਪਨੇਸਰ, ਸੰਤ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਨੇਸਰ ਅਤੇ ਪੰਡਤ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

Being welcomed at the airport by Babu Meharban Singh (kneeling), Sant Bhagat Singh Panesar, Sant Bawa Singh, Sant Sukhdev Singh Panesar and Pandit Gurbachan Singh. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

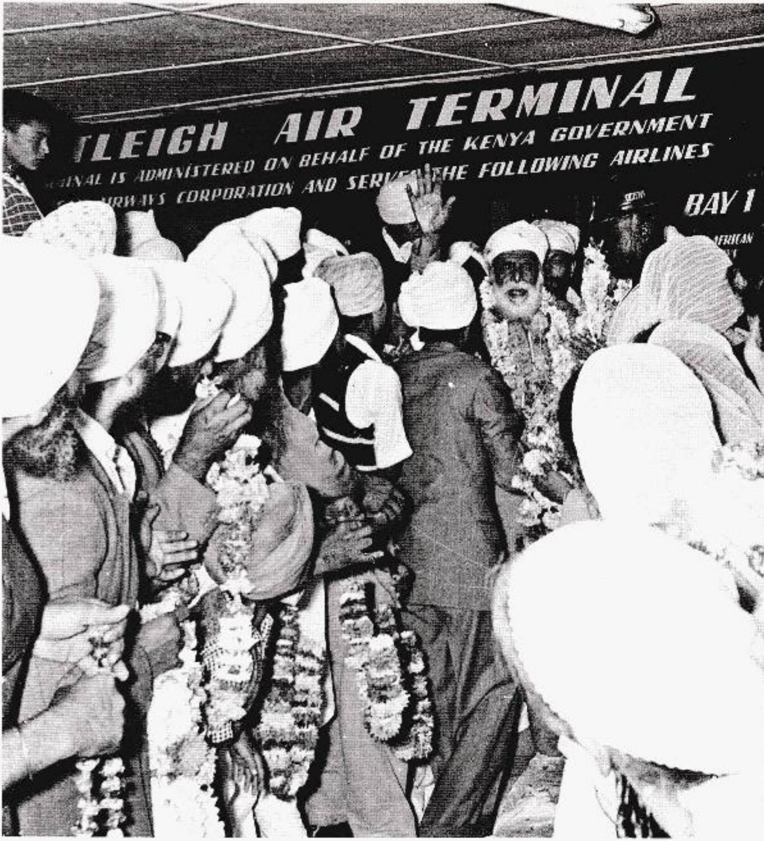
TLEIGH AIR TERMINAL
INAL IS ADMINISTERED ON BEHALF OF THE KENYA GOVERNMENT
IRWAYS CORPORATION AND SERV THE FOLLOWING AIRLINES
BAY 1

[illegible]

A rejoiceful moment to remember. A long white carpet leading to the car was laid out by the Namdhari Istri Sabha. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

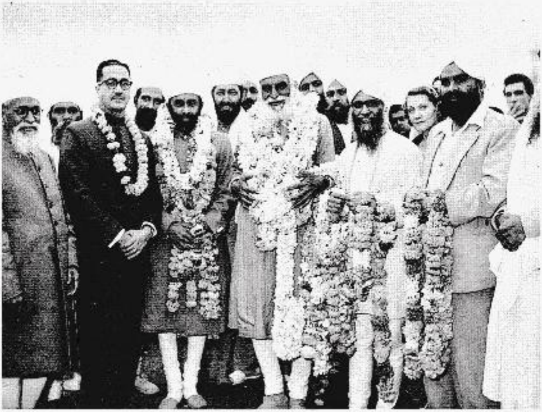

[illegible]

Receiving a warm welcome from the Namdhari President, Arjan Singh Virdi, Sant Phuman Singh Kanwal, Chanan Singh Lotay and the Indian High Commission's representative, Harji Bhai. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

[illegible]

Receiving a warm welcome from the Namdhari President, Arjan Singh Virdi, Sant Phuman Singh Kanwal, Chanan Singh Lotay and the Indian High Commission's representative, Harji Bhai. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Blessing Sant Hamam Singh Nurpuri outside the airport by being the first passenger to sit in his newly acquired Simca car. This vehicle was used extensively during the tour of East Africa. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/3/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

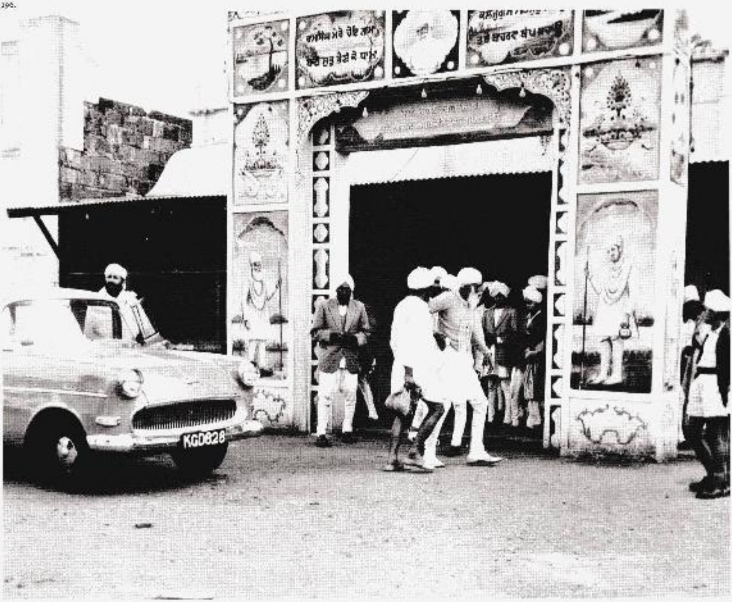

295. [illegible]
The reception gate erected outside the Namdhari Dharamsala, Ngara, by the ladies of the Namdhari Istri Sabha. The artist responsible for the artwork was Hari Singh Bansal (standing middle). The General Secretary of the Namdhari sangat in Nairobi, Sant Bhuman Singh Kanwal, watches on from the far left. Third Divine Visit in East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

296. [illegible]
Entering the dharamsala through the reception gate. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

297.

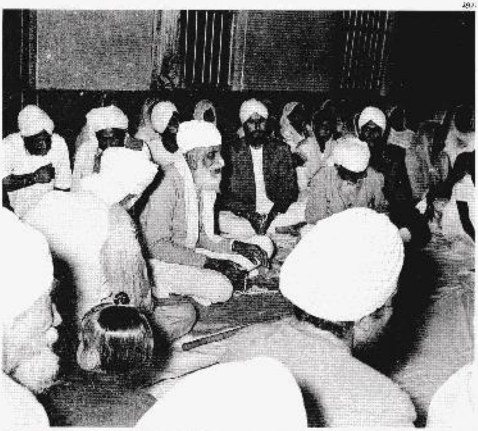

298.

297. - 298.

ਨੈਰੋਬੀ ਧਰਮਸਾਲ ਵਿਚ ਦਿਵਾਨ ਦੀਆਂ ਅਨੁਪਮ ਝਾਕੀਆਂ ।

Delivering a discourse at a divan in the Namdhari Dharamsala, Ngara. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

299. [illegible]

Delivering a discourse at a divan in the Namdhari Dharamsala, Ngara. In attendance are (from left to right) Pandit Gopal Singh, Bhai Vazir Singh, Sant Pritam Singh, Sant Rattan Singh, Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Sant Amar Singh Deogan, Suba Lal Singh and Sant Jagdish Singh 'Shauq' who is recording the discourse. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/10-15/11/1988

300. [illegible]

In the presence are several close sewaks and Sant Mangal Singh (on rear) and Pandit Gurbachan Singh (far right). Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/10-15/11/1988

[illegible]

In conversation with Sant Pritam Singh of Indian Building Contractors Ltd. Also present are (Suba) Darshan Singh (second from left) and Charan Singh Bhoj (centre). Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

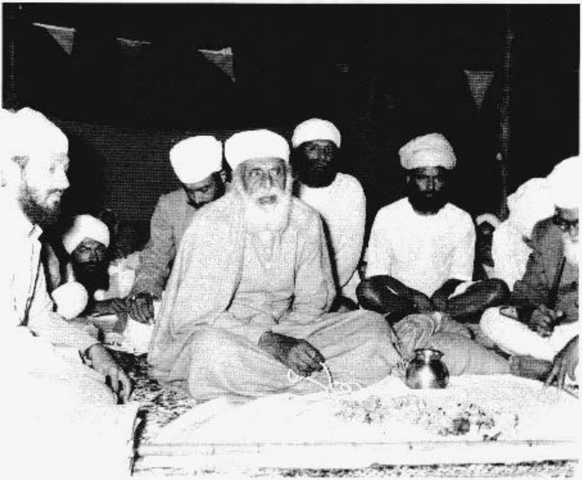

[illegible]

At a diwan. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

303. [illegible]
At a diwan. Third Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

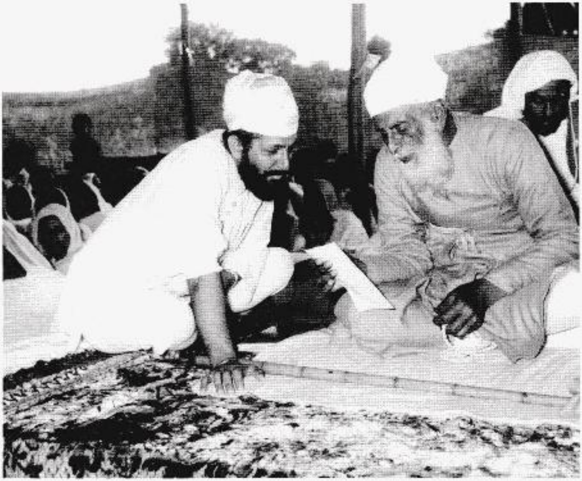

304. [illegible]
'Gian Martand' (versatile scholar) Pandit Gopal Singh in the presence of his Master. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

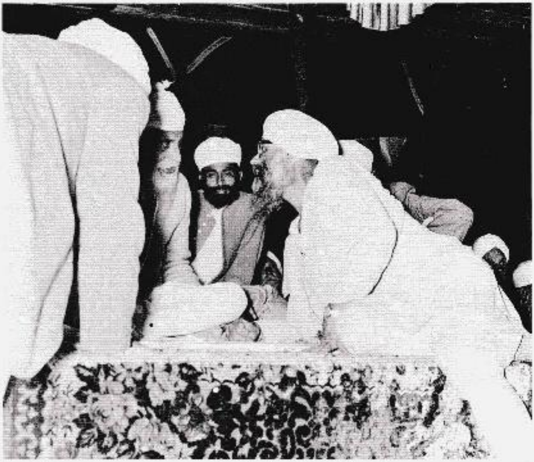

305. [illegible]

Issuing instructions to Sant Dhuman Singh Kanwal as Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji looks on. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

306. [illegible]

Gian Mamand Pandit Gopal Singh in the presence of his Master. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

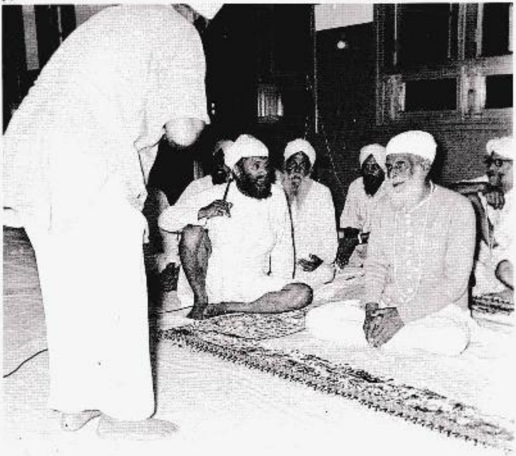

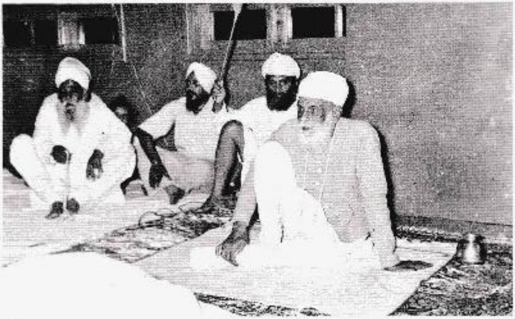

੩੦੮

੩੦੭ – ੩੦੮
[illegible]
Gracing a divan. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1–15/2/1968

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

३ਲ.

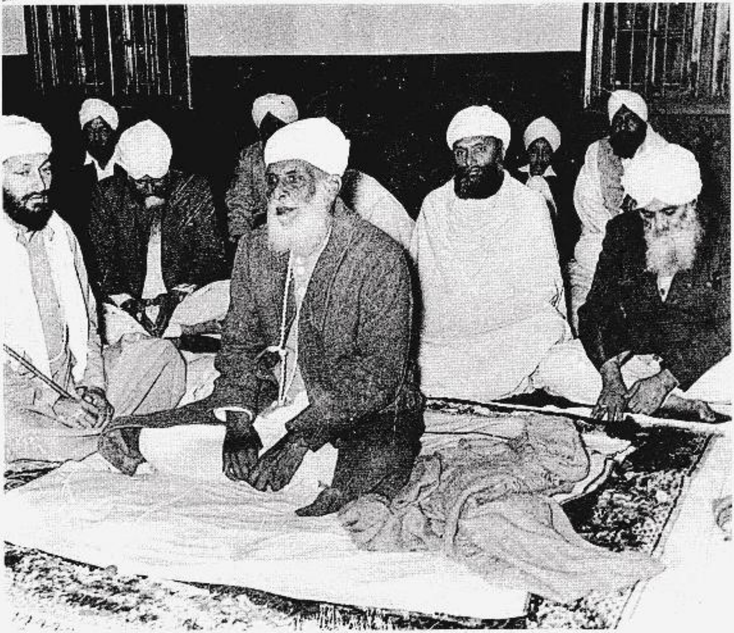

Gracing various diwans, Third Divine
Visit to East Africa, Nairobi, Kenya,

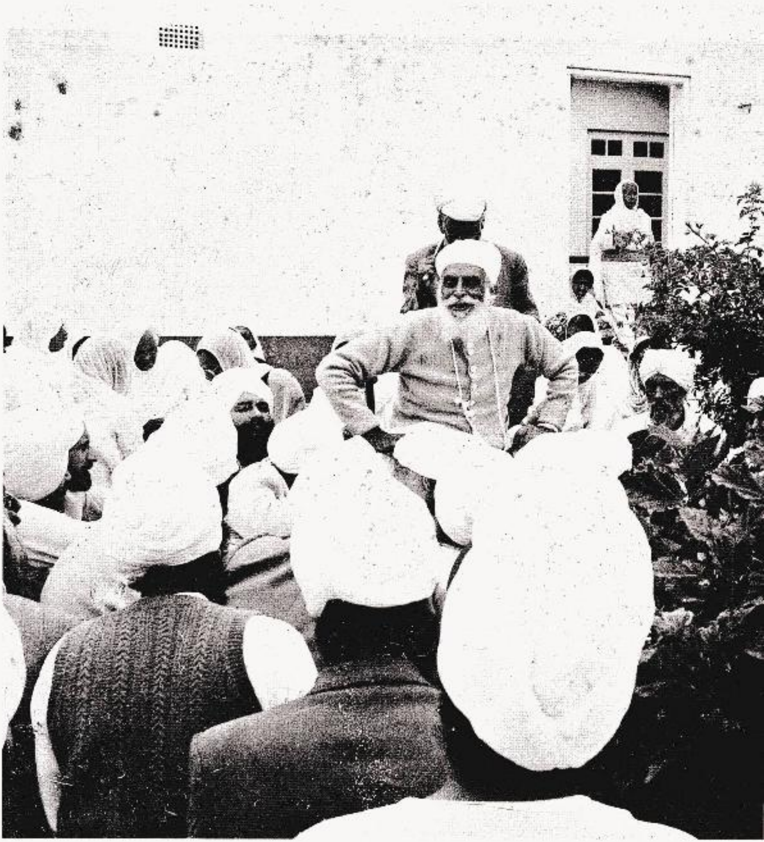

[illegible] ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

Addressing the sangat in the rear garden of Sant Harnam Singh Nurpuri's residence. Seen standing in the background is Mata Attar Kaur Sagoo. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 25/1-15/2/1958

[illegible] ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ।

At the residence of Sant Harnam Singh Nurpuri. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/4-15/7/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

314.

315

314 - 315.

[illegible]

In the Master's presence, Third Divine visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/3/1958

316

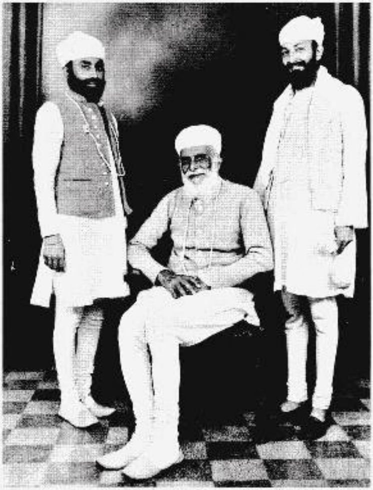

317

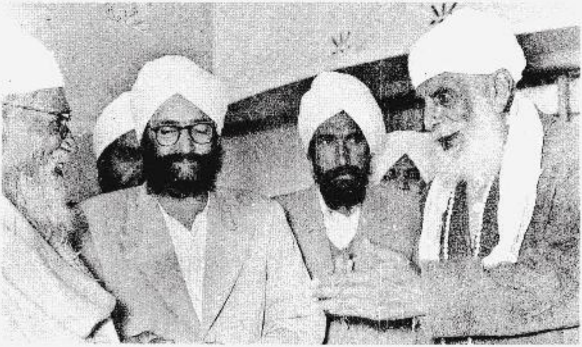

316. [illegible] ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ।
With Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Pandit Gopal Singh. Third Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, ੨੫/੧-੧੫/੨/੧੯੫੮

317. ਸ੍ਰੀ ਸੂਬਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, [illegible] ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ।
With Suba Lal Singh and Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji. Third Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, ੨੫/੧-੧੫/੨/੧੯੫੮

318. [illegible]
Briefing Suba Lal Singh. Third Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, ੨੫/੧-੧੫/੨/੧੯੫੮

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

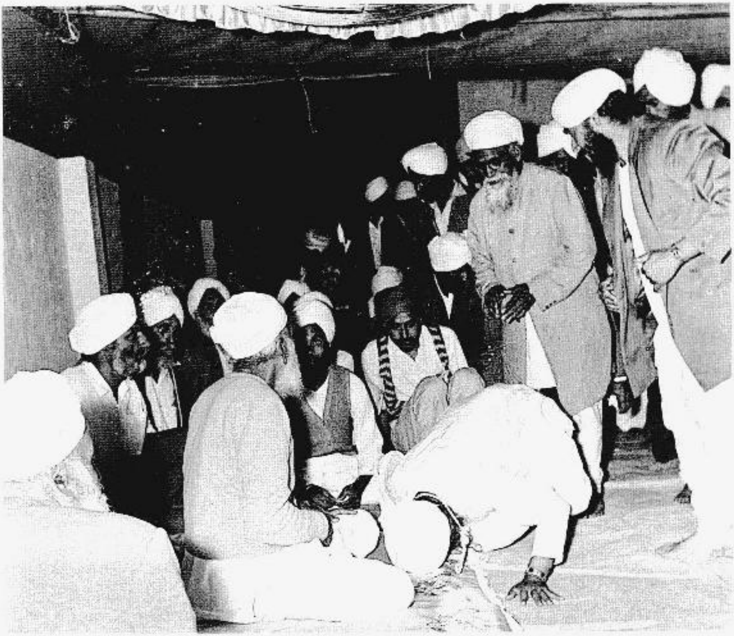

[illegible]. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਤ ਵਾਸਦੇਵ ਸਿੰਘ [illegible]

Conversing with Sant Vasdev Singh Bhamran. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

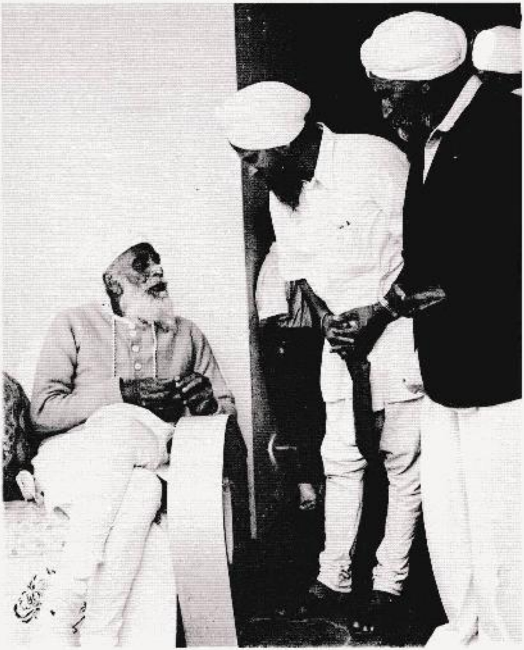

[illegible]. ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ [illegible]
Giani Kesar Singh Rashal receiving instructions. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

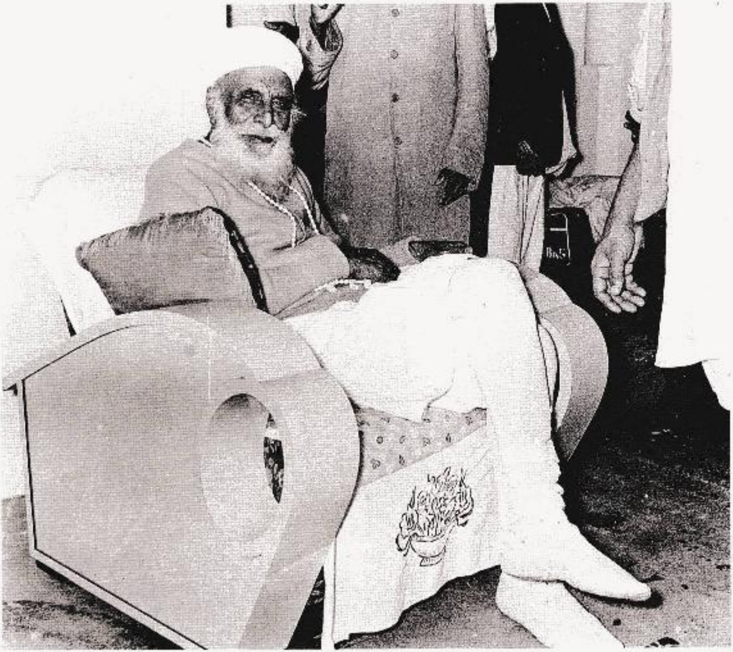

321. [illegible]

Kirpalu Satguru (compassionate master). Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 20/1-15/7/1958

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

With Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and the sangat at the Punjabi farm owned by Mehar Chand at Dandora near Nairobi. Third Divine Visit to East Africa, Dandora, Kenya, 25/1–15/2/1958

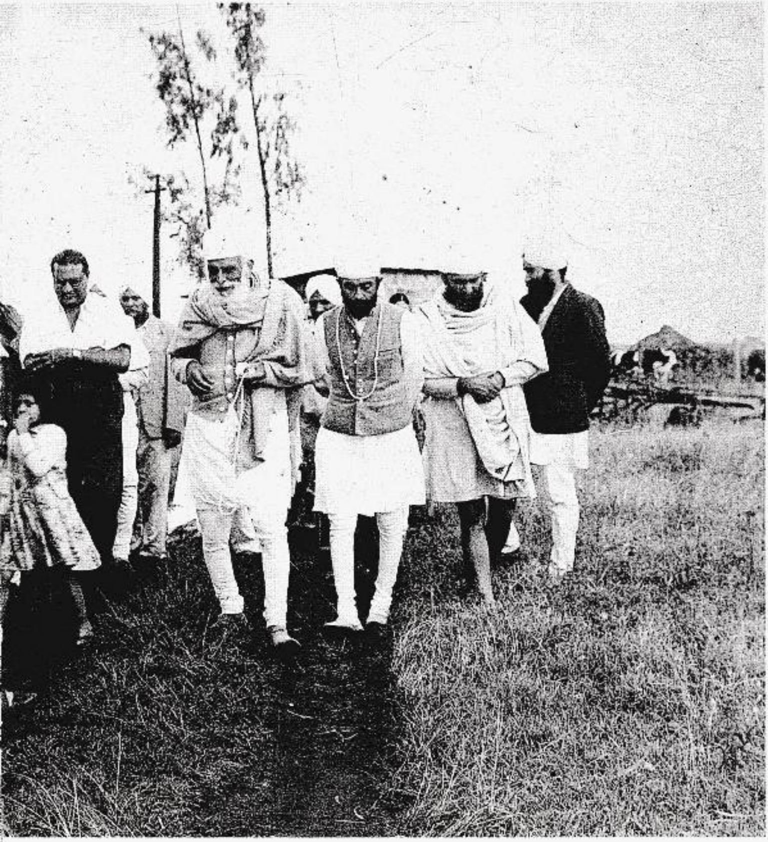

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

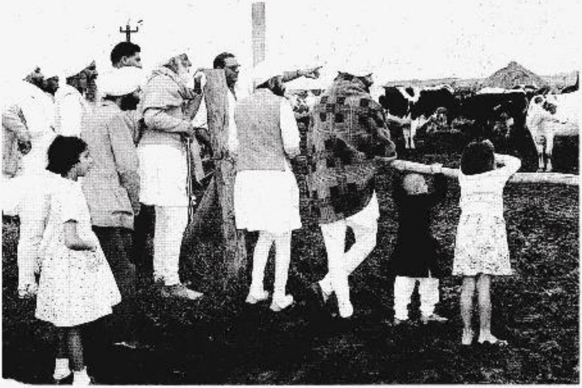

323. [illegible]

Inspecting cattle with Sukhdev, son of Mehar Chand. Amongst the group are (from left to right) Sant Bhagat Singh Pantsar, Lal Singh, Sant Harnam Singh Nurpuri, Joginder Singh Bhamrah and Sarwan Singh Sokhi (wearing blanket). Third Divine Visit to East Africa. Dandora, Kenya. 25/1-15/2/1958

324. [illegible]

In conversation with Sukhdev of the Punjabi Farm. Listening in are Sant Harnam Singh (all in white) and Sant Ram Singh Chana. Third Divine Visit to East Africa. Dandora, Kenya. 25/1-15/2/1958

325. [illegible]

Being welcomed by Mehar Chand's family. Third Divine Visit to East Africa. Dandora, Kenya. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

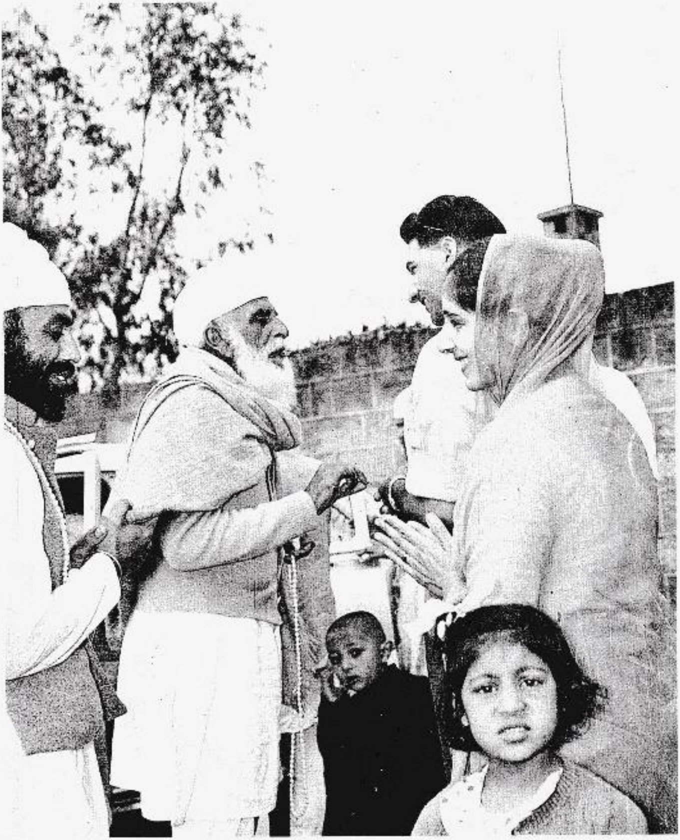

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

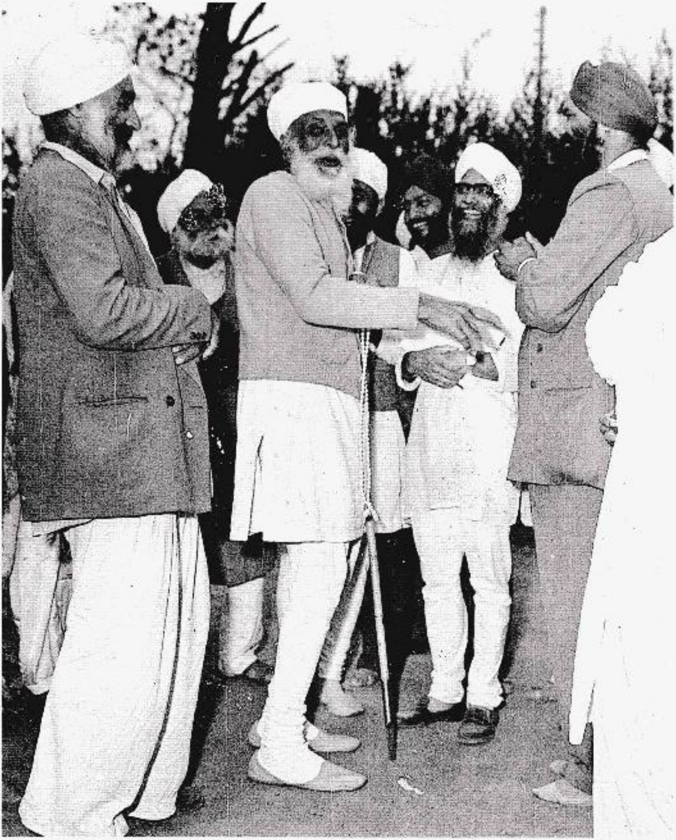

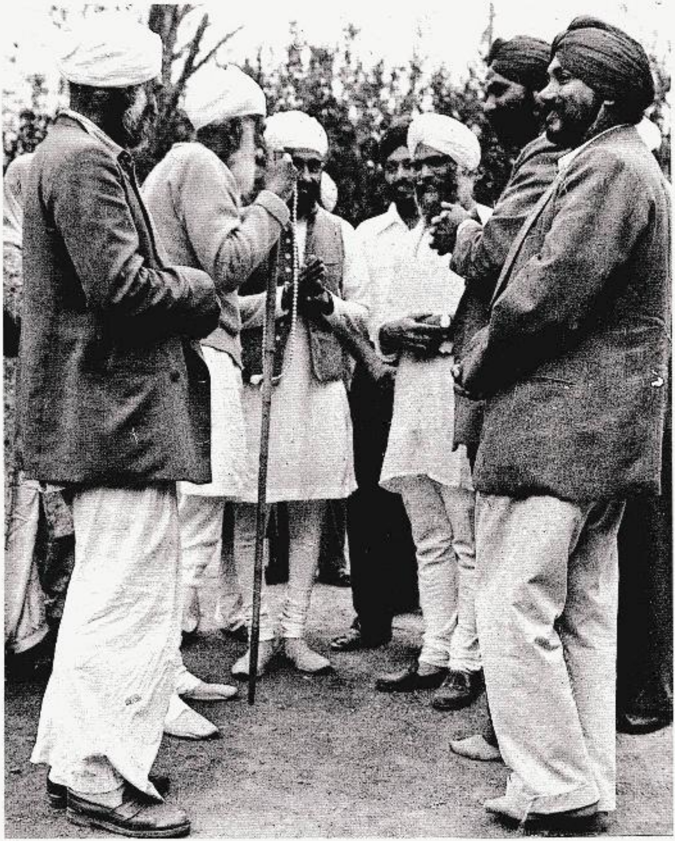

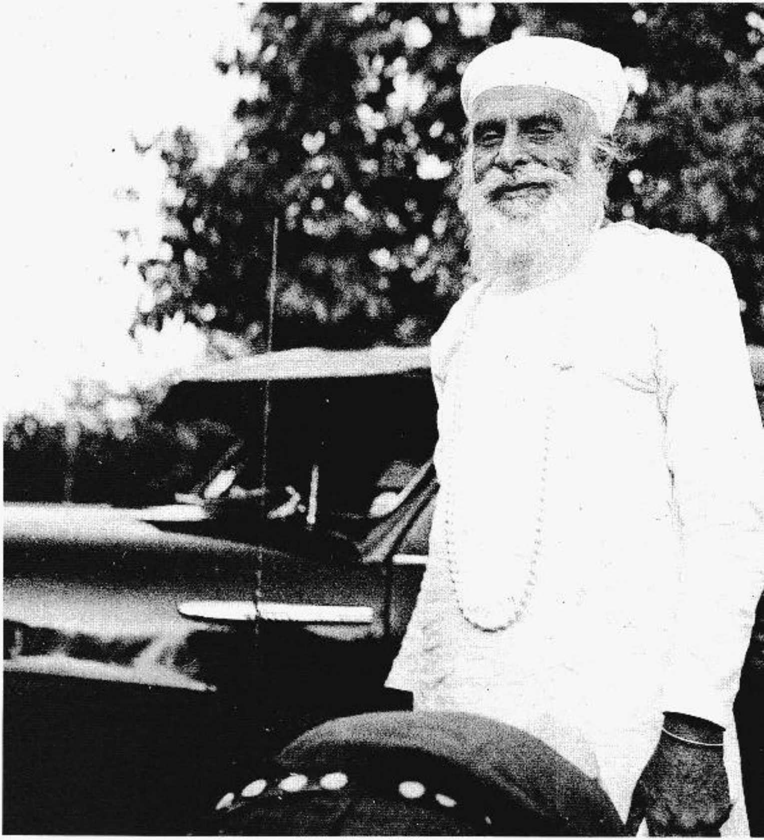

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

325.-327.
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਅਨੋਖੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਣ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ - ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ :ਸੰਤ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਫੂੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਅਤੇ ਕਾ. ਲਾ ਸਿੰਘ.

Sharing a jovial moment with (left to right) Sant Sohan Singh, Nanak Singh, Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Kartar Singh 'Photographer', Sant Phuman Singh Kanwal and Kala Singh. Third Divine Visit to East Africa, Dandora, Kenya.
25/1-15/2/1958

328.

328. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕ ਅਫਰੀਕੀ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਬਾਬੂ ਮਿਹਰਬਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ।

With a sevak and Babu Meharban Singh. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya.
25/1-15/2/1958

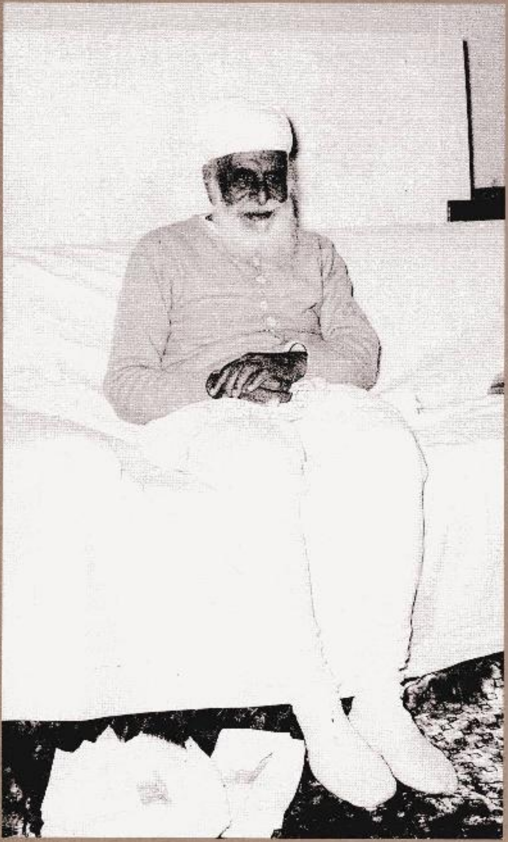

[illegible]. ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਸਤਿਗੁਰੂ
Pratipalik Satguru (guardian master). Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya.
[illegible]/3/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

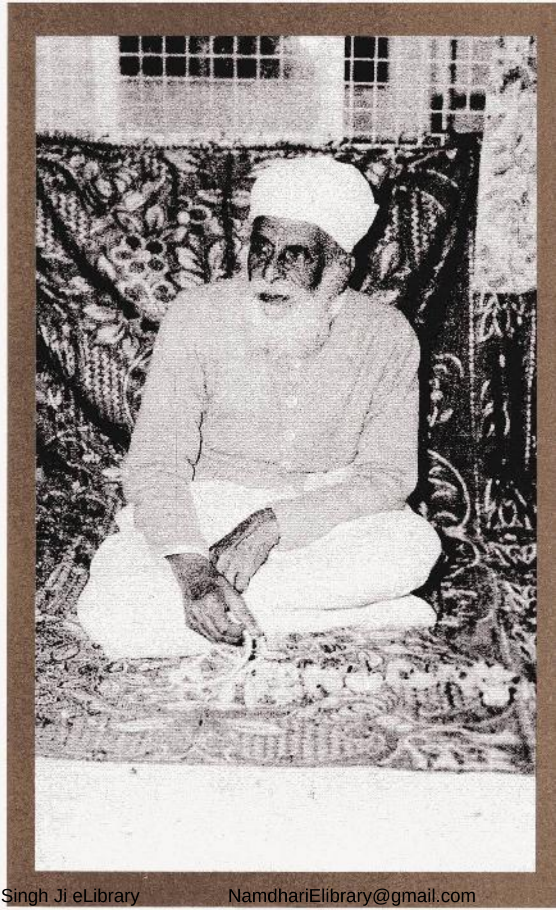

੨੨੦. ਦੀਨ ਦਿਆਲ
Deen Dayal (benign one). Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. ੨੯/੧-੧੫/੨/੧੯੬੪

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

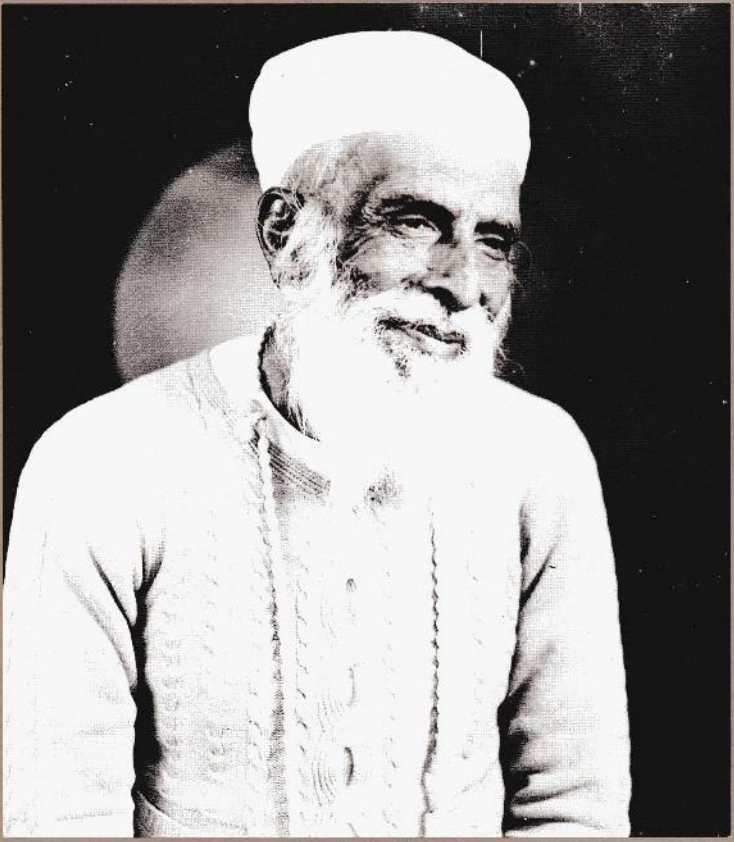

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

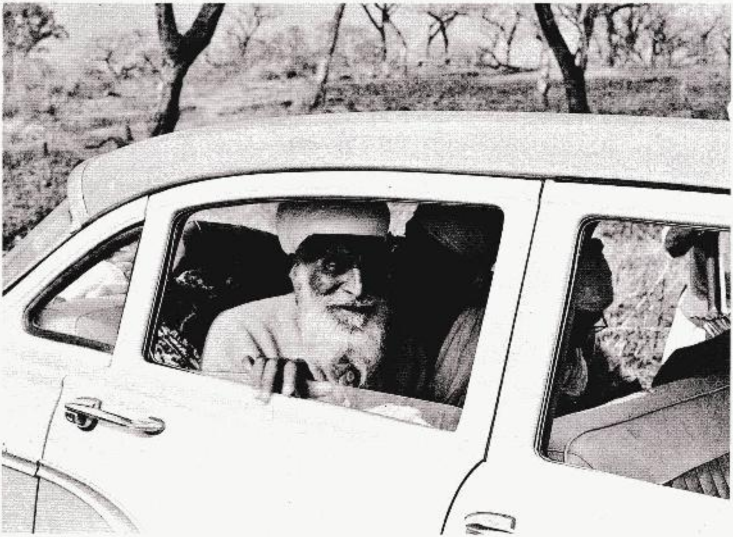

331. [illegible]
Photo taken at Ram Singh Photographer's studio. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1–15/2/1958

332. [illegible]
Third Divine Visit to East Africa, Kenya, 25/1–15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

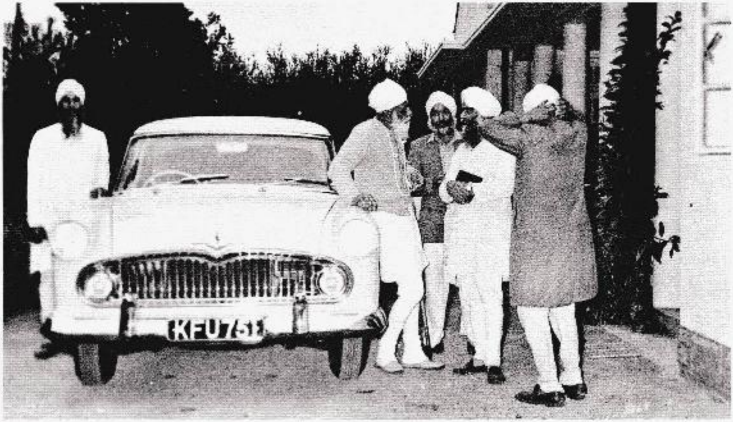

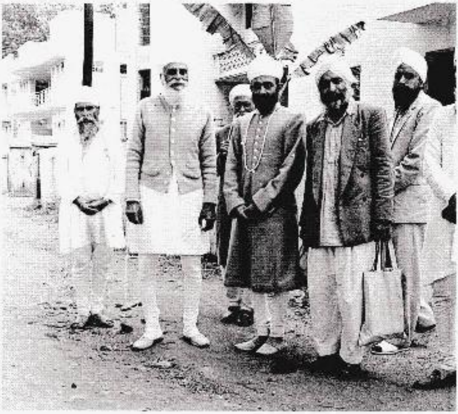

333. [illegible]

An impromptu conference outside Harnam Singh Nurpuri's residence. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

334. [illegible]

On tour with Sant Sukhdev Singh Panesar, Suba Lal Singh, Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Sant Sohan Singh and (Suba) Darshan Singh Rooprai. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

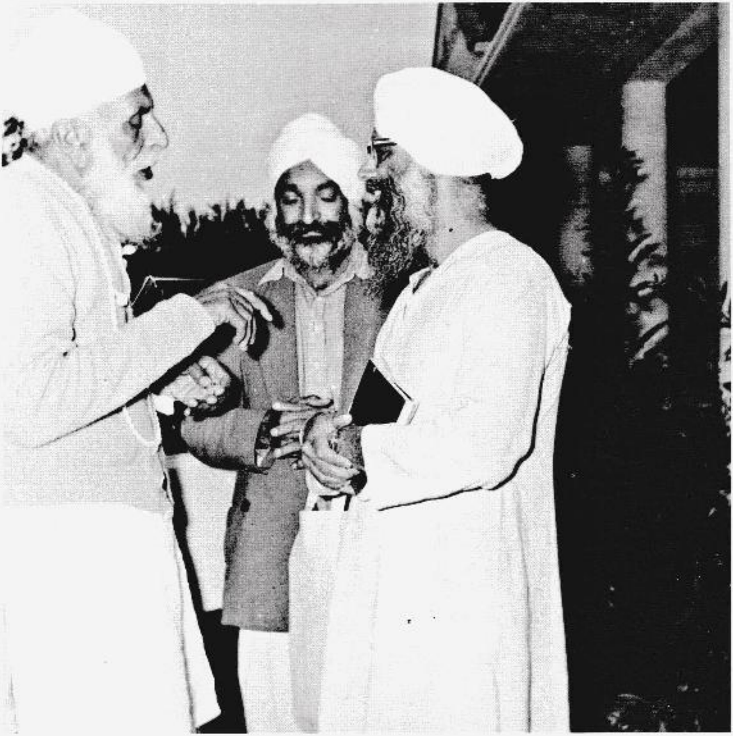

335. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨਾਲ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
In discussion with Sant Phuman Singh Kanwal and Sant Sohan Singh. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

316 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਤ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਡਿੱਗਨ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਪਧੀਰ ਗਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੂਬਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਸੰਤ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਡਿੱਗਨ।

Visiting the workshop of Sant Amar Singh Doogan who is busy distributing parshad. Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/02/1958

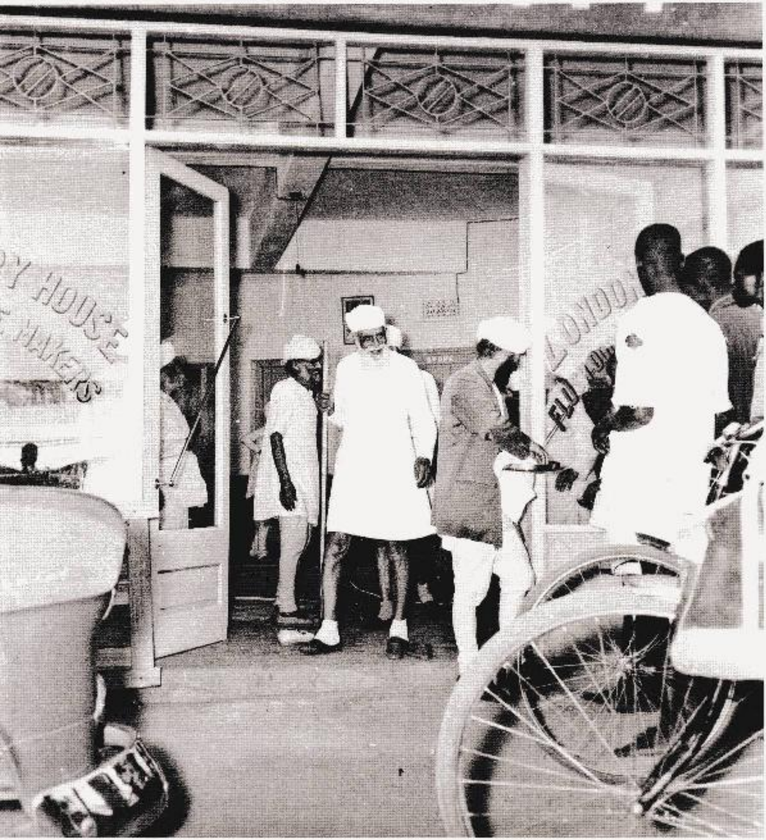

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

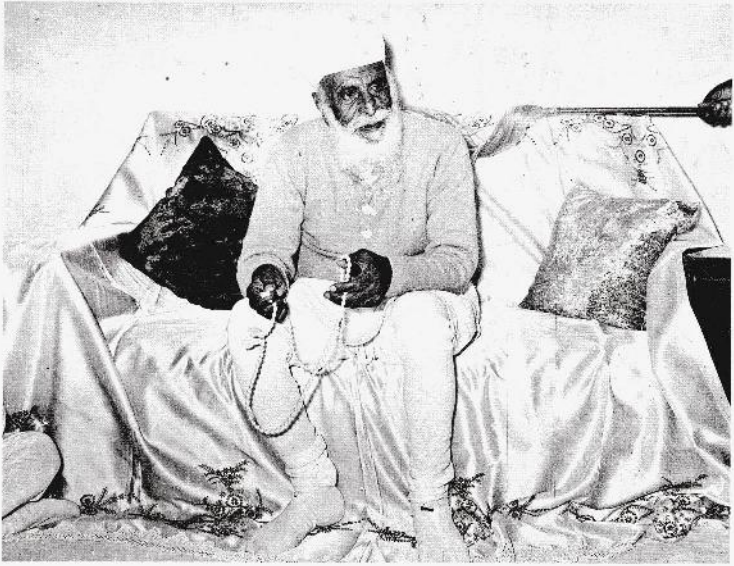

337. ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ
Shahenshah-de-shahenshah (king of kings). Third Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 25/1-15/2/1958

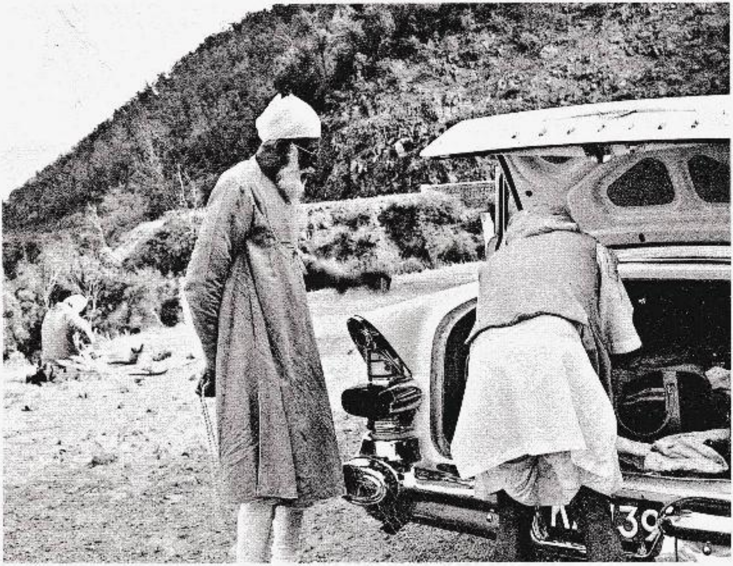

[illegible] ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਸਵਾਰੀ ਸਮੇਤ ਨੈਰੋਬੀ ਤੋਂ ਨੈਕੁਰੂ ਜਾਂਦਿਆਂ "ਰਿਫਟ ਵੈਲੀ ਇਸਕਾਰਪਮੈਂਟ' ਕੀਨੀਆ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ [illegible]
On the way to Nakuru from Nairobi on 29th January 1958. Third Divine Visit to East Africa. Rift Valley Escarpment, Kenya. 25/1–15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

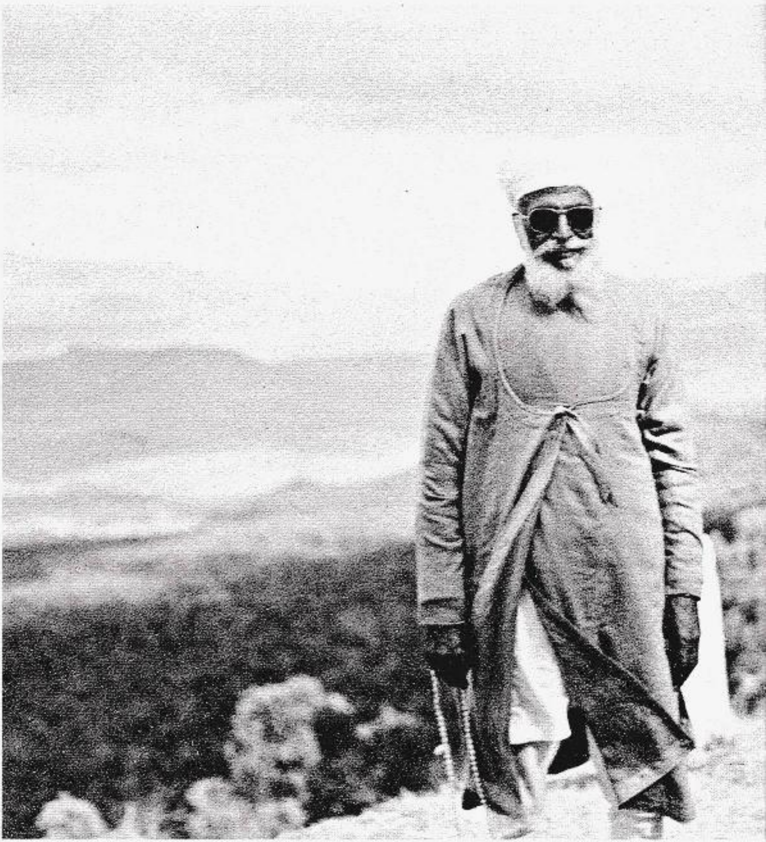

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

339. [illegible]

Adding to the splendour of the valley. Third Divine Visit to East Africa, Rift Valley Escarpment, Kenya, [illegible]

੩੪੪. ਨੈਰੂਬੂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।
Leaving the Sikh Temple at Nakuru with (Satguru) Jagjit Singh Ji. Third Divine Visit to East Africa, Nakuru, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

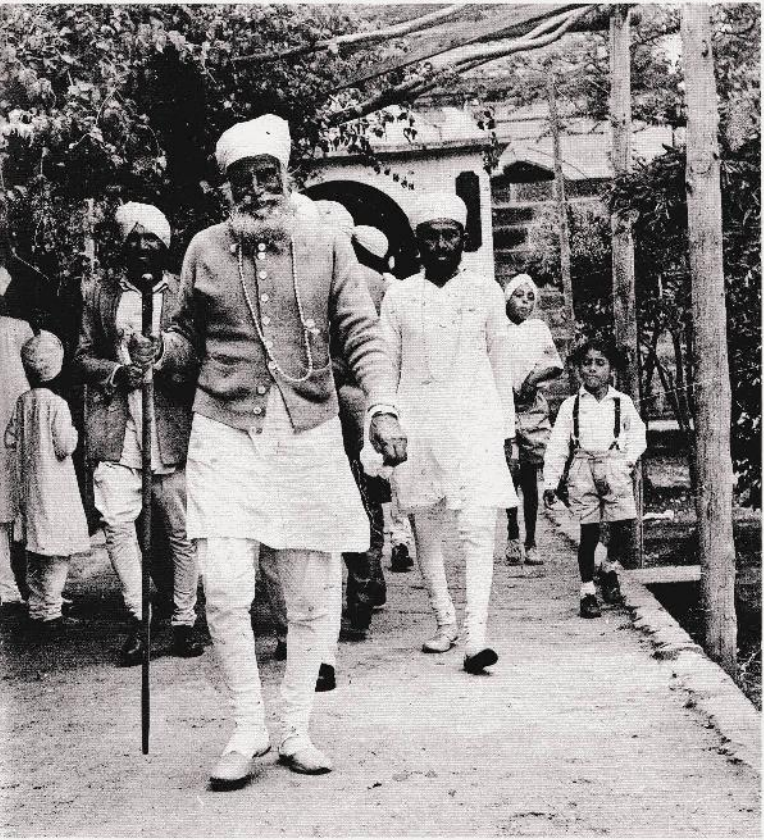

[illegible]

Inspecting a bull. Third Divine Visit to East Africa. Nakuru, Kenya. 25/1-15/2/1958

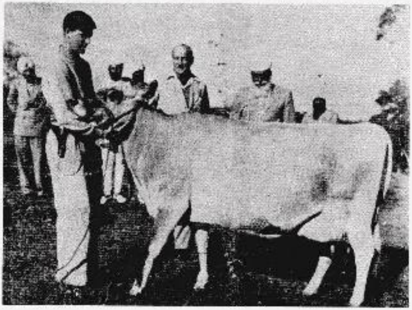

[illegible]

Admiring a cow at the farm of Bruce Mackenzie, situated at the Njoro township near Nakuru, on 29th January 1958. Third Divine Visit to East Africa. Nakuru, Kenya. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

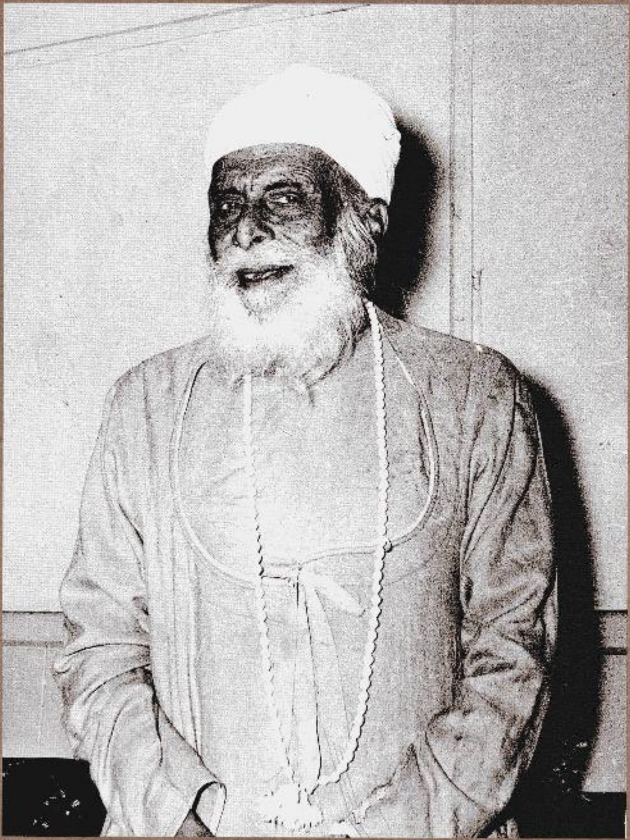

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

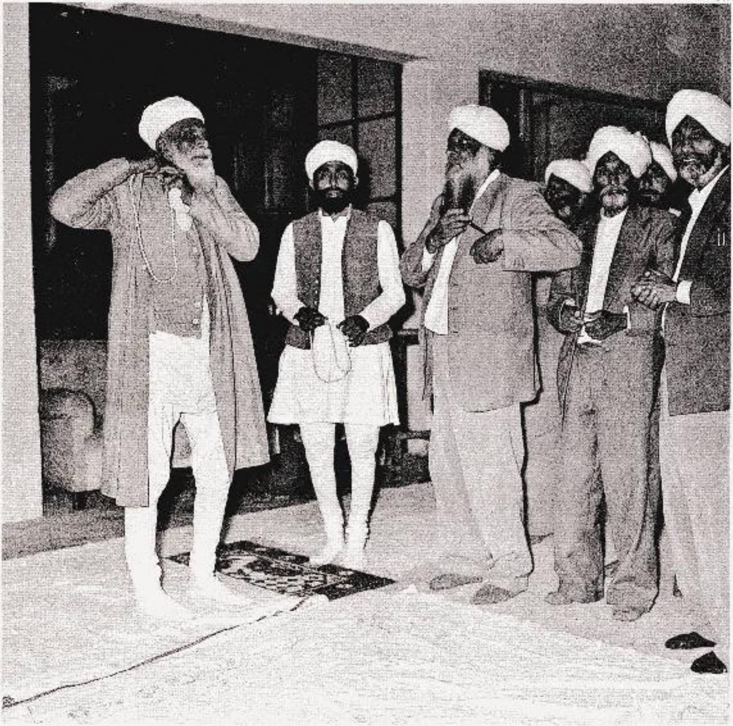

[illegible]

Mere Shahenshah (my emperor)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

345

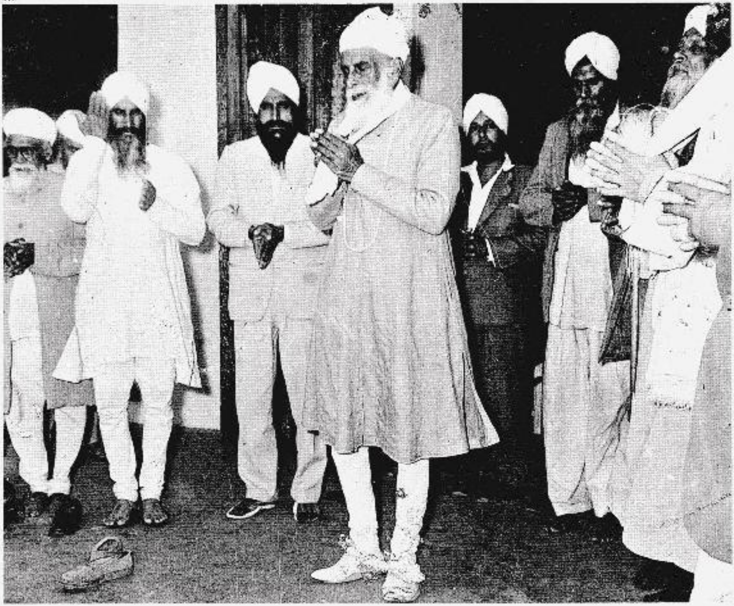

344. [illegible]

At the residence of Sant Puran Singh Ji at Kericho on 30th January 1958. With Him are Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji, Sadhu Singh (far right), Amar Singh Deogan, Sant Harjit Singh and Sant Sunan Singh. Third Divine Visit to East Africa, Kericho, Kenya, 29/1-15/2/1958

345. [illegible]

Ardas being performed by Pandit Gopal Singh. Sant Puran Singh Ji stands next to him (second from right). Third Divine Visit to East Africa, Kericho, Kenya, 29/1-15/2/1958

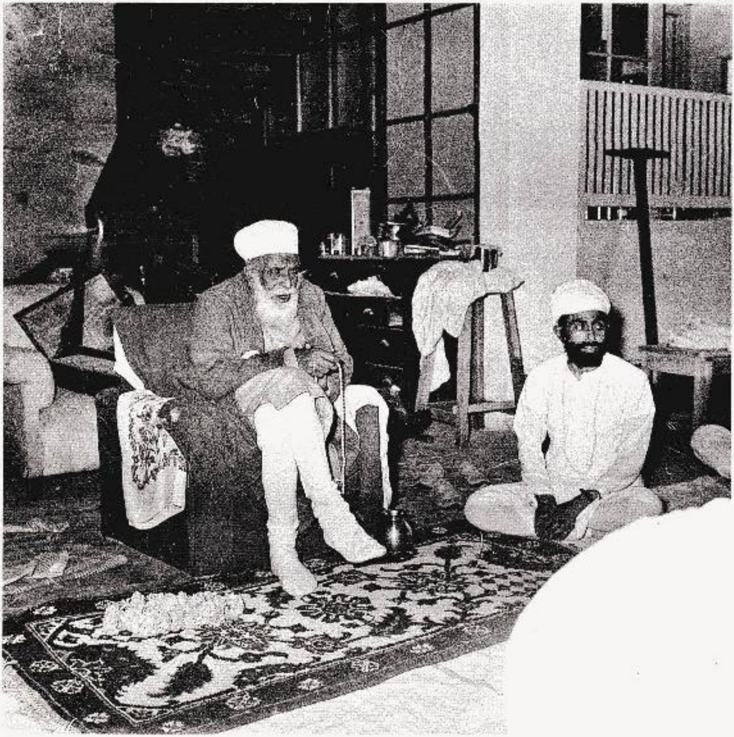

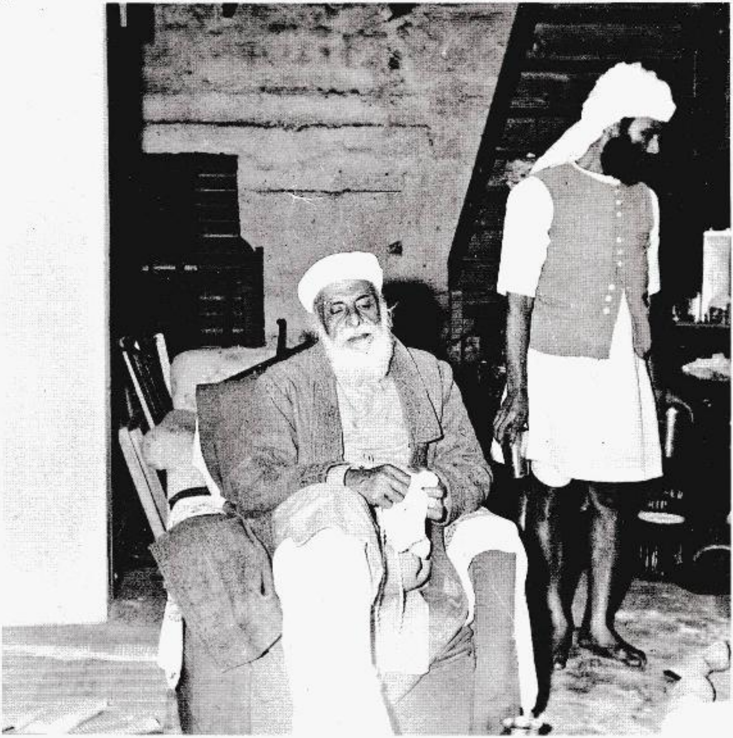

346 · 347.
ਤੀ ਸੰਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ (ਕੇਰਿਚੋ)
ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ।
At the residence of Sant Puran Singh Ji. Third Divine Visit to East Africa, Kericho, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

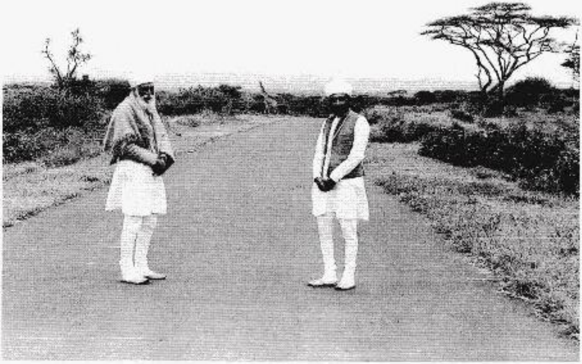

੩੦੮. ਅਰੂਸ਼ਾ ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।
On the road to Arusha, Tanzania
Third Divine Visit to East Africa.
Arusha, Tanzania, 25/1-15/2/1958

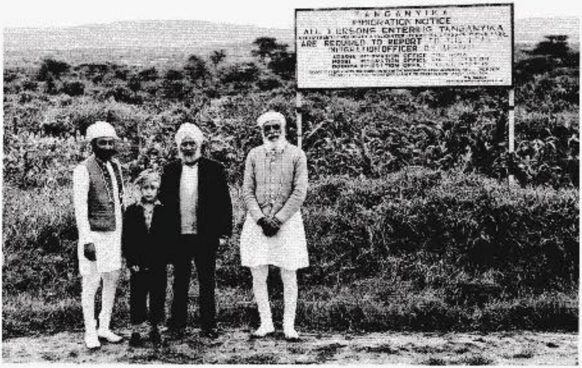

੩੦੯. ਅਰੂਸ਼ਾ ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਨਾਲ ਸ. ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।
On the way to Arusha with Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji and Ram Singh 'Photographer' and his grandson. Third Divine Visit to East Africa, Arusha, Tanzania.
25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

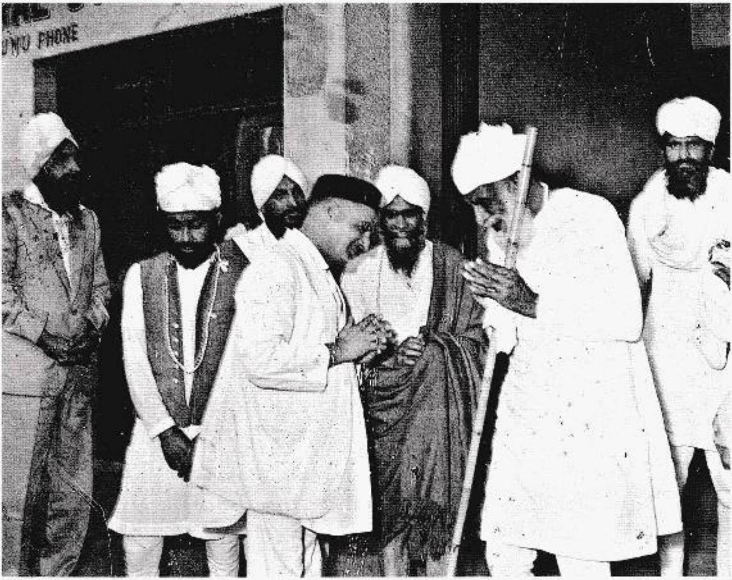

੨੫੦. [illegible]

Tenderly reciprocating the greetings of a Gujrati gentleman after the early morning recitation of 'Asa-di-Var' at Kisumu Gurdwara. Among the sangat are Sant Pritam Singh Gill (third from left) and Sant Bhagwan Singh (far right). Third Divine Visit to East Africa, Kisumu, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Discussing some issues at the residence of Amar Singh Dhanjal (standing) after the morning meditation. Third Divine Visit to East Africa, Kisumu, Kenya. 25/1-15/2/1958

[illegible]

On route to Uganda. Third Divine Visit to East Africa, Kisumu, Kenya. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Paying a visit at a devotee's house.
Third Divine Visit to East Africa,
Kisumu, Kenya, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Arrival at Jinja on 1st February 1958.
Third Divine visit to East Africa,
Jinja, Uganda, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

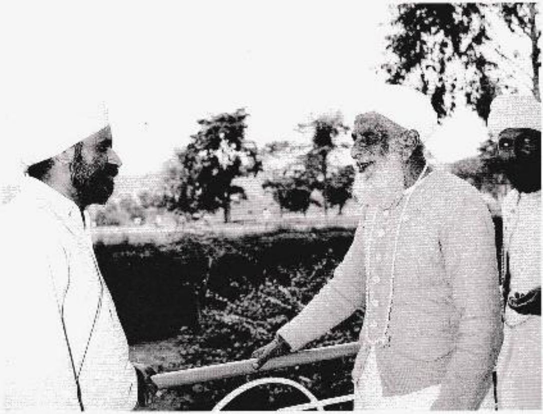

355. ਇੰਡੀਅਨ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਿੰਜਾ ਦੇ ਯੂਗਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
In conversation with Pritam Singh of Indian Building Contractors. Third Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda, 25/1-15/2/1956

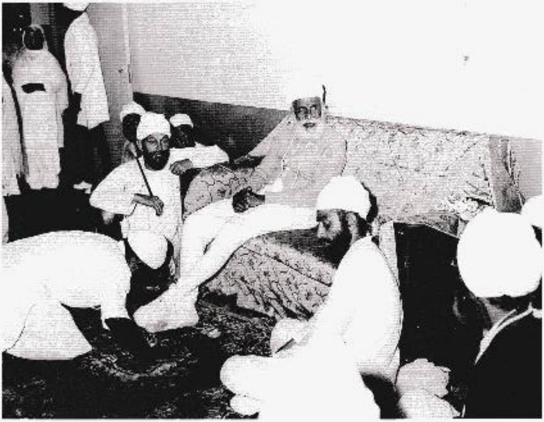

356. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ (ਸਤਿਗੁਰੂ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਜਿੰਜਾ ਵਿਖੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।
Giving darshan to the sangat at the residence of a sewak. Third Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda 25/1-15/2/1956

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

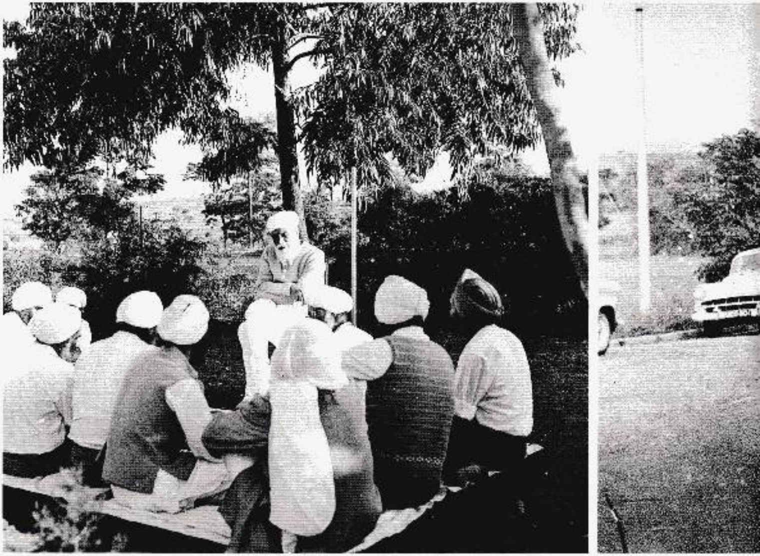

357. [illegible]

Engaged in informal talks with the sangat under the trees of Jinja. Third Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda. [illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Preparing to leave for Kampala.
Third Divine Visit to East Africa,
Jinja, Uganda. 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

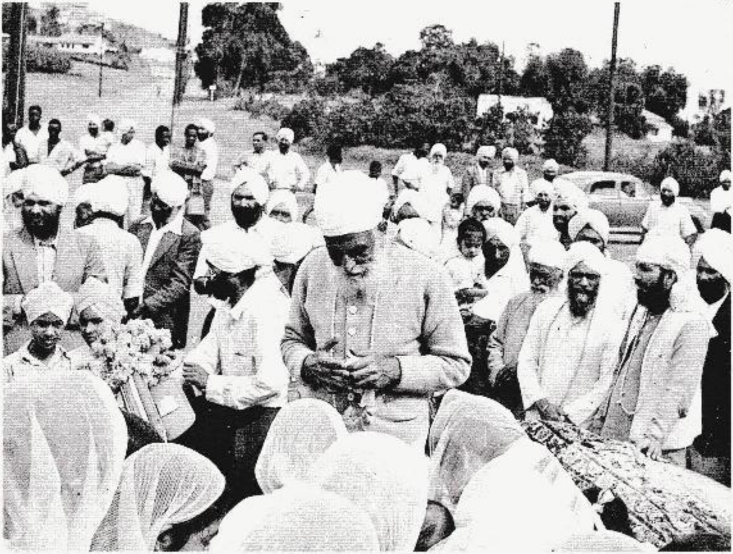

350.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

361.

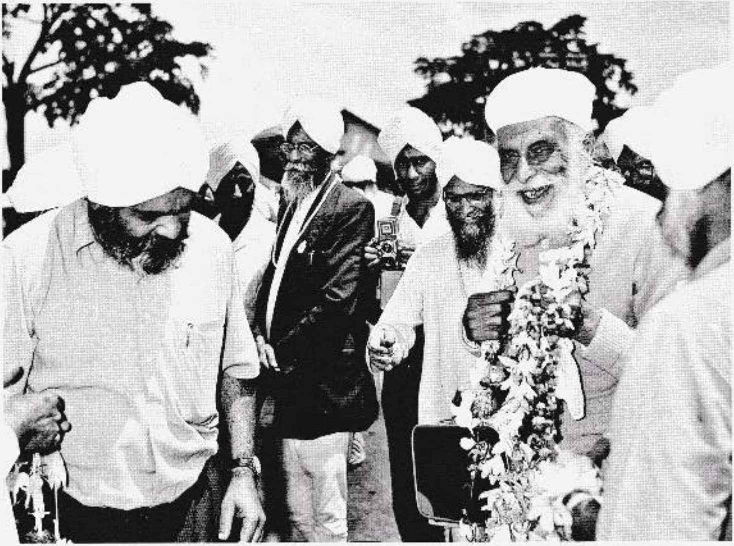

359 - 362
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕੰਪਾਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ
ਸਵਾਗਤ ।
Arrival at Kampala on 2nd February
1958. Third Divine Visit to East
Africa, Kampala, Uganda,
25/1-15/2/1958

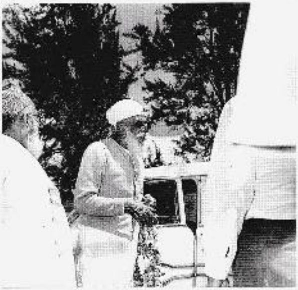

362.

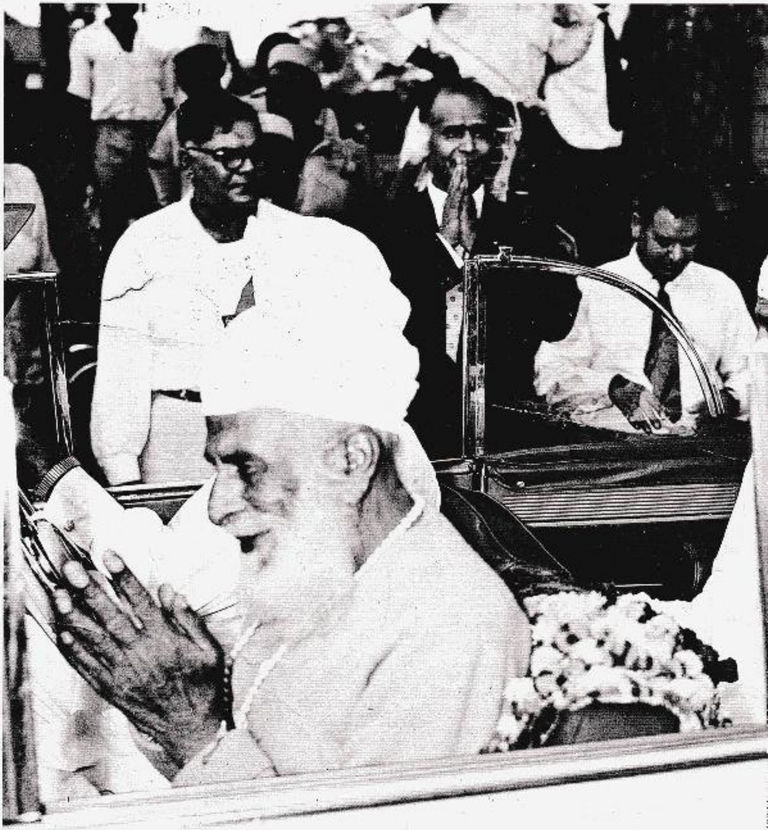

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

In an open car procession on 2nd February 1958. Third Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, 25/1-15/2/1958

304. [illegible]
At the Kampala office of Indian Building Contractors with the directors and sangat. Third Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda. 25/1-15/2/1958

305. [illegible]
Addressing Sant Udham Singh Shankar (second from left). Third Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, 25/1-15/2/1958

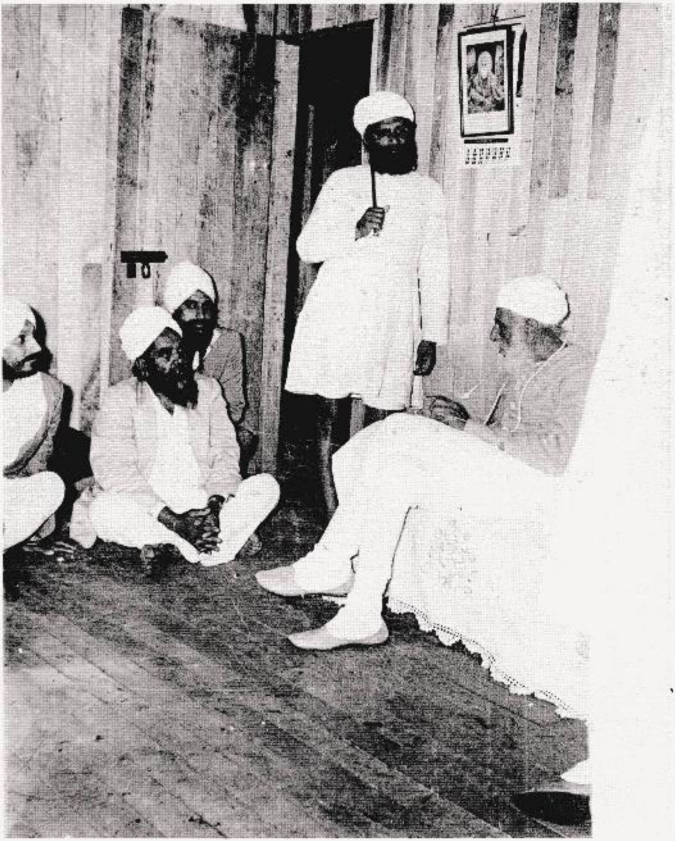

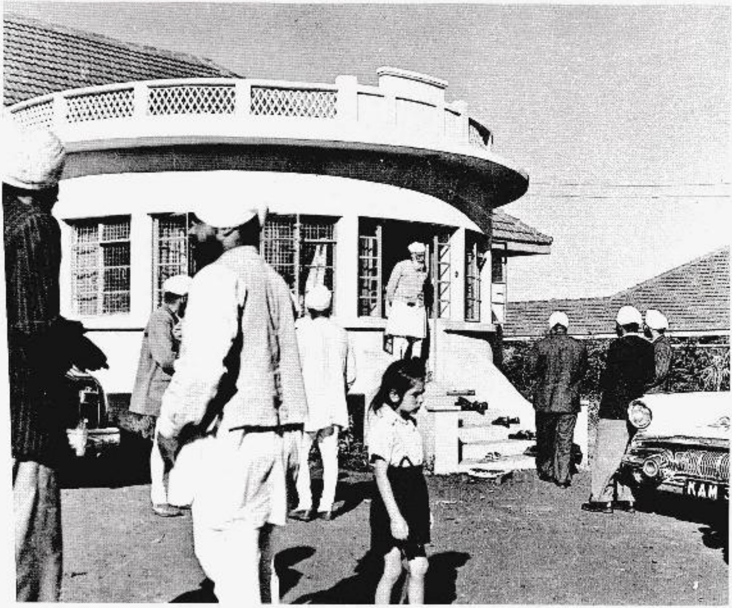

[illegible]
ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸੁਆਗਤ
ਕਿਤੇ ਗਏ।

At the residence of Kehar Singh Kalsi. Third Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, 25/1-15/2/1958

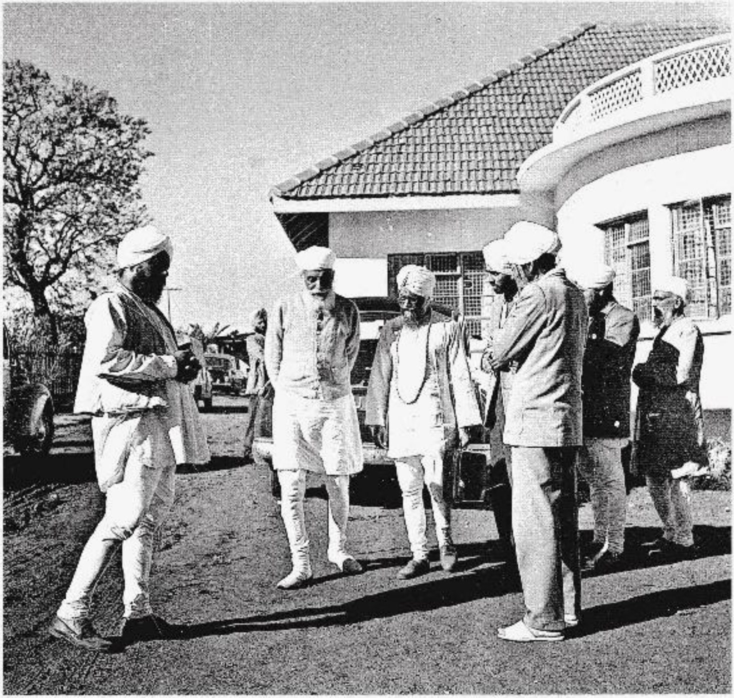

[illegible]

Finalising arrangements with Sant Phuman Singh Kanwal. Third Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, 25/1-15/2/1958

368. [illegible]

Sant Narain Singh, proprietor of Partap Saw Mills, pays obeisance on 4th February 1958. Third Divine Visit to East Africa, Masindi Uganda. 25/1-15/2/1958

369

369 - 370.

[illegible]

Holding an informal meeting at the Partap Saw Mills, which was named after Sri Satguru Ji by Sant Narain Singh. Third Divine Visit to East Africa, Masindi, Uganda, 25/1-15/2/1958

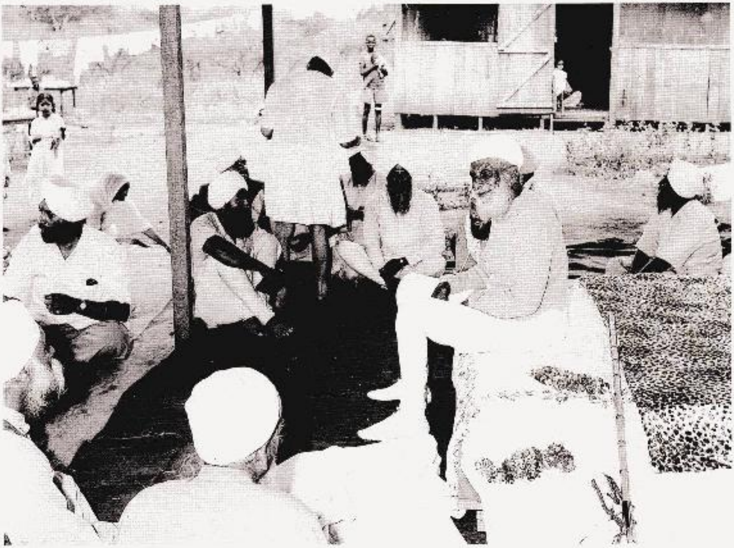

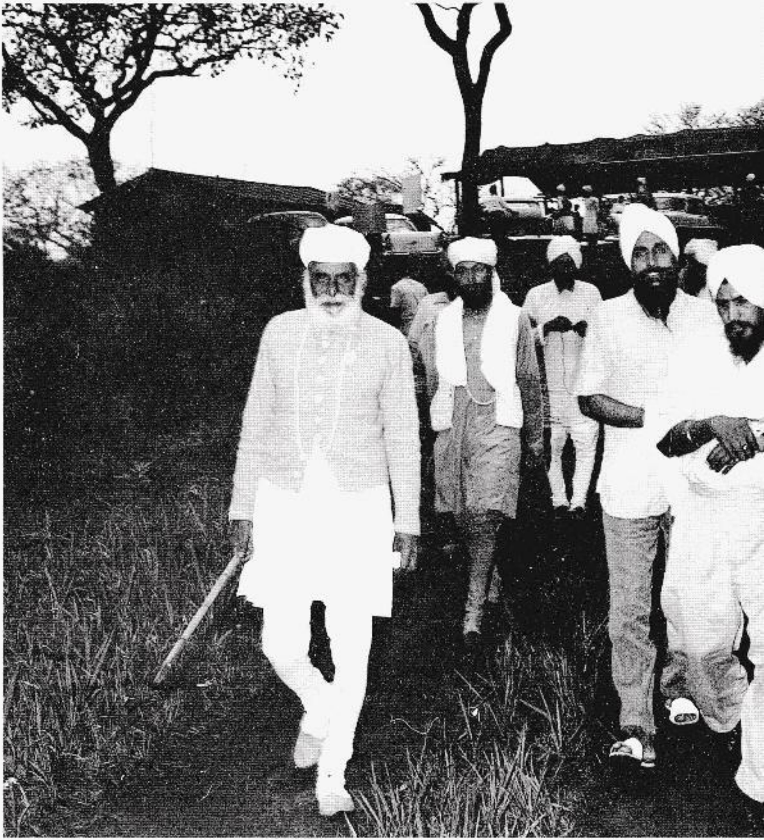

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

Exploring the Pamap Saw Mills estate. Third Divine Visit to East Africa, Masindi, Uganda, 25/1–15/2/1958

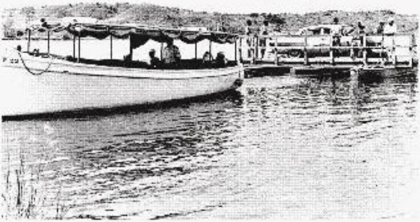

372. [illegible]

Crossing the River Nile on a boat to visit to the Murchison falls. Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji follows behind on the ferry. Third Divine Visit to East Africa. River Nile, Uganda. 25/1-15/2/1958

373. [illegible]

Alighting from the boat after crossing the River Nile. Third Divine Visit to East Africa. River Nile, Uganda. 25/1-15/2/1958

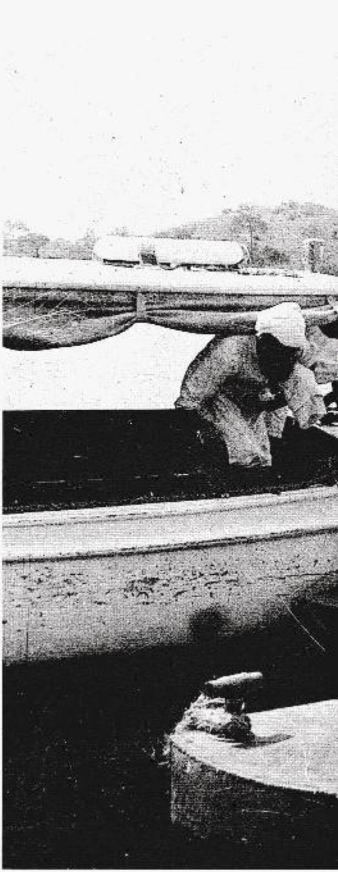

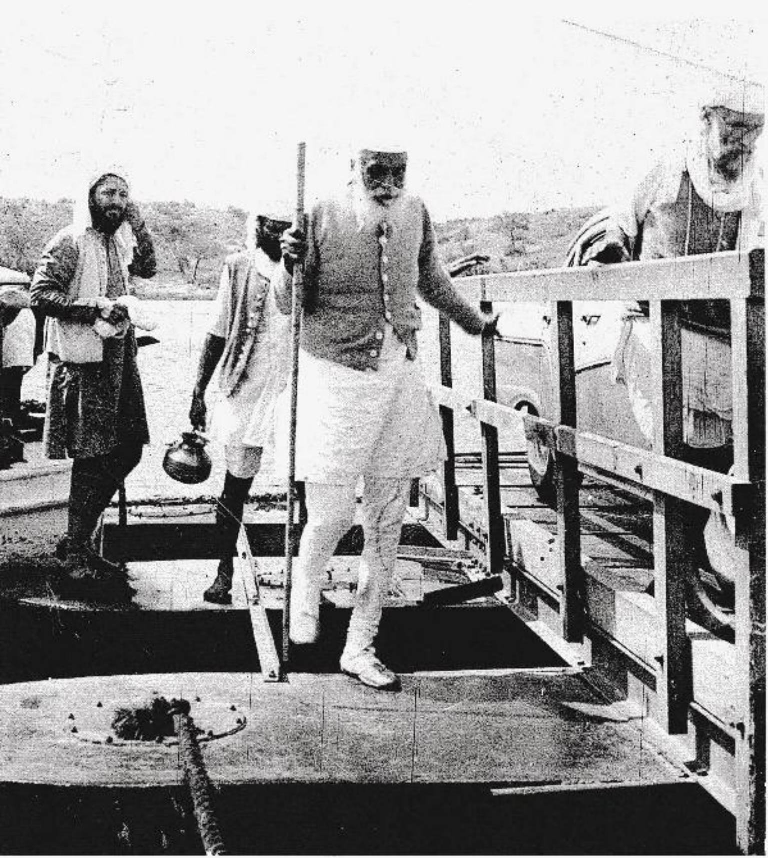

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

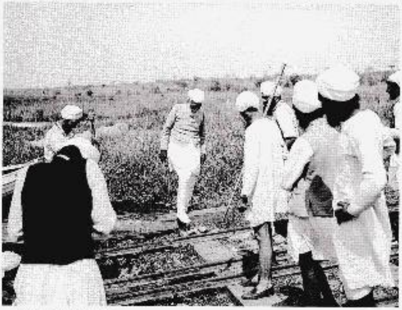

374. [illegible]

Crossing a railway line near the Murchison Falls. Third Divine Visit to East Africa, Murchison Falls, Uganda, 25/1-15/2/1958

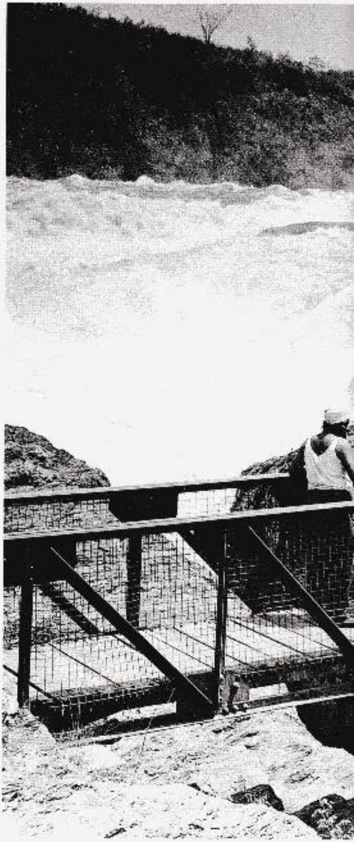

375. [illegible]

Admiring the view. Third Divine Visit to East Africa, Murchison Falls, Uganda, 25/1-15/2/1958

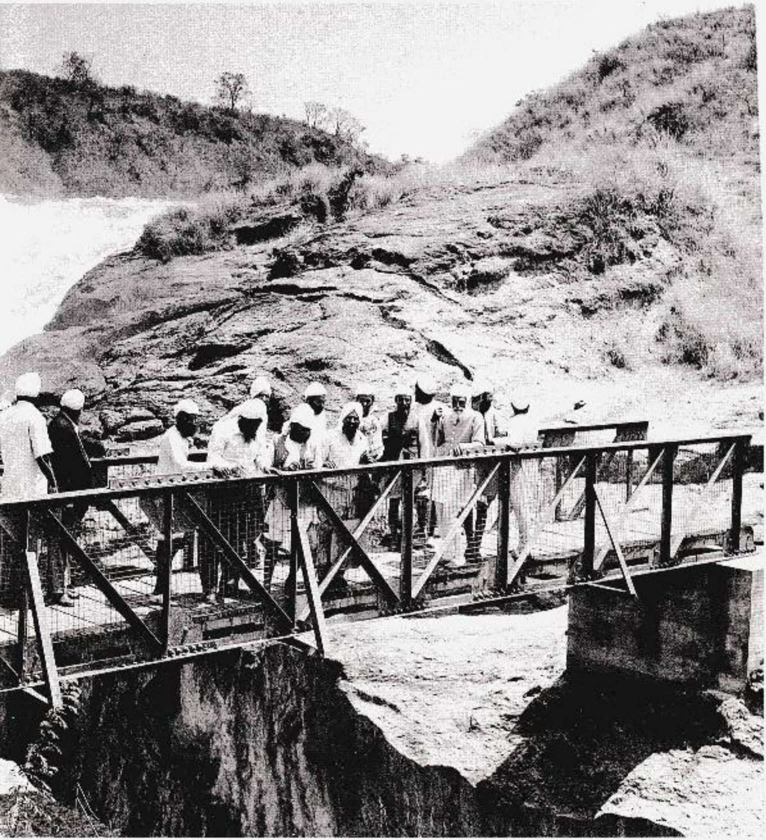

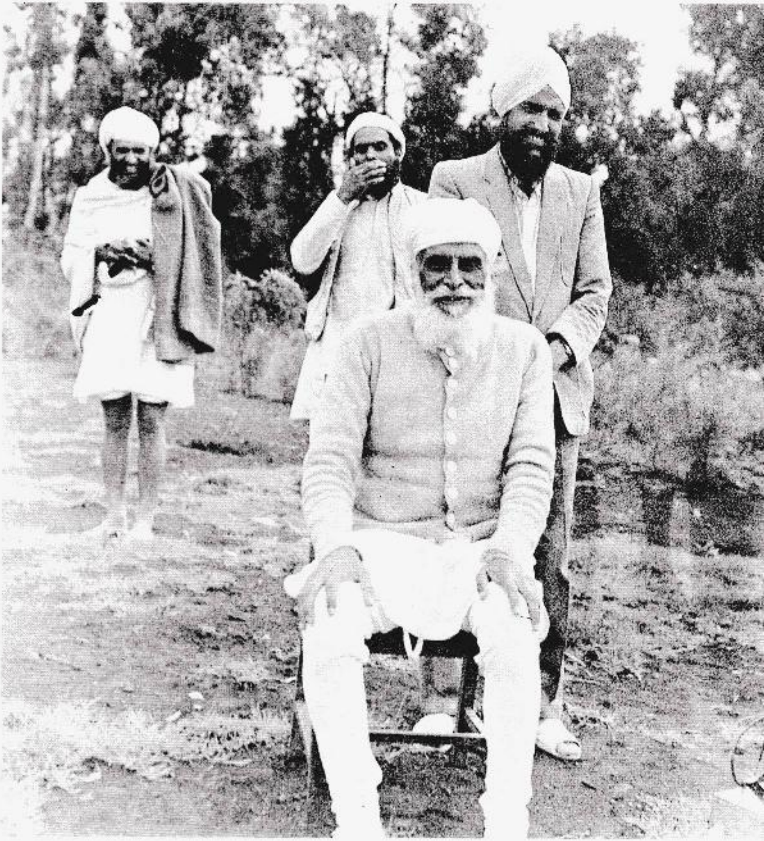

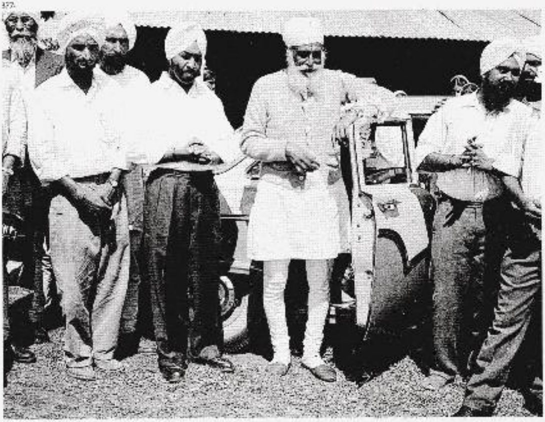

377. [illegible]

Making a visit to this small town on the borders of Kenya and Uganda on 7th February 1958. The welcome party includes (left to right) Sant Mangal Singh, Dharam Singh, Sant Lal Singh, Harbhajan Singh Sohal and Sant Kharak Singh Bhamrah. Third Divine Visit to East Africa, Tororo, Uganda, 25/1–15/2/1958

376. [illegible]

Stopover enroute to Tororo with (Suba) Darshan Singh Rampuri and other sevaks. Third Divine Visit to East Africa, Tororo, Uganda, 25/1–15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੭੮. ੩੭੯. ੩੮੪. ੩੮੫.
੩੮੦. ੩੮੧ ੩੮੬.
੩੮੨. ੩੮੩ ੩੮੭. ੩੮੮

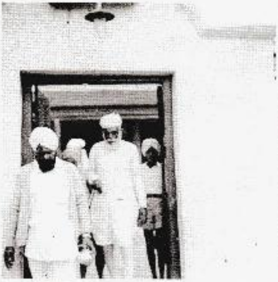

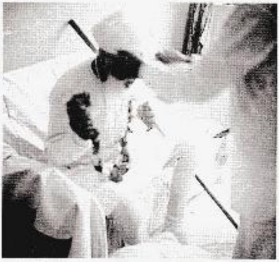

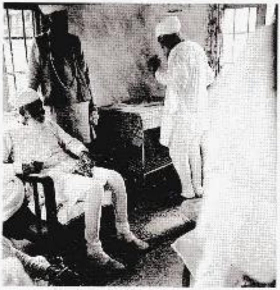

੩੭੮ - ੩੮੮
ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਘਰਿ ਕਿਏ ਦਿਵਾਨ।
Attending diwans at the residences of devotees. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

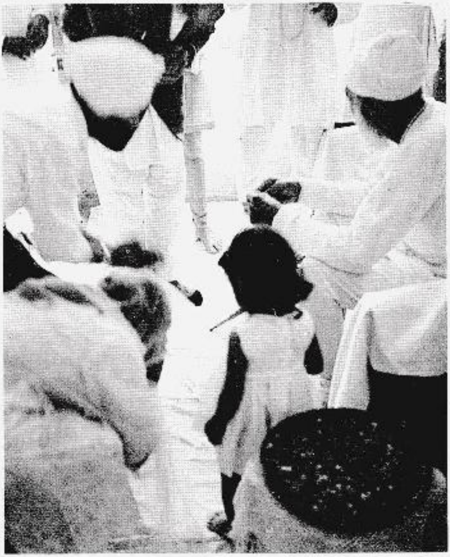

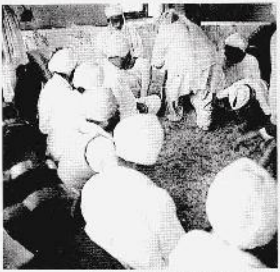

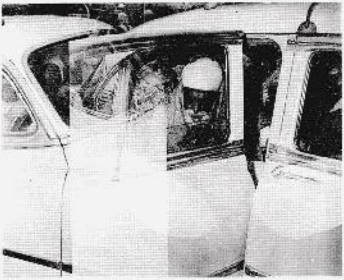

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

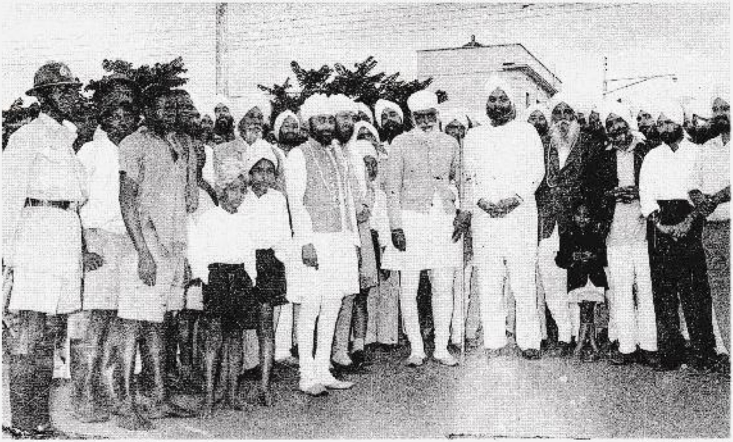

[illegible]

With Suba Pritam Singh Jandu and sangat of Mbale on 7th February 1958. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

[illegible]

Leaving Sri Guru Singh Sabha with Suba Pritam Singh, Sant Phuman Singh Kanwal, (Suba) Darshan Singh and Sant Gurbachan Singh Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

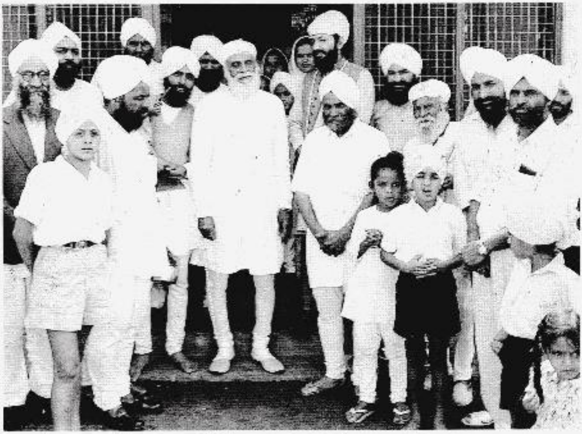

੩੯੦. ਸੰਗਤੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚਕਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਮਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ । ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ: ਸ.ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਸੂਬਾ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਪੰਡਿਤ ਜੀ, ਸੰਤ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਸੰਤ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਬਾ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ.ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ ।

Flanked by the two Bhogal brothers, Hari Singh and Nanak Singh, at their residence. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

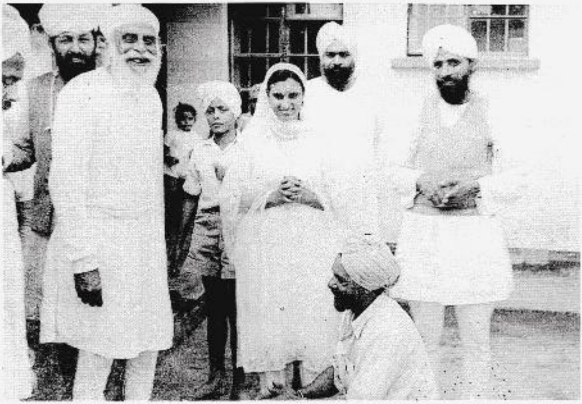

੩੯੧. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਐਮਬੇਲੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ।

With the sangat of Mbale. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

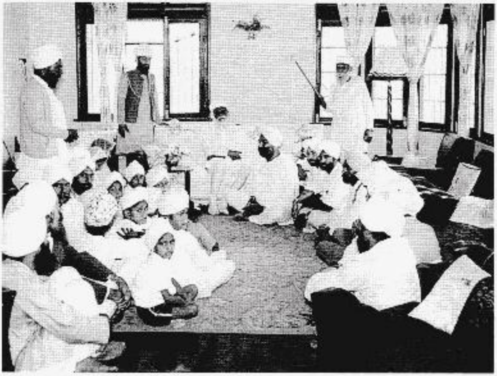

੩੦੩. ਸੂਬਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ।
Addressing the sangat at the residence of Suba Pritam Singh Jandu. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1–15/2/1958

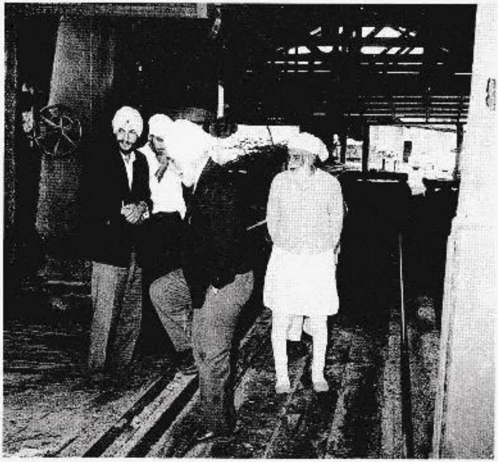

੩੦੪. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸ.ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਂਸਲ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ।
Inspecting the workshop of Chanan Singh Bansal. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1–15/2/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੩੪੫. ਕਿਸੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ।
At the house of a sewak. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

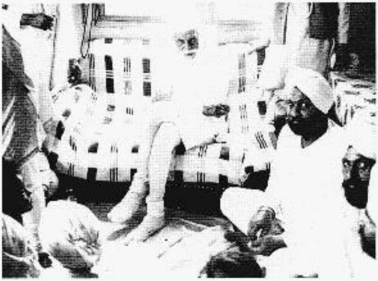

੩੪੬. ਕਿਸੇ ਸੇਵਕ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ।
Addressing the sangat at a sewak's residence. Third Divine Visit to East Africa, Mbale, Uganda, 25/1-15/2/1958

397.

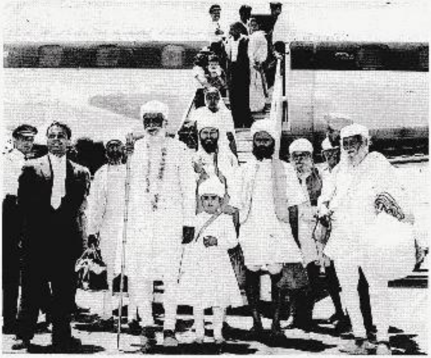

398.

397. - 398.

[illegible]

Arriving with Sri Thakur Dalip Singh Ji at Nairobi Airport at the beginning of the Fourth Divine Visit to East Africa. A representative of the Indian High Commission welcomes the group which comprises Jagis Sant Darshan Singh and Sant Khazan Singh, Pandit Gopal Singh, Sant Rattan Singh, Bhai Mangal Singh, Bhai Vazir Singh and Suba Dasaundha Singh. Fourth Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya. 14-30/3/1955

NI OF JHANSI

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Taking a stroll enroute to Mckenzie Farm, Fourth Divine visit to East Africa, Njoro, Kenya. [illegible] 30/3/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

400 [illegible]

Taking a break on the journey to the Mckenzie farm at Njoro. Sant Rattan Singh serves langer while Bhai Vazir Singh chats with Sri Thakur Dalip Singh Ji. Fourth Divine Visit to East Africa, Njoro, Kenya, 14-10/12/1970

401

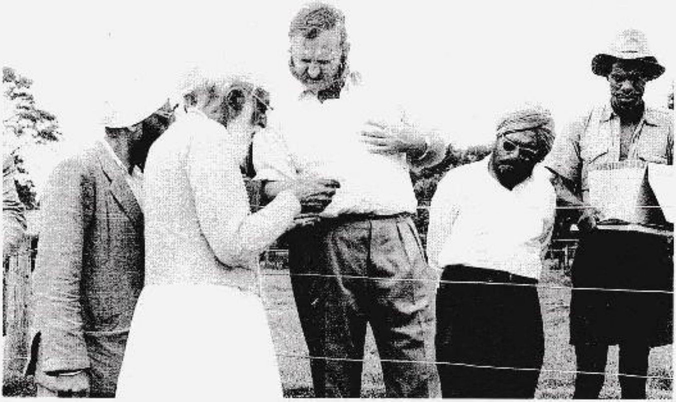

402

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

401 - 402.
ਮਿਸਟਰ ਬਰੂਸ ਮਕੈਂਜ਼ੀ ਦੇ ਫਾਰਮ ਵਿਚ । ਪਿੱਛੇ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਂਧਾ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸੁ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣ, ਮਿਸਟਰ ਮਕੈਂਜ਼ੀ, ਵਿਚ ਕੋਕਾ ਅਤੇ ਸੁ. ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਫਾਰਮ ।
In conversation with farmer Bruce Mackenzie. Fourth Divine Visit to East Africa, Njoro, Kenya, 14-30/3/1959

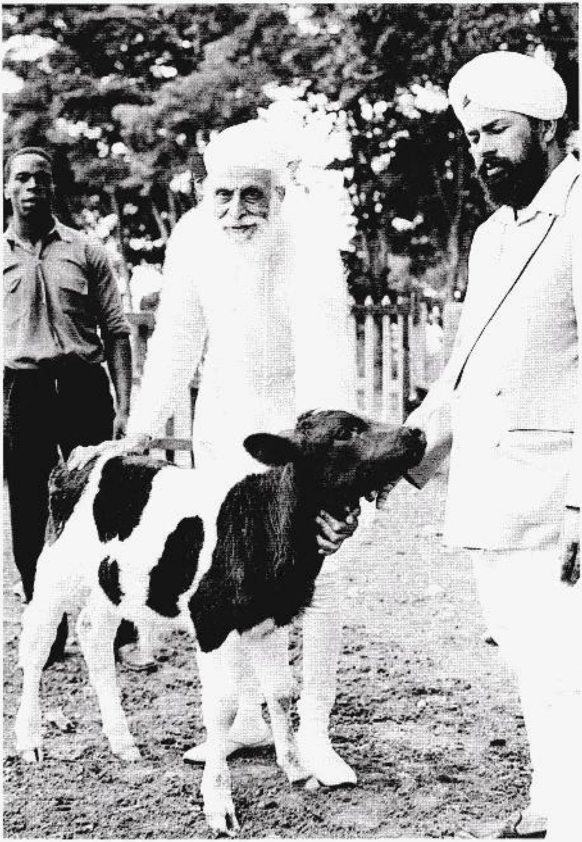

403. ਮਕੈਂਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਦਾ ਨਿਵਾ ਵੱਛਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ । ਨਾਲ ਸੰਤ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੜੇ ਹਨ ।
Admiring a newborn calf. Fourth Divine Visit to East Africa, Njoro, Kenya, 14-30/3/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

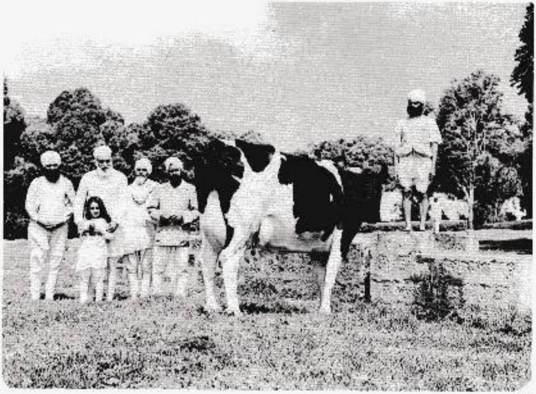

੪੦੫.

੪੦੪ - ੪੦੫.
ਕਾਦਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਹਨ ਸ੍ਰੀ
ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,
ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ।
Admiring the cattle. Fourth Divine
Visit to East Africa, Njoro, Kenya,
੧੪-੨੦/੩/੧੯੮੮

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

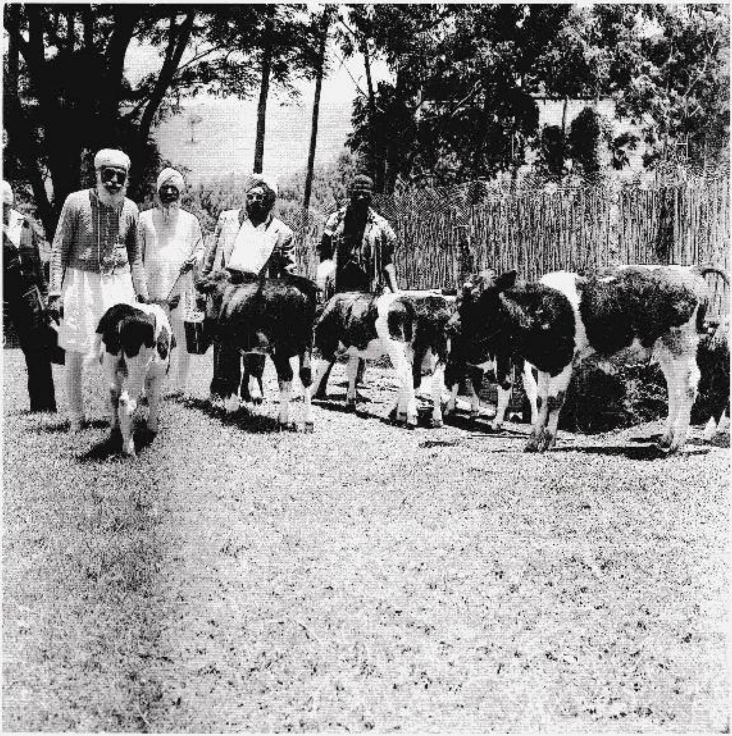

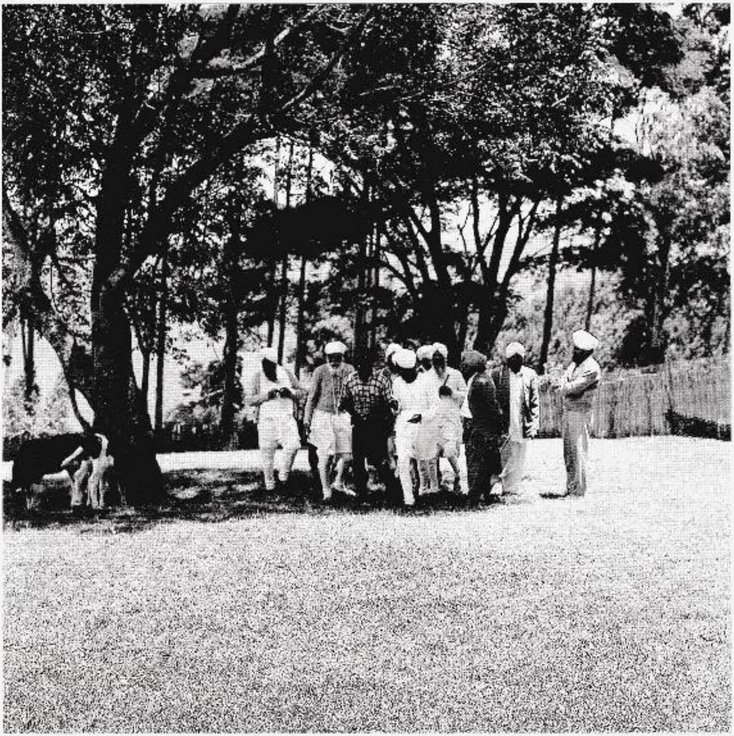

[illegible]

A stroll on the farm. Fourth Divine Visit to East Africa. Njoro, Kenya. 14-20/3/1999

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

੪੦੪. ਫ਼ਾਰਮ ਦੇ ਇਕ ਅਫ਼ਰੀਕਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਵਜੋਂ ਸੰਤ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਲ੍ਹਾ ।
Sant Jaswant Singh Kalha acts as an interpreter with an African farm hand. Fourth Divine Visit to East Africa, Njoro, Kenya, 14-30/3/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

At the Lugogo Ground with the committee members, teachers and school children of the Ramgarhia School for the three-day celebration of Hola Mohalla beginning on 23rd March 1959. Fourth Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, 14-30/3/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

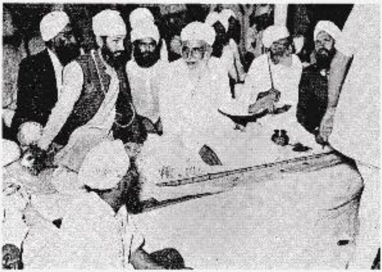

[illegible]

In the divan during the Hola Mohalla Festival. Fourth Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda, 14-20/3/1959

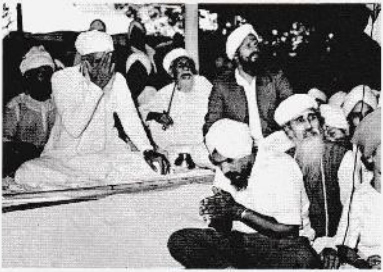

[illegible]

Gracing the divan. From left to right are sevak Rattan Singh, Sant Ram Singh, Suba Lal Singh, Giani Kesar Singh Bachal, Suba Amar Singh Chana and Charan Singh Bhaj. Fourth Divine Visit to East Africa, Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-20/3/1959

[illegible]

Hazoori ragis Sant Darshan Singh on harmonium and Sant Khazan Singh playing tabla. Fourth Divine Visit to East Africa, Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-20/3/1959

[illegible]

Enthralling the sangat with var recitals accompanied by Sant Pritam Singh, Pandit Gopal Singh, Suba Lal Singh and Sant Puran Singh. Fourth Divine Visit to East Africa, Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-30/3/1959

[illegible]

Suba Avtar Singh Chana introduces a deserving sewa.. Fourth Divine Visit to East Africa, Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-30/3/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

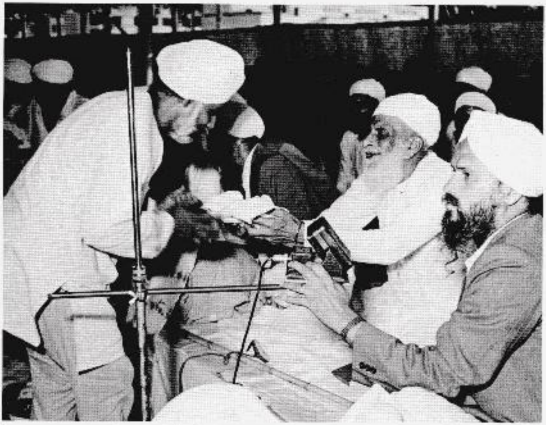

[illegible]

Bestowing a siropa (robe of honour) to a poet. Giani Kesar Singh Reehal acts as master of ceremonies at a kavi darbar. Fourth Divine Visit to East Africa. Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-30/3/1959

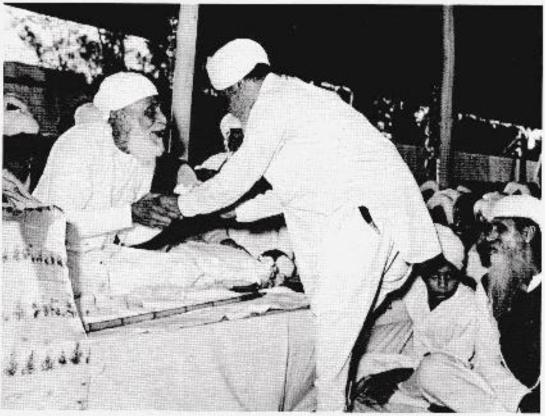

[illegible]

Awarding a siropa to a poet as Sukhpal Singh Bharti and Suba Avtar Singh look on. Fourth Divine Visit to East Africa. Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-30/3/1959

੪੧੭. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ [illegible] ਸੰਗਤ ਦੇ [illegible]
Enthralling the sangat accompanied by Sant Pritam Singh, Pandit Gopal Singh, Suba Lal Singh and Sant Puran Singh. Fourth Divine Visit to East Africa, Hola Mohalla, Kampala, Uganda. 14-30/3/1958

੪੧੮. ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ: ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਚੌਰਬਰਦਾਰ, ਭਾਈ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ; ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ; ਸੂਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ; ਸੂਬਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ; ਸੰਤ ਫੁਮਣ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ।
Adorning a divan. From left to right are Sant Pritam Singh (chaurdar), Bhai Vazir Singh, Suba Avtar Singh (behind right shoulder), Suba Pritam Singh Jandu, Sant Kesar Singh Badhal, Sant Phuman Singh Kanwal and Suba Lal Singh. Fourth Divine Visit to East Africa, Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-30/3/1958

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

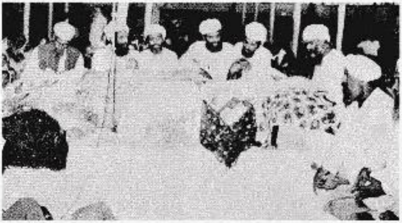

420

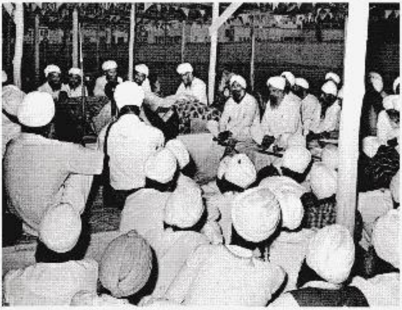

421

419. [illegible]
Bestowing a siropa to a poet. Giani Kesar Singh Rechal acts as master of ceremonies. Fourth Divine Visit to East Africa. Hola Mohalla, Kampala, Uganda, 14-30/3/1955

420 – 421
[illegible]
The last day of the Hola Mohalla festival during which eleven bhogs of Adi Sri Granth Sahib and three bhogs of Sri Dasam Granth Sahib were performed by Sant Gurbaksh Singh, Sant Bhagwan Singh, Sant Puran Singh, Sant Pritam Singh, Sant Dyal Singh and Sant Phuman Singh Karwal. Fourth Divine Visit to East Africa. Kampala, Uganda. 14-30/3/1955

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

422. [illegible]

Giani Kesar Singh Reehal requests the meaning of a shabad from Sri Adi Granth Sahib at the Ramgarhia Gurdwara. Pritam Kaur, Principal of the Ramgarhia Sikh School, and Pandit Gopal Singh look on. Fourth Divine Visit to East Africa, Kampala, Uganda. 30/3/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

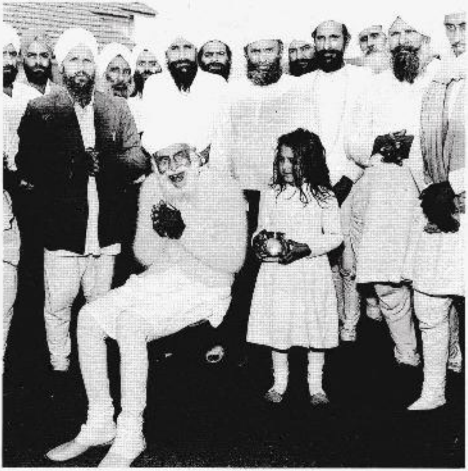

423. [illegible]

With Sri Thakur Dalip Singh Ji and sangat including Suba Darshan Singh, Rattan Singh Chataodhe, Suba Avtar Singh Chana, Sant Joginder Singh Gahir, Kartar Singh Chana and Giani Kesar Singh Reehal at Jinja Airport. Fourth Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda, 14-30/3/1959

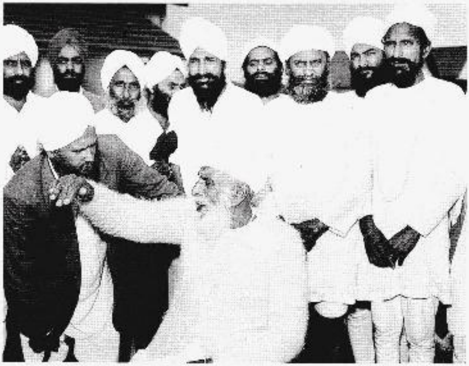

424. [illegible]

In conversation with Giani Kesar Singh Rachal at Jinja Airport on 25th March 1959. Behind him is Sant Narain Singh at whose request a visit to the Partap Saw Mills at Masindi town was consented to. Fourth Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda. 14-30/3/1959

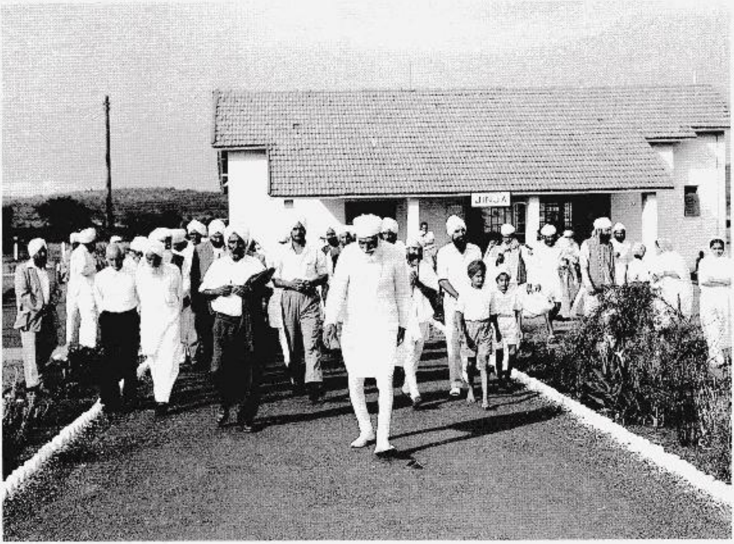

[illegible]

Heading for the plane followed by the sangat including Sant Narain Singh, Sant Sarwan Singh Chana and (Suba) Darshan Singh. Fourth Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda. 14-10/3/1959

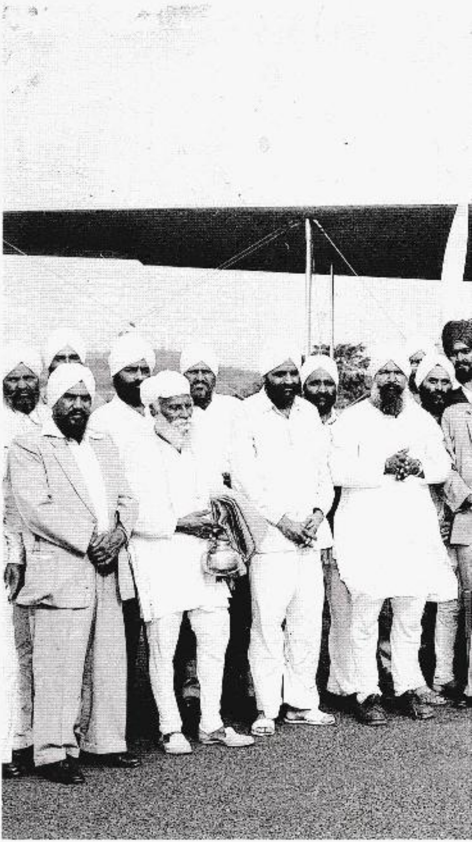

[illegible]

A final group shot with Uganda sangat and sevaks before boarding the plane to Masindi town on 29th March 1959. Fourth Divine Visit to East Africa, Jinja, Uganda, 14-10/2/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

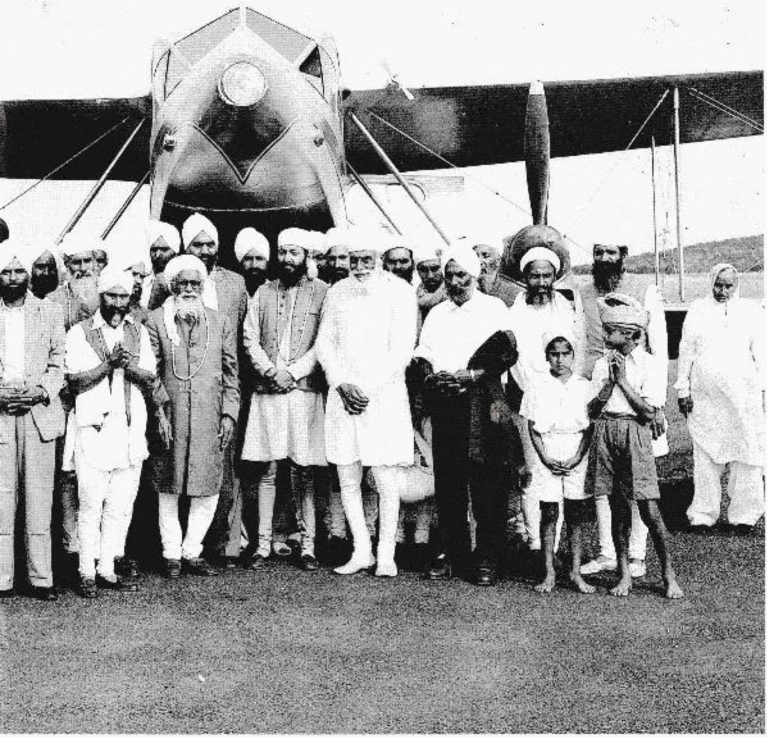

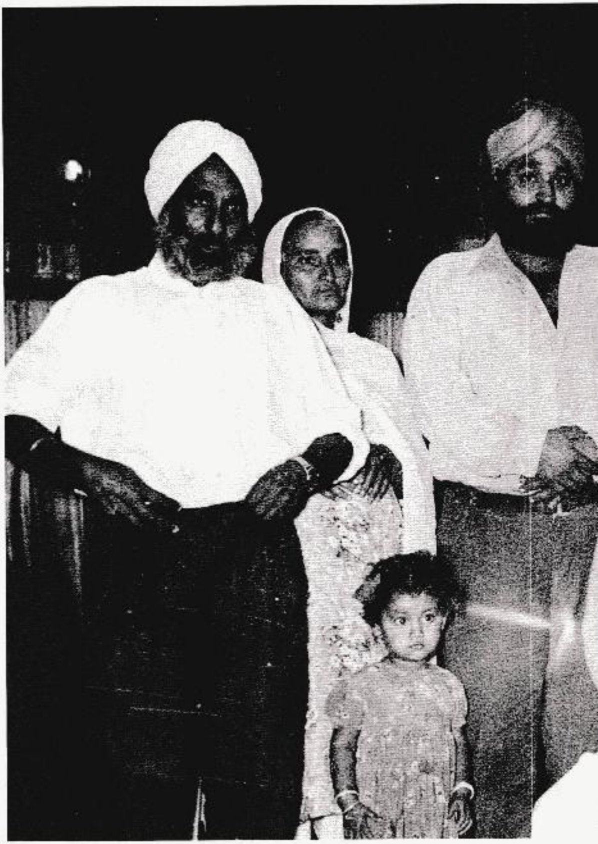

[illegible]
At the Partap Saw Mill with its owner, Sant Narain Singh and members of his family. Fourth Divine Visit to East Africa, *Masindi*, Uganda, [illegible]

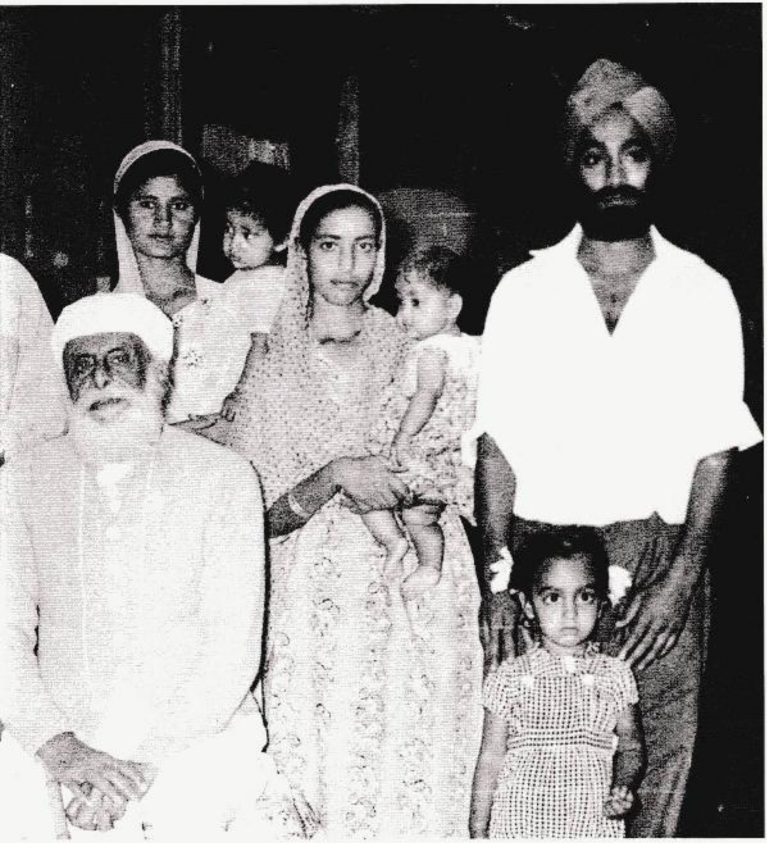

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

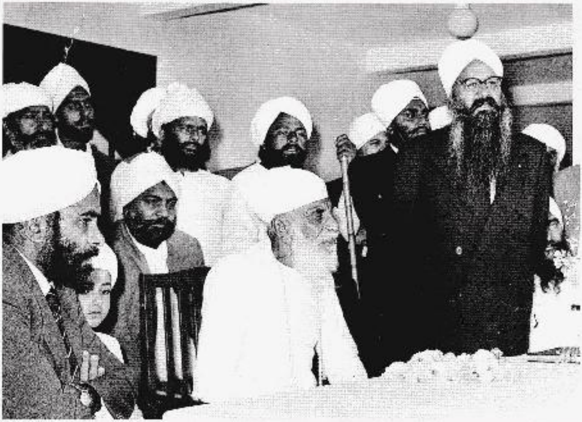

੪੨੩. ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਅਨ ਕਲੱਬ, ਨੈਰੋਬੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ। ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਗੂ (ਐਮ.ਐਲ.ਏ.) ਜੀ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

At the Sikh Union Club on 29th March where Kirpal Singh Sagoo MLA gives a welcome speech. Fourth Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, 14-30/3/1959

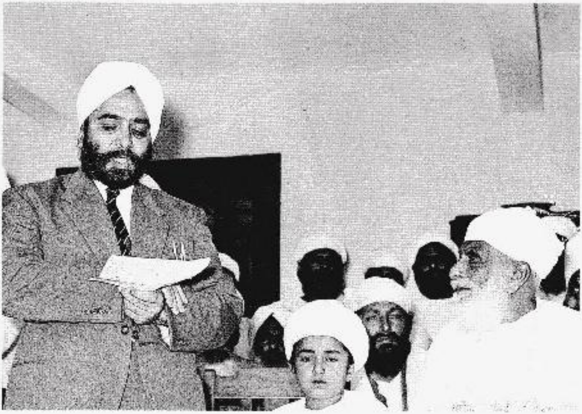

੪੨੪. ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਅਨ ਕਲੱਬ, ਨੈਰੋਬੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ। ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸਹਿਮੀ।

At the Sikh Union Club with President Harbans Singh Sehmi. Fourth Divine Visit to East Africa. Nairobi, Kenya, 14-30/3/1959

ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਅਨ ਕਲੱਬ, ਨੈਰੋਬੀ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ "ਗੈਸਟ ਬੁੱਕ" ਸਾਈਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ; ਜੱਜ ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ ਅਤੇ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਚੰਨਾ ਖੜੇ ਹਨ।

Signing the Sikh Union Club guest book as Kirpal Singh Sagoo, (Judge) Mota Singh and Kartar Singh Chana look on. Fourth Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 14-30/5/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

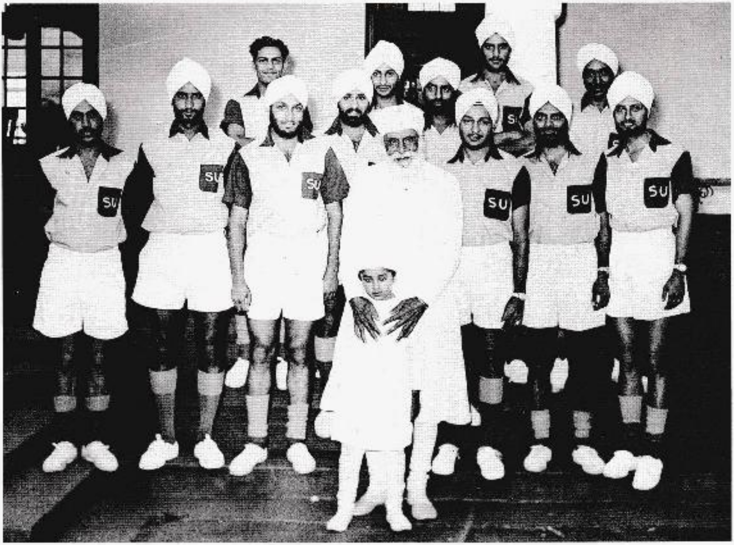

੪੩੮. ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਅਨ ਕਲੱਬ, ਨੈਰੋਬੀ ਦੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਟੀਮ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਖੜੋਤੇ ਹਨ । ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 'ਐਮ. ਆਰ. ਡੇ'ਸੂਜ਼ਾ' ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤੀ
Blessing the Sikh Union Club hockey team captained by Gursharan Singh Sehmi (behind left shoulder) who won the M. R. De Souza Gold Cup. Fourth Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 14-30/11/1955

੪੩੯. ਇਹ ਫੋਟੋ ਸੰਤ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਕਲਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਟੂਡੀਓ 'ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਟੂਡੀਓ' ਵਿਚ ਖਿੱਚੀ, ਜਿਹੜੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ ।
The last studio photograph taken by Sant Phuman Singh Kanwal at Partap Studio. Fourth Divine Visit to East Africa, Nairobi, Kenya, 14-30/11/1959.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਬ੍ਰਹਮਲੀਨਤਾ / ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ

BRAHMLEENTA / SUCCESSION

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

433. [illegible] ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ [illegible] 'ਮੈਰੀਜ਼ ਬੁਆਏ' ਘੋੜੇ ਤੇ ਸਵਾਰ – ਮੰਡੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ।
Riding Merry's Boy. Mandi, Himachal Pardesh, 1950

ਤੁਧ ਚਿਤਵਤ ਸੁਖ ਅਧਿਕ ਹੋਇ,
ਨਾਸਹਿ ਅਨਗਨ ਪਾਪ ।
ਕਰ ਕਿਰਪਾ ਮੋਹਿ ਰਿਦ ਬਸਹੁ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ।

Your mere thought
spreads boundless happiness..
destroys all sins !
Bless me and grace my heart..
O'Benevolent, Sri Satguru Partap !

ਬਿਅੰਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ।
Beant Patshah Sri Satguru Jagjit Singh Ji

434. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ [illegible] ਅਫ਼ਰੀਕਾ [illegible] ਚੌਥੀ ਫੇਰੀ [illegible] ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ।
Receiving a warm welcome from Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji after returning from the Fourth Divine Visit to East Africa. The garland was made from flowers personally handpicked by Sri (Satguru) Jagjit Singh Ji. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 1950

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

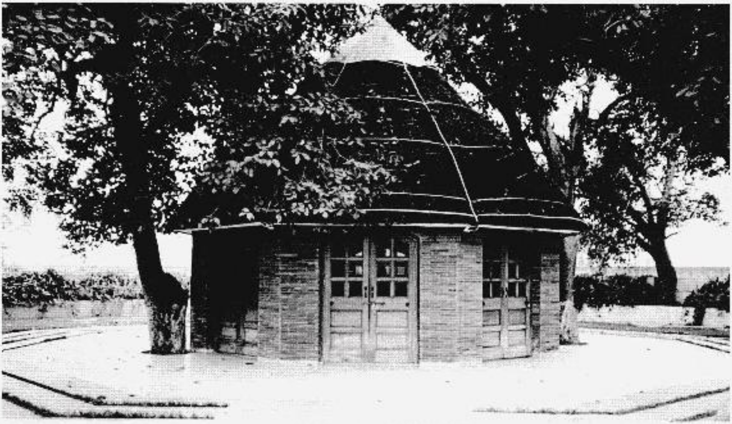

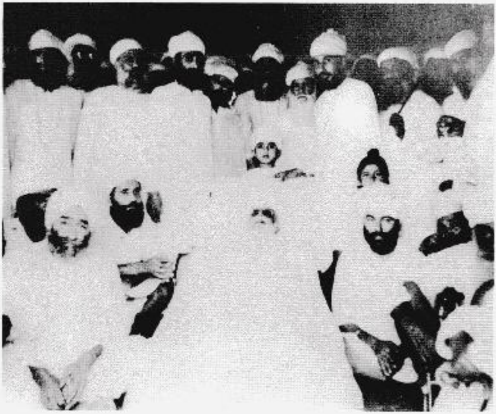

[illegible]

Gol Mandir, the last resting place before departing for the heavenly abode. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 21/8/1959

[illegible]

The final gathering. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 21/8/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

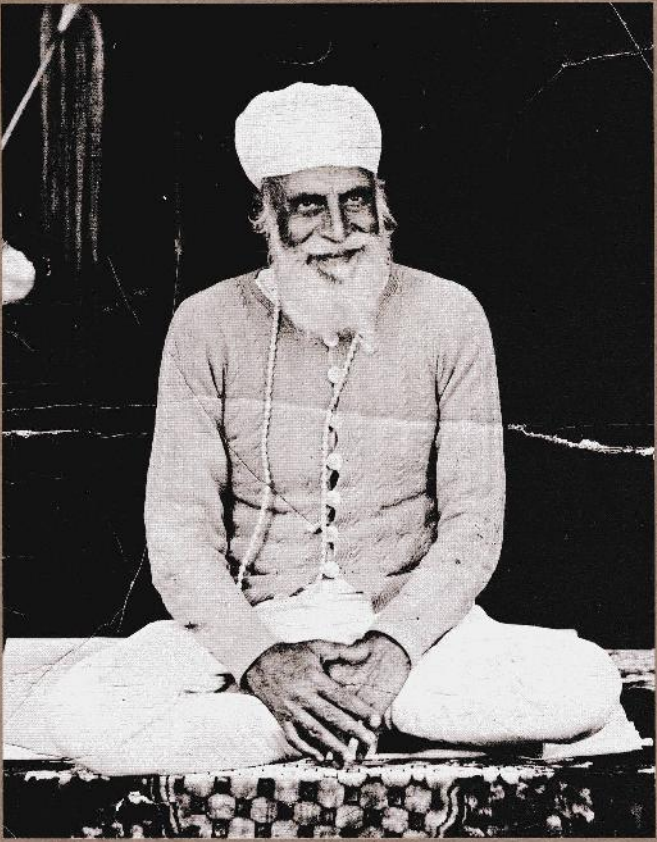

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

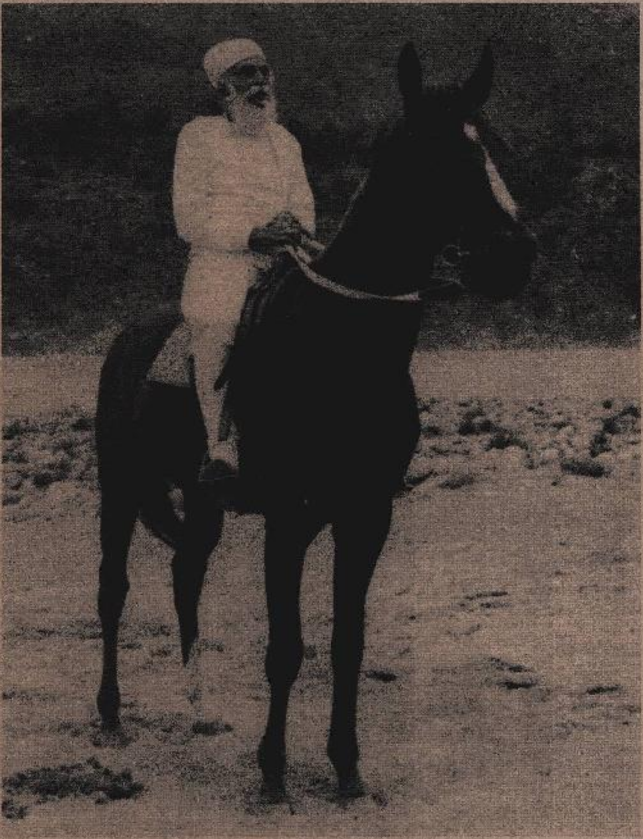

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

४३७.

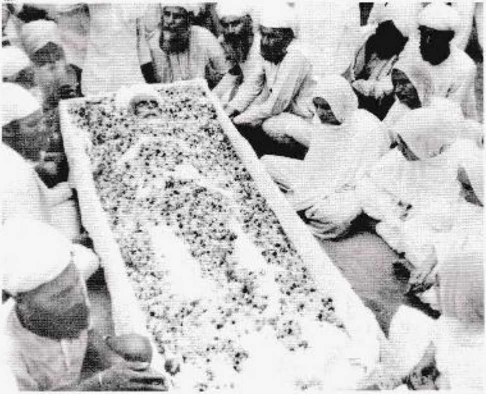

४३८.

४३७ - ४३८.

अंतिम संस्कार

Performing the last rites. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 31/8/1959

४३१. अंतिम संस्कार।
Performing the last rites. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 22/8/1959

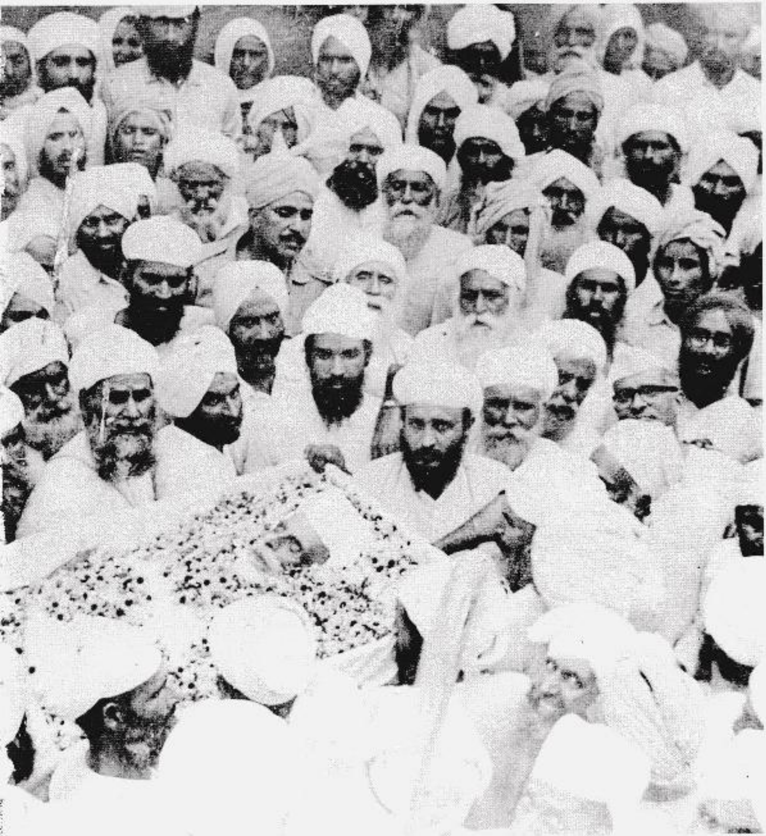

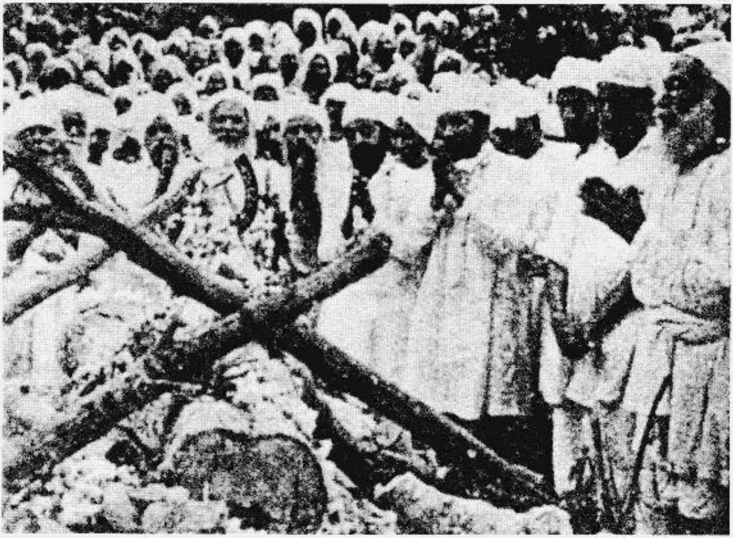

[illegible]
[illegible]
Performing the last rites. Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 1/9/1959

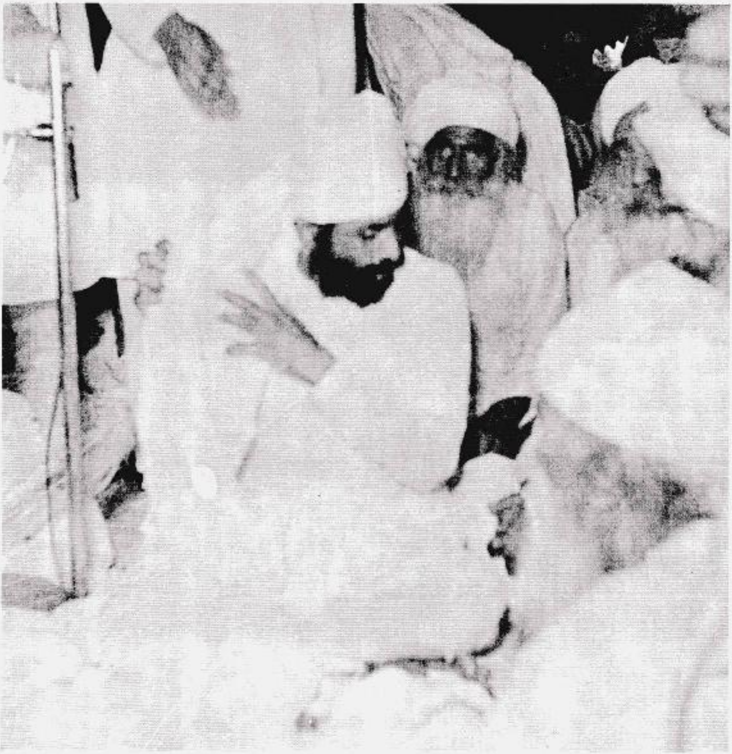

੪੪੨. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ।
The succession ceremony of Sri Satguru Jagjit Singh Ji. Dastar Bandi Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 10/9/1959

443. [illegible]

With Bhai Vazir Singh, Sri Thakur Dalip Singh Ji and Gian Singh Rarewale. Dastar Bandi Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 10/9/1959

444. [illegible]

Together in the ardas after the ceremony are Sri Maharaj Bir Singh Ji, Maharaj Kirpal Singh Ji Radhasoami (second from right) and Maharaj Charan Singh Ji Radhasoami. Dastar Bandi Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab. 10/9/1959

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

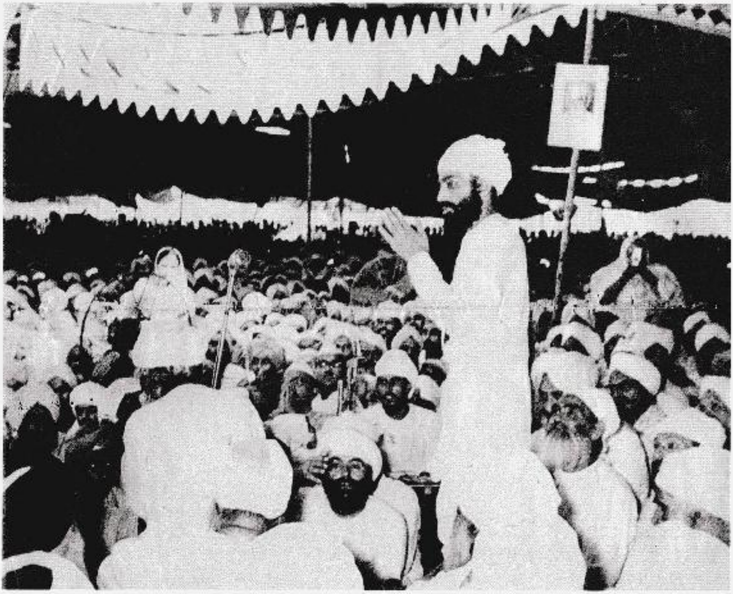

445. ਸਮਾਗਮ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।
Granting an audience to the sangat after the ceremony. Dastar Bandi Ceremony, Sri Bhaini Sahib, Ludhiana, Punjab, 10/9/1959

446. ਬੇਅੰਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।
Beant Patshah Sri Satguru Jagjit Singh Ji.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

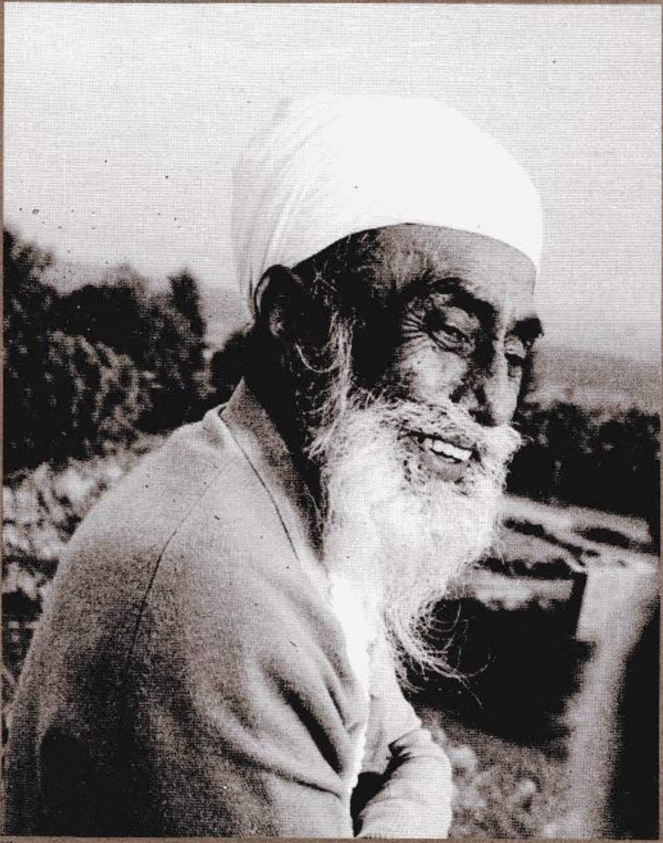

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

9780956016843

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji eLibrary NamdhariElibrary@gmail.com